
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program
2015. évi felülvizsgálata**

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata

2015. június

Tartalom

Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok.....	13
Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	19
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	30
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	57
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	120
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	134
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	147
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	156
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	158
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	159
1. A HEP IT részletei.....	159
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	159
A beavatkozások megvalósítói	164
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	166
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	192
3. Megvalósítás	221
A megvalósítás előkészítése	221
A megvalósítás folyamata	221
Monitoring és visszacsatolás.....	222
Nyilvánosság.....	222
Érvényesülés, módosítás	224
3.1. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének (HEP IT) megvalósítása -2015.	225
4. Elfogadás módja és dátuma	236

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Budapest Főváros XVI. kerületének Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Budapest észak-keleti részén elterülő XVI. kerület öt település összevonásával lett kialakítva 1950. január 1-én. A 348/1949. XII. 20. MT határozat értelmében Árpádföld, Cinkota, Mátyásföld, Rákosszentmihály és Sashalom együtt lett a főváros XVI. kerülete.

Mára a kerület természetesen a főváros szerves része, de különleges specifikumokkal rendelkezik, az összevont és Budapesthez csatolt öt község eltérő történelmi, társadalmi fejlődése eredményeként.

Közülük **Cinkota** a legrégebbi település. A létezését igazoló első okleveles adat 1259-ből származik. Fellendülését gróf Batthyány Ilona intézkedéseitől lehet számítani, aki 1906-ban sóderbányát, téglagyárat nyitattott, majd ekkortájt épült egy nagy fonalfestő és fehérítő gyár is. A kultúrát, oktatást is támogatta, kastélya parkjában gimnáziumot építtetett. Az 1886-ban létrejött Budapesti Helyiérdekű Vasút Rt. első vonalát a Keleti pályaudvartól Cinkotáig, 1988. július 20-án nyitották meg. E vasútvonal nagy hatással volt valamennyi település fejlődésére amelyen áthaladt, mégis Cinkota tartotta meg legtovább falusias jellegét.

Sashalmot először egy 1325-ből származó okirat említi, de végleges nevét csak 1926-ban kapta meg. Kisiparosokkal, kiskereskedőkkel, állami hivatalnokokkal betelepülő község volt. A foglalkoztatottság érdekében sorra épültek a gyárak, többek között a Typha Szövőgyár, a Magyar Kalapgyár, a Konzervgyár. Az 1990-es évek elején megalakultak az első munkáskolóniák. Egész Sashalmon zsúfoltnak mondható lakásviszonyok voltak, egy lakásban átlagosan 6 személy élt. A gazdasági hanyatlás idején itt is sok gyárat bezártak, de a község munkás jellege csak lassan változott meg.

1

- Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Rákosszentmihályt egy 1335-ből származó okirat említette először, de még csak Szentmihály néven. Mai nevét 1990-ben kapta meg. Az eleinte pusztaságnak számító területet a Belga Bank és a Bécsi Forgalmi Bank parcellázta fel nyaraló telepnek. Az 1909-es évben már nyolcezer főt számlált a lakossága. Gyorsan fejlődött mind kulturális, mind infrastrukturális szempontból. Kezdetben nyaralóövezetként tartották számon, de később művészek, hivatalnokok kedvelt lakóhelye lett. A folyamatra pozitív hatással volt az, amikor a HÉV elérte a településrészt. Vízellátását nagyban javítják a Szilaspatak partján épített artézi kutak.

Mátyásföld létének gondolata Kunkel Imre fejében született meg, aki 1887-ben megvette Cinkota földesurától a szóban forgó vadászterületet, majd megszervezte a nyaralótulajdonosok egyesületét. A Budapesti HÉV- vasútvonal kiépítésének hatására a telekárak emelkedtek és az egyesület szigorú feltételek mellett bocsátotta eladásra parcelláit. A kertváros jellegének megőrzése érdekében előírták a villaszerű építkezést. A telep alapítói a földbirtokosok, bankárok, gyárosok, politikusok, katonatisztek lettek és az ország legigényesebb nyaralótelepévé fejlesztették. A villatelep névadójául Mátyás királyt választották. Új arculatot adott a telep fejlődésének 1915-ben a Magyar Általános Gépgyár által kezdeményezett repülőgépgyár és a repülőtér létesítése. Később kialakult Újmátyásföld is, amit a Budapesti HÉV vasútvonala és a vele párhuzamosan futó 3-as főút választ el a régiótól.

Árpádföld mai elnevezését egy 1935-ös BM rendelet értelmében kapta. Észak-kelet felől Csömör határához csatlakozik. Régebben akácerdő volt ezen a területen, benépesülése az 1900-as évekre tehető. Kezdetben ez a település is nyaralótelep jellegű volt. Valódi fejlődés csak a harmincas évekre tehető, amikor is a környék vállalkozója Schnider Andor saját tőkével parcellázott, épített és értékesített kulcsra kész lakóházakat. A HÉV-vonal bővülése fellendítette a telekvásárlást. A fejlődést itt is megszakította a második világháború. 1965 és 1970 között megugrott a lakosság száma és ezen a településrészen luxusházak is megjelentek.

A korábbi hatalmi döntés, amely egy közigazgatási egységbe tömörítette az öt községet, nem számított az eltérő történelmi, társadalmi fejlődéssel, a hagyományokkal, norma, érték- és szokásrendekkel. Cinkota, Sashalom, Rákosszentmihály, Mátyásföld és Árpádföld társadalomtörténete különösen a XIX. sz. vége óta egyértelműen az önállósodás, az identifikáció irányába mutat. A Budapest agglomerációs körzetének számító öt községben eltérő értékek mentén valósult meg a fejlődés.

Különösen szembetűnő a fejlődés (fejlesztés) különbözősége pl. Mátyásföld és Sashalom vonatkozásában. A mátyásföldi fejlődés generálója a korabeli felső- és középosztály tudatos regionális fejlesztési koncepciója nyomán történt.

Elsőként Sashalmon a Lándzsa utcai, majd Rákosszentmihályon a Varga József utcai, Mátyásföldön a Jókai utcai, a Pilóta utcai és a Centenáriumi lakótelep, majd ismét Rákosszentmihályon a Pálya utcai lakótelep és végül Cinkotán az Ostoros utcai lakótelep épült meg. A lakások tulajdonviszonyát vizsgálva nyilvánvaló, hogy a fejlesztés túlnyomórészt önerőből történt és feltehetően nem kis részben kölcsönökből valósult meg. 1970. és 1990. között 6000 új lakás épült a kerületben, lényegesen befolyásolva ezzel a kerületi lakásállomány minőségét is. A lakások nagy része teljesen összkomfortos, mindegyik el van látva korszerű fűtéssel, gázzal, csatornával, mindez a kerületi lakosok lakáskörülményeinek javulását is jelenti.

Mátyásföldön nagy területen volt a szovjet hadsereg elszállásolva, a hadsereg kivonulása után az önkormányzat a lakásokat felújította, és értékesítette, ezáltal a lakosság összetétele megváltozott. Ezzel egy időben megindul a nagyirányú infrastrukturális és kommunális fejlesztés is, amely a nyolcvanas évek elejére közelébe jutott a budapesti átlagszínvonalnak. A gyorsütemű és nagyon

komoly önerőt is mozgósító fejlesztések létfontosságúak voltak a kerület számára, mindez azonban azt is jelentette, hogy a lakossági tartalékok felemésztődtek.

A rendszerváltás után a kerületben több nagyüzemet felszámoltak, az IKARUS gyárait privatizálták. Az időközben alakuló vállalkozások, növekedésük ellenére sem tudták pótolni a kieső munkahelyeket, s jellegüknél fogva a jövőben sem lesznek versenyképesek a nagyipar munkahelyteremtő potenciáljával. A tömeges elbocsátások miatt a kerület munkaképes lakosai vagy munkanélküliekké váltak, vagy a város más kerületeiben kényszerültek munkát vállalni, emiatt a kerület alvóvárosként üzemel. A munkanélküliség elsősorban a 40-54 éveseket sújtja, ennek a korosztálynak a legrosszabbak az elhelyezkedési esélyei. A kerületben lévő munkahelyek számának csökkenése komoly szociális kihívás. A kerület adottságaiból következően a rendszerváltás előtt, és azt követően is magas az egyéni és társas kisvállalkozások száma. Ez arra engedne következtetni, hogy magas az önfoglalkoztatás, de a tapasztalat azt mutatja, hogy a vállalkozások nagy része nem működik.

Az egészségügyi ellátás terén a fejlődés a 60-as évek után kezdődött meg. 1997-ben épült meg a lakossági és önkormányzati támogatással a mentőállomás, a már alap és szakellátást is nyújtó XVI. kerület Kertvárosi Egészségügyi Szolgálatja jogelődjait is figyelembe véve idén ünnepli fennállásának 50. évfordulóját.

A szociális ellátás intézményrendszerét 1970-ben kezdték kiépíteni, az első Öregek Napközi Otthonának átadásával. Ezt követően a jogszabályi előírásoknak és az igényeknek való megfelelésre való törekvés folyamatosan megfigyelhető az ellátórendszer alakításában, fejlesztésében.

1994-ben Urbanekné László Judit, Kovács Valéria és Orbán Gábor végzett kutatásokat „Szociális szükségletek és intézményesített válaszok a Főváros XVI. kerületében” címmel. Az alábbi szociális indikátorokat választották kutatásaikhoz:

- időskor és rászorultság
- gyerekszám és szociális rászorultság
- munkahelyvesztés és szociális rászorultság
- marginalizálódás

A következő megállapításokat tették:

„A kerület nem kezelhető homogén egységként. Az eltérő történelmi, társadalompolitikai, szociológiai sajátosságokat hordozó városrészek, az elmúlt évtizedek egységében kezelő államigazgatási gyakorlata ellenére is igen eltérő szociális, demográfiai paraméterekkel körülírható területek maradnak.”

Szociálisan legveszélyeztetettebbnek tűnik Sashalom (Jókai utca és Védő utca), mivel ezen a területen inkább idősebbek laknak, akik a lakás fenntartási költségeit is éppen csak ki tudják egyenlíteni, így felújításra szoruló lakásukat már nem áll módjukba helyreállítani.

Új szegénység szempontjából különösen veszélyeztetettnek tűnik Mátyásföldön a Centenárium lakótelep, illetve a Mészáros József utca és környéke. Az 1970 és 1980 között épült összkomfortos lakások tulajdonosai az otthonteremtés oltárán nem csak szűkös tartalékaikat áldozták fel, de jelentős mértékben el is adósdtak. A tartós munkanélküliség szociális problémája elsősorban ezen a területen élőket veszélyezteti.

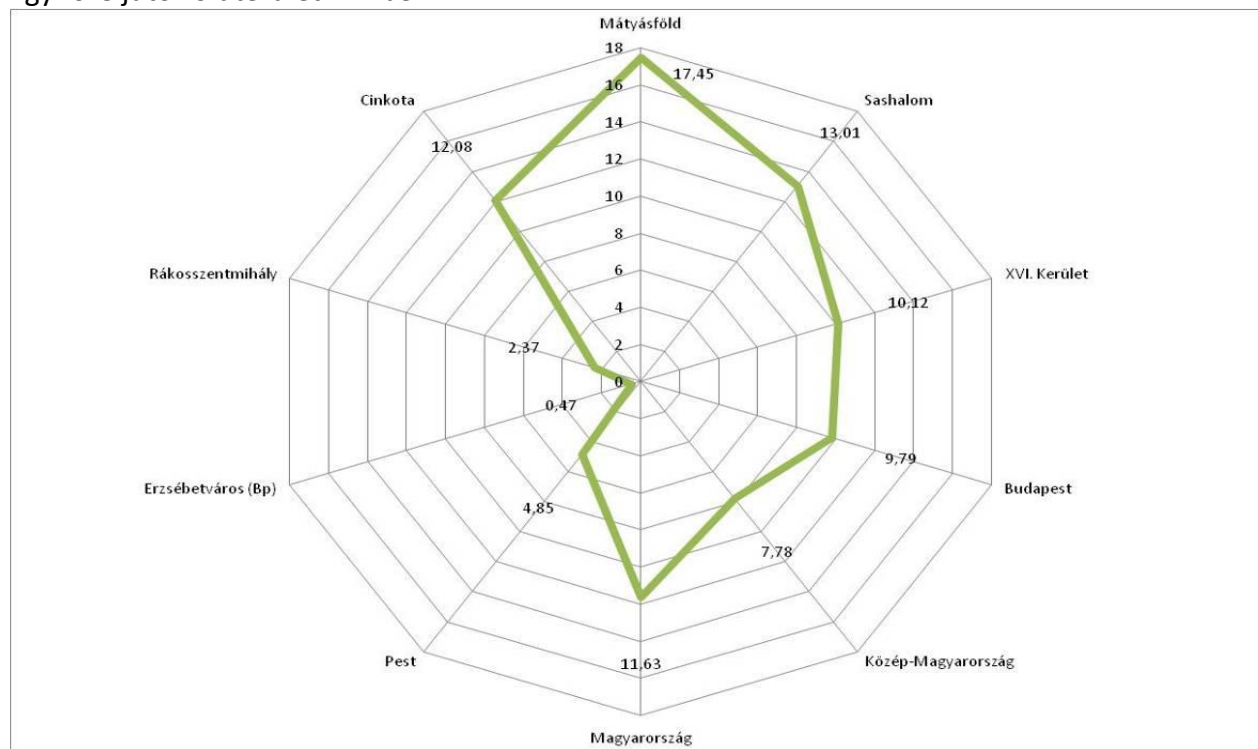
- Sashalom: tradicionális öregség
- Mátyásföld: új szegénység, lakásfenntartási és gyermekvédelmi terhek növekedése
- Cinkota: öregség és munkanélküliség
- Árpádföld,
- Rákosszentmihály } lakhatási terhek növekedése, munkanélküliség

A XVI. kerület kiterjedése 33,52 km² ebből 23,59 km² a belterület. A kerület (állandó) lakosságának létszáma 71939 fő. A lakosság létszáma a kilencvenes években – a belső kerületekből a kertvárosias, illetve az agglomerációba való kiköltözködési trendnek megfelelően – növekedett, az utóbbi években pedig stagnál, az évenkénti változás nem számottevő. Az országos és fővárosi abszolút népességfogyással ellentétes tendencia tehát kevésbé köszönhető a természetes szaporulatnak. A lakosság 24,5%-a (17685 fő) hatvan év feletti korosztályhoz tartozik. A kerületben több mint huszonezzer lakásban él több mint hetvenezres lélekszámú lakosság. A lakások csaknem 80%-a családi ház. A kerület úthálózata 286 km.

A kertvárosi jelleg igen fontos a kerületben. Ez nemcsak a hangulatot határozza meg, hanem látható az alábbi ábrán, hogy igen magas a zöldfelület aránya. Kerületen belül Mátyásföldön a legmagasabb (felülmúlja az országos átlagot), de a legkevesebb zöld területen, Rákosszentmihályon is ötszöröse az egy főre jutó zöldterület, a pesti viszonylatban legrosszabb VII. kerületnek.

A kertvárosi jelleg, a magas zöldterület-arány az alábbi ábrán látható:

Egy főre jutó zöldterület m²-ben

Demográfiai adatok

Budapest XVI. kerületének lakosságszáma 1990 és 2006 között lényegében nem változott. Voltak évenként kisebb növekedések és fogyások, de a 69-72 ezer közötti lakosságszám folyamatos, mindez főleg annak tükrében tekinthető pozitívumnak, hogy Magyarország népessége folyamatosan csökken. 2012 óta a lakosságszám nem esett 72 000 fő alá (figyelembe véve a KSH nyilvántartásában bármilyen lakcímmel rendelkezők nyilvántartását).

2007 és 2011 között a lakosságszám kismértékű ingadozása tapasztalható, de a hosszabbtávú trend a kismértékű folyamatos növekedés.

A növekedés lassú üteme is nagyon pozitívnak mondható ahhoz képest, hogy Budapest, illetve az ország lakossága csökken. A jövőben a lakosságszám további emelkedése remélhető a kerületben, olyan beruházások eredményeként, melyek növelik a lakóingatlanok (saját tulajdonú és bérlakások) számát. Az utóbbi években a születések száma ingadozást mutat, folyamatosan 600 körüli. A 30-39 évesek az összes korcsoporthoz képest kiemelkedő arányban szerepeltetik magukat a

népességben. Ez a korosztály többnyire lefedi a „Ratkó korszakban” születettek gyermekeit. Figyelembe véve azt a tendenciát, hogy a gyermekvállalás időszaka későbbre tolódott, jellemzően e korosztály jellemzője a családalapítás. Ez befolyásolhatja a lakáspolitikai alakulását, illetve alátámasztja a bölcsődei férőhelyszám növelési igényét.

A **demográfiai változást** a társadalom előregedésével szokás azonosítani, noha a folyamat összetett, sokrétű, és nem is feltétlenül drámai, hiszen demográfiai változások alatt egyszerre értjük a családi struktúrák átalakulását, a fiatalkori és az időskori életszakasz kitolódását, az idősödésen belül az igen idősök számarányának növekedést is. Budapest XVI. kerületének Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójához gyűjtött, a KSH adatszolgáltatásából nyert adatok alapján, a kerület lakosságán belül a 85 év feletti aránya folyamatos emelkedést mutat.

Természetesen mindez túlmutat az önkormányzat által nyújtott ellátásokkal megoldható feladatok körén, hiszen e szempontból a szociális, oktatási, nevelési és egészségügyi intézmények, szolgáltatások hatékony működésére és összehangolására is szükség van, mely már nem teljes egészében önkormányzati hatáskör.

Az 1. táblázat és a hozzá tartozó diagram a lakónépesség változását mutatja, ahol a lakónépesség a lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint a kerületben tartózkodási hellyel rendelkezők száma. 2012-től az adatok a kerületünkben lakó és/vagy tartózkodási hellyel rendelkezők számát mutatják.

A lejjebb található – népszámlálás adatai alapján készült – korfa látványosan mutatja a népesség megoszlását, a korcsoportok arányát.

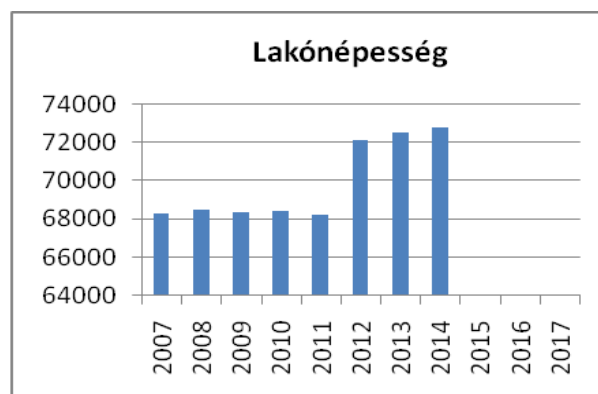
A 2. táblázat az állandó népességben belül a férfiak és nők arányát szemlélteti, a 2014. december 31-ei állapotnak megfelelően.

A 3. táblázatban és diagramjában az öregedési index látható, vagyis hogy 100 fő 14 év alatti lakosra mennyi 65 év feletti jut.

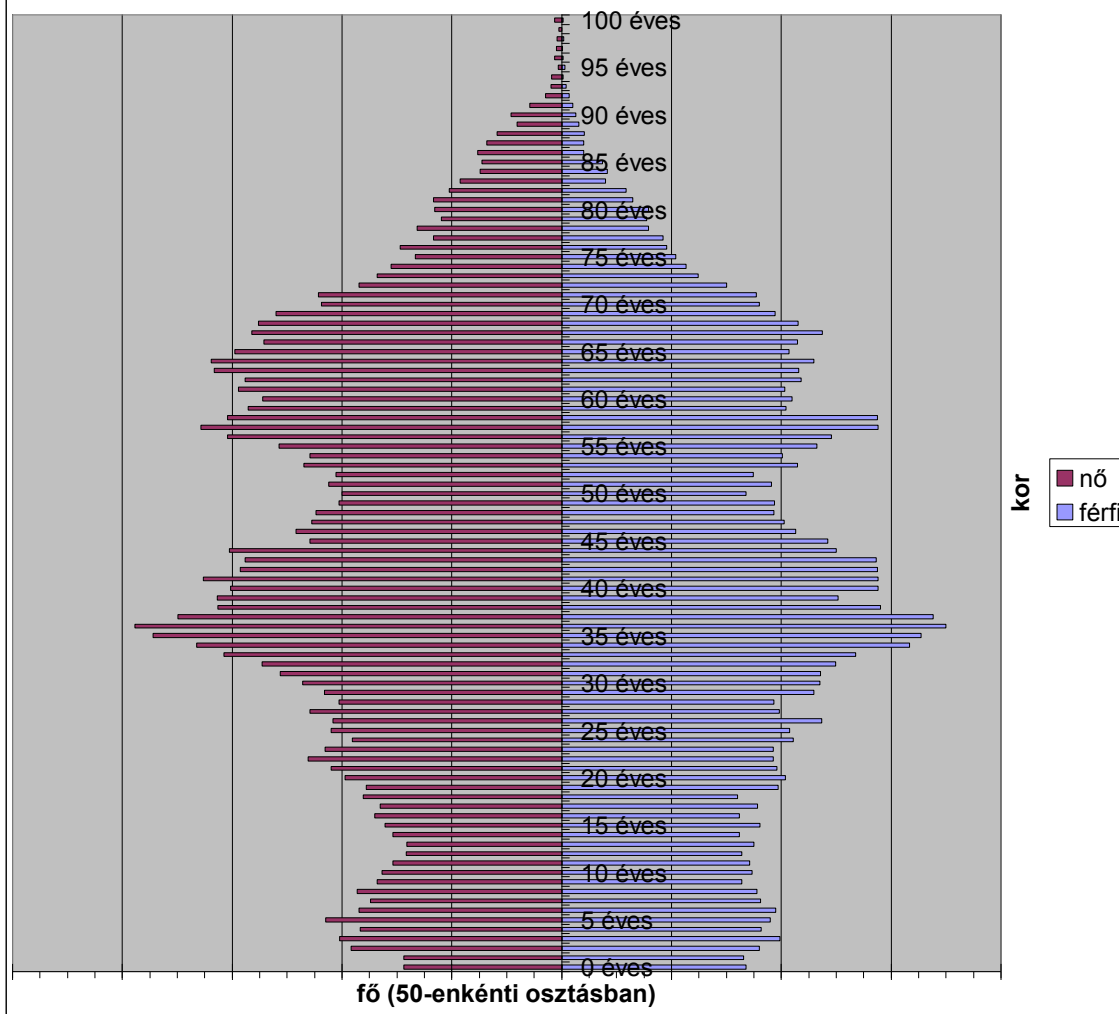
A 4. az el és odavándorlást, az 5. a természetes szaporodást és fogyást mutatja. Mindkettő a népességszám-változás okának egyes elemeit vizsgálja

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	68298	
2008	68484	100%
2009	68368	100%
2010	68393	100%
2011	68235	100%
2012	72062	106%
2013	72516	101%
2014	72745	100%

XVI. kerület lakossága, korfa, 2011.

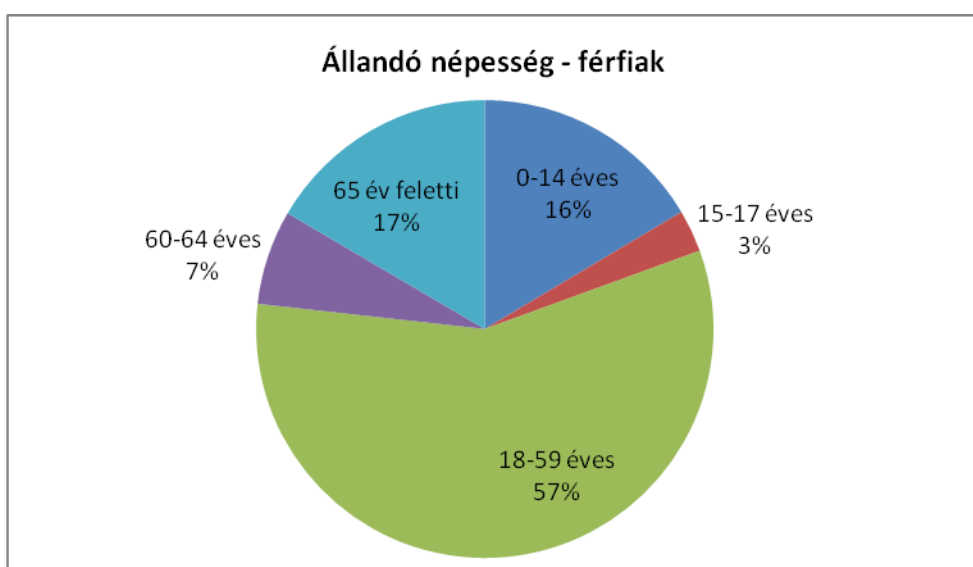
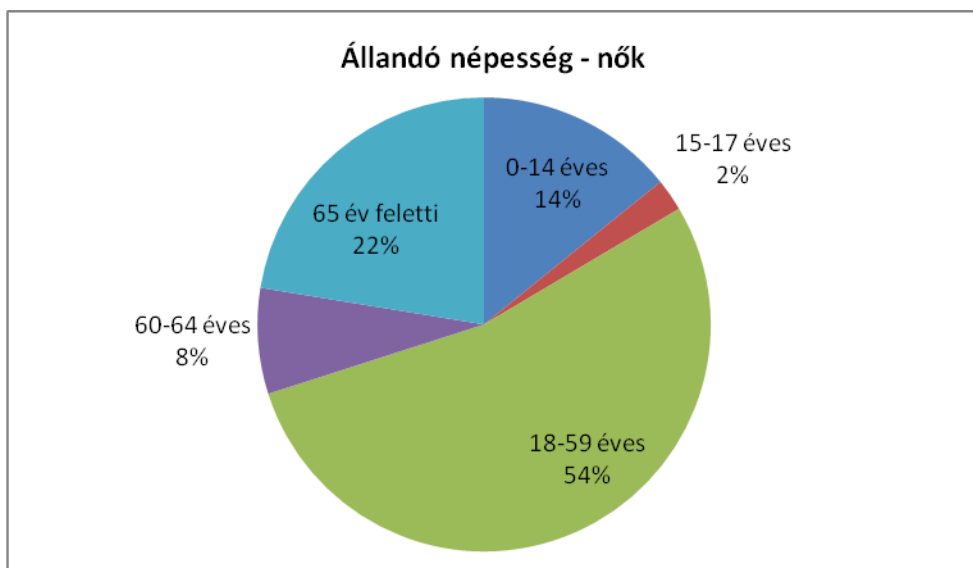

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
kor	38493	33675	72168	53%	47%
0-2 évesek			1952		
0-14 éves	5462	5541	11003	50%	50%
15-17 éves	884	1005	1889	47%	53%
18-59 éves	20624	19304	39928	52%	48%
60-64 éves	2896	2249	5145	56%	44%
65 év feletti	8627	5576	14203	61%	39%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

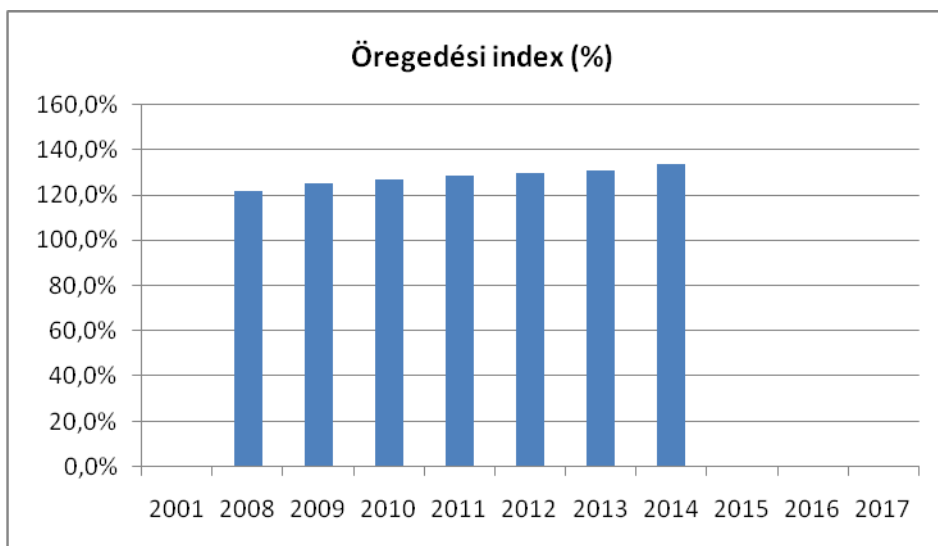

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001		9869	0,0%
2008	12218	10034	121,8%
2009	12684	10129	125,2%
2010	13014	10278	126,6%
2011	13318	10362	128,5%
2012	13693	10568	129,6%
2013	14070	10776	130,6%
2014	14703	11003	133,6%

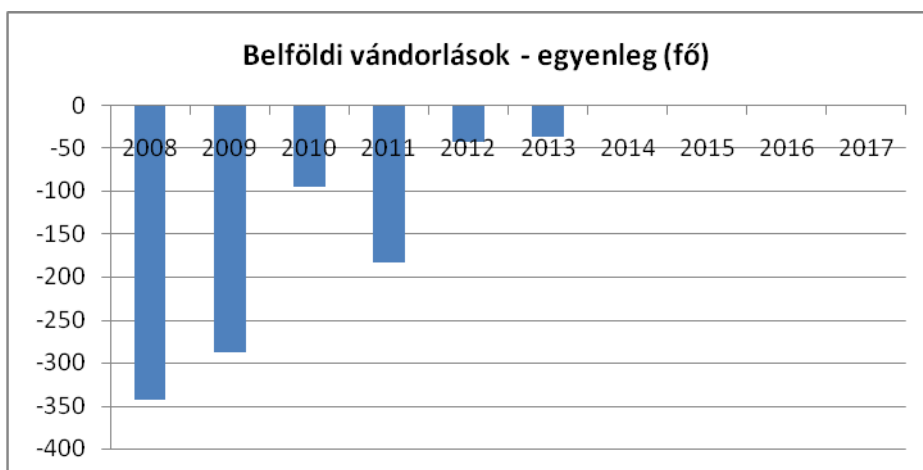
Forrás: TelR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	905	1249	-344
2009	853	1141	-288
2010	837	933	-96
2011	776	959	-183
2012	811	854	-43
2013	822	859	-37

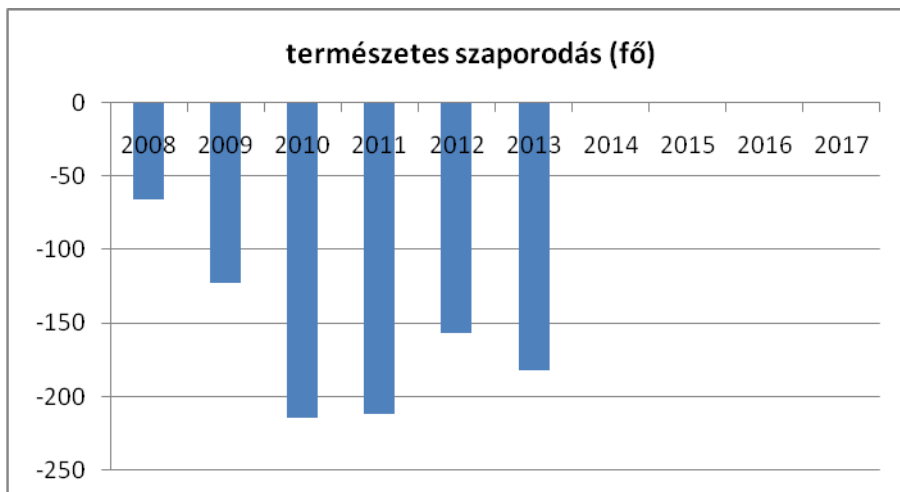
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	710	776	-66
2009	653	776	-123
2010	573	787	-214
2011	629	841	-212
2012	634	791	-157
2013	584	766	-182

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népességszám alakulását meghatározó tényezők negatívak, a ténylegesen a kerületben élő, itt tartózkodó lakosok száma mégis enyhe emelkedést mutat.

Az önkormányzat célja az állami és kerületi források, lehetőségek és a lakossági igények megfelelő szintű koordinálása az adott jogszabályi körülmények között.

A lakosságon belül is fontos és nem elhanyagolható számú réteget képvisel, a fogyatékkal élők és családjaik, idős, nyugdíjas emberek, idős szüleiket családjukban gondozók, negyven évnél idősebb munkavállalók, romák, nők, pályakezdők, két vagy annál több 10 éven aluli gyermeket nevelők, a 10 éven aluli gyermeket egyedül nevelők, tartósan beteg gyermeket nevelők köre, mely alapinformáció az esélyegyenlőségük megteremtéséhez.

Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok megfelelő kidolgozása és hatékony, magas színvonalú végrehajtása jelentős erővel bírhat az érintett emberek életminőségének színvonalára, a társadalomba való beilleszkedésükre.

A Képviselő-testület az esélyegyenlőséget elősegítendő alábbi célokat, alapelveket fogalmazza meg:

- Jog az emberhez méltó életre.
- A szociális biztonsághoz való jog.
- A társadalmi kohéziót segítő szerveződések támogatása.
- A rászoruló joga az ellátáshoz való hozzájutás, vallási, felekezeti, etnikai, nemi, fizikai és mentális helyzete alapján való megkülönböztettség nélkül.
- Az ellátások igénybevételekor a mindennemű állampolgári jogok szem előtt tartása.
- Az életfeltételek, életkörülmények javítása érdekében tett segítségnyújtás folyamatában az egyén autonómiájának, képességeinek hangsúlyozása, támogatása.
- A segítségnyújtás során a támogatott egyének aktív részvétele.
- Az ellátások megszervezésekor a hatékonyság és a hatásosság lehető legmagasabb foka, mely elősegíti az egyenlőtlenségek csökkentését, és az ellátáshoz való hozzáférhetőség növelését.
- A megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás, valamint az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása.
- A foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.
- A hátrányos helyzetű egyének és csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása, szükség esetén új támogató szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat.
- A diszkriminációmentesség és szegregációmentesség biztosításával a társadalmi integráció támogatása.

Az alapelveket alátámasztó értékek:

Biztonság: minden állampolgárnak hozzá kell jutniuk az őt megillető ellátásokhoz, valamint annak biztosítása, hogy váratlan élethelyzetekben, krízishelyzetben sem süllyedjen a családok, egyének életszínvonala egy meghatározott szint alá. A gazdasági válság hatására az Önkormányzat anyagi lehetőségei kevesebbet engednek, de e mellett is fontos, hogy amennyiben a juttatások köre, összege változik, azt körültekintő, alapos döntés előzze meg.

Egyénközpontúság: Az ellátás, információnyújtás, minden egyéb kommunikációs mód központjában az egyén, illetve a család áll, a jogszabályi keretek között személyre szabottan.

Egyenlőség: a szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosításában, az ezek által megteremtett lehetőségekben.

Szabadság: A célcsoportokba tartozó személyek számára is ugyanazon választási lehetőségek biztosítása, mint minden más állampolgár számára; ehhez a szükséges feltételek megteremtésének elősegítése. Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások terén az ellátási forma és a segítő szakember személyének megválasztásában, az adott intézmény lehetőségeihez mérten, működési elveihez igazodva.

Megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód elve: A közszolgáltatások működésében meg kell előzni az állampolgárok hátrányos megkülönböztetését. A megkülönböztetés tilalma vonatkozik a lakosok bárminemű faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti diszkriminációjára.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása: Az állampolgárok emberi értékük, méltóságuk, egyediségük alapján tiszteletet érdemelnek, érdekeiket figyelembe véve olyan körülményeket és légkört kell kialakítani, melyek ezeknek az alapvető értékeknek a megőrzését és megerősítését szolgálják.

Szolidaritás: A társadalom számára minden állampolgár egyformán értékes, ezért a kerület lakójának érdeke a szolidaritás erősítése, mely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. A rászoruló embernek megfelelő hozzáférést kell biztosítani az erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz abból a célból, hogy ő maga is el tudja végezni a rászabott feladatot, meg tudja birkózni a nehézségekkel.

Méltányosság és rugalmas ellátás: A megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget. Olyan pozitív méltányos és rugalmas intézkedéseket kell kidolgozni, melyek elősegítik az érintettek társadalmi pozíciójának, életminőségének javulását.

Minőségi ellátás: törekedni a minél színvonalasabb ellátás biztosítására.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Budapest XVI. kerületének Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A 2015. évi felülvizsgálat alkalmával áttekintjük a célcsoportok, a számukra nyújtott szolgáltatások változását, és az intézkedési tervek végrehajtását.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

Helyi településpolitikai, társadalompolitikai célok

A társadalmi kirekesztettség és marginalizálódás enyhítése, a társadalmi integráció elősegítése érdekében kiemelt feladat a legelesettebbek, legszegényebbek támogatása.

A XVI. kerület egy egységként tekint a település lakosainak támogatására, az intézményrendszer szolgáltatásaira, melyek kiegészítik egymást. Így fokozott hangsúlyt fektet az ágazatközi egyeztetésekre, összhangra, együttműködésre.

Ez alapján a helyi esélyegyenlőségi program kialakításának fontos eleme az egészségügy, gyermekvédelem, lakás-, foglalkoztatás-, és kisebbségpolitika helyzete, kapcsolódási pontjai a szociális ellátás rendszeréhez.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A HEP megalkotását meghatározó jogszabályi környezetet az alábbi EU és nemzeti stratégiák határozzák meg. Ezen programokról nemcsak azért fontos szót ejteni, mert a vonatkozó jogrend részét képezik, hanem mert a HEP-nek illeszkedni kell e stratégiákhoz is.

Az EU 2020 stratégia²

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program³

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.⁴ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia⁵

² A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

³ 2014. évi Nemzeti reform Program. http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/nrp2014_hungary_hu.pdf

⁴ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

⁵ Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia> és http://www.kormany.hu/download/1/9c/20000/Magyar%20NTFS%20II%20_2%20mell%20_NTF%20II.pdf

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NFST-t 2014 szeptemberében „Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II. Tartósan rászorulók - szegény családban élő gyermeke- romák ” címen az EMMI frissített változatban adta ki. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia⁶

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program⁷

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

Európai Fogyatékosügyi Stratégia

Az EU tíz évre szóló stratégiát dolgozott ki abból a célból, hogy a fogyatékkal élők Unió-szerte minden területen könnyebben vehessenek részt az európai társadalmak életében. Az európai fogyatékosügyi stratégia arra irányul, hogy fogyatékos emberek érvényt tudjanak szerezni az őket

⁶ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskezdet.hu

⁷ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

uniós polgárként megillető jogoknak, és könnyebbé váljon számukra a mindennapi élet. A végrehajtás során az EU finanszírozást biztosít majd az említett célokra, bővíti a lakosság témával kapcsolatos ismereteit, és arra ösztönzi a tagállamok kormányait, dolgozzanak közös erővel a társadalmi befogadást hátráltató akadályok elhárításán.

A Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia – Irányok és Célok 2010-2021

A Stratégia 6 prioritást határoz meg olyan területeken, ahol a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének eléréséhez határozott kormányzati lépések megtétele szükséges:

1. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele.

2. A szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása: A család értéket képvisel, amennyiben a bennük élő egyének testi, lelki és szellemi épségét nem veszélyeztetni senki a családon belül. Mindkét nemnek joga van ahhoz, hogy osztozzon a családfenntartás örömeiben, sikerélményeiben és nehézségeiben, akár a fizetett, házon kívüli szakmai, akár a nem fizetett, házon belüli háztartási és gyermeknevelési, beteg- és idősgondozási feladatokat tekintjük annak. A társadalomnak elő kell segíteni a munka és a magánéleti kötelezettségek összehangolását családon belül, a nők és férfiak számára egyaránt.

3. A férfi-női részvétel aránytalanságának csökkentése, ennek támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén. A döntéshozatalra vonatkozó általános cél, hogy a stratégia által meghatározott időtartam végére, vagyis 2021-re Magyarország felzárkózzon az EU-s országok középmezőnyébe a nőknek a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén elfoglalt helyét illetően.

4. Az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele. A végső cél a nők és a gyermekek elleni erőszak minden formájának felszámolása, valamint sürgős fellépés a nők és férfiak, lányok és fiúk testi és érzelmi integritáshoz való alapvető jogának megsértése ellen.

5. A nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása: Az oktatásra vonatkozó EU-s irányelvek azt hangsúlyozzák, hogy lehetőséget kell biztosítani mindenki számára a személyes fejlődésre, az új nemzetközi környezet által megkívánt legmagasabb szintű teljesítmény elérésére és a társadalmi integrációhoz szükséges forrásokhoz való hozzájutásra.

6. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve, célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés).

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
  - a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
  - a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
  - az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
  - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
  - a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.),
- és a kapcsolódó kormány- és miniszteri rendeletek előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

- a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásról szóló 1/2015. (II. 23.) önkormányzati rendelet

A rendelet a szociálisan rászorult, és/vagy gyermeket nevelő lakosság támogatása céljából került megalkotásra, a település sajátosságainak és a lakosság igényeinek figyelembevételével. A rendelet az önkormányzat által kötelezően nyújtandó ellátásokon felül, önként vállalt támogatási formákat is tartalmaz.

- a szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelet

Az önkormányzat által nyújtott szociális szolgáltatások, és személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások körét tartalmazza. Magába foglalja többek között a rászorultság megállapításának, a nyújtott szolgáltatások és ellátási formák biztosításának módját. Több, az önkormányzat által önként vállalt szolgáltatást tartalmaz, amelyek a lakosság szükségleteire reagálva folyamatosan bővülnek.

- a visszatérítendő, és a vissza nem térítendő támogatásról szóló 15/2009. (IV. 27.) önkormányzati rendelet

A rendelet a rendkívüli élethelyzetbe illetve méltánylást érdemlő helyzetbe, továbbá a krízishelyzetbe került személyek megsegítése céljából került megalkotásra.

- a fiatal házasok első lakáshoz jutásának támogatásáról szóló 3/2009. (I. 27.) önkormányzati rendelet

A rendelet célja, hogy a fiatal házasoknak a XVI. kerület területén történő első lakáshoz jutásához a támogatás feltételeinek, mértékének szabályozásával hozzájáruljon.

- a lakásépítés, vásárlás és felújítás helyi támogatásáról szóló 2/2009. (I. 27.) önkormányzati rendelet

Lakótelek, lakás megszerzését, lakás építését, bővítését kívánja támogatni az önkormányzat e rendeletben szabályozott helyi támogatás nyújtásával.

- Lakóépület magánérintés felújításának önkormányzati támogatásáról szóló 18/2007. (VI. 20.)

önkormányzati rendelet

A rendelet célja, hogy önkormányzati támogatással segítséget nyújtson a lakosságnak lakóépületek állagának javításához, korszerűsítéséhez, felújításához.

- az Önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről, valamint a lakbér mértékéről szóló 32/2012. (XI. 26.) önkormányzati rendelet

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásának feltételeiről, valamint a lakbér mértékéről szóló rendelet, amely tartalmazza többek között a Szobabérlők Házában történő lakásbérlet, valamint a szociális helyzet alapján történő bérbeadás feltételeit is. A Szobabérlők Házában lakóknak, a piaci árnál jóval alacsonyabb lakhatási költségek mellett, lehetőségük van előtakarékoskodni, ezáltal lakáshelyzetüket véglegesen megoldani.

- a helyi vállalkozások munkahelyteremtő és foglalkoztatás-ösztönző programjáról szóló 18/2011. (IX. 20.) önkormányzati rendelet

E rendelet célja, hogy a helyi a foglalkoztatás elősegítése és a kerületben lakók életminőségének javítása érdekében ösztönözze a vállalkozások Budapest XVI. kerületében való letelepedését vagy fejlesztését, a lakóterületek mentesítését és elsősorban új munkahelyek létesítését.

- a XVI. kerület ifjú tehetségeinek támogatásáról szóló 7/2011. (III. 30.) önkormányzati rendelet

A rendelet a XVI. kerületben élő, a magyar kultúra, irodalom, zeneművészet, tudomány és sport területén kimagasló teljesítményt felmutató ifjú tehetségek anyagi és erkölcsi ösztönzése, ezzel munkájuk elismerése, támogatása céljából került megalkotásra,

- a kerület tehetséges tanulóinak támogatásáról szóló 10/2004. (II. 27.) önkormányzati rendelet

E rendelet által az önkormányzat a tanulói jogviszonnyal és a kerületben lakóhellyel rendelkező általános vagy középiskolai tanulókat támogatja tanulmányikban, versenyre történő felkészülésükben.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára. A felsoroltak áttekintése után szükséges annak leírása, hogy az egyes dokumentumokban leírtak miként szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

A XVI. Kerület a 2015-2019-es évekre vonatkozó Gazdasági Programmal rendelkezik. Alapvető célja, hogy megfogalmazza azokat az alapelveket, megállapítsa azokat a

prioritásokat, meghatározza mindazon teendőket, amelyek lehetővé teszik, hogy önkormányzatunk költségvetésének egyensúlyban tartása mellett

- biztosítsa a kerület lakói számára az alapvető intézmények működését,
- képes legyen a szolgáltatások színvonalának megtartására, illetve fejlesztésére,
- gondoskodjon a kerület infrastruktúrájának folyamatos fejlesztéséről,
- törekedjen az élhetőbb környezet fenntartására, fejlesztésére,
- segítse elő a családok életminőségének javítását,
- segítse a kerületben élő munkavállalók versenyképességét a munkaerőpiacon,
- fokozza a kerület közbiztonságát.

A képviselő-testület elsődleges feladatának tekinti a kerület és intézményeinek zavartalan, kiegyensúlyozott működtetését, fejlesztését, fontosnak tartja a kerület kertvárosi jellegének megőrzését, lakosai életkörülményeinek javítását, az infrastruktúra fejlesztését és mindezek érdekében a gazdasági lehetőségek feltárását, a források hatékony kihasználását. Az uniós pályázati források beszűkültek a Közép-Magyarországi régióban, azonban továbbra is naprakészen követjük a pályázati felhívásokat.

A gazdasági programban meghatározott célok, elképzelések megvalósításához a Képviselő-testületnek biztosítani kell a szükséges anyagi forrásokat, vagyont, melyhez az alábbi elveket, feladatokat rögzítette:

- A működésből származó bevételeket a működésre, a fejlesztéshez biztosított forrásokat fejlesztésre fordítjuk.
- Meg kell keresni a működési bevételek növelésének lehetőségeit; az adóhátralékok behajtását a lehető leghatékonyabban kell végezni.
- Nyomon kell követni a költségvetési támogatási rendszert, ki kell használni a támogatási rendszer által nyújtott előnyöket.
- Át kell tekinteni a meglévő vagyontárgyakat, azok hasznosítási módját, lehetőségeit, a fenntartási, üzemeltetési költségek nagyságát. Javaslatot kell kidolgozni az egyes vagyontárgyak megfelelő hasznosítására, értékesítésére.

A Program összhangban van a kerület rendezési tervével, figyelembe veszi a kerület sajátosságait, előnyeit, lehetőségeit, s ennek megfelelően határozza meg a gazdasági beruházások, fejlesztések irányát.

- ***Szolgáltatástervezési koncepció*** – a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. A XVI. Kerületi Önkormányzat határidőben 2004-ben elkészítette az SZTK-t, melyet felülvizsgált 2006-ban, 2008-ban, 2010-ben, 2012-ben és 2014-ben is. A koncepció tartalmazza az általános elveket, célokat, a szociális ellátórendszer elemzését, a társterületek (egészségügy, gyermekvédelem, lakáspolitikai) rövid bemutatását, a következtetéseket, terveket.
- ***Köznevelés-fejlesztési terv***⁸ – A helyi önkormányzati feladat-ellátási rendszerben minden községi, városi, fővárosi kerületi önkormányzatnak feladata, kötelezettsége volt, hogy gondoskodjék a településen élők részére arról, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai nevelés és oktatás a rendelkezésükre álljon anélkül, hogy annak igénybevétele a szülők, illetve gyermekeik részére aránytalan teherrel járna. A köznevelésről szóló törvény alapján

az állam gondoskodási kötelezettsége – az óvodai nevelés kivételével – megfogalmazódik. (Mnkt. 24. §) Az Nkt 75. §-a alapján „Az oktatásért felelős miniszter a köznevelési feladatok megszervezéséhez szükséges döntései előkészítése céljából a hivatal előterjesztése alapján a kormányhivatalok közreműködésével, valamint a helyi önkormányzatok véleményének kikérésével és közreműködésével megyei szintű bontásban feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési tervet készít”

Az önkormányzat készített és a Képviselő-testület elfogadott Közoktatási Esélyegyenlőségi Programot, Közoktatási Intézkedési Tervet, illetve ezen dokumentumok alapján 2012-ben Közoktatási Intézkedési Terv készült. A közoktatás ugyan már állami feladat, az önkormányzat mégis fontosnak érzi, hogy amennyire befolyása van a helyi közoktatásra, azzal éljen, jobbító szándékkal.

- **Településfejlesztési stratégia** – A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 24. §-a értelmében a fővárosi közgyűlés a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével – a megalakulását követő egy éven belül minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló településfejlesztési stratégiájáról
- **Helyi építési szabályzat** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 13. §-a alapján az építés helyi rendjének biztosítása érdekében a települési önkormányzatnak az országos szabályoknak megfelelően, illetve az azokban megengedett eltérésekkel a település közigazgatási területének felhasználásával és beépítésével, továbbá a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos, a telkekhez fűződő sajátos helyi követelményeket, jogokat és kötelezettségeket helyi építési szabályzatban kell megállapítania.
- **Településszerkezeti terv** - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett.
- **Településfejlesztési koncepció** - az 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A §-a értelmében a településfejlesztési koncepció hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti. Az integrált településfejlesztési stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését. A településfejlesztési koncepciót és az integrált településfejlesztési stratégiát a települési önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg.

Az Önkormányzat Integrált Városfejlesztési Stratégiával (IVS) rendelkezik, mely a fönti, település-fejlesztéssel kapcsolatos dokumentumokat magába foglalja.

Az IVS a város középtávú (7-8 évre vonatkozó) fejlesztéseit megalapozó stratégiai dokumentum, amelynek célja a nagyobb települések területi alapú, területi szemléletű tervezési tevékenységének megszilárdítása, a városrészekre vonatkozó célok, és az azok középtávú megvalósításához szükséges eszközök egyidejű meghatározása. A koncepció integrált, területi alapú tervezési szemléletet kíván érvényesíteni, amely az önkormányzat meghatározó szerepét megtartva összekapcsolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket az érintett partnerek céljaival, elvárásaival.

Az IVS négy fő jellemzője:

- A hosszú távú városfejlesztési célokat középtávú programokká bontja le.
  - Területi alapú, területi szemléletű tervezést követel meg, a problémafeltárássra épülő, városrészekre vonatkozó célok meghatározását, és azok középtávú megvalósítását írja elő.
  - A megvalósíthatóságra alapozó stratégiát állítja előtérbe (ez elsősorban a pénzügyi, illetve szervezeti számadás követelményében jelenik meg).
  - Meghatározó szerepet szán a partnerségi alapú tervezésnek, ami a kijelölt célrendszer megfelelő helyi támogatását és középtávú megvalósíthatóságát jelenti.
- **Ifjúsági Koncepció** – *Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása az Alaptörvény, amely többek között kimondja, hogy államunk különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására, nevelésére, továbbá védelmezi az ifjúság érdekeit. Emellett számos ENSZ egyezmény határoz meg olyan elveket és jogokat, amelyek érvényesüléséhez szükséges az önkormányzat támogató közege. Mivel a jogszabályokból egyértelműen nem derül ki, hogy pontosan milyen ifjúsági feladatai vannak az önkormányzatoknak, ezért alapvető fontosságú, hogy a település (esetünkben a kerület) önkormányzata maga dolgozza ki saját ifjúsági koncepcióját.*
- Az ifjúságpolitika a fiatalokra, mint a változás hordozóira, a jövő valódi erőforrásaira tekint és arra kell koncentrálnia forrásait, intézményeit, hogy felkészüljenek a változásokra. Az ifjúság rendkívül heterogén, erősen polarizált. Az életminőséget a kor, az élethelyzet, a tanulás, a munkaerő-piaci részvétel, a családi háttér befolyásolják. A koncepció felülvizsgálatra nem került.*
- **Átfogó Értékelés az Éves Gyermekvédelmi Tevékenységről** – *a Gyvt. 96. § (6) bekezdésében foglalt önkormányzati kötelezettségnek eleget téve, a gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerinti tartalommal az Önkormányzat évente elkészíti az átfogó értékelést. Az anyag elsősorban arra szolgál, hogy az elmúlt évre visszatekintő, tájékoztató információkat tárjon a Képviselő-testület és más szervek elé, mégis tartalmaz terveket, célokat, feladatokat.*
- **Sportfejlesztési terv** – alapelvei a következők:
- A Sportfejlesztési terv alapvető célja, hogy a kerületi polgárok az alkotmányban biztosított rendszeres testedzéshez való jogukat minél szélesebb körben gyakorolhassák,
  - a kerületi polgárok egészsége, fizikai állapota, állóképessége javuljon, jobb legyen,
  - a sportbeli hagyományok ápolása töretlen legyen,
  - a szabadidő hasznos eltöltése és szórakozási lehetőség biztosítva legyen,
  - a testnevelés és a sport részterületeinek – óvodai, iskolai testnevelés, lakossági szabadidősport, látványsport, fogyatékosok sportja, melyek egymással összefüggő,

egymással kölcsönhatásban álló egészet képeznek, - fejlesztése ne történjen egyik részterület rovására sem,

- a testnevelés és sporttevékenység gyakorlása során ne forduljon elő hátrányos megkülönböztetés.

E koncepcióban rögzített jogok megilletnek minden személyt, kor, nem, vallás, politikai, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyon, születési és egyéb különbségtétel nélkül.

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat lehetőségei szerint mindent elkövet, hogy a kerület polgárai a sporttal kapcsolatos, Alkotmányban biztosított jogukat minél szélesebb körben gyakorolhassák.

Ehhez

- biztosítani kell a megfelelő létesítményi feltételeket,
- törekedni kell az óvodai-iskolai testnevelés, sport fejlesztésére,
- támogatni kell az óvodai és a diáksport - versenyek rendezését,
- gondoskodni kell az utánpótlás neveléséről.

Célkitűzései:

- a kerületi sport (óvodai, iskolai, szabadidő és versenysport) minél szélesebb körű továbbfejlesztése, a támogatási feltételek javítása,
  - az iskolai, óvodai tornatermek, tornaszobák, sportudvarok állagának, felszereltségének javítása, a létesítmények kihasználtságának növelése,
  - lehetőség szerint a 4. évfolyam végére tudjon minden tanuló biztonsággal úszni legalább egy úszásnemben,
  - lehetőség szerint kerüljön felújításra évente egy tornaterem vagy egy sportudvar,
  - szükséges a kerületi diáksport versenyrendszer további fejlesztése, törekedni kell arra, hogy a versenyeken résztvevők között növekedjen a nem igazolt sportolók aránya,
  - ösztönözni kell a 6-12 éves korosztályt arra, hogy rendszeresen és nagy létszámban, az életkori sajátosságainak megfelelő sportfoglalkozásokon vegyen részt,
  - szükséges a kerületi ifjúság egészséges fejlődése érdekében életkori sajátosságuknak megfelelően állóképességük, teherbírásuk fejlesztése,
  - figyelemmel kell kísérni, ellenőrizni kell az iskolai sportkörök tevékenységét, működését,
  - a lakosság szabadidős sporttevékenységének támogatása létesítmény és szervezett sportprogramok biztosításával,
  - a sportegyesületek utánpótlás nevelésének elősegítése, támogatása.
- **Bérlakás Koncepció** – A Képviselő-testület 2007. IV. 18.-i Kt. ülésén fogadta el az Önkormányzati bérlakásokra vonatkozó koncepcióját. 2011-ben új lakáskoncepciót dolgozott ki, melyben a tapasztalatokat összegezve megfogalmazta a célok eléréséhez szükséges további tennivalókat és eszközöket. Világos feladat meghatározásával jelöli ki azt az utat, ahova a lakásgazdálkodás területén el kíván jutni. Ezt felülvizsgálva, megalkotta a Bérlakás koncepció 2015-2019. című dokumentumot.

A Képviselő-testület 201/2007. (IV. 18.) Kt. sz. határozatában kifejezésre juttatta azt a szándékát, hogy a bérlakás állományt a lakossági igények, a lakásmobilitás növelése, a gazdaságosabb üzemeltetés érdekében át kívánja alakítani, melyhez az alábbi célokat határozta meg:

- az Önkormányzat kinyilvánította, és következetesen betartotta, hogy nem értékésít lakótelepi lakást
- az Önkormányzat keretet biztosít (lakásalap), lakásvásárlásra minőségi csere érdekében

- megkezdi kivonni a lakásállományból az arra alkalmatlan, elsősorban alagsori lakásokat
- szabályozza a lakásértékesítést.
- Bevezeti a költségelví lakbért annak érdekében, hogy a társadalmilag rászorult személyek is lakáshoz juthassanak
- A Képviselő-testület a célok elérése érdekében 16 pontban jelölte meg az elvégzendő feladatokat, melyet a Szolgáltatástervezési Konceptió 2008. és 2010. évi felülvizsgálata is tartalmaz.

Az Önkormányzat ezen időszakban

- módosította a lakbérrendszert, és bevezette a költségelví lakbért. Az Egészségügyi és Szociális Bizottság döntése alapján fokozatosan a jobb állapotú, újonnan vásárolt, vagy megüresedő, jó állapotba hozott lakások egy része kizárólagosan költségelví lakásként hasznosíthatóvá vált.
- támogatta, és költséget biztosított a lakások csatornabekötésére, ahol mód volt vizes blokk kialakítására.
- évenkénti ütemezésben hajtott végre épület-felújítást, tetőcserét, homlokzat felújítást, lakásösszevonással komfortosítást.
- a lakásvagyon megvédése érdekében átdolgozta a lakásértékesítési rendszert.
- a lakások fenntartásával, kezelésével összefüggő költségek csökkentésére olyan intézkedések történtek, mint pl. a lakások vízóra felszerelése, a gazdaságtalan fűtőberendezések lecserélése, fűtőkorszerűsítés, hagyományos fűtésről gáz-fűtésre áttérés.
- eredményesnek ítéli meg, hogy egyre több bérlőben tudatosodik a lakással összefüggő bérlői kötelezettség.
- megkezdte nagyon indokolt esetben a nyílászárók cseréjét
- fokozott következetességgel jár el a lakbérhátralékosokkal szemben, de ugyanakkor indokolt esetben a Bizottság él a részletfizetés engedélyezésének lehetőségével.
- következetesség eredménye több eredményes lakáskiürítés végrehajtása.
- eredményes és célravezető a lakásfenntartási támogatást nyújt azok számára, kik élnek ezzel a lehetőséggel, és megfelelnek a feltételeknek.
- a lakásállomány megtisztítását folyamatosan végzi, elsősorban alagsori lakások lakásállományból történő kivonásával, lakás céljára alkalmatlan gazdaságtalan építmények elbontásával, és az így üressé vált terület értékesítésével, lakhatatlan önkormányzati lakások minőségi cseréjével és a megüresedő lakások értékesítésével.

A lakáskonceptió által meghatározott feladatok végrehajtásának konkrét eredményei:

Önkormányzatunk az értékesítésre kijelölt lakásokat az alábbiak szerint határozta meg:

- Ahol a Társasházban az Önkormányzat kisebbségi tulajdonos ott a lakás megvételét elő kell segítenem, és fel kell ajánlani az elővásárlási joggal rendelkező bérlő részére.
- Meg kell szüntetni az ingatlanokban még fennálló eszmei osztatlan tulajdonközösséget a tulajdoni hányad értékesítésével.
- Amennyiben az elidegenítés akadálya a bérlő határozott idejű bérleti szerződése, ott azt határozatlan idejűvé kell tenni. Az új bérleti szerződések esetében pedig célszerű a bérlet időtartamát határozott 5 évben megállapítani ezt követő felülvizsgálattal. Közel sem sikerült valamennyi eladásra szánt ingatlant értékesíteni.

A jogalkotás terén a lakáskonceptióban meghatározott feladatok végrehajtásra kerültek. Az Önkormányzat bevezette a költségelví lakbért, és rendeletet alkotott a lakások bérlővel együtt történő értékesítéséről is. A lakáskonceptió bevezetésre javasolta a piaci alapú lakbért is, azonban a gazdasági helyzet jelentős változása már nem indokolta ennek bevezetését. Az eszmei osztatlan tulajdon közösségének megszüntetése egy ingatlanban nem sikerült.

Lakáskonceptió megvalósításának tapasztalatai:

- gyakorlatilag nincs bérlakásépítés

- lakás-felújítási pályázatok szűkítése, pl. város-rehabilitációs pályázatok, melyben a leírt feltételek a XVI. kerületben nem érvényesek
- a társasházakban meghatározott közös költség összege sok alkalommal kevesebb, mint amit egy-egy többségi tulajdonban álló ingatlanra kell fordítani az önkormányzatnak
- a lakáspiac visszafogottsága csökkenő kereslet, növekvő kínálat
- Helyi rendeletalkotási korlátok

Egyértelműen megállapítható, hogy Önkormányzatunk bérlakásainak állományi összetétele javulóban van, azonban az elkezdett feladatokat folytatni kell.

Az Önkormányzat éves költségvetésében évenként szinte azonos szintű költségvetési keretet tud biztosítani lakásfelújításra, karbantartásra, beruházásra, amely a növekvő árak és költségek mellett évenként csak egy-egy nagyobb felújítást tesz lehetővé. Ezért úgy kell kialakítani a megmaradó lakásvagyont, hogy ha az hosszú távon nem is nyereséges, de legalább rentábilis legyen.

A bérlakás gazdálkodás tapasztalatai a lakásszám csökkenése mellett jónak mondható a tekintetben, hogy

- az Önkormányzat kinyilvánította, és következetesen betartotta, hogy nem értékesít lakótelepi lakást
- az Önkormányzat keretet biztosított (lakásalap), lakásvásárlásra minőségi csere érdekében
- fokozatosan elkezdte kivonni a lakásállományból az arra alkalmatlan lakásokat
- szabályozta a lakásgazdálkodást

Az értékelés alapján a lakáskonceptión belül, annak végrehajtása érdekében a lakásértékesítés folytatásának szempontjai, a 2010–2014 időszakra az alábbi:

Összességében a 2007-2010. években kialakított koncepció elemeinek megtartása, az alábbiak szerint:

- Az értékesítésre kijelölt lakásokat, melyeket nem sikerült értékesíteni, továbbiakban is fenntartani néhány, konkrétan megjelölt kivétellel.
- Továbbra sem javasoljuk értékesíteni a lakótelepi lakásokat, az egyalakos házas ingatlanokat, valamint a gazdaságosan felújítható bérlakás állományba tartozó lakásokat.
- Folytatni kell az ingatlanokban a még fennálló eszmei osztatlan tulajdonközösség megszüntetését a tulajdoni hányad értékesítésével.
- Ahol az épület felújítása gazdaságtalan, de jók az ingatlan adottságai, ott a bérlők részére cserelakás vagy pénzbeli megváltást kell felajánlani, és az ingatlant üres állapotban értékesíteni. Az értékesítésből befolyó bevételt lakótelepi lakások vásárlására kell fordítani.
- Főútvonalon lévő ingatlanok esetében a vállalkozások fejlesztésének lehetőségét is vizsgálat tárgyává kell tenni.
- Amennyiben az elidegenítés akadálya a bérlő határozott idejű bérleti szerződése, ott azt határozatlan idejűvé kell tenni. Az új bérleti szerződések esetében pedig továbbra is célszerű a bérlet időtartamát határozott időben megállapítani ezt követő felülvizsgálattal.

A 2010-ig érvényes Lakáskonceptió tapasztalatai alapján számos új intézkedésre, és új koncepcionális változásra van szükség.

Az Önkormányzat teljes lakásállománya 335 db: Ebből 264 db szociális bérlakás, 48 darab lakás a Szobabérlők Házában, költségelven bérbe adott lakás 23 db.

A lakásállomány megoszlása komfortfokozat szerint: összkomfortos: 51 db, komfortos: 190 db, félkomfortos: 9 db, komfort nélküli: 70 db, szükséglakás: 15 db.

A Képviselő-testület a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat 2011-2014-ig terjedő időszakra vonatkozó bérlakás koncepcióját, a lakásértékesítés folytatásának szempontjait az alábbiak szerint határozta meg 2011. II. 9-ei ülésén:

1. Nem kívánja értékesíteni a lakótelepi lakásokat, az egylakásos házas ingatlanokat, valamint a gazdaságosan felújítható bérlakásokat.
2. Meg kell szüntetni az ingatlanokban még fennálló eszmei osztatlan tulajdonközösséget a tulajdoni hányad értékesítésével.
3. Ahol az épület felújítása gazdaságtalan, de jók az ingatlan adottságai, ott a bérlők részére cserelakást, vagy pénzbeli megváltást kell felajánlani és az ingatlant üres állapotban értékesíteni. Az értékesítésből befolyó bevételt bérlakások vásárlására kell fordítani.
4. A mátyásföldi villaépületeket piaci áron javasolt értékesíteni, amelyek így jelentős bevételi forrást képviselnek.
5. Főútvonalon lévő ingatlanok esetében a vállalkozások fejlesztésének lehetőségét is vizsgálat tárgyává kell tenni.
6. A lakásállomány összetételének javítása érdekében az Önkormányzat fordítson a korábbiaknál is nagyobb összeget új, jó állapotú lakások megvásárlására, illetve a bérlő kérelmére a bérleti jog megváltására.
7. Amennyiben az elidegenítés akadálya a bérlő határozott idejű bérleti szerződése, ott azt határozatlan idejűvé kell tenni. Az új bérleti szerződések esetében pedig célszerű a bérlet időtartamát határozott 5 évben megállapítani ezt követő felülvizsgálattal.
8. Az önkormányzat továbbra sem zárja ki önkormányzati bérlakások építését, melynek érdekében folyamatos és jelentős hangsúlyt kell fektetni az erről szóló pályázatok figyelésére.
9. A szükséglakásokat és a rentábilisan nem felújítható, rossz műszaki állapotú lakásokat értékesíteni kell.
10. A nagyon rossz állapotban levő 100%-ban Önkormányzati tulajdonban álló épületeket teljesen üres állapotban kell értékesíteni.

A 2014-2019-re érvényes lakáskonceptió 60/2015. (II.19.) számú Kt. határozat alapján az alábbiakat fogalmazza meg:

1. Nem kívánja értékesíteni a lakótelepi lakásokat, bérlő részére az egylakásos házas ingatlanokat, valamint a gazdaságosan felújítható bérlakásokat.
2. Meg kell szüntetni az ingatlanokban még fennálló eszmei osztatlan tulajdonközösséget a tulajdoni hányad értékesítésével.
3. Ahol az épület felújítása gazdaságtalan, de jók az ingatlan adottságai, ott a bérlők részére cserelakást, vagy pénzbeli megváltást kell felajánlani és az ingatlant üres állapotban értékesíteni. Az értékesítésből befolyó bevételt bérlakások vásárlására kell fordítani.
4. A mátyásföldi villaépületeket piaci áron javasolt értékesíteni, amelyek így jelentős bevételi forrást képviselnek.
5. Főútvonalon lévő ingatlanok esetében a vállalkozások fejlesztésének lehetőségét is vizsgálat tárgyává kell tenni.
6. A lakásállomány összetételének javítása érdekében az Önkormányzat fokozott figyelmet fordít új, jó állapotú lakások megvásárlására, illetve a bérlő kérelmére a bérleti jog megváltására.
7. Az önkormányzat továbbra sem zárja ki önkormányzati bérlakások építését, melynek érdekében folyamatos és jelentős hangsúlyt kell fektetni az erről szóló pályázatok figyelésére. Az Önkormányzat a Tóköz utca 28. szám alatti ingatlant új bérlakások építésére kívánja felhasználni. A szükséglakásokat és a rentábilisan nem felújítható, rossz műszaki állapotú lakásokat értékesíteni kell.
8. A nagyon rossz állapotban levő 100%-ban Önkormányzati tulajdonban álló épületeket teljesen üres állapotban kell értékesíteni.

9. Szociális jellegű bérlakásokat kell kijelölni és biztosítani azoknak a szociálisan rászoruló családoknak, akik önhibájukon kívül, alacsony jövedelemmel rendelkeznek, és lakhatásukat önerőből megoldani képtelenek.
10. Azoknak a XVI. kerületi hajléktalanoknak, akik önhibájukon kívül elvesztették lakásukat, lakhatási lehetőségeiket, és bármilyen alacsony, de rendszeres jövedelemmel rendelkeznek, és ugyan ezen korlátozott fizetési képességük mellett is feltehető, hogy visszavezethetőek a társadalomba, kis költségű, fenntartható, szociális bérlakásokat kell kijelölni és pályázati úton biztosítani a jelenlegi lakásállományból.

- **Drogellenes stratégia** – A 2014-ben aktualizált helyi Drogellenes stratégia alapját képezi a 2013-ban elfogadott Nemzeti Drogellenes Stratégia, valamint épít, annak eredményét részletesen leírja. az év elején végzett helyzetelemzésre, és a korábbi években, a kerület fiataljai körében folytatott vizsgálatok adataira. A dokumentum részletesen tárgyalja a felmérés eredményeit figyelembe véve az elmúlt tíz év tendenciáit.

A 2014 januárjában történt helyzetfelmérést a kerület 14 iskolájában, pedagógusok, diákok és szülők kérdőíves megkérdezésével végezte az Önkormányzat. A kutatás során 1353 diák, 1289 szülő és 340 pedagógus töltötte ki az egészségmagatartással kapcsolatos kérdőíveket. A felmérés célja volt, hogy pontos képet kapjunk a 13-18 éves korosztály egészséggel kapcsolatos magatartásáról, és szüleik pedagógusaik véleményét is megismerjük. Az eredmények figyelembe vételével hatékony cselekvési program összeállítása váljon lehetővé, a stratégia mindhárom beavatkozási területén. A stratégia céljait az egészségfejlesztés-prevenció, kezelés-ellátás-felépülés, és a kínálatcsökkentés szempontjából átfogóan közelíti meg.

Benyomásaink alapján a kerületben feltételezhetően még mindig alacsonyabb mértékű a drogérintettség, bár a fiatalok percepciója azonos a hasonló korú, de más kerületben, nagyobb fertőzöttségben élő társaikkal: a droghasználat az ifjúsági szubkultúra részévé vált. Nyíltan beszélnek róla, megfelelő ismereteik vannak a szerek hatásairól, és magasnak vélik a drogérintettséget korosztályukban.

A probléma feltérképezését követően a feladatok meghatározása során egyszerre koncentrálnak egyéni és társadalmi szintre is (közösség, együttműködés, kínálatcsökkentés, prevenció), és megállapítja, hogy a probléma kezeléséhez társadalmi konszenzus szükségeltetik.

- Sashalom Városközpont Komplet Rehabilitációjával Kapcsolatos Antiszegregációs Terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét. Célja, hogy a város felmérje azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve ahol már előrehaladott állapotban van, és kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló programokat. A tanulmány az IVS azon megállapításán alapszik, mely kimutatta melyik az a terület, ahol a fizikai környezet, és a lakosság társadalmi státusza is kedvezőtlenebb. A Terv leírja, hogy szegregátumnak azt a területet tekinti, ahol az aktív korú lakosságon belül a legfeljebb általános iskolai végzettségű, és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező lakosság aránya is meghaladja az 50%-ot. Az antiszegregációs terv nem mutat rá jelenleg létező ilyen területre a kerületben. 2015-ben a 314/2012.(XI.8.) Korm. rendeletben foglalt kritériumoknak megfelelő, szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett terület térképi ábrázolását kértük a KSH Népszámlálási Főosztályától, a 2011. évi népszámlálási adatok alapján. Az adatok alapján 3 olyan

háztömböt találtak a kerületben, ahol a szegregációs mutató 20% -os határértéke mellett szegregátumot mutat.

- **Idősügyi stratégia** – Budapest XVI. kerületében élő idősök és családjaik problémáira, jellegzetes élethelyzeteire reagálva kíván legalább két évre célokat, irányvonalakat meghatározni, melynek mentén az idősök által igénybe vehető szolgáltatások alakulnak, az Önkormányzat és az idősügyi szervezetek aktív kapcsolata realizálódik. Általános célokat fogalmaz meg, melyre a konkrét végrehajtási technikák épülhetnek.

A Idősügyi Stratégia megalkotását indokolta, hogy a társadalom, így a XVI. kerület lakossága is idősödő, nő a születéskor várható élettartam. Apropija pedig az, hogy 2012 az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve volt.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program Budapesten belül nem kezelhető önállóan helytálló dokumentumként: illeszkednie kell a többi kerületi HEP-hez, valamint a XVI. kerület elhelyezkedését tekintve a környező kistépelülések által elfogadott HEP-ekhez.

Kerületünk azokkal a környező településekkel, akikkel folyamatos kapcsolatot tart közös, vagy összefüggő feladatellátásból, tevékenységből adódóan, egyezteteti céljait, programjait, terveit, amikor azok aktuálisak. Ezt megalapozzák a jó szakmai kapcsolatok.

A HEP egy olyan átfogó anyag, melyet a akkor tudunk figyelembe venni, ha azt a környező érintett településeken is megalkották. A Már megalkotott és releváns HEP-eket tanulmányozzuk munkánk során, és amennyiben nem ütközik kerületi érdekekbe, a találkozási pontoknál nem határozunk meg azokkal ellentétes célokat.

Ennél több, pontosabb kapcsolódási pontra a HEP következő felülvizsgálatakor lesz lehetőség.

A XVI. kerület együttműködik, más önkormányzatokkal, elsősorban a szociális és gyermekvédelmi ellátás területén: A IV. kerület Újpest Önkormányzatának intézménye nyújtja a XVI. kerület lakosai számára a gyermekek átmeneti otthona s az idősök gondozóháza szolgáltatásokat. A társulási megállapodások kizárólag ezekre a feladatellátásokra koncentrálnak, más együttműködést nem határoznak meg. E mellett minden esetben, mikor új feladatellátásról van szó, és vizsgáljuk a megoldási módokat, megkeressük a környező települések önkormányzatait.

A területi, környezeti projektek, programok folyamatos együttműködést kívánnak a szomszédos kerületekkel, a fővárosi önkormányzattal, mely kapcsolat nemcsak jogszabályi kötelezettség, hanem a mindenki számára megfelelő egymás mellett élés alapvető szabálya is.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok elsődleges forrása a KSH adatbázisa, valamint a 2.1. fejezetben jelzett stratégiák, koncepciók és egyéb dokumentumokban szereplő, az elkészítésükhöz felhasznált adatok, információk, valamint az említett dokumentumokat készítő személyek. Ezek az anyagok tartalmazznak helyi kutatásokat, felméréseket, melyeket felhasználtunk, nem ismételtünk meg.

A fenti információforrásokban fel nem lelhető adatok elérése érdekében partnerként bevontuk a helyi Munkaügyi Hivatalt (jelenleg: Budapest Főváros Kormányhivatala XVI. Kerületi Hivatala Foglalkoztatási Osztály, (továbbiakban: Foglalkoztatási Osztály), a kerületi önkormányzati, állami intézményeket, a helyi civil szervezeteket, egyéb, érintett országos vagy fővárosi szervezeteket (Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, Budapesti Közlekedési Vállalat, fogyatékosokat tömörítő érdekvédelmi szervezetek – szövetségek).

Az így kapott adatokat önmagukban nem érdemes vizsgálni, hanem helyükön, az adat szempontjából érintett célcsoport vizsgálatánál térünk ki rájuk.
A HEP az alábbiakban számos adatot, információt tartalmaz.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az **elszegényedés trendjét** vizsgálva megállapítható, hogy már a rendszerváltáshoz kapcsolódó gazdasági-társadalmi folyamatok következtében kialakult egy legalább 700 ezres létszámú, szélsőségesen marginalizálódott, társadalom perifériáján tengődő, alacsony iskolázottságú, a munkaerőpiacról tartósan kiszorult tömeg, amelynek immár a harmadik generációja válik úgy felnőtté, hogy újratermeli szülei alacsony iskolázottságát, s ennél fogva esélye sincs arra, hogy rendszeres munkát találjon magának. A legkeservesebb, máig megoldatlan problémát a munkaképes szegények jelentik

Fenti társadalmi, szociális problémák megoldásában a foglalkoztatáspolitikai és a szociálpolitikai eszköztára is szerephez jut.

A romák helyzetét az élet szinte minden területén fennálló diszkrimináció és társadalmi kirekesztés jellemzi. Az aktuális kormányok, valamint civil szervezetek számos intézkedést hoztak a probléma kezelésére, azok korlátozott eredményekkel jártak.

A **cigányságot érintő hátrányok** – területi elszigeteltség, társadalmi lemaradás, alacsony iskolázottság, szakképzetlenség, alacsony jövedelmi viszonyok, rossz lakáskörülmények – kölcsönösen erősítik egymást és vezetnek e csoport szegregáltságához. Főként alacsony iskolázottságuknak és a társadalom előítéletességének köszönhetően alacsonyabb körökben a foglalkoztatottsági szint, és magasabb és tartósabb a munkanélküliség, mint a többségi társadalom esetében.

A roma társadalom a mindennapi élet során, hivatalos ügyintézés alkalmával – iskolázottsági, szocializációs, nyelvi hátrányaik következtében is számos akadályba ütközik.

A roma lakosság szociális helyzetére nincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva átlagos.

Az önkormányzatok oktatási, a foglalkoztatási, a lakhatási, egészségügyi, és a szociális szakpolitikák tervezésekor figyelembe kell venniük a romák szempontjait, biztosítaniuk kell a megkülönböztetéstől mentes hozzáférést a minőségi szolgáltatásokhoz, és hosszú távon érvényesíteni kell a deszegregáció szempontját.

A roma lakosság foglalkoztatottságának elősegítése szintén kiemelt feladat. Szakértői javaslatok szerint elsősorban az iskolázottságot, a foglalkoztatottságot, a cigányság létbiztonságát erősítő, kirekesztettségét kölcsönös erőfeszítésekkel, fokozatosan gátló és feloldó hosszú távú politikára van szükség.

A cigány származású munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek és foglalkoztatásának növelését a munkaügyi központ számos eszközzel és munkaerő-piaci programmal igyekszik elősegíteni. Az önkormányzat a közhasznú- és közcélú foglalkoztatás maximális kihasználtságával erősíti munkavállalási esélyeiket.

Egyre sürgetőbb feladat továbbá a generációk között öröklődő szegénység megtörése, és a társadalmi, gazdasági integráció megvalósítása, ami nem kezelhető csupán emberbaráti kötelezettségként, hiszen komoly gazdasági érdek is fűződik hozzá.

A HEP ugyan együtt tárgyalja a mélyszegénységben élők és a romák helyzetét, esélyegyenlőségüket, de le kell szögezni, hogy a két csoport nem fedi le egymást, csak nagy a metszéspont közöttük. A romakérdést nem kezelhetjük szegénypolitikával, és a mélyszegénységben élők életkörülményeinek, esélyegyenlőségének javítását célzó intézkedésekkor nem a cigányság jellemzőire, hanem a legszegényebb csoportok jellemzőire kell figyelemmel lennünk.

Budapest XVI. kerületét a települések összehasonlításában, általánosságban az átlagosnál jobb lakáskörülmények, magasabb jövedelmi viszonyok jellemzik.

Mélyszegénységben élő van a kerület területén, számuk a gazdasági válság hatásaként emelkedett csakúgy, mint más településeken, de nem ez a legjellemzőbb probléma.

A Napraforgó Gyermejköltségi Központ és Családsegítő Szolgálat adatai alapján klienseik körében a mélyszegénységben élők száma a következőképpen alakult az elmúlt években: 2008: 483, 2009: 678, 2010: 681, 2011: 634, 2012: 589, 2013: 663, 2014: 658.

A 2011-es népszámlálási adatok a **cigányság** számát tekintve alacsony arányt mutatnak: Budapesten a romák aránya 11 %, ami eleve alacsonyabb az országos átlagnál (csak 2 megye az, ami ebben a nagyságrendben szerepel). Ezzel szemben a népszámlálási adatok összefoglalása abba a körbe sorolja a kerületet, ahol az önmagukat cigánynak vallók aránya 0,4-0,9 % közötti, ami a második legkisebb kategória. Összesen 257 fő számláltak cigány nemzetiségűnek, és 285 főt nemzetiséghez tartozónak. Közülük 95-en mondják, hogy anyanyelvüknek tekintik a cigány nyelvet, és baráti, családi környezetben használják is azt.

Összességében a mélyszegénységben élők és a romák csoportjának problémáiról, helyzetéről is elmondható, hogy más társadalompolitikai problémák nagyobb súllyal képviseltetnek a **kerületben**.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A kerületben mélyszegénységben élők jövedelmi helyzetére jellemző, hogy a jövedelemmel rendelkező és önkormányzati támogatásban részesülő ellátottak tipikusan a nyugdíjminimum fele és a nyugdíjminimum közötti egy főre jutó jövedelemmel rendelkeznek. (14.250.- Ft és 28.500.- Ft közötti egy főre jutó jövedelem.) A nyugdíjminimum felét el nem érő egy főre jutó jövedelem azért nem jellemző, mert ha egy család bevétele csak transzferjövedelmekből áll, akkor ezek összege a nyugdíjminimum felénél magasabb, ezért a nyugdíjminimum felét el nem érő egy főre jutó jövedelem gyakorlatilag azt jelenti, hogy az adott család nem jutott hozzá még a transzferjövedelmekhez sem. Az országos családpolitikai intézkedések e téren javulást eredményeznek a gyermeket nevelő családok esetében.

A kerületben változó a hajléktalanok száma, de folyamatosan 60 körülire tehető. Ők egyértelműen a mélyszegénységben élők közé tartoznak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

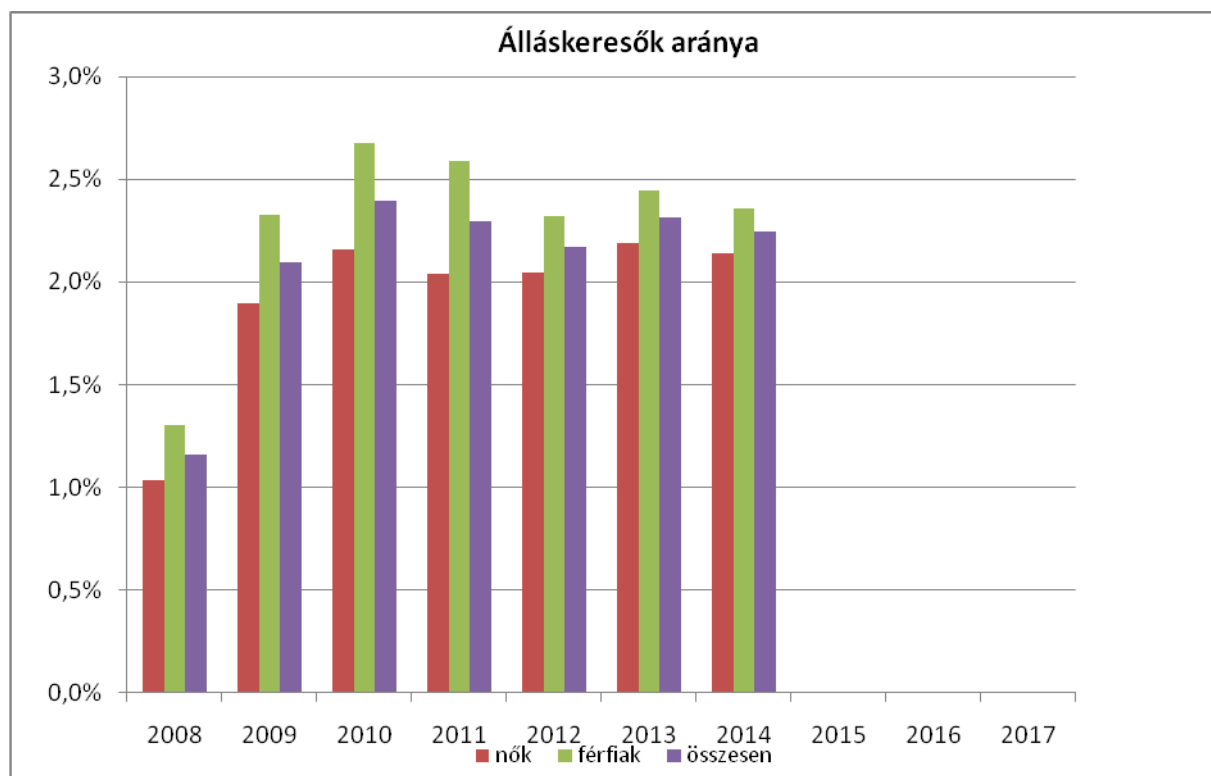
A HEP táblázataiba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	36692	31792	68484	381	1,0%	414	1,3%	795	1,2%
2009	36643	31725	68368	695	1,9%	738	2,3%	1433	2,1%
2010	36634	31759	68393	791	2,2%	849	2,7%	1640	2,4%
2011	36490	31745	68235	745	2,0%	821	2,6%	1566	2,3%
2012	35966	30644	66610	735	2,0%	711	2,3%	1446	2,2%
2013	25245	23040	48285	553	2,2%	564	2,4%	1117	2,3%
2014	25116	22925	48041	537	2,1%	541	2,4%	1078	2,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

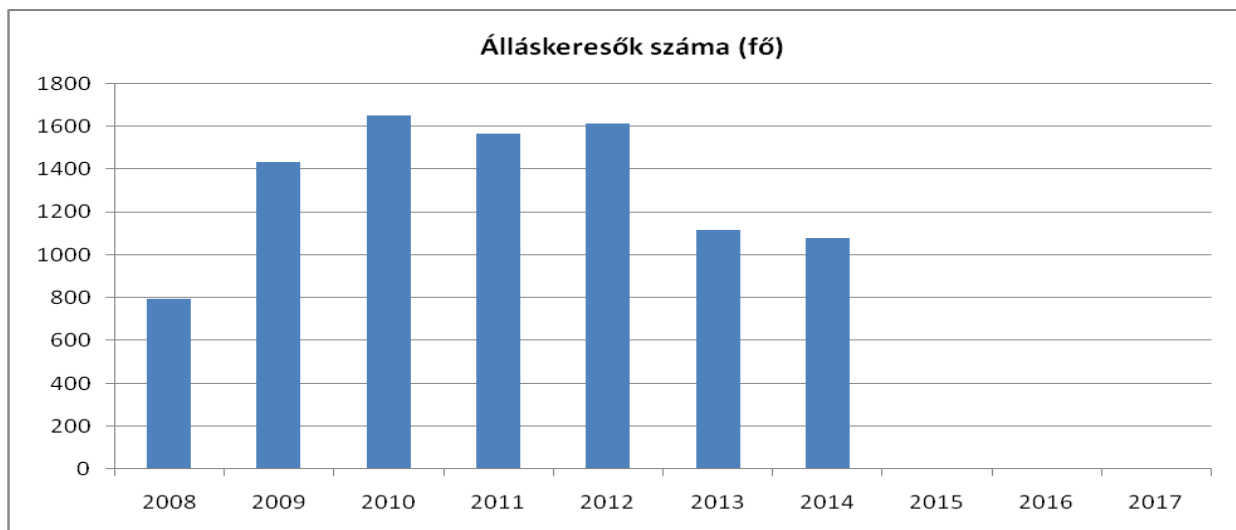
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	795	1433	1650	1566	1613	1117	1078
	%	1,1%	0,8%	2,2%	1,0%	0,9%	1,8%	2,3%
20 éves és fiatalabb	fő	9	11	36	16	15	20	25
	%	1,1%	0,8%	2,2%	1,0%	0,9%	1,8%	2,3%
21-25 év	fő	87	113	146	133	144	125	111
	%	10,9%	7,9%	8,8%	8,5%	8,9%	11,2%	10,3%
26-30 év	fő	100	199	197	164	166	104	98

	%	12,6%	13,9%	11,9%	10,5%	10,3%	9,3%	9,1%
31-35 év	fő	134	256	244	199	205	122	89
	%	16,9%	17,9%	14,8%	12,7%	12,7%	10,9%	8,3%
36-40 év	fő	94	203	202	224	246	126	124
	%	11,8%	14,2%	12,2%	14,3%	15,3%	11,3%	11,5%
41-45 év	fő	77	169	208	232	227	123	115
	%	9,7%	11,8%	12,6%	14,8%	14,1%	11,0%	10,7%
46-50 év	fő	99	141	177	170	175	135	116
	%	12,5%	9,8%	10,7%	10,9%	10,8%	12,1%	10,8%
51-55 év	fő	114	195	223	209	214	111	106
	%	14,3%	13,6%	13,5%	13,3%	13,3%	9,9%	9,8%
56-60 év	fő	80	138	207	208	211	208	207
	%	10,1%	9,6%	12,5%	13,3%	13,1%	18,6%	19,2%
61 év felett	fő	1	8	10	11	10	43	87
	%	0,1%	0,6%	0,6%	0,7%	0,6%	3,8%	8,1%

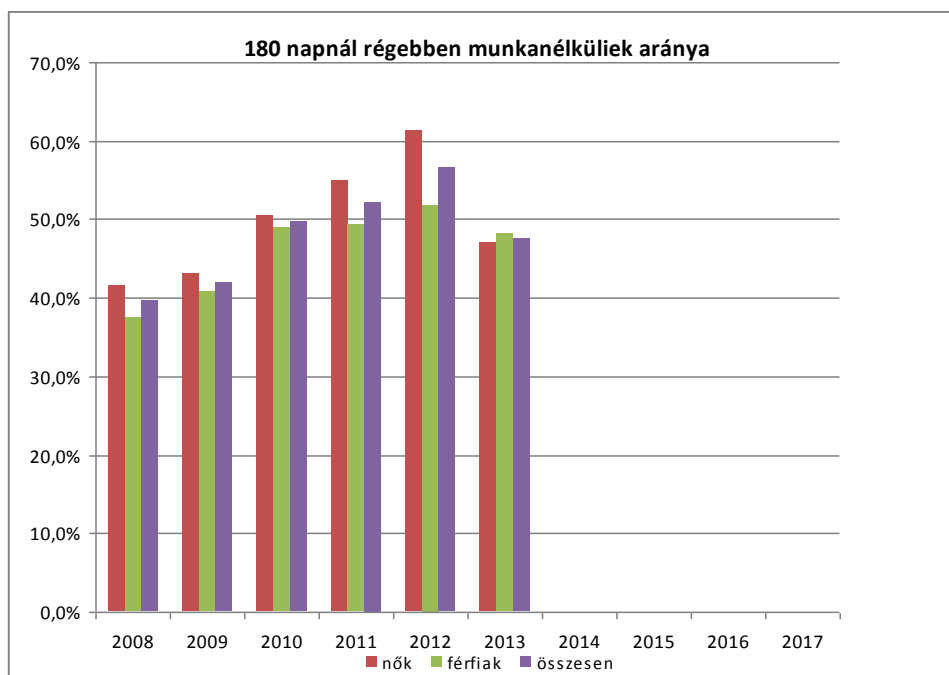
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	414	381	795	172	143	315	41,5%	37,5%	39,6%
2009	738	695	1433	318	284	602	43,1%	40,9%	42,0%
2010	849	791	1640	429	387	816	50,5%	48,9%	49,8%
2011	821	745	1566	451	368	819	54,9%	49,4%	52,3%
2012	735	711	1446	451	368	819	61,4%	51,8%	56,6%
2013	553	564	1117	260	272	532	47,0%	48,2%	47,6%
2014	537	541	1078	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2010. évtől a nyilvántartott álláskeresők **aránya** összességében folyamatosan kismértékű csökkenést mutat, mid a férfiak, mind a nők körében.

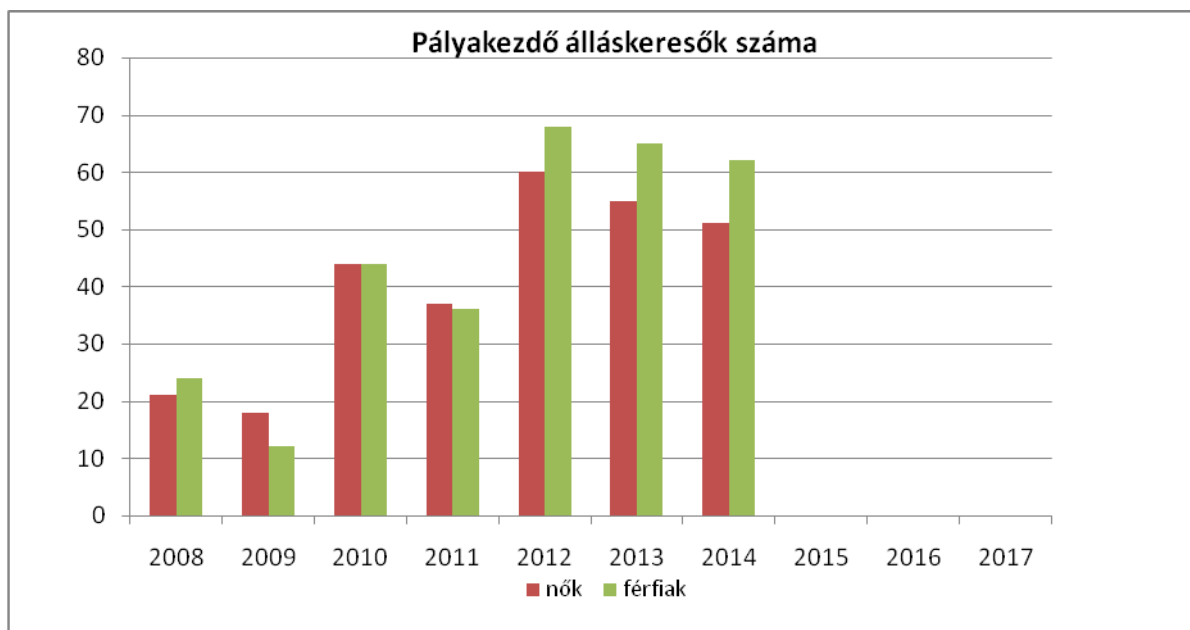
Jelentősebb mértékű csökkenés az utóbbi két évben tapasztalható.

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 2012-ig mutat emelkedést, majd 2013-ban jelentősen lecsökken. Mindebből az elhelyezkedési esélyek növekedésére lehet következtetni.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	4992	5082	10074	21	0,4%	24	0,5%	45	0,4%
2009	4895	5016	9911	18	0,4%	12	0,2%	30	0,3%
2010	4752	4968	9720	44	0,9%	44	0,9%	88	0,9%
2011	4643	4840	9483	37	0,8%	36	0,7%	73	0,8%
2012	4594	4711	9305	60	1,3%	68	1,4%	128	1,4%
2013	4537	4637	9174	55	1,2%	65	1,4%	120	1,3%
2014	4751	4665	9416	51	1,1%	62	1,3%	113	1,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Foglalkoztatási Osztály

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

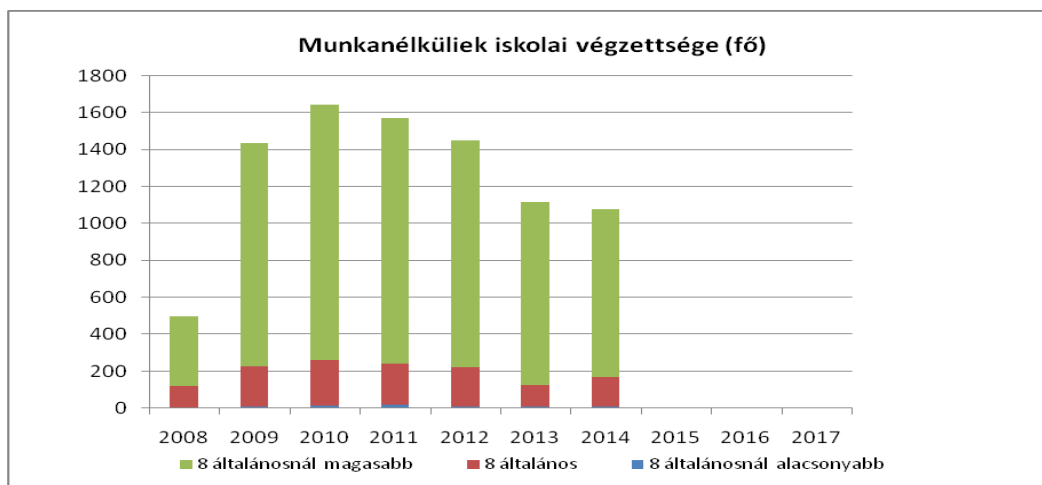
év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	60858	32638	28220	57410	30161	27249	3448	5,7%	2477	7,6%	971	3,4%
2011	61112	33070	28042	60027	32239	27788	1085	1,8%	831	2,5%	254	0,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	495	3	0,6%	119	24,0%	373	75,4%
2009	1433	10	0,7%	219	15,3%	1204	84,0%
2010	1640	16	1,0%	243	14,8%	1381	84,2%
2011	1566	18	1,1%	224	14,3%	1324	84,5%
2012	1525	9	0,6%	231	15,1%	1285	84,3%
2013	1117	9	0,8%	116	10,4%	992	88,8%
2014	1078	11	1,0%	159	14,7%	908	84,2%

Forrás: TeIR, Foglalkoztatási Osztály

A kerületben nincs általános iskolai és középfokú felnőttoktatás. Amennyiben ezekben az oktatási formákban vesz részt kerületi lakos, azt Budapest más területein teszi. Ezért a 3.2.7. számú, - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzetek című és a 3.2.8. számú, Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában című táblázatok kitöltése nem megoldható, mivel adatokkal nem rendelkezünk.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	158	0,0023	n.a.	n.a.
2011	216	0,0031	n.a.	n.a.
2012	184	0,0027	n.a.	n.a.
2013	261	0,0054	n.a.	n.a.
2014	401	0,0083	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatásban résztvevők adatai között nem tartjuk nyilván a nemzetiséghez tartozást.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

év	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatók száma	befizetett iparűzési adó	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban résztvevők száma
2008	14139	756	239	n.a.	4013614000	n.a.	n.a.
2009	14344	751	241	n.a.	4155718000	n.a.	n.a.

2010	14763	656	219	n.a.	4178852000	n.a.	n.a.
2011	14942	627	217	n.a.	4037008000	1 kerületi, e mellett az országos programok	n.a.
2012	10919	667	206	n.a.	4068636000	n.a.	n.a.
2013	11173	674	218	n.a.	3987576000	n.a.	n.a.

A kivetett iparüzési adóról nincs adat, mivel az Budapesten a Fővárosi Önkormányzat jogköre. Foglalkoztatási adatok közül az állami szektorban foglalkoztatottak száma nem releváns, mivel nincs összefüggés a kerületi munkahely és lakhely között. Az állami szektorban foglalkoztatottak közül az önkormányzat intézményeiben és a polgármesteri hivatalban 2015. március 1-jén 1181,5 fő dolgozott. 2015. június 1-jén a foglalkoztatottak száma 1202,8 fő.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhető ég átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbusz szal	vonat járatok átlagos száma munkanapo kon	átlago s utazás i idő vonattal	Kerékpárúton való megközelíthető ség	átlagos utazási idő kerékpár on
Legközele bbi centrum	10 perc	15 féle buszjárat 957 alkalommal	5-60 perc	n.é.	n.é.	a kerületen keresztülmenő kerékpár út, és a mellékútvonalala kos való biztonságos kerékpározás lehetősége	5-70 perc
Megye- székhely	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.	n.é.
Főváros	25 perc	n.a.	40-70 perc	n.é.	n.é.	lehetséges	60-120 perc

Forrás: BKK, MÁV, önkormányzat adatai
n.é.: nem értelmezhető a kerület viszonylatában

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	3	<ul style="list-style-type: none"> - Napraforgó Családsegítő Szolgálat: álláskereső klub Foglalkoztatási Osztály - álláskeresési technikák tréning - egyéni tanácsadás igény szerint

Forrás: helyi adatgyűjtés

A 3.2.13. számú, – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma című , táblázat nem kitölthető, mivel a Foglalkoztatási Osztály nem tart nyilván adatokat ezzel kapcsolatban Az országos hatáskörű programok (pl.: start kártya program) mindenki számára elérhetőek.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	Foglalkoztatási Osztály <ul style="list-style-type: none"> - álláskeresési technikák tréning - egyéni tanácsadás
felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	A Budapesten található összes felnőttképzési program, lehetőség.
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	van	Családsegítő szolgálat álláskereső klubja.
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásközpontban	van	A Budapesten elérhető, nem kerületi lakosoknak szóló programok. Ilyenek a Foglalkoztatási Osztály speciális csoportoknak (pl. pályakezdők)

		<i>szervezett programjai</i>
<i>helyi foglalkoztatási programok a településen</i>	<i>van</i>	<i>TÁMOP-1.4.1-11/2-2012-0011 "Közösen a munkaalapú társadalomért!" projekt amit a Budapesti Politechnikum Alapítvány a XVI. kerületi Önkormányzattal közösen indított.</i>
<i>helyi foglalkoztatási programok a vonzásközpontban</i>	<i>van</i>	<i>Az országos szintű, illetve a bármely budapesti lakos számára elérhető programok Munkahelyvédelmi Akcióterv</i>

Forrás: helyi adatgyűjtés

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

év	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzásközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzáskörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzáskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2008					50	38						
2009					51	46						
2010					77	72						
2011					98	65						
2012					85	70						
2013					41	41						

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az "egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen" a családsegítő szolgálat álláskereső klubjában résztvevők adatait tartalmazza.

2012 szeptemberétől indult a TÁMOP-1.4.1-11/2-2012-0011 "Közösen a munkaalapú társadalomért!" projekt, amit a Budapesti Politechnikum Alapítvány a XVI. kerületi Önkormányzattal közösen indított foglalkoztatási céllal.

Az Alapítvány a képzések biztosítását vállalta, az Önkormányzat pedig a foglalkoztatást.

A program 2014 februárjában zárult le.

A programba 30 regisztrált munkanélküli került bevonásra. 27 fő vett részt képzéseken, melyeken angol nyelvi, számítógép-felhasználói ismereteket és OKJ szakképzéseket (irodai asszisztens, kertfenntartó, takarító) szerezhettek. 24 fő fejezte be sikeresen a képzéseket, majd 18 fő a projekt által finanszírozott 6 hónapos foglalkoztatáson vett részt, melyet 6 hónapos - már nem támogatott - továbbfoglalkoztatás követett.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A 3.2.16. számú táblázat a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatottságáról szól. Erről adattal nem rendelkezünk, de egy, a minden kerületi közalkalmazottra és köztisztviselőre vonatkozó, önkéntes kérdőívvel készített felmérés képet adhat az önkormányzati alkalmazottakra vonatkoztatva.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

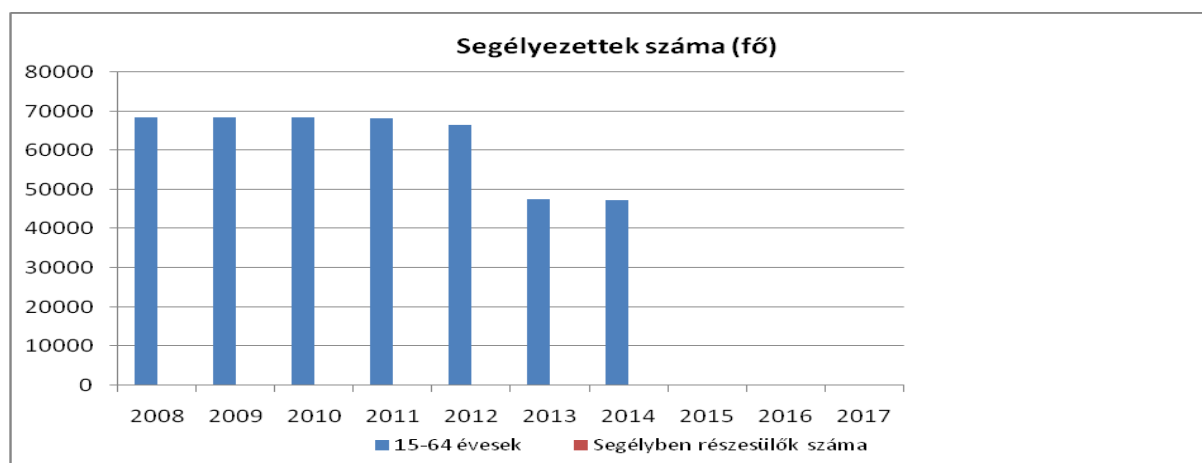
A munkavállaláshoz kapcsolódóan kiemelkedő fontosságú az első benyomás. Amennyiben az állásinterjún, vagy a munkára jelentkezéskor valaki nem tud megfelelően megjeleníteni, és megfelelően kommunikálni, az állásinterjún kedvező benyomást kelteni, mindenképpen hátránnyal indul.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	68484	129,5	0,2%
2009	68368	146	0,2%
2010	68393	237	0,3%
2011	68235	201,25	0,3%
2012	66610	n.a.	0,3%
2013	47643	121	0,3%
2014	47370	142	0,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

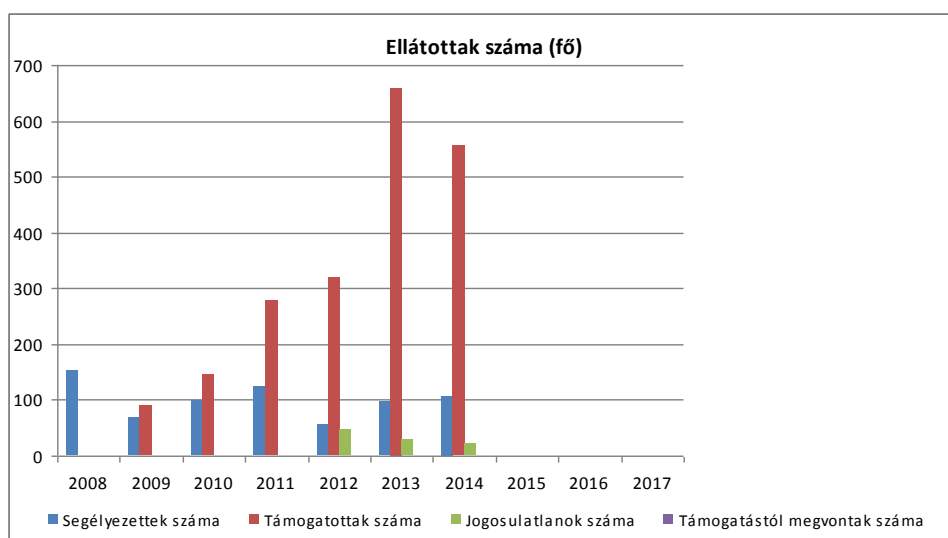
év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	795	n.a.	0,0%
2009	1433	n.a.	0,0%
2010	1640	n.a.	0,0%
2011	1566	n.a.	0,0%
2012	1446	n.a.	0,0%
2013	1117	179	16,0%
2014	1078	187	17,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	152	0,22	0	0	0	0
2009	68	0,09	89	6,21	0	0
2010	98	0,14	144	8,78	0	0
2011	123	0,18	278	17,75	0	0
2012	56	0,08	318	21,99	46	0
2013	96	0,20	659	58,99	28	0
2014	106	0,22	555	51,48	19	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatokból jól látszik, hogy az álláskeresők, munkanélküliek vonatkozásában az adatok hiányosak. Ennek oka, hogy a Foglalkoztatási Osztály nem rendelkezik valamennyi, a HEP-hez szükséges vagy indokolt adattal.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2010-től csökkenő tendenciát mutat. Az álláskeresési segélyben részesülők száma az aktív lakosság 0,3 %-a a foglalkoztatást helyettesítő támogatást igénybe vevők száma 2009 és 2012 között megháromszorozódott, majd az utóbbi két évben jelentősen megemelkedett.

2012-ben 46 fő, 2014-ben pedig már csak 19 fő esett el a támogatástól azért, mert nem tudta igazolni a 30 napos munkaviszonyt, vagy önkéntes tevékenységet. A javuló tendencia oka részben a közfoglalkoztatásban történő részvétel lehetőségének kiszélesedése, részben a támogatottak tudatosságának, tájékozottságának javulása, (tisztában vannak a jogszabály által előírt munkavégzés követelményével és a mulasztás szankciójával).

2015. márciusától a korábban jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátása a járási hivatal hatáskörébe került. Ezen időponttól aktív korúak ellátása keretében kétféle ellátástípus állapítható meg: foglalkoztatást helyettesítő támogatás valamint egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás. (Ezen utóbbi új ellátásra a korábban rendszeres szociális segélyben részesülők egy része válik jogosulttá.)

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A kerület lakásállománya igen jó. A 2011-es népszámlálás adatai alapján a 100 nm-t meghaladó lakások aránya átlag feletti budapesti viszonylatban. A lakott lakások átlagos mérete a fővárosban 65nm, a XVI. kerületben 85, ami a legnagyobb összeírt nagyság.

A 100 lakott lakásra jutó lakók száma megközelíti a 250-et. Budapesten 100 lakott lakásra 252 szoba jut, míg a XVI. kerületben több mint 300.

Természetesen az, hogy az általános lakáshelyzet kiemelkedően jó a XVI. kerületben, nem jelenti azt, hogy nincs nincsenek rossz állapotú lakások, nincsenek rossz lakhatási körülmények.

A továbbiakban ezt igyekszünk feltárni.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	29383	n.a.	343	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	29698	n.a.	353	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2010	29923	n.a.	303	n.a.	280	n.a.	n.a.	n.a.
2011	30037	n.a.	356	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

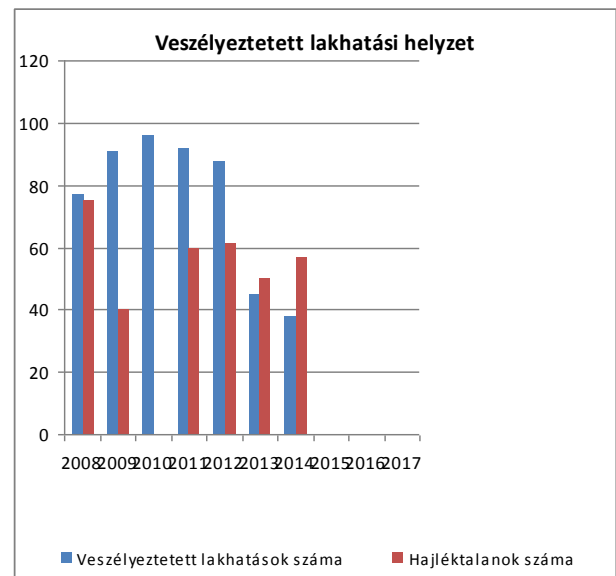
2012	30 654	n.a.	225	n.a.	264	n.a.	n.a.	n.a.
2013	30715	n.a.	250	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	293	n.a.	258	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

év	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2008	77	75
2009	91	40
2010	96	62
2011	92	60
2012	88	61
2013	45	50
2014	38	57

Forrás: önkormányzati adatok

A feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzet száma a Napraforgó Szolgálat által feltárt eseteket jelenti a 3.4.2-es táblázatban. A hajléktalanok száma pedig a Magyar Vöröskereszt utcai szociális munkásainak tapasztalata.

Ismert problémakörök (de nem feltárt az érintettek száma): az eladósodottság, amivel még nem fordultak a lakosok segítségért, a lakásfenntartási költségek nemfizetése miatt indított jogi eljárások számának növekedése, illetve az aránytalanul megemelkedett lakáshitellel rendelkezők növekvő száma.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat lakásállománya több típusú bérlakásból áll. A szociális bérlakások mellett jelen van a költségelvű lakás, ahol a cél, hogy a bérlő a tényleges fenntartási költséget fizesse. Ezek odaítélésénél nem a szociális rászorultság a szempont, hanem az olyan háttér, mely nem alkalmas saját erőből a lakhatás megoldására, de képessé tesz a saját költségek fedezésére.

Rendelkezik még az önkormányzat a szobabérlők házával, ahol 21 nm-es, igen alacsony rezsijű és bérleti költségű garzonlakásokat szociális alapon kaptak a bentlakók, maximum 5 évre, kötelező lakáscélú előtakarékoság mellett.

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakások száma alacsony, csakúgy, mint országos szinten. A lakásokkal kapcsolatban az a tendencia figyelhető meg, hogy alacsony a fizetési hajlandóság a lakbért és közüzemi díjakat illetően, és a lakásokat nem jó gazda módjára használják a bérlők. Ez veszélyezteti a lakhatási lehetőséget, és egyben az önkormányzat vagyonát is.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

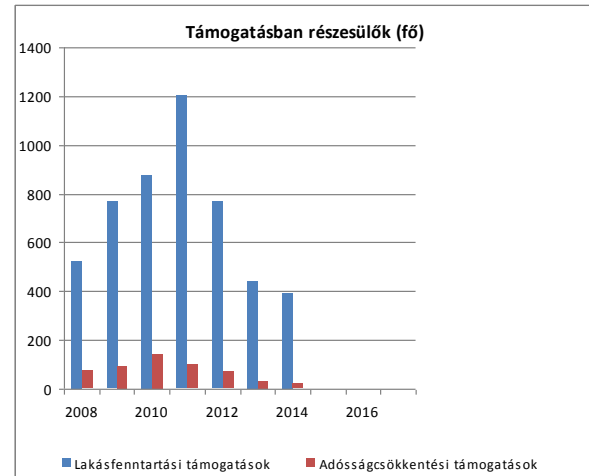
A külső kerületi jellegből adódóan jellemző a nyaralónak épült ingatlanok lakáscélú használata. Ez gyakorta a külterületen jellemző. Erről részletesebben az f) pontban ejtünk szót.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	525	74
2009	769	95
2010	875	141
2011	1206	100
2012	769	69
2013	442	30
2014	392	21

Forrás: TelR, Szociális Iroda

e) eladósodottság

Eladósodottságról az önkormányzat abban az esetben tud, ha önkormányzati bérlakásban van lakbértartozása a bérlőnek, vagy olyan közüzemi hátralékot halmozott fel, hogy azt a tulajdonos önkormányzatra terhelik. Egyértelműen eladósodtak továbbá azon lakosok, akik rezsiköltségeik megfizetésének elmaradása miatt kérnek rendkívüli települési támogatást. A szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról szóló önkormányzati rendelet alapján, a rezsiköltségek elmaradása miatt megállapítható rendkívüli települési támogatás 2015. március 1-jétől az adósságcsökkentési támogatást váltotta fel. (3.4.3. számú táblázat). Az önkormányzat rendelete alapján nyújtható lakhatási támogatás és fűtési támogatás szintén az eladósodás megelőzését hivatott kezelni, elsősorban preventív célokat szolgálva.

Az önkormányzat az új szabályozás szerint is a Napraforgó Családsegítő Szolgálat bevonásával nyújtja a közüzemi tartozások rendezésére szolgáló támogatást.

A Képviselő-testület Egészségügyi és Szociális Bizottságának lehetősége van krízishelyzetben kamatmentes visszatérítendő támogatást nyújtani. Az utóbbi években jellemző, hogy a támogatást 90 %-ban azzal az indokkal kéri, hogy felgyülemlett közüzemi számlájukat rendezzék.

A 3.4.3. számú táblázat adatai alapján - amely még az adósságcsökkentési támogatásban részesülőkre vonatkozik – a támogatásban résztvevők száma 2014-ben 21 fő. A táblázat adataiból megállapítható, hogy 2011-től mind a lakásfenntartási támogatásban, mind az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma csökkenő tendenciát mutat. Ennek okai közt említhetjük a jogszabályi környezet megváltozását, ugyanis a Szociális törvény módosításának következményeként 2012 januárjától a helyi rendelet alapján nem lehet lakásfenntartási támogatást megállapítani. Ezen időponttól normatív lakásfenntartás állapítható meg a törvény,

valamint a kapcsolódó kormányrendeletek részletszabályai alkalmazásával. A törvény az adósságcsökkentési támogatás szabályait is módosította, ennek megfelelően ugyanazon háztartás tagjai az adósságkezelési szolgáltatás lezárásától a korábbi 12 hónappal ellentétben 24 hónapig nem részesülhetnek ismételt e támogatási formában.

Az ellátások iránti igény csökkenését a Kormány és a Parlament döntése alapján végrehajtott – a lakosság közüzemi kiadásait jelentősen mérséklő – rezsicsökkentés is befolyásolhatta.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A kerület külső fővárosi kerület. Ebből adódóan a külterületek helyenként szerves részét képezik a mindennapi életnek: a külterületek egykori nyaralóiban egyre többen laknak életvitelszerűen. Ez azt a kérdést veti fel gyakran, hogy a szabályozásnak követnie kell-e a gyakorlatot, vagyis belterületté kell-e nyilvánítani ezeket a területeket.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az integrált városfejlesztési stratégia készítéséhez kapcsolódva a 2001-es népszámlálásra támaszkodva a KSH Népszétségstatisztikai főosztálya végezte el a kerület településrészeire vonatkozó alapstatisztikai adatok leválogatását, és ezzel párhuzamosan a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség módszertani útmutatója alapján a területi szegregáció vizsgálatát.

Ez utóbbi munkának a legfontosabb eredménye, hogy a kerületben nem található olyan, egyértelműen lehatárolható településrész, amely az útmutató szerint szegregátumnak minősülne. (Szegregátumnak tekintendő az a településrész, amelyen belül az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező, tartósan munkanélküli népesség száma meghaladja az 50 főt.) Ennek megfelelően a szegregációs megfontolások megfelelően kezelhetők, külön cselekvési terv összeállítását nem igénylik.

Az azóta eltelt időszakban a város fejlődött, nőtt a leaszfaltozott és/vagy csatornázott utak száma, kerületrészek újulnak meg nagyobb projekteken, javult az önkormányzati bérlakás állományának színvonala. Így tehát a körülmények kedvezőbbek.

Nem figyelhető meg jelentősebb területi átrendeződés a lakosság körében.

2015-ben a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 10. melléklete szempontrendszerét figyelembe véve az Önkormányzat felkérte a KSH-t, hogy a népszámlálás adatai alapján mérje fel a veszélyeztetett- és krízisterületeket. A felmérés 6 veszélyeztetett és 3 krízisterületet észlelt, mely szegregátumnak nem tekinthető, mivel 1-1 házról, lakóközösségről van szó. Természetesen az ellátórendszernek különös figyelmet kell fordítania ezekre a területekre, hogy a szegregátumok kialakulását megelőzzük.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A XVI. kerület Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat (KESZ) működteti a 30 felnőtt háziorvosi körzetet 7 telephelyen, a 13 gyermekorvosi körzetet 5 telephelyen. a 31 védőnő által ellátott védőnői hálózatot, továbbá felnőtt szakellátást biztosít, az alábbi szakmákban:

Szakma	Heti óraszám	Szakma	Heti óraszám
Addiktológia	25	Ortopédia	45
Bőr és nemibeteg	88	Oszteoporózis	15
Bőrgyógyászati gondozó	22	Pszichiatria	10
Diabetológia	15	Pszichiátriai gondozó	48
Fizioterápia	110	Radiológia	90
Gasztroenterológia	5	Reumatológia	90
Gégészet	65	Sebészet	115
Gyógytorna	60	Szemészet	90
Kardiológia	60	Tüdőgondozó	52
Neurológia	60	Tüdőgyógyászat	48
Nőgyógyászat	75	Ultrahang	30
Onkológia	9	Urológia	30
Onkológiai gondozó	21		

A járóbeteg szakellátás mutatószámai: betegforgalom

Osztály	2014. évi betegforgalom			2015. 01-05. betegforgalom		
	Esetek	Beav.	Pont	Esetek	Beav.	Pont
Addiktológiai gondozó	2 099	6 799	5 562 728	956	3 010	2 550 871
Bőrgyógyászat	17 582	33 965	16 248 745	7 191	13 158	6 616 572
Bőrgyógyászati gondozó	108	110	139 268	57	57	82 664
Csoportos dohányzás leszoktatás				35	69	15736
Diabetológia	8 093	28 416	9 446 685	3323	11843	3851745
Egyéni dohányzás leszoktatás				8	15	3360
EKG	2 322	2 322	715 176	996	996	306 768
Fizioterápia	22 148	37 715	6 081 970	8 814	15 065	2 445 136
Fül-Orr-Gégészet	14 926	70 452	15 287 523	6 249	28 965	6 175 721
Gasztroenterológia	1 219	1 607	1 327 518	543	743	629 192
Gyógytorna	18 854	56 287	11 144 252	9 199	27 675	5 564 190
Kardiológia	8 443	34 857	33 751 471	3 360	14 407	13 827 194
Neurológia	8 671	52 061	13 100 542	3 669	23 369	5 739 257
nőgyógyászat	13 694	45 089	22 306 416	6 073	18 587	9 138 972
Onkológia	2 695	4 926	2 658 464	1 217	2 052	1 236 774
Ortopédia	5 661	13 578	5 615 901	2 493	5 683	2 417 683
Osteoporosis	5 274	5 275	3 802 602	1 761	1 761	1 257 786
Pszichiatria	5 538	18 002	9 936 834	1 395	7 822	3 174 092
Pszichiátriai gondozó	2 603	7 400	8 943 950	1 415	6 836	5 923 877
Reumatológia	21 416	30 796	14 255 196	6 518	8 689	4 251 516
Röntgen	15 472	34 285	23 429 204	7 009	15 676	10 567 623
sebészet	28 324	87 942	36 499 056	10 570	30 955	12 803 228
Szemészet	18 183	85 562	27 082 064	7 889	37 786	11 359 405
Tüdő Gondozó	10 939	12 755	13 025 545	4 538	18 055	9 727 024
Tüdőgyógyászat	5 749	19 685	11 248 380	4 980	4 980	5 478 000
Ultrahang	8 651	38 442	27 016 225	3 331	14 474	10 155 075
Urológia	7 949	43 433	13 911 949	3 341	18 793	6 101 421
összesen	256 984	772 143	332 987 441	106 930	331 521	134 784 310

A szakorvosi rendelő és a gondozóintézetek igénybevétele 2013-ban 242 640 fő, az elvégezett beavatkozások száma 2013-ban 703 704. A rendelkezésre álló 2015. 01-05. havi adatok alapján, a várható éves betegforgalmi adatok alakulása a következő: esetszám 256 632, beavatkozásszám 795 650, várható teljesítmény 323 482 344 pont.

Az intézményben elérhető gyermek kardiológus. Minden egyéb gyermek-szakrendelés a Zuglói Egészségügyi Szolgálat rendelőjében vehető igénybe. Ez azért nem jelent különösebb nehézséget, mert a zuglói intézet az Örs Vezér téren található, ahová a XVI. kerületben működő BKV járatok nagy része megérkezik végállomásként, így átszállás (többletköltség) nélkül lehet eljutni a rendelésekre.

A mélyszegénységben élőknek tehát lehetőségük van az egészségügyi alap és szakellátás igénybevételére.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	30	13
2009	0	30	14
2010	0	30	14
2011	0	30	14
2012	0	30	14
2013	0	30	14
2014	0	30	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A alapellátás lefedi a kerületet.

Az Önkormányzat több alkalommal szervezett elsősegélynyújtó tanfolyamot. Ennek következő célcsoportja az idősek. A programon való részvételt követően könnyebb ismerik majd fel saját, vagy hozzátartozójuk betegségeit (pl. egy szívroham jeleit), és a környezetükben élőknek is bátrabban, hozzáértőbben tudnak segítséget nyújtani szükség esetén. Az időseknek tartott elméleti és gyakorlati előadás speciális, hangsúlyt fordít a tipikus problémákra.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A romák legtöbb csoportjának életét elsősorban a hiány jellemzi, többek között a megfelelő kereset és jövedelem, a jó lakás, a kielégítő ruházkodás és étkezés, az egészséges ivóvíz, az egészségügyi ellátás hiánya. Az egészség számos szociológiai ténnyel, az életmód összetevőivel van szoros kapcsolatban. Annál szorosabb ez a kapcsolat, minél kiszolgáltatottabb az érintett népcsoport.

Köztudomású, hogy nagyjából a rendszerváltás óta az egészségügyi intézetekben nem regisztrálják külön is a romákra vonatkozó adatokat, és az adatvédelmi, valamint a kisebbségi törvény elfogadása után nincs is már lehetőség ennek a gyakorlatnak a felújítására. Mindennek következtében a XVI. Kerületben sem állnak rendelkezésre erre vonatkozó adatok.

A Nemzeti Egészségvédelmi intézet 1989-ben végzett kutatása alapján a romák körében azonos egészségi állapotok uralkodnak, mint a szociálisan hátrányos helyzetben lévő szegények között.

A kerületben évek óta megrendezésre kerülő egészség-napokon azokon a szűrő-programokon is ingyenesen vehet részt a lakosság, amik egyébként térítés-köteles szolgáltatások.

Feladat ezzel kapcsolatban a hátrányos csoport tagjainak figyelmét felhívni az egészségmegőrzés fontosságára, ennek módjaira, és az egészségügyi ellátás lehetőségére. Fontos továbbá az ingyenes szűrőprogramok népszerűsítésére.

A kerületi szakrendelő felszereltsége lehetővé teszi, hogy a teljes terhes-gondozás helyben történjen, semmilyen vizsgálatért nem kell kórházba, vagy más szolgáltatóhoz menni.

Kisgyermek, csecsemők esetében az ultrahangos vizsgálatok azok, amik helyben elérhetőek.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás keretében heti 60 órás keretben gyógytornát tud biztosítani a KESZ, rehabilitációs ellátásként.

Fejlesztést gyermekek számára a KLIK biztosít pedagógiai szakmai szolgáltatás keretében.

Önként vállalt feladatként a Napsugár bölcsőde ellát és fejleszt fogyatékos és sajátos nevelési igényű gyermekeket. Kisgyermek és szülei számára a bölcsőde szolgáltatásaként igénybe vehető képességfelmérés, illetve csoportos és egyéni fejlesztés.

Több piaci szolgáltató is elérhető a kerületben, aki fejlesztést biztosít. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy mivel Budapestről van szó, gyakorlatilag minden fővárosi szolgáltatás elérhető. – Ugyan a közlekedés, a távolságok így is gondot jelentenek, de a hozzáférés lehetősége adott, és lényegesen könnyebben elérhető, mint más országrészekben.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A XVI. kerületi Kertvárosi Egyesített **Bölcsődében** helyben készült, egészséges, koruknak megfelelő ételek várják a 3 év alatti kisgyermekeket. Fontos szempont a szükséges napi kalória és vitaminbevitel, e mellett hangsúlyt fektetnek a korszerű táplálkozásra.

Az **óvodás és iskolás korcsoport** számára az intézmények önmaguk kötnék szerződést a szolgáltatásra, közbeszerzési eljárás keretében. Ennek sajátja, hogy fő szempont kell hogy legyen a bírálatnál az ár. A szolgáltatókkal való folyamatos kommunikációnak központi eleme az ételek minősége, az egészséges táplálkozás fontosságának hangsúlyozása, a korosztálynak megfelelő kalória és tápanyag-szükséglet biztosítása.

A közétkeztetésre alapvetően lehetőség van még a **szociális ellátás** keretében, az étkeztetés igénybevételével. A szolgáltatás a Területi Szociális Szolgálat saját konyháján készült ételt, valamint ugyancsak közbeszerzési eljárásban kiválasztott szolgáltatótól vásárolt ételt jelent. Mindkettő esetében az az elsődleges szempont, hogy az idős korosztály igényeinek feleljen meg.

A bölcsőde szolgáltatásai között 2012-ben bevezetett lehetőség a **kismamák és gyermekeik számára** biztosított ebéd lehetősége, mely ugyancsak a bölcsőde saját konyháján készül, magas minőségben. 2013-tól az iskolákban a KLIK biztosítja a napi gyümölcsöt Iskolyümölcs formájában. 2014 szeptemberétől az Önkormányzat bevezette az **Ovigyümölcs** programot, melynek keretében térítésmentesen minden nap friss gyümölcsöt és zöldséget biztosít a kerület óvodáiban. A program népszerű, és már mutatja azt az eredményt, miszerint a gyermekek egészséges étkezéshez való viszonya változik, szívesebben eszik a nyers zöldséget és gyümölcsöt.

Az **iskolai gyermekétkeztetés jobbítása** érdekében kérdőíves felmérést végeztünk azzal kapcsolatban, hogy a szülők és gyerekek mit látnak problémának, milyen igényeik lennének. Lehetőség nyílt az otthonról hozott étel melegítésére és elfogyasztására az étkezőben, továbbá az

igényekre reagálva 2015 szeptemberétől bevezetésre kerül a menüválasztás lehetősége. 2014-ben elindult a facebook közösségi oldalon a Kajakommando16 nevű csoport, aminek keretében a szülők elmondhatták tapasztalataikat, illetve lehetőség nyílt arra, hogy saját maguk kóstolják a szolgáltatók által biztosított ételeket.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A XVI. kerületben kiemelten fontos a sport, a sportolási lehetőség biztosítása.

A Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft keretei között működik az Erzsébetligeti Uszoda és Strand, a Szentmihályi Uszoda, és közszolgáltatási szerződés alapján az Ikarus rekortán pálya és futófolyosó, valamint sportpálya, az MLTC, ahol kis műfüves focipálya, több tenisz-, illetve egy petanque pálya is található.

A pályák számtalan sportolási lehetőséget kínálnak, minden korosztály számára, elsősorban az atlétika és a labdajátékok területén. Annak érdekében, hogy minél fiatalabb korban megismerhessék a gyerekek a kerületi egyesületi sportolási lehetőségeket, az Ikarus sportpálya vezetői évente térítésmentes sportnapot szerveznek a kerületi óvodások számára. Az uszodákban gyermek és felnőtt úszásoktatás, fitness stúdió, aqua fitness és baba-mama úszás is igénybe vehető a mellett, hogy az uszodák természetesen szabadon látogathatóak.

Sashalom központjában, az újjáépült piac mellett található a Sashalmi Közösségi Terem, melyben egy 8 m-es belmagasságú, 28 x 18 m-es sportpálya található, felfestve teremfoci, röplabda és kosárlabda pályákkal. Alkalmas még tollas, tenisz, floorball, aerobic, fitness, és bármely olyan sporttevékenység folytatására, melyhez a terem mérete megfelelő.

A teljesség igénye nélkül felsorolva a kerületi sportolási lehetőségeket, azt láthatjuk, hogy a kínálat széles spektrumú, így például a Havashalom parkban kiépített gördeszka pálya, a Naplástó körüli tanösvény, mely kiránduló és sétahely is egyben, az Ikarusz sporttelep, mely senior fitness eszközöknek ad otthont, működik egy Senior Örömtánc Klub,

Helyet kap a kerületben még nem önkormányzati sportpályaként a Metro Sport Klub, a RAFC, illetve több helyen vannak elérhető teniszpályák. számtalan fitness terem (minimum 20) változatos kínálattal, valamint íjász klub, több helyen lovaglási lehetőség, nordic walking egyesület működik, aminek a tagjai reggelente a Havashalom parkban láthatók sportolás közben. A kertvárosi jelleg, illetve a külső kerület, mint adottság előnyös a kerékpározást, sétát, terepfutást kedvelőknek. Az elmúlt időszakban kialakításra került a Szilasmenti Kerékpárút, és új játszóterek építése, közterületi fitness eszközök telepítése valósult meg.

A Polgármesteri Hivatal dolgozói számára egy „konditermet” alakított ki, melyet nemcsak az aktív, hanem a nyugdíjas dolgozók is használhatnak térítésmentesen. Az uszodák jegyáraiból kedvezményben részesülnek a Hivatal dolgozói, valamint a Pedagógusok gyermekei.

A kerületi iskolák rendszeresen részt vesznek a diákolimpiákon, ahol több sportágban kipróbálhatják magukat a gyerekek.

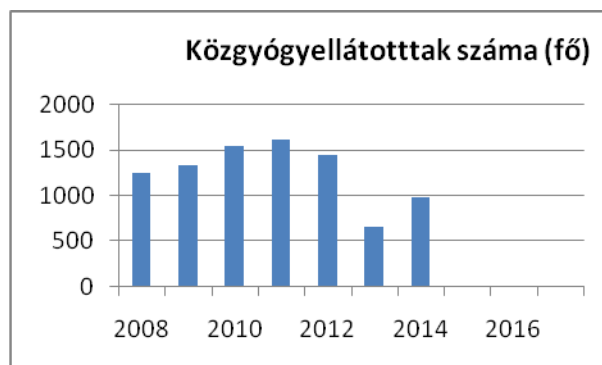
A kerületben büszkélkedhet számos igen eredményes sportolóval. A sport fontosságát felismerve támogatja is a sportolókat költségvetésben, egyedi támogatásokkal és ösztöndíj rendszerrel.

Ezzel hozzájárulva ahhoz, hogy a kerületet olimpiakonok is képviselik (legújabb olimpiakonjaink Gercsák Csaba hosszútávúszó, Kiss Dániel 110m gátfutás, Lovassy Krisztián országúti kerékpár. De rajtuk kívül még nagyon sok eredményes senior és ifjúsági sportoló is van a kerületben, valamint sportbírók és edzők, akik példamutatók a gyerekek számára.

f) természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	1243
2009	1331
2010	1545
2011	1612
2012	1445
2013	651
2014	974

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Szociális Iroda

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	267
2009	271
2010	290
2011	314
2012	287
2013	284
2014	279

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Szociális Iroda

A 3.6.2. számú táblázat adataiból kitűnik, hogy a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma az utóbbi két évben az előző évekhez képest csökkenést mutat, ami annak lehet a következménye, hogy a nyugdíjak emelkedésével többen kiestek a támogatásból, mivel a támogatásra való jogosultsági határok változatlanok maradtak.

A 2013-ról 2014. évre bekövetkező kismértékű emelkedést az okozza, hogy az alanyi közgyógyellátási igazolványok 2 évre kerülnek kiadásra, így 2012. után 2014-ben kell ismételt igényelni, így ez évben a kérelmek száma nő.

2013 januárjától alanyi és normatív jogcímen a járási hivatal állapítja meg a közgyógyellátásra való jogosultságot. 2015 márciusától a méltányossági közgyógyellátást a gyógyszerköltségre megállapítható rendkívüli települési támogatás váltotta fel, ami a kérelmezők számára előnyös, többek között azért, mert nemcsak a közgyógyellátásra felírható gyógyszereik kiváltására vehetik igénybe a gyógyszer-támogatást.

Az ápolási díjban részesülők száma ápolási díj utóbbi 3 évben csupán néhány fővel változott. 2013 januárjától az alanyi ápolási díjat a járási hivatal állapítja meg.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzat nem tud olyan esetről, amikor a szolgáltatások nyújtásakor nem érvényesült volna az egyenlő bánásmód elve. A területen képzett szakemberek dolgoznak, akitől elvárható, hogy ezekre az elvekre odafigyeljenek.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A hátrány kompenzálására szolgál gyakorlatilag a teljes pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátórendszer, emellett egyes a személyes gondoskodás keretébe tartozó szolgáltatások.

Tekintettel arra, hogy a pénzbeli és természetbeni ellátások rendszere a HEP megalkotása óta jelentős átalakulásokon ment át, ezért e helyen megemlítsük az új szabályozás szerinti támogatások.

A 2014 januárjától hatályos törvénymódosítások (Szociális törvény, Gyermekvédelmi törvény) célja az **önkormányzati segély** kialakítása, ezáltal az ellátást igénybevevők számára a szociális ellátórendszer átláthatóbbá, közérthetőbbé tétele volt.

Az önkormányzati segély kialakítása során az egyaránt válsághelyzetek kezelését szolgáló átmeneti segély, temetési segély és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás az ellátások egyszerűsítése érdekében összevonásra került.

Mivel az átmeneti segély és a temetési segély a szociális rendeletben, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás pedig a gyermekvédelmi rendeletben volt szabályozva, célszerűen adódott e két rendeletben szabályozott ellátásoknak – az önkormányzati segélyt is magába foglaló – egyetlen rendeletbe történő szabályozása.

2015 márciusától az önkormányzat által nyújtható pénzbeli és természetbeni ellátásokat a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról szóló rendelet szabályozza. A rendeletbe valamennyi, korábbi szabályozás szerinti ellátás beépítésre került.

A rendelet értelmében a rászoruló települési támogatás keretében ezentúl is igényelhetnek lakhatási támogatást, fűtési támogatást, ápolási támogatást, súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatását, melyek jellemzően rendszeresen folyósított ellátások, illetve - elsősorban váratlanul felmerülő élethelyzetben - rendkívüli települési támogatást.

Rendkívüli települési támogatás nyújtható továbbá gyógyszer-támogatásként, elmaradt rezsiköltségek megfizetéséhez, temetési támogatásként, ikerszülési támogatásként, táborozási hozzájárulásként, és nagycsaládban élő fiatal felnőttek számára tankönyv támogatásként.

A változásnak köszönhetően mindenki személyre szabott támogatásban részesülhet, megvalósulhat ugyanakkor az egyéni élethelyzethez igazodó, méltányos segítségnyújtás. A legrászorultabbaknak lehetőség van Erzsébet utalvány formájában is segítséget nyújtani.

A személyes gondoskodás körébe tartozó, önként vállalt és kötelezően biztosítandó szolgáltatási formákat a szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló rendelet foglalja magába. A rendelet szerint a rászoruló által igénybe vehető szolgáltatás többek között a családsegítés, az étkezés, a házi segítségnyújtás, a nyugdíjasok segítő szolgálata.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Az önkormányzat törekszik arra, hogy „ne kelljen elhagyni a kerületet”, tehát hogy a már ismertetett sportolási lehetőségek mellett minél több lehetőség nyíljon a szórakozásra, a közösségi lét megélésére, a kapcsolatok építésére, a szabadidő hasznos eltöltésére.

A közösségi élet szinterei (melyekről a HEP megfelelő fejezeteiben hosszabban ejtünk szót) az Erzsébetligeti Színház, ahol számtalan kulturális, táncos és egyéb programot (csak a legfontosabbak: nemzeti ünnepek, Kertvárosi Vigasságok, majális, gyereknap, Születés hete, Babahordozó hét) rendeznek gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. A Havashalom park, amely rendszeresen helyt ad sportrendezvényeknek, illetve az augusztus 20-i ünnepségnek. Sashalmi Piac és a Sashalmi Közösségi Terem, ahol különféle fesztiválokat rendeznek. Ikarus spottelep, MLTC pálya, Szerb Antal Gimnázium tornacsarnoka, Tájház, a Civil Házak.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A kerület lakosai körében egyszerre van jelen a hajléktalanság kapcsán az előítélet, a probléma drasztikus megszüntetésére való igény, valamint a szolidaritás.

Az etnikai konfliktusok nem jellemzőek.

Konfliktusok adódnak a nonkonform életformákból, de ezek kezelése a jelenlegi módszerekkel megoldható, külön tervezést nem igényel.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A kerületben aktívan működik a Magyar Vöröskereszt helyi szervezete, mely nagy számban aktivizál önkénteseket. E segítségnyújtási forma megjelenik az iskolás korosztályban is, jelenleg a középiskolások és a nyugdíjasok közötti, korosztályok közötti kapcsolatot építő programokban.

Az érettségi előtt kötelező közösségi szolgálat is végezhető olyan feladatkörökben, mely a szolidaritást erősíti, vagy a jövőben önkéntességre ösztönzi a fiatalokat.

Az adományozásra nagy a hajlandóság a kerületben. Egy-egy felhívásra számtalan felajánlás érkezik, legyen ez egy karitatív szervezet állandó adományoztatásához kapcsolódó gyűjtés, vagy egy krízishelyzetbe került család megsegítése. – Ez utóbbiban nagy szerephez jut az internet, mint információáramlási eszköz.

Civil szervezetek jellemzője, hogy adománygyűjtést, közvetítést saját tagjaik számára szerveznek elsősorban, önsegítő közösség jelleggel.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Budapest Főváros XVI. Kerületi Roma Önkormányzat képviselő testülete határozata alapján, Szendrei Gyula, a testület korábbi elnöke összeállította a „Roma Integráció a XVI. kerületben 2012-2019.” című dokumentumot.

Célja, hogy széles körben megismertethessük a felzárkóztatással kapcsolatos problémákat és tennivalókat. A program elkészítése jórészt saját gondolatokból ered, de végeztek informális kutatást a lakosság körében.

A tanulmány szerint:

“Kerületünk lakosságának kb. 4-6 százalékáról gondoljuk, hogy roma származású, ez mintegy 2800-4200 polgárt jelent. ”A népszámlálás adatai szerint Összesen 257 fő számláltak cigány nemzetiségűnek, és 285 főt nemzetiséghez tartozónak. Közülük 95-en mondják, hogy anyanyelvüknek tekintik a cigány nyelvet, és baráti, családi környezetben használják is azt. A valóság feltehetően a két adat közé esik. Kérdéses, hogy a népszámláláskor az adatlapot hányan töltötték ki, és válaszoltak a kérdésekre „őszintén”.

“Lovári/oláh cigányok és romungro/magyar cigányok vagy más néven muzsikus cigányok hasonló arányban vannak jelen a kerületben, büszkén állíthatjuk, hogy közülük sokan világhírű zenészek.

2010-ben a kerület vezetőivel és az akkori rendőrkapitánnyal történt személyes egyeztetés során ők kijelentették, hogy a kerületben nincs „cigányügy”. Örülünk, hogy olyan értelemben nincs, hogy a kerületben nagyon kevés olyan beilleszkedési vagy bűnügyi probléma adódik, amelyek romákat (negatívan) érintenek.

Azonban a roma népcsoport helyzete számos szempontból katasztrofális, és ennek javítására sajnos a kerület vezetésétől eddig semmilyen segítséget sem kaptunk; később a program során kifejtjük, milyen jellegű segítséget szeretnénk. Most felsorolunk néhány alapvető gondot, amely országos szinten erősen sújtja a romaságot:

alacsony iskolai végzettség, adósságcsapda, az alapellátások során és számos más területen megjelenő diszkrimináció, éhező gyermekek és családok, kilátástalan szociális körülmények, soha nem látott szegénység és nyomor, szörnyű egészségügyi állapot, tartós munkanélküliség, társadalmi egyenlőtlenség, területi kirekesztés, tragikus élethelyzetek”

A romaság és a többségi társadalomhoz tartozók közt jelentős különbség mutatkozik a népszaporulat viszonyában is. Ez azért nagyon fontos tényező, mert a romák közt vannak másod-, sőt harmadgenerációs munkanélküliek is. Éppen azért nem győzzük újra felhívni a figyelmet, hogy:

A cigánykérdés megoldásának, kezelésének halogatása hosszútávon beláthatatlan szociális, etnikai-kisebbségi, sőt nemzetiségi feszültségekhez vezethet a jövőben.”

„Felejtjük el a berögzült ideológiákat, mert ez csak még tovább gerjeszti a felesleges indulatokat. Nekünk, romáknak ugyanúgy változnunk kell a nem romák megítélésében, mint a többségi társadalomhoz tartozóknak a mi irányunkban. A romákkal szemben kialakult egy negatív sztereotípiát, mi pedig bizalmatlanok vagyunk a nem romákkal szemben.”

A program leírja a média és a politika felelősségét, illetve hogy szorosabb kapcsolatra lenne szükség a kerületi és a roma önkormányzat között.

Kiemeli, hogy a roma integráció kérdése kisebbség politikai és társadalompolitikai kérdés egyben. Felhívja a figyelmet a rasszizmus, az előítéletesség és a tévhitek okozta problémákra.

Részletesen taglalja azt a kérdéskört, ami a cigányok általi bűnözést cigánybűnözésként kezeli, az elhíresült romagyilkosságok körülményeit.

A dokumentum azt a következtetést vonja le, hogy „A XVI. kerületi roma integrációt csak Mi helyi emberek indíthatjuk el, és ezt kizárólag valós társadalmi összefogással érhetjük el.

Képviselő-testületünk nem titkolt célja, hogy társadalmi összefogással egy követendő pozitív példát mutassunk a többi kerületnek, amire méltán büszkéek lehetnek a roma és a többségi társadalomhoz tartozó „testvéreink”!

Programként a következő területekről ír:

- I. Tanulmány készítése, melyben megismertetik a romák eredetét. – Ez a tanulmány a programnak megfelelően el is készült.
  - II. Roma kerekasztal létrehozása és működtetése.
  - III. Együttműködés felajánlása a kerületi iskolákban.
  - IV. Beiskolázási segély: 2012 augusztusában 60 E Ft-ot költöttek e célra. A programot szeretnék bővíteni, folytatni.
  - V. Ösztöndíj – amire forrással nem rendelkeznek.
  - VI. felzárkóztatás a tanulásban.
  - VII. Az oktatás kérdésének megoldása hosszú távon.
  - VIII. Roma önkormányzat működésének biztosítása.
  - IX. Kultúra és hagyományőrzés.
  - X. Romák és az egyházak kapcsolata.
  - XI. Sport.
  - XII. Együttműködés a kertvárossal.
- A dokumentum a kertvárosi polgárokat szólítja meg.

A roma ügyekkel foglalkozó önkormányzati külön megbízott elmondása szerint a következőket tényként kell kezelnünk:

- a roma lakosságra általánosságban elmondható, hogy ahogy kiszorulnak a segélyezési lehetőségből, motiváltabbá válnak a munkakeresésre, de egyértelműen hátrányban vannak a munkaerőpiacon.
- a romák felzárkóztatását célzó, a hátrányokat csökkentő programokról az információ általában eljut a cigány lakossághoz, de nem motiváltak a részvételben – azonnal, kézzel fogható produktum szükséges.
- a pozitív diszkrimináció fontos eszköze a felzárkóztatásnak.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Tartósan (legalább 6 hónapja) munkanélküliek elhelyezkedési esélyei rosszabbak az átlagnál.	Kiemelt figyelmet fordítani a munkanélkülieken belül a tartósan munkanélküliek álláskeresői esélyeit növelésére.
Mélyszegénységben élők, romák a potenciális munkaadókkal való első találkozás során, a kedvezőtlen „első benyomás” miatt hátránnyal indulnak.	Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeit növelő programok.
Mély szegénységben élők, romák egészségi állapotára, szűrővizsgálatokon való részvételére vonatkozóan nem állnak rendelkezésre aktuális	Önkéntes, anonim adatgyűjtés arról, hogy a XVI. Kerületi egészségnapon milyen arányban veszik igénybe a mélyszegénységben élők, romák az

adatok.	ingyenes szűrővizsgálatokat.
A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal nincs megfelelő kapcsolata és együttműködése az önkormányzatnak.	A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása eredményeként a romák helyzetének, problémáinak feltárása, az együttműködés eredményeként a problémák megoldásának segítése, a felzárkóztatás elősegítése.
Mélyszegénységben élők és romák kerületen belüli foglalkoztatásáról nincs adat	Adatok nyérése a mélyszegénységben élők és romák - önkormányzati alkalmazottként való – foglalkoztatottságáról, egy minden kerületi közalkalmazottra és köztisztviselőre vonatkozó, önkéntes kérdőívvel készített felmérés alapján.
Mélyszegénységben élők egészségi állapota valószínűsíthetően alacsonyabb, mint a magasabb társadalmi rétegeké – csakúgy, mint világszerte –, de az elkészült felmérés alapján valószínűsíthető, hogy nem jutnak megfelelő információhoz a lehetőségekről.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A szűrővizsgálatok népszerűsítése. 2. Az egészségügyi ellátórendszer által nyújtott lehetőségekkel kapcsolatos információnyújtás erősítése a mélyszegénységben élők és romák számára.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

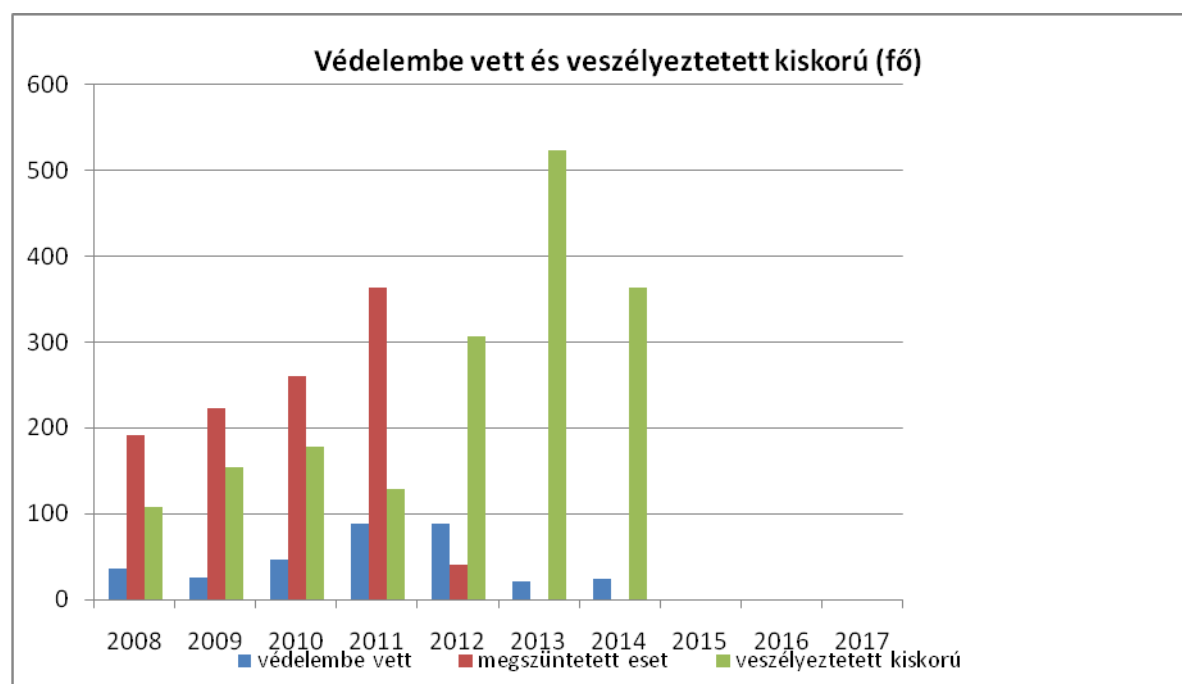
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	36	191	107
2009	26	223	154
2010	46	261	178
2011	89	364	128
2012	89	41	307
2013	21	n.a.	524
2014	24	n.a.	364

Forrás: TeIR, KSH Tstar

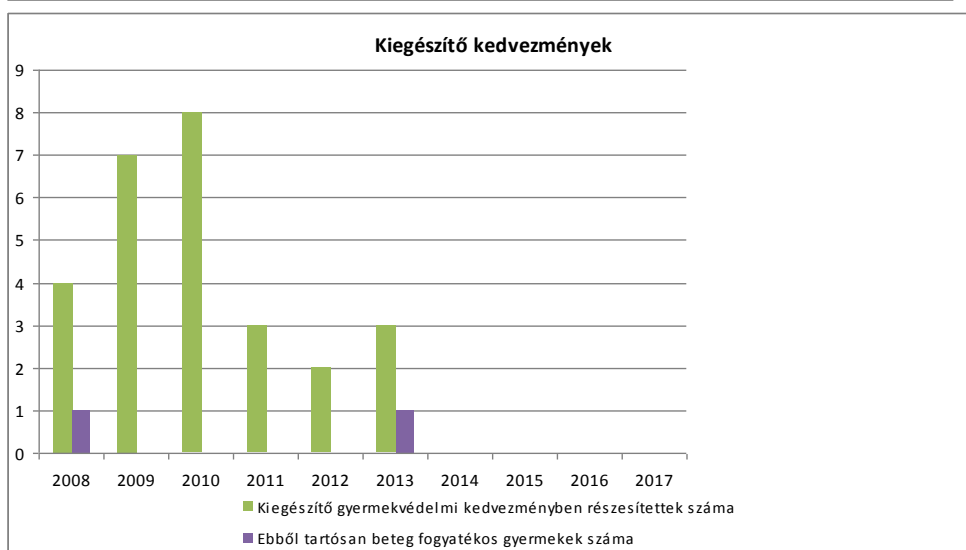
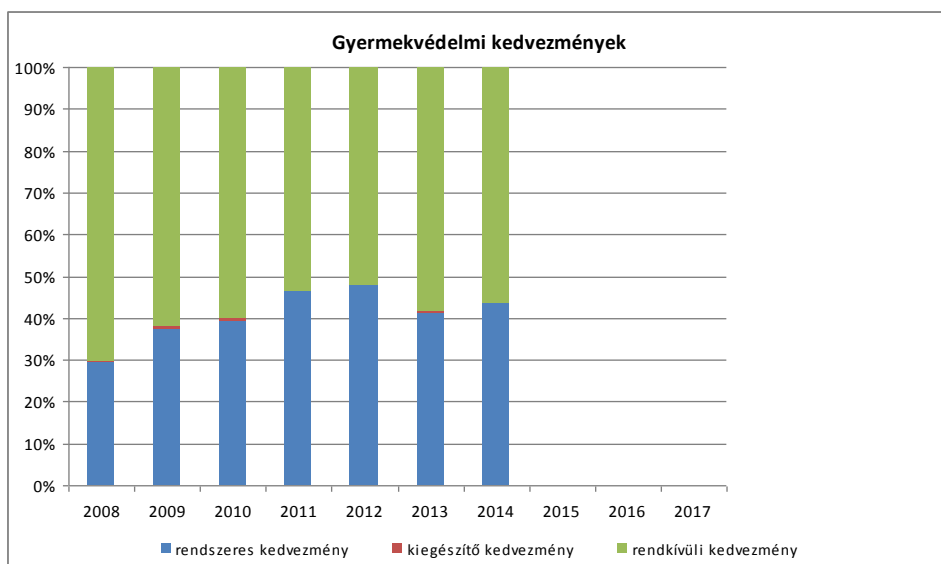

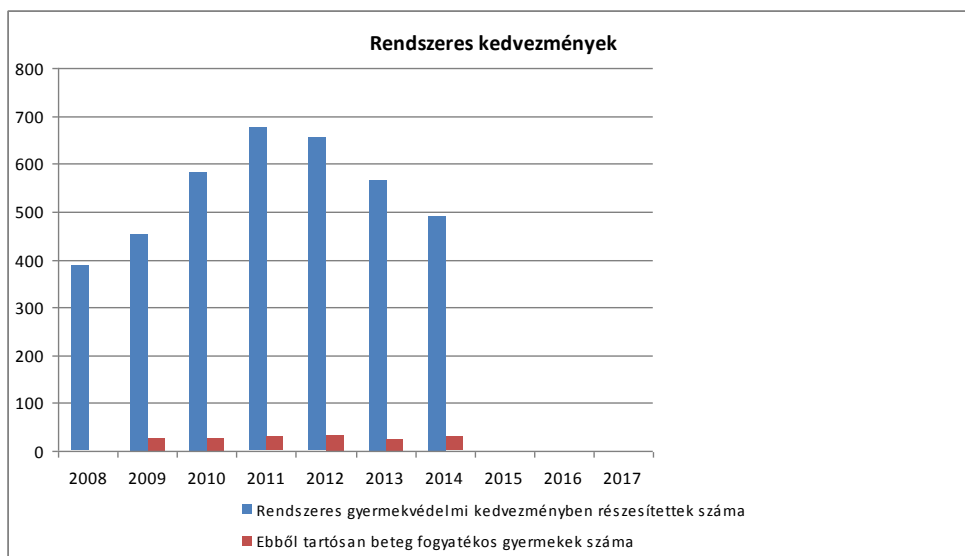
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	387	n.a.	4	1	925
2009	454	25	7	0	753
2010	584	25	8	0	891
2011	675	28	3	0	783
2012	657	31	2	0	714
2013	565	23	3	1	800
2014	491	29	0	0	639

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó juttatások a szociális ellátórendszer átalakítása miatti módosuló önkormányzati rendeletbe is maradéktalanul beépítésre kerültek.

Az önkormányzat helyi sajátosságként nyújt rendkívüli települési támogatásként tankönyvtámogatást nagycsaládosok számára, táborozási hozzájárulást, ikerszülési támogatást.

- A táborozási hozzájárulás esetében többnyire az oktatási intézményekkel áll kapcsolatban a Szociális Iroda, hisz ők szervezik a különféle erdei iskolákat, nyári táborokat, szabadidős elfoglaltságokat. Feltétlenül szükséges ez az ellátási forma, mivel sok családnak – anyagi helyzete miatt – nincs lehetősége nyaralni, így ezek a táborok jelentik a gyermek részére az egyetlen üdülési lehetőséget. Évente egy alkalommal kérhető belföldi táborra.
- A nagycsaládosok tankönyvtámogatására azok a fiatal felnőttek jogosultak, akik nagycsaládban élnek, nappali tagozaton, felsőfokú iskolai tanulmányokat folytatnak, és első diplomájukat szerzik. Összege a nyugdíjminimumhoz kötött. E támogatási forma nagy segítséget jelent a családoknak, hisz a felsőoktatási beiskolázás jelentős kiadásokkal jár.
- Ikerszülési támogatás - Az a kerületi lakos igényelheti, akinek ikergyermekei születnek, a gyermekek 6 hónapos koráig. Összege gyermekenként 50 E Ft. 2013-ban 14 család, 2014-ben 12 család vette igénybe.

A súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatását települési támogatásként folyósítja az önkormányzat, tekintettek arra, hogy e támogatási forma havi rendszeresen ismétlődő ellátás. A támogatás összege szintén a nyugdíjminimum összegéhez kötött. 2013-ban havonta átlagosan 85 fő, 2014-ben pedig 88 fő részesült e támogatási formában.

A jogszabályok által biztosított ingyenes tankönyv már a KLIK hatáskörébe tartozik. Az adat nem releváns, mert felmenő rendszerbe most már 3 évfolyam ingyenesen kapja a tankönyvet, nem rászorultsági alapú a támogatás.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	196	105,2	907,3	1537	0	34
2009	156	123	912,4	1624	1	28
2010	143,5	229	993,6	1649	1	27
2011	151,6	381,3	744,1	1717	3	34
2012	117	338	1001	1784	4	0
2013	132	292	864	n.a.	4	0
2014	115	289	944	n.a.	4	64

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az étkezési kedvezményben részesülő gyermekek száma a 2011. évhez viszonyítva összességében kis mértékben csökkent csakúgy, mint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, ami az egyik típusú étkezési kedvezmény igénybevételeinek feltétele.

Az összes kedvezményre fordított összeg az előző évekhez viszonyítva folyamatos növekedést mutat. A kedvezményt igénybevevők létszámának csökkenése ellenére a költség növekvése azzal indokolható, hogy - elsősorban az iskolákban tapasztalható tendencia szerint - átrendeződés figyelhető meg az 50 %-os kedvezményről a 100 %-os kedvezményre való jogosultság felé. Ez az „átvándorlás” folyamatosan jellemző évek óta. Óvodák esetében ez kisebb mértékű. Az iskolákban 162 fővel nőtt a kedvezményes étkezésben részesülők száma 2012-ben. A támogatottak száma is folyamatosan nő. További, nagyarányú növekedés várható 2015 szeptemberétől, a kedvezmények kiszélesedésétől.

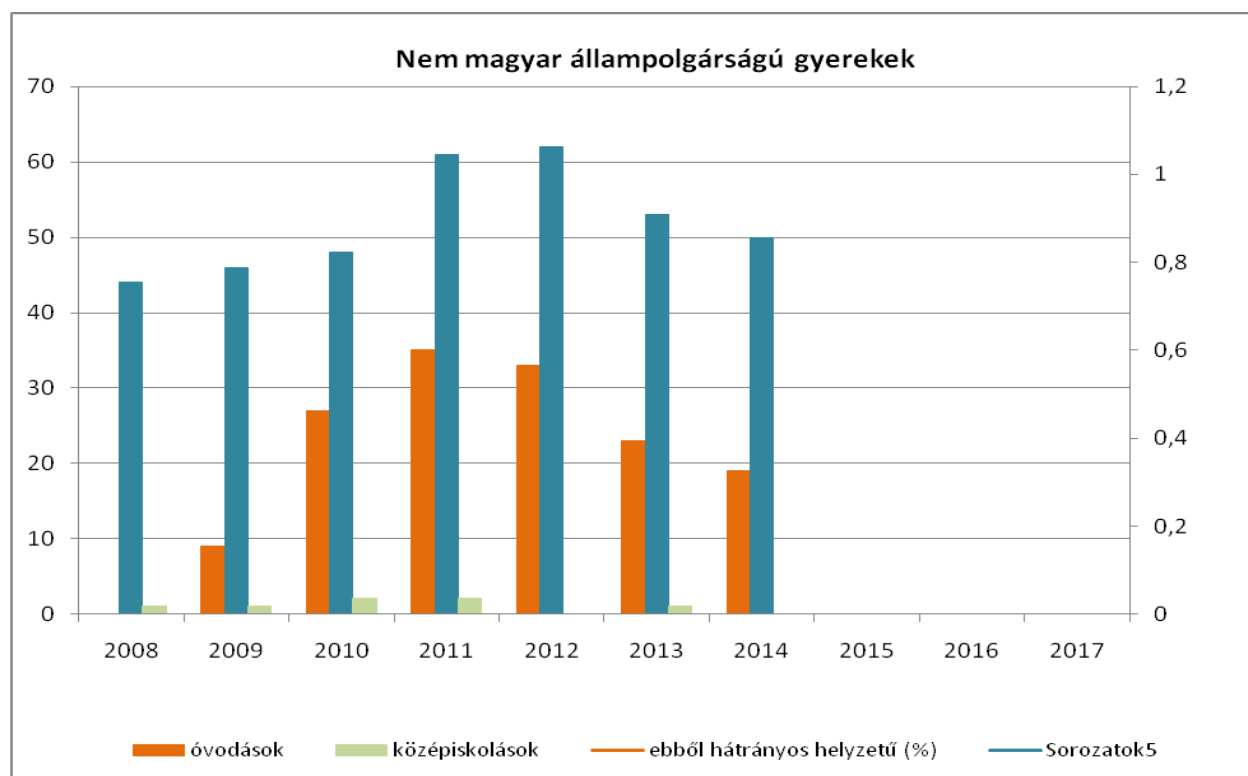
A táblázat a jogszabály szerinti ingyenes tankönyvben részesülők számát mutatja. E mellett az Önkormányzat minden évben elkülönít egy keretet az e kedvezményre nem jogosultak tankönyvtámogatására. Teszi ezt most is amikor már az oktatás nem önkormányzati feladat, hisz kerületi gyermekek, családok esélyegyenlőségét növeli ezzel. A támogatás alapján minden 16. kerületben élő, és itt általános iskolába járó gyermeknek ingyenes a tankönyv, nemcsak az állami, de a kerületben működő Néri Szent Fülöp Katolikus Általános Iskola diákjai körében is.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	0	0	39	0	1	0
2009	9	0	35	0	1	0
2010	22	0	40	2	3	0
2011	29	0	47	2	3	0
2012	26	0	35	0	1	0
2013	23	0	53	0	1	0
2014	19	0	50	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok, KLIK, BM-BÁH

A magyar állampolgársággal nem rendelkezők száma nem számottevő. Közülük a hátrányos helyzetű gyermekek száma annyira alacsony, hogy a grafikonon nem is megmutatható.

A viszonylag kis szám ellenére a kerületi intézmények foglalkoznak a témával, a sajátosságokkal, és az esetleges problémákkal: a Cinkotai Huncutka Óvoda a Színes világ című uniós pályázat keretében programot indított „Migránsok közöttünk” címmel, melynek lényege az volt, hogy a migráns

gyerekek sajátos problémáira, a helyzetek kezelési megoldásaira keressenek válaszokat, megismerve az egyes nemzetiségek sajátosságait. Programok lezárásaként a kerület intézményeiben dolgozóknak egy előadást tartottak tapasztalataikról, illetve bemutattak egy kiadványt, amelyben különböző népek meséit gyűjtötték össze. Ennek használatával megvalósul a gyerekek érzékenyítése az óvodában: ha már kiskorban megismerkednek más nemzetek kultúrájával, elfogadóbb felnőttekké válnak, kevésbé lesz rájuk jellemző a megkülönböztetés.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Mivel nincs szegregátum a kerületben, ott élő gyermek sincs.

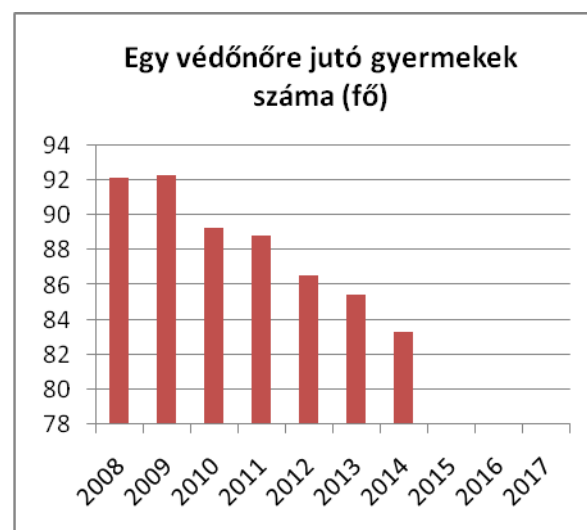
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	31	92,16129032
2009	31	92,29032258
2010	31	89,29032258
2011	31	88,80645161
2012	31	86,58064516
2013	31	85,4193548
2014	31	83,2903226

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Kerületükben,	2012-ben	2013-ban	2014-ben
Gondozott várandós anyák száma:	1003 fő	981 fő	997 fő
Fokozott gondozást igénylők száma:	448 fő	421 fő	403 fő
Egészségügyi okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	406 fő	339 fő	354 fő
Szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	31 fő	48 fő	23 fő
Eü. és szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők:	11 fő	25 fő	26 fő

A 2012. évben a kerületben 659 szült anyák közül, 3 esetben fordult elő, 2013-ban 609-ből 1 esetben, 2014-ben pedig 637 szült anya közül 2 esetben fordult elő, hogy a várandós védőnői gondozásban nem részesült. Ezen kismamák nőgyógyászati vizsgálatra sem jártak. A veszélyeztető körülmények közötti várandósság gondozása javíthat a megszületendő gyermek hátrányos helyzetének javításában.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziiorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	0	271396	79346	0
2009	0	291669	90614	0
2010	0	270654	88500	0
2011	0	276640	89485	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

2012-től kezdődően nincs hozzáférhető, összesített adat!

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A korai fejlesztés rendszere átalakult, a Köznevelési tv. 2013. január 1-jétől és 2013. szeptember 1-jétől hatályos módosítása, majd későbbi változásai miatt.

A korai fejlesztés a kerületben elérhető a KLIK és a Pedagógiai Szakszolgálat XVI. kerületi tagintézménye szolgáltatásaként, valamint ugyan nem korai fejlesztés formájában, de sajátos nevelési igényű és fogyatékos gyermekek ellátása megvalósul bölcsődei keretek között is. A bölcsődében a fogyatékos gyermekek ellátása mellett kell gyógypedagógust biztosítani a fenntartónak. Azonban a kötelező fejlesztés akkor valósul meg, ha azt a Pedagógiai Szakszolgálat utazó gyógypedagógusa végzi.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	4	288	4	220
2009	4	292	3	220
2010	4	288	2	220
2011	5	291	3	280
2012	5	297	4	360
2013	5	297	5	360
2014	5	319	4	360

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A XVI. kerületben a gyermekek napközbeni ellátását, gondozását a bölcsődés korú gyermekek esetében (20 hetes-3 éves) az **Egyesített Bölcsőde** öt telephelye biztosítja. Az intézmény az ellátást igénybe vevő gyermekek életkorának megfelelő felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást,

étkeztetést nyújt. Az emberi fejlődésben a legérzékenyebb korosztály gondozását végezi, a bölcsődék szakdolgozói számára fontos, hogy a felnövekvő generáció fejlődéséhez milyen színvonalon tudnak hozzájárulni. A gyermek személyiségének milyensége 3 éves korig eldől, amiben az intézmény szakmai munkájának nagy felelőssége van.

Az alapellátási tevékenységen kívül az intézményszolgáltató tevékenységként napközbeni gyermekfelügyeletet, nyújtott nyitva tartást, – az országban elsőként, este 20 óráig, vacsorával, – otthoni gyermekgondozást, só terápiát, játékos gyermektornát, játszócsoportot, baba-mama tornát biztosít, fejlődésvizsgálatot, tanácsadást, egyéni, komplex fejlesztést, kiscsoportos komplex képességfejlesztést, komplex, játékos baba-mamafoglalkozást, vendégétkezést gyermekek és felnőttek számára, gyermekjáték-, bútor-, eszközkölcsonzést működtet. (35 féle eszköz és játék áll rendelkezésre).

2011 szeptemberében történt férőhelybővítés megoldotta a korábbi férőhelyhiányt a kerületben, az intézmény folyamatosan tudta fogadni a bölcsődés korú gyermekeket. A férőhelyhiány újra egyre nagyobb probléma. A jelentkezők számának növekedését több tényező eredményezi: a kerületbe továbbra is költöznek be kisgyermekes családok; a GYED extra program következtében többen mennek vissza dolgozni még a GYES lejártá előtt; illetve a kötelező óvodáztatás bevezetésével 2015/2016-os nevelési évben kevesebb olyan gyermek kerül be az óvodába, akik a nevelési év megkezdését követően töltik be 3. életévüket. Ők mind bölcsődét keresnek.

A Napsugár Bölcsőde integráltan 15 fő (2013 szeptemberéig 8 fő) sajátos nevelésű igényű sérült gyermeket is ellát. Újfajta szolgáltatások vehetők igénybe, az időszakos gyermekfelügyeletet igénylők külön helységben részesülnek ellátásban.

Az ellátottak sajátosságaihoz kapcsolódóan integrált tevékenységként a különleges bánásmódra szoruló kisgyermek (pl. beszédfejlődés, mozgásfejlődés elmaradásával élők) gondozását, ételallergiában szenvedők diétás étkeztetését, vegetáriánus étkeztetést is vállalja az intézmény.

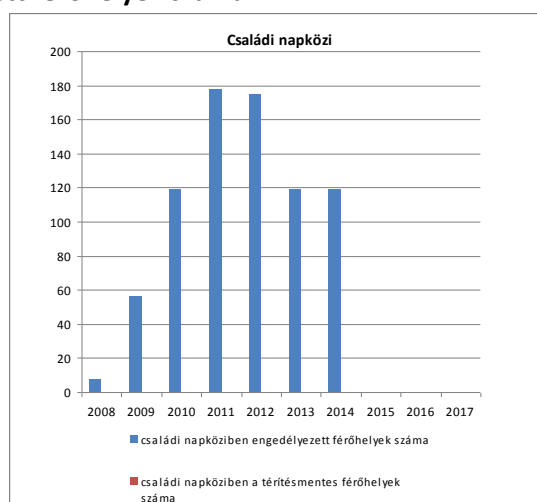
A család és a bölcsőde közötti kapcsolattartás egyik formája a családlátogatás. Rendszerint a beszoktatás előtt, előzetes megbeszélés alapján történik. Lehetőséget ad a bizalmasabb kapcsolat kialakítására, valamint a gyermek családi környezetének, szokásainak megismerésére.

A bölcsőde betekintést nyerhet az anya-gyermek kapcsolatba, és abba, hogy a gyermek milyen helyet foglal el a családban. Képet kaphat a gyermek szokásairól és sok olyan körülményről, mely érdeklődésére, értelmi fejlődésére hatással van. A gondozónők a látogatásokon közvetlen módon beszélhetik meg a szülőkkel a gyermekkel kapcsolatos nevelési kérdéseket, egészségügyi problémákat. A szülők 85%-a élt a lehetőséggel.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	7	0
2009	56	0
2010	119	0
2011	178	0
2012	175	0
2013	119	0
2014	119	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

A kerületben 2007. év végén egy **családi napközi** kezdte meg működését. Hiánypótló szolgáltatásként: azokat a gyermekek várta, akik számára nem jutott bölcsődei férőhely.

2008-ban néhány családi napközire érkezett működési engedély kiadására irányuló kérelem, azonban új nem indult. 2009 végére az ellátórendszerben 13 családi napközi (91 férőhely, 7 fenntartó), és egy 12 főt befogadó játszóház és gyermekfelügyelet szélesíti a gyermekek napközbeni ellátásának palettáját. 2010-re 24-re bővült a családi napközik száma. Ennek legfőbb oka a bölcsődei férőhelyek hiánya. 2011 második félévétől nem az települési jegyző hatásköre a működési engedély kiadása, ezért részletesebb információkkal sem rendelkezünk a szolgáltatásokról. A Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala tájékoztatása szerint a kerületben 17 családi napközi rendelkezik működési engedéllyel (119 férőhely), és 2 játszóház működik. Információink szerint több CSANA óvodává alakult át.

Ezek a szolgáltatások lehetőséget nyújtanak azoknak, akiknek gyermeke nem kerül be bölcsődébe, óvodába, vagy valamilyen alternatív megoldást keresnek.

e) gyermekvédelem

A **gyermekjóléti központ** a Napraforgó Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat keretein belül működik. Ellátja azon feladatokat, amelyeket a Gyermekvédelmi törvény hatáskörébe utal:

- *tanácsadás, illetve pszichológushoz és jogászhoz vagy egyéb szakemberhez való közvetítés, továbbá szolgáltatások nyújtása*
- *családgondozás*
- *adományok (babaruha, takarók, babakocsi stb.)*
- *egyéb ügyintézés*
- *prevenció*
- *szervezés (szakmaközi megbeszélések, éves tanácskozás)*

Gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek száma:

Ellátás megnevezése		Gyermekek száma				
		2010	2011	2012	2013	2014
Gyermekjóléti szolgáltatásban részesült		432	376	331	576	364
ebből	szakellátott	70	33	48	29	52
	alapellátás keretében családgondozásban részesült	362	268	176	525	284

A gyermekek veszélyeztetettségének okai 2012-ben:

A problémák nagy részét az alábbi problématípusok adják:

- *anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.) 28 %*
- *családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti) 23 %*
- *magatartás- és teljesítményzavar 22 %*
- *gyermeknevelési 11 %*

További problématípusok, melyek sorrendje az előfordulás gyakoriságát is tükrözik:

- *szülők vagy a család életvitele*
- *szülői elhanyagolás*
- *gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, illetve szenvedélybetegségek*
- *családon belüli bántalmazás*

A gyermekek veszélyeztetettségének okai 2013-ban:

- anyagi okok: 28%
- gyermeknevelési problémák: 16%
- magatartás és teljesítményzavar: 16%
- családi konfliktus: 22%
- szülők életvitele: 11%
- szülői elhanyagolás: 5%
- szenvedélybetegségek: 2%
- családon belüli bántalmazás: 1%

A gyermekek veszélyeztetettségének okai 2014-ben:

- anyagi okok: 16%
- gyermeknevelési problémák: 16%
- magatartás és teljesítményzavar: 23%
- családi konfliktus: 16%
- szülők életvitele: 15%
- szülői elhanyagolás: 6%
- szenvedélybetegségek: 5,5%
- családon belüli bántalmazás: 2,5%

Az esetek zömében több problémátípus (sokproblémás családok) is előfordul egy családnál, néha az egyik következménye a másiknak (pl. szenvedélybeteg szülő, aki elveszti állását így az anyagi megélhetés is veszélybe kerül, illetve ezzel párhuzamosan a családi konfliktusok száma nő stb.). A családok működésében tehát tapasztalható a cirkuláris oksági összefüggés, így a segítség sokszor igen komoly nehézségekbe ütközik. Különösen igaz ez mára, amikor tapasztalhatóak az egyes családok hiteltörlesztési és/vagy közüzemi díjainak befizetési nehézségei. A Családsegítő Szolgálattal igen jó az együttműködése a Központnak, a klienseknek is egyszerűbb, hogy „házon belül” intézhetik az olyan jellegű ügyeiket is, mint pl. az adósságkezelést.

A gyermekintézménybe történő beilleszkedési zavarok már egyre korábbi életkorban jelentkeznek, akár már a bölcsődében is (pl. a társak, gondozónők rendszeres harapása).

A válásos esetek továbbra is nehéz feladat elé állítják a családgondozókat, egy-egy eset nagyon komoly munkát és érzelmi megterhelést jelent a családgondozó számára, miközben a gyermek sorsán érdemben igazán keveset tud segíteni. Ezekben az esetekben „szinte mindent” az intézménytől várnak el a szülők (mit kell pl. a gyermeknek magával vinnie a láthatásra stb.).

Az iskolában magatartási-, és beilleszkedési problémával küzdő gyermekek helyzetének a sorsa továbbra sem megoldott, az tapasztalható, hogy ezekben az esetekben a szülőt arra kéri, hogy keressen másik iskolát gyermekének, vagy kérje a magántanulói státuszt.

Az új jogszabályi változások következtetésben (az igazolatlan iskolai hiányzásokra, illetve azok következményeire való tekintettel) a fenti folyamatok még inkább erősödni látszanak.

Igen megnőtt az elmúlt évben, illetve az utóbbi hónapokban a családi konzultációkra az igény, amelyek egy része a párok konfliktusmegoldásában próbál segíteni, míg másik részben gyermekneveléssel kapcsolatos problémák közös átbeszélésére, megoldására kerül sor.

Jelzőrendszeren keresztül érkező jelzések	2012	2013	2014
Összes jelzés	331	175	178
Közoktatási intézmények	130	81	59
Önkormányzat, a jegyző és a gyámhivatal	139	94	32
Rendőrség, védőnők, és egyéb egészségügyi szolgáltatók,	61		86

pártfogó felügyelő, személyes gondoskodást biztosító intézmény			
Állampolgár	1	2	3

2012-ben keletkezett 249 új esetből 110, 2013-ban 197 új esetből 109, 2014-ben pedig 283 új esetből 129 a jelzőrendszeren keresztül jutott a Gyermekjóléti Központ tudomására.

Az év során 48 gyermek volt **szakellátásban**, akik közül 19 lány. A 48 gyermek 24 családból került ki.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A gyermekjóléti központ működteti a kötelező telefonos szolgáltatását, melyet munkaidőn kívül, krízishelyzetben hívhatnak a kerület lakosai.

Ha azonnali megoldás nem lehetséges, és a krízishelyzet fennáll továbbra is, igénybe vehető a gyermekek átmeneti ellátása keretében a családok átmeneti otthona és a gyermekek átmeneti otthona – ezekről részletesen a nők, mint célcsoport tárgyalásakor beszélünk.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A XVI. kerületben a korábban már részletezett egészségügyi, szabadidős és sport programok a gyermekek számára elérhetőek. A szünidős programokban élen járnak a tematikus táborok, melyből széles a kínálat. Az önkormányzat a célból, hogy az iskolai szünidő ne problémaként jelentkezzen a családok számára, napközis tábort szervez a teljes nyári időszakra. Ennek költsége a családok számára csak az iskolai gyermekétkeztetés ára volt 2014-ig. 2015-től (az igényekre reagálva) egy programban gazdagabb, az étkezés minőségét tekintve magasabb színvonalú tábor valósul meg. A tábor díja messze alulmúlja a környéken elérhető napközis jellegű táborok árát. A díjon belül az étkezés továbbra is az az összeg, amelyet a gyermek az iskolában fizetne, beleértve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a 3 vagy több gyermeket nevelő család kedvezményét. A tábor programjainak való részvétel és a pedagógiai munka költségeinek is csak egy részét téríti a szülő, melyre egyéni kedvezmény nyújtható.

A Napraforgó Szolgálat alapfeladata keretében kínál lehetőségeket a gyerekek számára, de ezt professzionális szinten úzi: a nyári szünet vonatkozásában kiemelném a Szünidei Napraforgós Napokat és a Gázoló kirándulást. Mindkettő alternatívát nyújt a nyáron otthon lévő gyermekek számára, emellett szocializációs, önismereti, preventív szerepe is kiemelkedő.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az adatok feljebb, a 4.1. 3. számú táblázatban láthatók. Az ingyenes tankönyv mellett az önkormányzat a kerületben élő gyermekek számára tankönyvtámogatást biztosít, ezzel könnyítve a gyermeket nevelő családok terheit, mivel így minden, a XVI. kerületben élő és tanuló gyermek ingyenesen jut tankönyvhöz, az általános iskolában.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetés olyan szinten létezhet, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen. Ezek azonban nem kerülnek felszínre. Továbbá a megkülönböztetés jellemzője, hogy nem a szolgáltatások nyújtásakor jellemző. Amennyiben az Önkormányzat tudomására jut az egyenlő bánásmód megsértése a közszolgáltatások nyújtásakor, azt megvizsgáljuk, orvosoljuk.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Hátránykompenzáló módszerek – a törvények által biztosított támogatások, ösztöndíjprogramok mellett, – kerületi sajátosságként megjelennek a helyi, önként vállalt támogatások (tankönyv támogatás, nagycsaládosok tankönyv támogatása, ikerszülési támogatás, táborozási hozzájárulás) ösztöndíjak jó sportolók, illetve a tudományos élet terén kiemelkedő diákok rendszeres támogatás), ingyenes szabadidős programok (elsősorban az Erzsébetligeti Színház, Corvin művelődési ház szervezésében, közművelődési feladat-ellátási tevékenysége körébe).

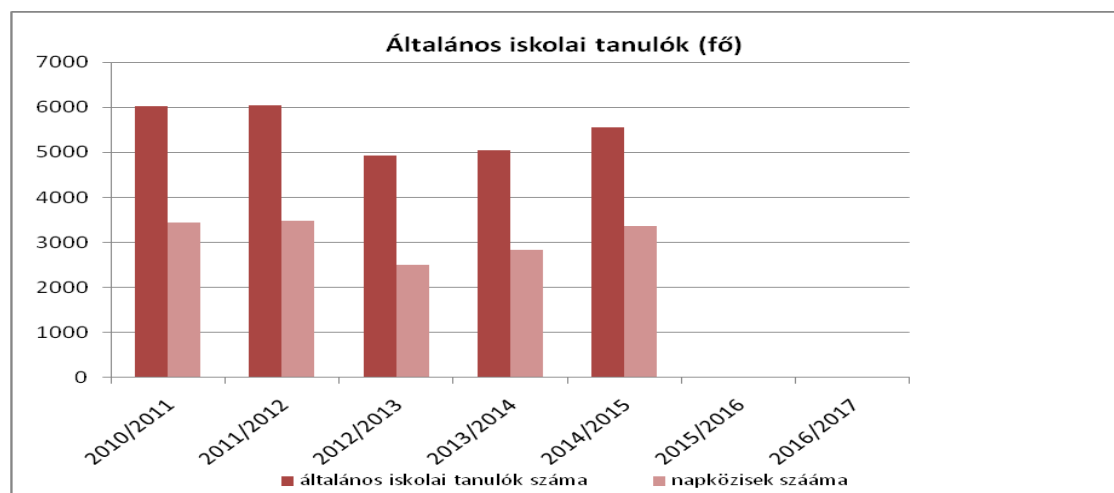
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A fejezetben használt táblázatok sorrendisége és sorszámozása nem függ össze. Sorszámozása a használandó sablonban megadott sorszámot követi, elhelyezésükre azonban tartalmuk alapján került sor. A Centenárium Általános Iskolával kapcsolatban technikai okokból nem minden táblázathoz található adat. Ezeket a későbbiekben, a HEP felülvizsgálatára pótoljuk.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulóinak száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulóinak száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	3210	2813	6023	3448	57,2%
2011/2012	3224	2816	6040	3474	57,5%
2012/2013	2393	1990	4383	2508	57,2%
2013/2014	2826	2209	5035	2827	56,1%
2014/2015	3048	2498	5546	3357	60,5%

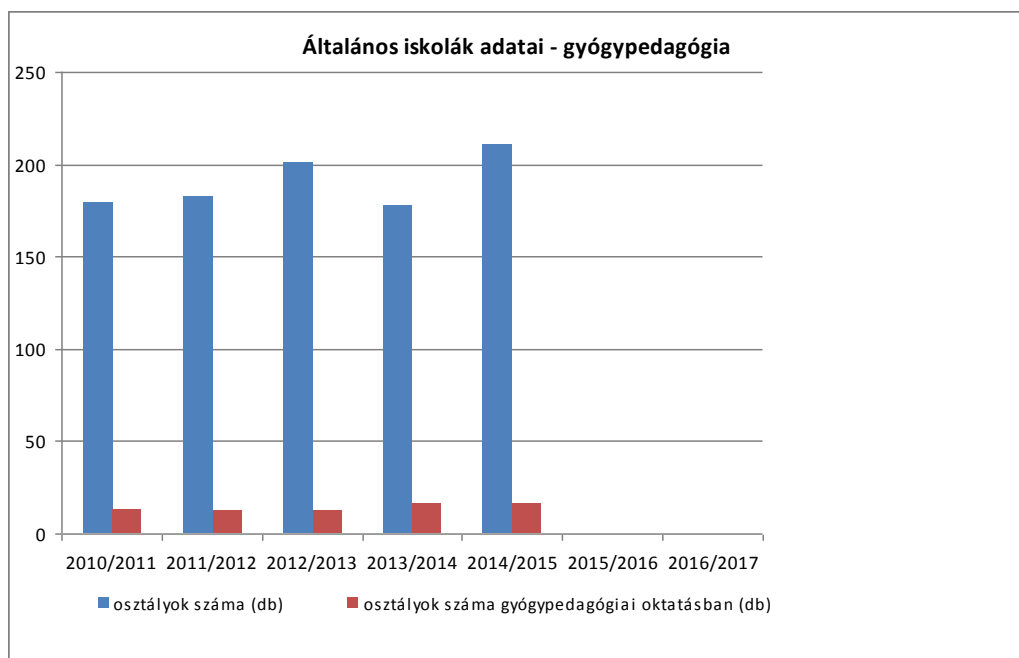
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2008/2009	92	98	190	11	4	15	17
2009/2010	91	95	186	10	4	14	17
2010/2011	92	93	185	9	4	13	17
2011/2012	96	92	188	8	4	12	17
2012/2013	101	90	191	8	4	12	17
2013/2014	99	79	178	8	8	16	17
2014/2015	115	96	211	8	8	16	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

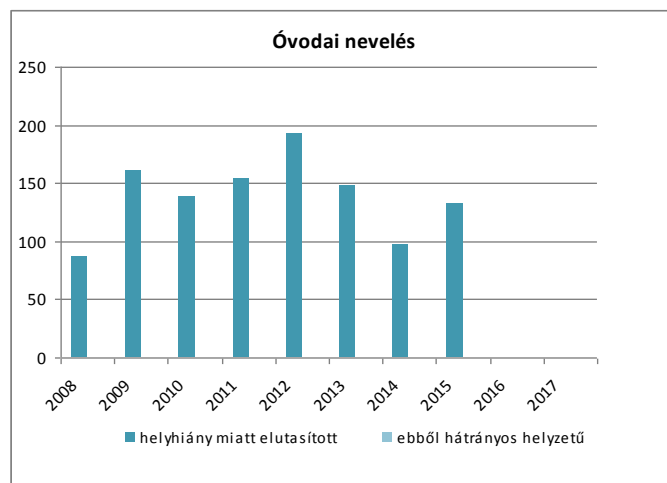

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

év	Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma (fő)	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű (fő)
2008	72	0
2009	161	0
2010	138	0
2011	154	0
2012	193	0
2013	148	0
2014	97	0
2015	133	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	1957	100	2589	21	2198	1
2009	2217	101	2622	21	2386	1
2010	2287	107	2802	21	2477	1
2011	2341	107	2811	21	2526	1
2012	3139	98	2725	21	2357	1
2013	3118	98	2725	21	2515	1
2014	3159	98	2725	21	2537	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A 4.4.3 számú táblázatból világosan kitűnik, hogy az óvodás korú gyermekek száma folyamatosan nő. Ennek oka, hogy bizonyos években több az óvodába beírt gyermekek száma, mint a 3-6 éveseké, egy statisztikai probléma, ugyanis a rendelkezésünkre álló népszámlálási adatban levonásra kerülnek azok, akiknek más településen tartózkodási helyük van. A valóságban viszont jellemzően mégis a kerületben élnek.

Mint ahogy az látszik, az Önkormányzat folyamatosan törekszik a bővítésre, lehetőségeihez mérten. Folyamatosan nyújtunk be pályázatokat forrásteremtés céljából, de ezek sikertelenek. 2015-ben az Önkormányzat így saját forrásból bővít óvodát: 3 csoporttal.

A 2015/2016-os tanévben igen jelentős problémát okoz a köznevelési törvénynek az az intézkedése, mely az óvodaköteles kort 3 évre csökkentette le. ~~Az önkormányzat ennek nem tud megfelelni.~~ Ez több hátrányos tényezőt is eredményez: Mivel a felvétel szempontjából elsődleges az életkor, egyéb kritériumok, mint a rászorultság, a mentális vagy fejlődésbeli indokoltság nem tudnak érvényesülni. Az által, hogy olyanok is óvodába kerülnek 3-4 évesen, akiknek felvételét szülei korábban nem kérték volna, kiszorulnak azok, akik gyermekük 3 éves kora után szerettek volna visszamenni dolgozni: Az adott nevelési év során 3. életévüket betöltők kis eséllyel jutnak óvodai

férőhelyhez, holott társadalombiztosítási ellátásuk (GYES) a gyermek 3. születésnapja után már nem jár. A család vagy bölcsődei férőhelyhez jut (minek következtében a fiatalabb gyermekek nem jutnak bölcsődébe), vagy magán-intézményt vállal (mely esetlegesen meghaladja anyagi lehetőségeit, vagy ellenkezik elveivel), vagy jövedelem nélkül otthon marad az anya.

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2014-2015. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Összes óvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	561	601	701	524	60	2447
Más településről bejáró gyermekek létszáma	9	22	18	16	2	67
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	211	192	198	180	15	905
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	5	4	9	10	2	30
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	3	1	4
Cinkotai Huncutka Óvoda						
székhely (Ostoros út)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	21	19	19	34	0	93
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	1	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Jövendő u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	30	18	34	16	0	98
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Óvoda összesen						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	51	37	53	50	0	191

Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	1	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Gyerekkuckó Óvoda	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely (Centenárium stny.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	43	42	37	33	7	162
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	1	1	2	0	4
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	8	5	6	7	0	26
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	1	0	1
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Hermína u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	27	30	23	23	1	104
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	0	0	1	0	2
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Hársfa u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	8	11	26	24	5	74
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	2	1	0	3
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	1	0	1
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Óvoda összesen						

Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	78	83	86	80	13	340
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	1	3	4	0	9
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	8	5	6	7	0	26
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	2	0	2
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Margaréta Óvoda	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely (Péterke u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	31	27	37	14	0	109
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	0	0	2	0	3
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	17	15	10	8	0	50
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Monoki u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	51	37	38	17	0	143
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	3	0	1	0	4
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	32	14	20	5	0	71
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Óvoda összesen						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	82	64	75	31	0	252
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	3	0	3	0	7
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	49	29	30	13	0	121
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Mátyásfüldi Fecskefészek Óvoda	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely (Baross G. u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	39	42	60	56	4	201
Más településről bejáró gyermekek létszáma	2	2	3	3	0	10
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	31	27	37	24	2	121
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Pipitér 1. - Farkashalom u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	37	51	63	54	6	211
Más településről bejáró gyermekek létszáma	1	4	2	4	2	13
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	24	34	33	20	2	113
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Pipitér 2. - Csinszka u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	36	50	55	32	7	180
Más településről bejáró gyermekek létszáma	2	7	4	0	0	13
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	26	37	29	13	4	109
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Óvoda összesen						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	112	143	178	142	17	592
Más településről bejáró gyermekek létszáma	5	13	9	7	2	36
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	81	98	99	57	8	343

a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Napsugár Óvoda	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely (Cziráki u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	13	32	38	21	1	105
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Lándzsa u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	17	22	23	11	0	73
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Vadvirág 1. - Borotvás u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	16	26	29	29	1	101
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Vadvirág 2. Ágoston P. u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	18	26	52	4	0	100
Más településről bejáró gyermekek létszáma	2	2	4	1	0	9

az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Óvoda összesen						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	64	106	142	65	2	379
Más településről bejáró gyermekek létszáma	2	2	4	1	0	9
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Sashalmi Manoda Óvoda	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely (Könyvtár u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	28	17	28	35	0	108
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	1	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	109
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	0	0	0	2
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Mátészalka u. 18.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	12	21	23	8	0	64
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	1	0	0	1
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	1	2	0	0	3
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Óvoda összesen						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	40	38	51	43	0	172

Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	1	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	1	0	0	110
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	2	2	0	0	5
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
Szentmihályi Játszókert Óvoda	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely (Baross u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	86	59	59	20	1	225
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	1	0	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	41	10	21	54	2	128
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	1	3	0	6
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
telephely (Bercsényi u.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	12	8	7	12	5	44
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	2	0	0	0	2
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	3	1	2	2	3	11
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	0	0	4	0	5
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	2	0	2
telephely (Varázskorona 1. - Szent Korona u. 53-57.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	30	34	25	46	5	140
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	1	0	0	1
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	16	31	14	25	1	87
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	2	0	0	4
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

telephely (Varázskorona 2. - Szent Korona u. 98-100.)						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	6	28	22	30	16	102
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	13	18	25	22	1	79
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	1	0	2	1	2	6
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	1	1	2
Óvoda összesen						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	134	129	113	108	27	511
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	3	1	0	0	4
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	73	60	62	103	7	305
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	4	2	5	8	2	21
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	3	1	4
Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és EGYSÉGES Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény ÓVÓDÁJA						
tagóvoda (Érsekújvári u.)	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	1	3	5	1	10
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	0	0	0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

2014-2015. év	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Cinkotai Huncutka Óvoda						
székhely (Ostoros út)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0
telephely 1. (Jövendő u.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	1	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
Összesen	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0
óvoda						
Összesen	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	0	0	0	0

A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
Gyermekkuckó Óvoda						
Székhely (Centenárium stny.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	1	0	1	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
csoport 5	0	0	0	0	0	0
csoport 6	0	0	0	0	0	0
Összesen	1	0	1	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
telephely 1. (Hermína u.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
telephely 2. (Hársfa u)						
csoport 1	1	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
Összesen	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
óvoda						
Összesen	2	0	1	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	0	0	0	0

A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménynel)	0	0	0	0	0	0
Margaréta Óvoda						
Székhely (Péterke u.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménynel)	0	0	0	0	0	0
telephely 1. (Monoki u.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
csoport 5	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménynel)	0	0	0	0	0	0
óvoda						
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménynel)	0	0	0	0	0	0
Mátyásfüldi Fecskefészek Óvoda						
Székhely (Baross G. u.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
csoport 5	0	0	0	0	0	0
csoport 6	0	0	0	0	0	0
csoport 7	0	0	0	0	0	0
csoport 8	0	0	0	0	0	0

Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
telephely 1. (Pipitér 1. - Farkashalom u.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
csoport 5	0	0	0	0	0	0
csoport 6	0	0	0	0	0	0
csoport 7	0	0	0	0	0	0
csoport 8	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
telephely 2. (Pipitér 2. - Csinszka u.)						
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
csoport 5	0	0	0	0	0	0
csoport 6	0	0	0	0	0	0
csoport 7	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
óvoda						
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
Napsugár Óvoda						

Székhely (Cziráki u.)							
csoport 1	0	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0	0
telephely 1. (Lándzsa u.)							
csoport 1	1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	1	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0	0
telephely 2. (Vadvirág 1. - Borotvás u.)							
csoport 1	0	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0	0
telephely 3. (Vadvirág 2. Ágoston P. u.)							
csoport 1	0	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0	0
óvoda							

Összesen	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményvel)	0	0	0	0	0	0
Sashalmi Manoda Óvoda	0	0	0	0	0	0
Székhely (Könyvtár u.)	0	0	0	0	0	0
csoport 1	0	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
csoport 5	0	0	0	0	0	0
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményvel)	0	0	0	0	0	0
telephely 1. (Mátészalka u.)	0	0	0	0	0	0
csoport 1	1	0	0	0	0	0
csoport 2	0	0	0	0	0	0
csoport 3	0	0	0	0	0	0
Összesen						
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményvel)	0	0	0	0	0	0
óvoda	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményvel)	0	0	0	0	0	0
Szentmihályi Járszókert Óvoda						
Székhely (Baross u.)						
csoport 1	0	16	0	0	0	0
csoport 2	1	15	0	0	0	0
csoport 3	0	15	0	0	0	0
csoport 4	1	24	0	0	0	0
csoport 5	1	15	0	0	0	0

csoport 6	1	6	0	0	0	0
csoport 7	0	16	0	0	0	0
csoport 8	1	7	0	0	0	0
csoport 9	0	11	0	0	0	0
Összesen	5	125	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	3	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
telephely 1. (Bercsényi u.)						
csoport 1	1	1	0	0	0	0
csoport 2	4	2	0	2	2	0
Összesen	5	3	0	2	2	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1	0	0	2	0	0
telephely 2. (Varázskorona 1. - Szent Korona u. 53-57..)						
csoport 1	1	1	0	0	0	0
csoport 2	1	1	0	0	0	0
csoport 3	1	0	0	0	0	0
csoport 4	1	0	0	0	0	0
csoport 5	5	0	0	0	0	0
csoport 6	2	0	0	0	0	0
Összesen	11	2	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0
telephely 3. (Varázskorona 2. - Szent Korona u. 98-100.)						
csoport 1	1	1	1	0	0	0
csoport 2	0	0	0	1	1	1
csoport 3	3	1	2	0	0	0
csoport 4	0	0	0	0	0	0
Összesen	4	2	3	1	1	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	1	1	0	0	0

A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	1	1	1	0	0	0
óvoda						
Összesen	25	132	3	3	3	1
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	5	1	1	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	2	1	1	2	0	0
Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény ÓVODÁJA						
Összesen	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0

Forrás: helyi adatgyűjtés

4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele

	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatív igényelnek
	1-8- évfolyam összesen	4976	3284	476	188	0,038	20	0,004	111	0,022	16	35	60
	9-13. évfolyam összesen	782	0	257	11	0,014	0	0	1	0,001	7	1	0
	1-13. évfolyam összesen	5758	3284	733	199	0,035	20	0,003	112	0,019	23	36	60
Arany János Általános Iskola	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatív igényelnek
	1. évfolyam A osztály	25	25	3	0	0,00%	3	12,00%	1				
	1. évfolyam B osztály	24	24	0	1	4,17%	1	4,17%	1				
	1. évfolyam C osztály	24	21	0	0	0,00%	1	4,17%		0%		1	
	2. évfolyam A osztály	28	27	8	0	0,00%	4	14,29%		0%			
	2. évfolyam B osztály	27	25	0	0	0,00%	2	7,41%		0%			
	2. évfolyam C	28	28	0	1	3,57%	1	3,57%	1	4%			1

osztály													
3. évfolyam A osztály		25	25	3	1	4,00%		0,00%		0%			
3. évfolyam B osztály		29	26	0	0	0,00%		0,00%	1	3%			1
4. évfolyam A osztály		21	14	5	0	0,00%		0,00%		0%			
4. évfolyam B osztály		19	10	0	0	0,00%		0,00%		0%			
4. évfolyam C osztály		21	18	0	0	0,00%		0,00%		0%			
5. évfolyam A osztály		24	17	12	0	0,00%		0,00%		0%			
5. évfolyam B osztály		15	14	0	0	0,00%		0,00%		0%			
6. évfolyam A osztály		19	5	0	0	0,00%		0,00%		0%			
6. évfolyam B osztály		19	9	1	0	0,00%		0,00%	1	5%			1
7. évfolyam A osztály		27	6	0	1	3,70%		0,00%	2	7%			2
7. évfolyam B osztály		26	6	0	0	0,00%		0,00%		0%	1		
8. évfolyam A osztály		24	0	0	0	0,00%		0,00%		0%			
8. évfolyam B osztály		19	3	1	1	5,26%		0,00%	1	5%			1
ÖSSZESEN		444	303	33	5	0,207	12	0,456	8	0,250	1	1	6

Batthyány Ilona Általános Iskola	Tagozat meg- nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatív át igényelnek
1. évfolyam A osztály		27	27	6		0,00%		0,00%	1	3,70%			
1. évfolyam B osztály		29	29	4	1	3,45%		0,00%	1	3,45%			
1. évfolyam C osztály		28	28	3		0,00%		0,00%		0,00%			
2. évfolyam A osztály		24	23	3	1	4,17%		0,00%		0,00%		1	
2. évfolyam B osztály		22	22	3	1	4,55%		0,00%		0,00%		1	
2. évfolyam C osztály		28	28	5	1	3,57%		0,00%		0,00%			
3. évfolyam A osztály		20	20	2		0,00%		0,00%		0,00%			
3. évfolyam B osztály		19	19	5	1	5,26%		0,00%	1	5,26%			
3. évfolyam C osztály		21	17	6	2	9,52%		0,00%		0,00%			
4. évfolyam A osztály		23	19	6		0,00%		0,00%		0,00%			
4. évfolyam B osztály		23	23	3	1	23,00%		0,00%	3	13,04%			
5. évfolyam A osztály		29	10	6	1	3,45%		0,00%	1	3,45%			
5. évfolyam B osztály		32	17	10	2	6,25%		0,00%	1	3,13%			

5. évfolyam C osztály		21	21	8	2	9,52%			0,00%	3	14,29%	1	1	
6. évfolyam A osztály		30	2	10	2	6,67%			0,00%	1	3,33%		1	
6. évfolyam B osztály		23	7	11	3	13,04%			0,00%	1	4,35%			
6. évfolyam C osztály		13	13	4		0,00%			0,00%	1	7,69%			
7. évfolyam A osztály		20	5	5	2	10,00%			0,00%		0,00%		1	
7. évfolyam B osztály		25	4	12	2	8,00%			0,00%		0,00%			
8. évfolyam A osztály		24	2	10	1	4,17%			0,00%		0,00%		1	
8. évfolyam B osztály		28	3	11	2	7,14%			0,00%	1	3,57%			
ÖSSZESEN		509	339	133	25	1,218	0	0		15	0,653	1	6	0
Centenárium Általános Iskola	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanuló létszáma	SNI tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanuló száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek	
1. évfolyam A osztály		24	24	0	5	20,83%			0,00%	1	4,17%	2		
2. évfolyam A osztály		16	16	1	1	6,25%			0,00%	1	6,25%			
2. évfolyam B osztály		19	19	1	1	5,26%			0,00%	3	15,79%			
3. évfolyam A osztály		22	22	1	2	9,09%			0,00%	2	9,09%			
3. évfolyam B		20	20	3	1	5,00%			0,00%		0,00%			

osztály													
4. évfolyam A osztály		22	21	4	2	9,09%		0,00%	3	13,64%			
4. évfolyam B osztály		13	13	0	1	7,69%	2	15,38%	1	7,69%	1		
5. évfolyam A osztály		10	10	1	2	20,00%		0,00%	2	20,00%	1		
5. évfolyam B osztály		14	10	1	3	21,43%		0,00%	2	14,29%			
6. évfolyam A osztály		12	2	3	2	16,67%		0,00%		0,00%			
6. évfolyam B osztály		14	7	1	0	0,00%		0,00%		0,00%			
7. évfolyam A osztály		13	5	2	3	23,08%	1	7,69%	3	23,08%	1	1	
7. évfolyam B osztály		18	1	0	1	5,56%		0,00%		0,00%	2		
8. évfolyam A osztály		14	0	0	0	0,00%		0,00%	1	7,14%	1	1	
8. évfolyam B osztály		19	0	3	2	10,53%	1	5,26%	1	5,26%			
ÖSSZESEN		250	170	21	26	1,605	4	0,283	20	1,264	8	2	0
Herman Ottó Általános Iskola	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály		32	30			0,00%		0,00%		0,00%			
1. évfolyam B osztály		32	30			0,00%		0,00%		0,00%			

2. évfolyam A osztály	29	28			0,00%		0,00%	2	6,90%			2
2. évfolyam B osztály	30	26			0,00%		0,00%		0,00%		1	
3. évfolyam A osztály	31	31			0,00%		0,00%		0,00%			
3. évfolyam B osztály	32	28			0,00%		0,00%		0,00%			
4. évfolyam A osztály	29	27		1	3,45%		0,00%		0,00%			
4. évfolyam B osztály	30	27			0,00%		0,00%		0,00%			
5. évfolyam A osztály	29			1	3,45%		0,00%		0,00%			
5. évfolyam B osztály	26			2	7,69%		0,00%		0,00%			
6. évfolyam A osztály	27			2	7,41%		0,00%		0,00%			
6. évfolyam B osztály	21			1	4,76%		0,00%		0,00%			
6. évfolyam C osztály	28			2	7,14%		0,00%		0,00%			
7. évfolyam A osztály	23			2	8,70%		0,00%	1	4,35%			1
7. évfolyam B osztály	15				0,00%		0,00%	1	6,67%			1
8. évfolyam A osztály	26			5	19,23%		0,00%		0,00%		2	
8. évfolyam B osztály	23			5	21,74%		0,00%		0,00%			
ÖSSZESEN	463	227	0	21	0,836	0	0	4	0,179	0	3	4

Jókai Mór Általános Iskola	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály		30	30	4		0,00%		0,00%		0,00%			
1. évfolyam B osztály		30	30	2		0,00%		0,00%	1	3,33%			
2. évfolyam A osztály		24	24	2		0,00%		0,00%		0,00%			
2. évfolyam B osztály		24	24	4		0,00%		0,00%	1	4,17%			
2. évfolyam C osztály		23	23	3		0,00%		0,00%		0,00%			
3. évfolyam A osztály		26	24	3		0,00%		0,00%	1	3,85%			
3. évfolyam B osztály		28	27	3		0,00%		0,00%		0,00%			
4. évfolyam A osztály		28	26	3		0,00%		0,00%		0,00%			
4. évfolyam B osztály		26	26	4	1	3,85%		0,00%		0,00%			
4. évfolyam C osztály		28	26	1		0,00%		0,00%	1	3,57%			
5. évfolyam A osztály		29	14	2		0,00%		0,00%	1	3,45%			
5. évfolyam B osztály		28	17	6		0		0		0			
6. évfolyam A osztály		28	8	3		0,00%		0,00%		0,00%			

6. évfolyam B osztály		26	13	5		0,00%		0,00%	2	7,69%			
7. évfolyam A osztály		23	6	4		0,00%		0,00%	1	4,35%			
7. évfolyam B osztály		23	3	6		0,00%		0,00%		0,00%			
8. évfolyam A osztály		25	0	5		0,00%		0,00%	1	4,00%			
8. évfolyam B osztály		26	1	3		0,00%		0,00%		0,00%			
ÖSSZESEN		475	322	63	1	0,038	0	0	9	0,344	0	0	0
Kölcsey Ferenc Általános Iskola	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanuló száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály		32	32		3	9,38%		0,00%		0,00%			
1. évfolyam B osztály		25	25		1	4,00%	1	4,00%		0,00%			
2. évfolyam A osztály		30	30	1	1	3,33%		0,00%	1	3,33%			1
2. évfolyam B osztály		24	22	1	5	20,83%		0,00%	1	4,17%			1
3. évfolyam B osztály		27	27	3	2	7,41%		0,00%		0,00%			
3. évfolyam C osztály		20	20	1	1	5,00%		0,00%	1	5,00%			1
4. évfolyam A osztály		29	29	2		0,00%		0,00%		0,00%			
5. évfolyam A osztály		25	25	3		0,00%		0,00%		0,00%		1	

osztály													
5. évfolyam B osztály		25	17	3	2	8,00%		0,00%	3	12,00%			3
5. évfolyam C osztály		26	20	5	1	3,85%		0,00%		0,00%			
6. évfolyam A osztály		30	10	5	2	6,67%		0,00%		0,00%			
6. évfolyam B osztály		22	13	5	4	18,18%		0,00%		0,00%			
7. évfolyam A osztály		21	8	2		0,00%		0,00%		0,00%		2	
7. évfolyam B osztály		15	5		1	6,67%		0,00%	2	13,33%	1		2
8. évfolyam A osztály		18	2	1	1	5,56%		0,00%		0,00%			
8. évfolyam B osztály		29	3			0,00%		0,00%		0,00%			
ÖSSZESEN		398	288	32	24	0,989	1	0,04	8	0,378	1	3	8
Lemhényi Dezső Általános Iskola	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmazottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály	magyar-angol két tan. nyelvű	32	30			0,00%		0,00%		0		2	
1. évfolyam B osztály	általános	31	29		2	6,45%		0,00%	1	0,032258065			

2. évfolyam A osztály	magyar-angol két tan. nyelvű	32	32	31		0,00%		0,00%		0			
2. évfolyam B osztály	általános	26	26	1	3	11,54%		0,00%		0			
3. évfolyam A osztály	magyar-angol két tanítási nyelvű	30	30			0,00%		0,00%		0			
3. évfolyam B osztály	általános	27	27	7		0,00%		0,00%		0			
4. évfolyam A osztály	magyar-angol két tanítási nyelvű	31	31		2	6,45%		0,00%		0			
4. évfolyam B osztály	általános	17	17	4	3	17,65%		0,00%	2	0,117647059	1		
5. évfolyam A osztály	magyar-angol két tanítási nyelvű	25	25	4	1	4,00%		0,00%		0			
5. évfolyam B osztály	általános	27	27		3	11,11%		0,00%	2	0,074074074			
6. évfolyam A osztály	magyar-angol két tanítási nyelvű	19	19	4	1	5,26%		0,00%		0			
6. évfolyam B osztály	általános	16	14		1	6,25%		0,00%		0			
7. évfolyam A osztály	általános	16	12	4	3	18,75%		0,00%	2	0,125			
8. évfolyam A osztály	általános	17	11	2	2	11,76%		0,00%	1	0,058823529		1	
ÖSSZESEN		346	330	57	21	0,992	0	0	8	0,408	1	3	0

Móra Ferenc Általános Iskola	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály	emelt matemat.	29	29	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	100,0%	0	0	1
1. évfolyam B osztály	emelt szintű nyelv	26	26	0	0	0,00%	n.a.	n.a.	1	3,8%	0	0	1
2. évfolyam A osztály	emelt matematik a	21	21	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,0%	0	0	0
2. évfolyam B osztály	emelt szintű nyelv	22	21	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,0%	0	0	0
2. évfolyam C osztály	emelt matematik a	20	19	3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	5,0%	0	0	1
3. évfolyam A osztály	emelt matematik a	24	24	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	4,2%	0	0	1
3. évfolyam B osztály	emelt szintű nyelv	24	24	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	4,2%	0	0	1
3. évfolyam C osztály	emelt matematik a	24	22	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	4,2%	1	0	1
4. évfolyam A osztály	emelt matematik a	24	24	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,0%	0	0	0
4. évfolyam B osztály	emelt óraszámú testnevelés	24	24	5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,0%	0	0	0

4. évfolyam C osztály	emelt mat. vagy testnev.	23	22	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,0%	0	0	0
5. évfolyam A osztály	emelt matematik a vagy nyelv	25	11	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,0%	0	0	0
5. évfolyam B osztály	emelt matematik a vagy nyelv	18	5	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	5,6%	0	0	1
6. évfolyam A osztály	emelt matematik a vagy nyelv	22	3	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0,0%	0	0	0
6. évfolyam B osztály	emelt matematik a vagy nyelv	24	2	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2	8,3%	0	0	2
7. évfolyam A osztály	emelt matematik a vagy testnevelés	24	1	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2	8,3%	0	0	2
7. évfolyam B osztály	emelt matematik a vagy testnevelés	24	1	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	4,2%	0	0	1
8. évfolyam A osztály	emelt matematik a vagy testnevelés	17	0	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	2	11,8%	0	0	2
8. évfolyam C osztály	emelt matemat. v. testnev.	18	0	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1	5,6%	0	0	1
ÖSSZESEN		433	279	24	0	n.a.	0	n.a.	15	1,650	1	0	15

Sashalmi Tanoda Általános Iskola	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatív át igényelnek
1. évfolyam A osztály		30	29	2	4	13,33%	0	0,00%	0	0,0%	0	1	0
1. évfolyam B osztály		30	30	0	0	0,00%	0	0,00%	1	3,3%	0	0	1
1. évfolyam C osztály		31	31	1	3	9,68%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
2. évfolyam A osztály		23	21	4	4	17,39%	0	0,00%	1	4,3%	0	1	1
2. évfolyam B osztály		25	25	1	4	16,00%	0	0,00%	1	4,0%	0	0	1
2. évfolyam C osztály		23	23	2	3	13,04%	0	0,00%	1	4,3%	0	0	1
3. évfolyam A osztály		27	25	0	1	3,70%	0	0,00%	1	3,7%	0	0	1
3. évfolyam B osztály		25	24	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
3. évfolyam C osztály		22	22	1	5	22,73%	0	0,00%	1	4,5%	0	0	1
4. évfolyam A osztály		25	24	0	2	8,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	1	0
4. évfolyam B osztály		22	22	0	1	4,55%	0	0,00%	1	4,5%	0	0	1
5. évfolyam A osztály		19	19	1	0	0,00%	0	0,00%	1	5,3%	0	0	1
5. évfolyam B osztály		21	20	3	2	9,52%	0	0,00%	2	9,5%	2	1	2

6. évfolyam A osztály		17	17	1	0	0,00%	0	0,00%	2	11,8%	0	0	2
6. évfolyam B osztály		24	7	2	3	12,50%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
7. évfolyam A osztály		28	16	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
7. évfolyam B osztály		27	9	3	1	3,70%	0	0,00%	1	3,7%	1	2	1
8. évfolyam A osztály		18	9	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
8. évfolyam B osztály		18	0	5	0	0,00%	0	0,00%	2	11,1%	0	0	2
ÖSSZESEN		455	373	36	33	1,341	0	0	15	0,702	3	6	15
Szent-Györgyi Albert Általános Iskola / 1161 Budapest, Csömöri út 20.	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanuló aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
1. évfolyam A osztály		30	29	2	4	13,33%	0	0,00%	0	0,0%	0	1	0
1. évfolyam B osztály		30	30	0	0	0,00%	0	0,00%	1	3,3%	0	0	1
1. évfolyam C osztály		31	31	1	3	9,68%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
2. évfolyam A osztály		23	21	4	4	17,39%	0	0,00%	1	4,3%	0	1	1
2. évfolyam B osztály		25	25	1	4	16,00%	0	0,00%	1	4,0%	0	0	1
2. évfolyam C osztály		23	23	2	3	13,04%	0	0,00%	1	4,3%	0	0	1
3. évfolyam A		27	25	0	1	3,70%	0	0,00%	1	3,7%	0	0	1

osztály													
3. évfolyam B osztály		25	24	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
3. évfolyam C osztály		22	22	1	5	22,73%	0	0,00%	1	4,5%	0	0	1
4. évfolyam A osztály		25	24	0	2	8,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	1	0
4. évfolyam B osztály		22	22	0	1	4,55%	0	0,00%	1	4,5%	0	0	1
5. évfolyam A osztály		19	19	1	0	0,00%	0	0,00%	1	5,3%	0	0	1
5. évfolyam B osztály		21	20	3	2	9,52%	0	0,00%	2	9,5%	2	1	2
6. évfolyam A osztály		17	17	1	0	0,00%	0	0,00%	2	11,8%	0	0	2
6. évfolyam B osztály		24	7	2	3	12,50%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
7. évfolyam A osztály		28	16	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
7. évfolyam B osztály		27	9	3	1	3,70%	0	0,00%	1	3,7%	1	2	1
8. évfolyam A osztály		18	9	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0,0%	0	0	0
8. évfolyam B osztály		18	0	5	0	0,00%	0	0,00%	2	11,1%	0	0	2
ÖSSZESEN		455	373	36	33	1,341	0	0	15	0,702	3	6	15
Táncsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium - Ált. Isk.	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek

1. évfolyam A osztály	ének-angol	31	29	1	1	3,23%	0	0,00%	1	3,10%	0	2	2
1. évfolyam B osztály	német	31	30	1	2	6,45%	0	0,00%	0	0	0	0	0
2. évfolyam A osztály	ének-angol	24	23	1	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	1	0
2. évfolyam B osztály	német	25	23	2	0	0,00%	0	0,00%	0	4%	0	1	0
2. évfolyam C osztály	angol	26	26	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
3. évfolyam A osztály	ének	29	29	0	0	0,00%	0	0,00%	1	4%	0	0	2
3. évfolyam B osztály	német	31	27	3	0	0,00%	0	0,00%	0	3,80%	0	1	0
3. évfolyam C osztály	angol	30	29	1	1	3,33%	0	0,00%	0	0	0	0	0
4. évfolyam A osztály	ének-angol	26	25	5	1	3,85%	0	0,00%	3	0	0	0	6
4. évfolyam B osztály	német	28	26	1	3	10,71%	0	0,00%	0	0	0	1	0
4. évfolyam C osztály	angol	24	24	1	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
5. évfolyam A osztály	angol	30	28	0	1	3,33%	0	0,00%	1	0	0	0	0
5. évfolyam B osztály	német-ének	27	25	0	1	3,70%	0	0,00%	0	0	0	0	0
6. évfolyam A osztály	német-ének	30	8	9	1	3,33%	0	0,00%	0	0	0	1	0
6. évfolyam B osztály	angol	31	20	2	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	1	0
7. évfolyam A osztály	német-ének	31	2	4	2	6,45%	1	3,23%	0	4,50%	0	0	0
7. évfolyam B osztály	angol	23	0	9	4	17,39%	1	4,35%	0	0	0	1	0
8. évfolyam A osztály	ének	25	2	10	1	4,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0

osztály													
8. évfolyam B osztály	német	19	1	3	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
8. évfolyam C osztály	angol	29	0	4	2	6,90%	0	0,00%	0	7,70%	0	0	0
ÖSSZESEN		550	377	59	20	0,727	2	0,076	6	0,271	0	9	10
Szerb Antal Gimnázium 7-8. évfolyam	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
7. évfolyam A osztály	6 évf.	33	0	8	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
7. évfolyam B osztály	6 évf.	32	0	5	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
8. évfolyam A osztály	6 évf.	32	0	13	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
8. évfolyam B osztály	6 évf.	31	0	8	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN		128	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Táncsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium - Gimnázium	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
9. évfolyam Nyek osztály	NYEK	31	0	15	3	9,68%	0	0,00%	0	0	0	0	0

9. évfolyam a osztály	5 évf.	28	0	18	4	14,29%	0	0,00%	0	0	1	0	0
9. évfolyam B osztály	4 évf.	31	0	8	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
10. évfolyam A osztály	5 évf.	30	0	9	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
10. évfolyam B osztály	4 évf.	31	0	11	1	3,23%	0	0,00%	0	0	6	0	0
11. évfolyam A osztály	5 évf.	33	0	9	2	6,06%	0	0,00%	0	0	0	0	0
11. évfolyam B osztály	4 évf.	28	0	9	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
12. évfolyam A osztály	5 évf.	30	0	14	1	3,33%	0	0,00%	1	3,33	0	1	0
12. Évfolyam B osztály	4 évf.	30	0	12	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN		272	0	105	11	4,04%	0	0,00%	1	3,33	7	1	0
Szerb Antal Gimnázium 9-12. évfolyam	Tagozat meg-nevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
9. évfolyam A osztály	6 évf.	29	0	11	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
9. évfolyam B osztály	6 évf.	31	0	7	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
9. évfolyam C osztály	4 évf.	31	0	7	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
9. évfolyam Nyek osztály	5 évf.	27	0	12	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
10. évfolyam A	6 évf.	29	0	7	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0

osztály													
10. évfolyam B osztály	6 évf.	31	0	4	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
10. évfolyam C osztály	4 évf.	32	0	7	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
10. évfolyam Nyek osztály	5 évf.	32	0	13	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
11. évfolyam A osztály	6 évf.	28	0	6	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
11. évfolyam B osztály	6 évf.	31	0	8	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
11. évfolyam C osztály	4 évf.	30	0	8	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
11. évfolyam Nyek osztály	5 évf.	32	0	7	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
12. évfolyam A osztály	6 évf.	25	0	14	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
12. évfolyam B osztály	6 évf.	31	0	12	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
12. évfolyam C osztály	4 évf.	32	0	8	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
12. évfolyam Nyek osztály	5 évf.	29	0	8	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
13. évfolyam Nyek osztály	5 évf.	30	0	13	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN		510	0	152	0	0,00%	0	0,00%	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

A táblázatok adataiból megállapítható, hogy a kerületben élő hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma alacsony, a hasonló településen végzett vizsgálatok adataihoz képest. Az alacsony arálynak ellentmondanak az intézmények tapasztalatai. Az alacsony statisztikai szám okát 2013-ban a tájékoztatatlanságban láttuk, ezért intézkedési tervet fogalmaztunk meg a tájékoztatásra, amit végre is hajtottunk. A hátrányos helyzet és halmozottan hátrányos helyzet meghatározása azóta változott, melynek következtében még kevesebb a statisztikai adatként hátrányos helyzetűként kezelt gyermekek száma.

Az óvodák és iskolák nyilvántartott adatainak vizsgálatánál ez eltérést mutat az intézmények egyéb irányú tapasztalatához, információihoz képest, ezért az esélyegyenlőség kapcsán fontos a további információgyűjtés a lehetséges érintettek számáról.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	Óvodák össz.		Cinkotai Huncutka Ó.		Gyerekkuckó Ó.		Margaréta Ó.		Mátyásföldi Fecskefészek Ó.		Napsugár Óvoda		Sashalmi Manoda Ó.		Szentmihályi Játsszókert Ó.		Göllesz Int.	
	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám
Az óvoda telephelyeinek száma	21		2		3		2		3		4		2		4		1	
Hány településről járnak be a gyermekek	7		1		7		2		7		3		1		4		2	
Óvodai férőhelyek száma	2725		224		364		252		644		420		224		585		12	
Óvodai csoportok száma	98		8		13		9		23		15		8		21		1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00-18.00 és egy esetében 7.00-17.00		6.00-18.00		6.00-18.00		6.00-18.00		6.00-18.00		6.00-18.00		6.00-18.00		6.00-18.00		7.00 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	4 hét		4 hét		4 hét		4 hét		4 hét		4 hét		4 hét		4 hét		nincs	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	201	0	17	0	26	1	19	0	47	0	31	0	17	0	44	0	0	0
Ebből diplomás	194	0	16	0	26	1	18	0	45	0	29	0	17	0	43	0	0	0

óvodapedagógusok száma																		
Gyógypedagógusok létszáma	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0
Dajka/gondozónő	133	0	8	0	17	0	8	1	30	0	20,5	0	12	0	32	0	1	0

Forrás: intézményi adatok

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

A településen élő általános iskolás korú gyermekek összlétszáma	6333
Más településről bejáró általános iskolások létszáma	566
Más településre eljáró általános iskolások létszáma	n.a.
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek létszáma	167
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek létszáma	25

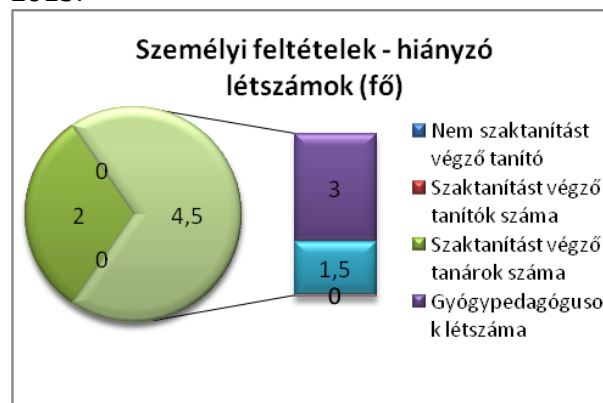
Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

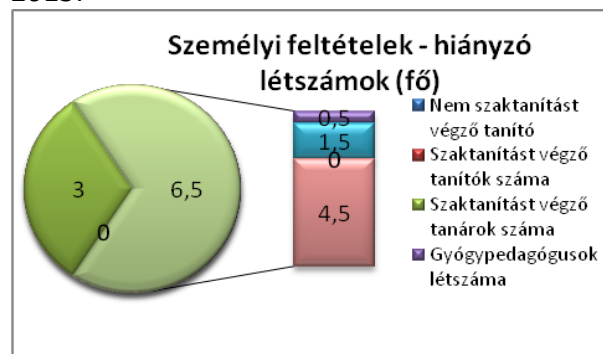
	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	135	0
Szaktanítást végző tanítók száma	98	0
Szaktanítást végző tanárok száma	291	3
Gyógypedagógusok létszáma	7,5	0,5
Gyermekvédelmi felelős	11	1,5
Iskolaorvos	8	0
Iskolapszichológus	6,5	0
Kisegítő személyzet	160	4,5

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

2013:

2015:

Az iskolákban a gyógypedagógiai *oktatás* létszámhiánya nagymértékben javulást mutat az elmúlt 2 évben. Az adatok nem tartalmazzák a Göllesez Intézményt, specialitása miatt. A **Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény** rövid bemutatása szükséges ahhoz, hogy egyértelmű legyen, miért térnek el a számszaki adatai a többi iskolától:

Szabadföld úti tagintézmény:

A tagintézményben a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján bekerülő tanulásban akadályozott, tanulási zavart mutató gyermekeket, tanulókat fejlesztik 10 évfolyamon kislétszámú osztályokban, befogadó, biztonságos környezetben. A pedagógiai tevékenység középpontjában a differenciált, korrekatív, terápiás fejlesztés áll, mindenki a számára szükséges egyéni fejlesztést kapja meg. Sikerélmények megteremtésével erősítik az akaraterőt, fejlesztik a tanuláshoz, munkavégzéshez szükséges belső motivációt. Cél, hogy tanítványok harmonikus személyiségű, adott közösségbe beilleszkedni képes felnőttekké váljanak, akik képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő munkaterületen hasznos embernek érzik magukat. A szülőkkel bizalomra épülő kapcsolatot igyekeznek kialakítani. Töreksenek a nevelési elvek közelítésére, a közös elvárások kialakítására.

A 9-10. előkészítő szakiskolai évfolyamokon kiemelten foglalkoznak a pályaorientációval. A szakmai alapozás keretében a tanulók szövés, kerti munka, háztartási ismeretek, gépírás foglalkozásokon vesznek részt.

A gyógypedagógusok munkáját az alsó és felső tagozaton gyógypedagógiai asszisztensek segítik.

A tanórákat fejlesztő foglalkozások és szakkörök egészítik ki.

Érsekújvári utcai tagintézmény:

A tagintézmény óvodai, általános iskolai, és a 9-10. évfolyamon működő előkészítő szakiskolai csoportjaiba az illetékes Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján kerülhetnek be az értelmileg akadályozott, illetve halmozottan sérült gyermekek. A nevelő-oktató munka során a szakemberek – a fejlődésbeli és individuális sajátosságok figyelembevételével – speciális, sérülés-specifikus módszerekkel és eszközökkel törekednek a gyermekek készségeinek, képességeinek lehető legeredményesebb fejlesztésére. A kognitív képességek, mint beavatkozási terület mellett kiemelt hangsúlyt kap a kommunikációs és szociális készségek fejlesztése, valamint – az egyéni szükségletekhez igazodó – mozgásfejlesztés is. Pedagógiai tevékenységünkben – a közismereti tantárgyak oktatása mellett – nagy figyelmet fordítanak a mindennapi életben használható, praktikus ismeretek, készségek elsajátítására, amelyek a későbbi munkatevékenységek alapjaiul is szolgálhatnak. Kiemelten fontosnak tartják a gyermekek családjával való partneri kapcsolat kialakítását, fenntartását, valamint a szakemberek közötti együttműködést, amely a nevelő-oktató munkánk sikeréhez elengedhetetlenül szükséges.

Korai fejlesztésben azok a 0-5 éves korú, az átlagostól eltérő fejlődésmentet mutató gyermekek vehetnek részt, akik még nem részesülnek intézményes ellátásban. (A korai fejlesztés rendszere a köznevelési törvény értelmében átalakul) A gyermekek az illetékes Szakértői és Rehabilitációs Bizottság véleménye alapján kerülnek felvételre. A fejlesztés célja – a fejlődési elmaradás, sérülés korai életszakaszban történő felismerését követően – a sérült kisgyermeket nevelő családok segítése, a gyermek sérült vagy lassabban kialakuló készségeinek fejlesztése, a jobb életminőség és a szociális kapcsolatok támogatása, a kis- és nagyközösségbe való beilleszkedés, az integrált nevelés lehetőségeinek megteremtése.

Szent Imre utcai tagintézmény:

Beszédjavító általános iskolai oktatás folyik 1-4. évfolyamig logopédiai osztályokban, iskolaotthonos keretek között. Ebbe a tagintézménybe csak a Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ szakvéleménye alapján veszik fel a tanulókat. A tanulók oktatásának pedagógiai szakaszai az alsó tagozaton egy tanévvel – elnyújtott első osztállyal (0.) – kiegészítve öt év alatt is teljesíthető. Módszereik megválasztásakor figyelembe veszik a tervszerű fejlesztések során az életkor, a lelki sajátosságok és a beszéd-, olvasás- és írásvizsgálatok súlyosságát. *Intenzív- logopédiai szakellátást*, speciális, differenciált tanórai, sokoldalú kiscsoportos - fejlesztéseket biztosítanak a tanulók egyéni szükségletének megfelelően. Céljuk, - hogy a fejlesztési lehetőségeket maximálisan kihasználva komplex logopédiai módszerek alkalmazásával - az általános iskolában való eredményes tanulásra alkalmassá tegyék tanulóikat. A

beszédhibák javításán, a beszédmegértés és beszédészlelés fejlesztésén kívül a nyelvi, kommunikációs zavarok korrekciójára, a diszlexia, a diszgráfia, a diszkalkulia megelőzésére és redukációjára, valamint változatos mozgásfejlesztésre is nagy gondot fordítanak. Eredményes felzárkózásuk után tanulók megfelelően beilleszkednek a körzeti általános iskolákba.

Előkészítő, kislétszámú, első osztályra felkészítő tanulócsoporthoz szerveznek a fenntartó engedélye alapján, szükség szerint, olyan hét éves korú gyermekek számára, akiknek még legalább egy év képességfejlesztés szükséges ahhoz, hogy elérjék az iskolaérettséget. Az előkészítő osztály után a gyermekek – a szakértői bizottság véleménye alapján – vagy normál, vagy kislétszámú, vagy gyógypedagógiai első osztályban folytathatják tanulmányaikat. A kislétszámú osztályokban való felzárkóztatás a legmegfelelőbb módon, közel húsz éves tapasztalat alapján, egész napos, játékban való folyamatos tapasztalatokra épülő tevékenységeken keresztül valósul meg. Egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált foglalkozásokon kerül sor a személyiségfejlesztés mellett a mozgásfejlesztésre, a térbeli, a síkbeli, az időbeli tájékozódás biztos elsajátítására, az emlékezet, a figyelem fejlesztésére, a szókincs bővítésére.

A köznevelés 2013-tól kettévált. Az óvodai nevelésen kívül minden más köznevelési feladat állami. Így tehát az iskolákban biztosítandó egyéb szolgáltatásokra más nincs ráhatása az önkormányzatnak, de a tapasztalat az, hogy a KLIK biztosítja a jogszabályban előírt személyi feltételeket, az önkormányzati intézményekkel együttműködik.

Az óvodák kapcsán 2013. szeptember 1-jétől megváltozik a személyi követelmény-rendszer. Új munkakörök jöttek létre, a köznevelési törvény előírásaiból fakadóan.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

4.4.6. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek összlétszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak összlétszámához viszonyítva (%)
Körzet 1 - Cinkotai Huncutka Ó.	n.a.	n.a.	n.a.	191	1	1%	0	0%
Körzet 2 - Gyerekkuckó Ó.	n.a.	n.a.	n.a.	340	2	1%	0	0%
Körzet 3 - Margaréta Ó.	n.a.	n.a.	n.a.	252	0	0%	0	0%
Körzet 4 - Mátyásföldi Fecskefészek Ó.	n.a.	n.a.	n.a.	201	0	0%	0	0%

Körzet 5 - Mátyásföldi Fecskefészek Ó. (Pipitér)	n.a.	n.a.	n.a.	391	0	0%	0	0%
Körzet 6 - Napsugár Ó.	n.a.	n.a.	n.a.	178	1	1%	0	0%
Körzet 7 - Napsugár Ó. (Vadvirág)	n.a.	n.a.	n.a.	201	0	0%	0	0%
Körzet 8 - Sashalmi Manoda Ó.	n.a.	n.a.	n.a.	172	0	0%	0	0%
Körzet 9 - Szentmihályi Játzókert Ó.	n.a.	n.a.	n.a.	268	11	4%	0	0%
Körzet 10 - Szentmihályi Játzókert Ó (Varázskorona)	n.a.	n.a.	n.a.	242	10	4%	0	0%
Körzet nélküli - Göllesz Intézmény - óvoda	n.a.	n.a.	n.a.	12	0	0%	0	0%

Forrás: Önkormányzati adatok

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár Körzetek száma a településen: 11

körzet	a körzet iskolába járó tanulók száma	a körzetbe járó HH tanulók száma	a körzetbe járó HH tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	a körzetbe járó HHH tanulók száma	a körzetbe járó HHH tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó HH tanulók létszáma a település HH tanulóinak össz létszámához viszonyítva	A körzetbe járó HH tanulók létszáma a település HHH tanulóinak össz létszámához viszonyítva
Körzet 1 . - Arany János Ált. I.	444	5	1,13%	0	0,00%	3,68%	0,00%
Körzet 2 - Batthyányi I. Ált. I.	463	38	8,21%	0	0,00%	27,94%	0,00%
Körzet 3 - Centenáriumi Ált I.	250	30	12,00%	3	1,20%	22,06%	42,86%
Körzet 4 - Herman O. Ált I.	463	1	0,22%	0	0,00%	0,74%	0,00%
Körzet 5 - Jókai M. Ált I.	487	1	0,21%	0	0,00%	0,74%	0,00%
Körzet 6 - Kölcsey F. Ált. I	167	15	8,98%	2	1,20%	11,03%	28,57%
Körzet 7 - Lemhényi D. Ált. I.	329	24	7,29%	0	0,00%	17,65%	0,00%
Körzet 8 - Móra F. Ált. I.	223	na.	n.a.	na.	n.a.	n.a.	n.a.
Körzet 9 - Sashalmi Tanoda Ált. I.	282	20	7,09%	2	0,71%	14,71%	28,57%
Körzet 10 - Szent-	454	14	3,08%	0	0,00%	10,29%	0,00%

Györgyi A. Ált. I.							
Körzet 11 - Táncsics M. Ált I. és Gimn.	503	23	4,57%	0	0,00%	16,91%	0,00%
Körzet nélkül: Szerb A. Gimn. (az ált. isk.-ai évfolyamokat figyelembe véve)	128	3	2,34%	0	0,00%	2,21%	0,00%
Körzet nélkül: Göllesz Int. - ált. iskolája	115	35	30,43%	0	0,00%	25,74%	0,00%
Iskolák összesen:	3151	136	4,32%	7	0,22%	4,32%	0,22%

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A körzetbe járó gyermekek /tanulók közül a hátrányos helyzetű gyermekek aránya közepes méretű szórást mutat, mely a kerület sokszínűségéből ered. A különbségek csökkentése nem lehetséges körzethatár módosítással, mert ez az egy-egy körzetben élő gyermekek és családjaik számára túlzott terhet róla (utazási idő aránytalan meghosszabbodása). A hátrányos helyzetű gyermekek arányában kiemelkedő a Göllesz Intézmény, ami gyógypedagógiai oktatást biztosít.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

8. évfolyamot eredményesen befejezők száma /aránya a nappali rendszerű oktatásban																											
tanév	Arany J. Ált. Isk.		Batthyányi I. Ált. Isk.		Centenárium Ált. Isk. és Szaki.		Herman O. Ált. Isk.		Jókai M. Ált. Isk.		Kölcsey F. Ált. Isk.		Lemhényi D. Ált. Isk.		Móra F. Ált. Isk.		Sashalmi Tanoda Ált. Isk.		Szent-Györgyi Albert Ált. Isk.		Táncsics M. Ált. Isk. és G.		Szerb A.		Göllesz V. Int.		
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	
2008/2009	34	97	58	100	n.a.			36	100	43	100	51	100	34	100	44	100	57	100	41	100	56	100	64	100	10	100
2009/2010	57	98	53	100				38	100	51	100	44	100	26	100	50	100	34	100	20	95	67	100	63	100	4	80
2010/2011	46	100	45	100				48	100	68	100	49	100	27	100	45	100	46	100	34	100	48	100	64	100	5	100
2011/2012	40	100	47	100				49	100	34	100	52	100	30	100	46	100	44	100	45	100	57	100	63	100	4	40
2013/2014	28	100	45	100	17	n.a.	85	50	100	48	100	36	100	14	100	36	100	54	100	38	100	42	100	65	100	n.a.	

Forrás: Önkormányzati és KIK

A 8. évfolyamot nem befejezők aránya igen alacsony. Ettől eltérést mutat a Göllesz Viktor Intézmény iskolája, ahol azonban gyógypedagógiai oktatás folyik

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

országos kompetenciamérés eredménye	országos átlag	közép-magyarországi átlag	budapesti átlag	kerületi átlag	Arany J- Ált. Isk.	Batthyányi I. Ált. Isk.	Centenáriumi Ált. Isk.	Herman O. Ált. Isk.	Jókai Mór Ált Isk.	Köcsey F. Ált. Isk.	Lemhényi D. Ált. Isk.	Móra F. Ált-. Isk.	Sashalmi Tanoda Ált. Isk.	Szent-Györgyi A. Ált. Isk.	Táncsics M. Ált. Isk. és Gimn.	Szerb A. Gimn.
2010																
Szövegértés																
6. évfolyam	1483	1499	1554	1555	1537	1499	1526	1682	1545	1569	1485	1495	1660	1491	1553	
8. évfolyam	1583	1596	1642	1650	1642	1620	1644	1773	1632	1656	1560	1583	1703	1508	1627	1774
10. évfolyam	1620	1638	1651	1734			1497								1619	1827
Matematika																
6. évfolyam	1498	1510	1557	1555	1603	1513	1532	1758	1502	1495	1459	1483	1647	1548	1502	
8. évfolyam	1622	1633	1682	1677	1687	1600	1638	1938	1633	1633	1605	1585	1745	1563	1564	1828
10. évfolyam	1613	1628	1642	1727			1436								1567	1853
2011																
Szövegértés																
6. évfolyam	1465	1478	1534	1538	1463	1562	1499	1607	1555	1558	1405	1460	1655	1502	1508	
8. évfolyam	1577	1587	1654	1659	1656	1616	1609	1718	1650	1630	1557	1620	1743	1563	1644	1795
10. évfolyam	1617	1631	1661	1761			1529								1723	1816
Matematika																
6. évfolyam	1486	1495	1550	1544	1469	1526	1527	1656	1545	1546	1498	1446	1674	1523	1515	
8. évfolyam	1601	1605	1664	1665	1621	1588	1620	1731	1640	1707	1622	1571	1736	1601	1645	1862
10. évfolyam	1635	1648	1671	1779			1505								1712	1843
2012																
Szövegértés																
6. évfolyam	1472	1484	1546	1581	1580	1564	1566	1614	1532	1578	1514	1577	1635	1618	1570	
8. évfolyam	1567	1584	1649	1664	1676	1606	1631	1747	1621	1608	1552	1621	1713	1562	1669	1829
10. évfolyam	1603	1619	1646	1734			1495								1650	1801
Matematika																
6. évfolyam	1489	1501	1558	1598	1690	1557	1536	1653	1532	1605	1550	1601	1633	1641	1582	
8. évfolyam	1612	1623	1686	1707	1898	1669	1659	1875	1643	1647	1556	1589	1773	1569	1665	1834
10. évfolyam	1632	1644	1675	1783			1528								1642	1869
2013																
Szövegértés																

6. évfolyam	1497	1512	1577	1591	1714	1543	1515	1667	1549	1563	1568	1538	1695	1494	1579	
8. évfolyam	1555	1564	1628	1635	1620	1708	1569	1647	1621	1592	1570	1553	1714	1567	1721	1730
10. évfolyam	1620	1636	1664	1662											1684	1828

Matematika

6. évfolyam	1489	1499	1557	1566	1728	1492	1495	1715	1504	1546	1464	1485	1669	1495	1585	
8. évfolyam	1620	1629	1696	1697	1721	1697	1581	1733	1681	1629	1489	1605		1624	1607	1820
10. évfolyam	1640	1651	1684	1698											1670	1896
2014																

Szövegértés

6. évfolyam	1481	1489	1547	1563	1485	1520	n.a.	1627	1545	1588	1564	1529	1624	1538	1640	
8. évfolyam	1557	1562	1624	1630	1590	1619	n.a.	1684	1607	1570	1630	1616	1659	1538	1765	1782
10. évfolyam	1597	1618	1640	1651											1635	1846

Matematika

6. évfolyam	1491	1494	1543	1558	1497	1509	n.a.	1686	1562	1574	1548	1463	1571	1545	1607	
8. évfolyam	1617	1615	1679	1702	1652	1655	n.a.	1746	1632	1651	1704	1663		1777	1603	1864
10. évfolyam	1631	1652	1672	1676											1647	1911

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Amennyiben az országos kompetencia-mérések iskolai eredményeiben bármelyik iskolában alulteljesítés tapasztalható az országos átlaghoz képest, akkor beavatkozás (az érintett intézmények komplex fejlesztését szolgáló programok) tervezése szükséges. (Az alul maradó adatokat vastagított számokkal jelöltük.) Látható a 4.4.14-es táblázatból, hogy ez egy-egy évfolyamon, egy-egy iskolában van jelen, és ott sem drasztikus az elmaradás. Kiemelkedő teljesítményű a Sashalmi Tanoda és a Szerb Antal Gimnázium. Legrosszabb eredményeket a Lemhényi Iskola hozza.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2008/2009	19,59	0,2	7,77	0,2	2,4	0
2009/2010	9	0	7,86	0	1,7	0
2010/2011	13,36	0	8,85	50	0,2	0
2011/2012	5,33	0,21	8,43	50,2	4,3	0
2012/2013	10,1	0	8,51	50	2,3	0
2013/2014	8,81	1	6,85	0	2,37	0,6
2014/2015	6,21	0	6,55	0	3,84	0,2

Iskolánként

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

tanév	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
Arany János Általános Iskola						
2008/2009	0		0,3			
2009/2010	0,8		0,5			
2010/2011	0,6		0			
2011/2012	0,5		0			
2012/2013	0,3		0,3			

2013/2014	0	0	0,002	0	0,002	0
2014/2015	0,002	0	0,002	0	0,004	0,2
Batthyány Ilona Általános Iskola						
2008/2009	0,002	0,0004	0,002	0	0	0
2009/2010	0		0,002	0	0	0
2010/2011	0,002		0,004	0	0	0
2011/2012	0,014	0,006	0,006	0	0	0
2012/2013	0,003		0,007	0	0	0
2013/2014	0,002		0,012		0	0
2014/2015	0,002		0,012		0	0
Centenáriumi Általános Iskola						
2008/2009	8		10			
2009/2010	15		9		10	
2010/2011	3		7		3	
2011/2012	12		8		3	
2012/2013	3	0	6,74	0		
2013/2014						
2014/2015	1	0	0,01	0	0,0015	0
Herman Ottó Általános Iskola						
2008/2009	1	0	0	0		
2009/2010	0	0	0	0		
2010/2011	0	0	0	0		
2011/2012	1	0	0	0		
2012/2013	1	0	2	0		
2013/2014	1	1	2	2	0	0
2014/2015	n.a.	n.a.	3	0	0	0
Jókai Mór Általános Iskola						
2008/2009	0,007	0	0,005	0	0	0
2009/2010	0,01	0	0	0	0	0
2010/2011	0,023	0	0	0	0	0
2011/2012	0,012	0	0	0	0	0
2012/2013	0,009	0	0	0	0	0
2013/2014	0,004	0	0	0	0,002	0

2014/2015	n.a.	0	0	0	n.a.	0
Kölcsey Ferenc Általános Iskola						
2008/2009	0,2	0	0,2	0	0	0
2009/2010	0,5	0	1,1	0	0	0
2010/2011	0,9	0	0,7	50	0	0
2011/2012	0,2	0	0,5	50	0	0
2012/2013	0,6	0	0,5	50	0,2	0
2013/2014	0,7	0	0,9	0	0	0
2014/2015	0,7	0	0,7	0	0	0
Lemhényi Dezső Általános Iskola						
2008/2009	9	0	2	0	2	0
2009/2010	5	0	1	0	1	0
2010/2011	4	0	1	0	0	0
2011/2012	1	0	1	0	0	0
2012/2013	4	0	0	0	0	0
2013/2014	1,0%	0	0,0%	0	0%	0
2014/2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Móra Ferenc Általános Iskola						
2008/2009	0,5%		2,0%		0%	
2009/2010	0,5%		2,0%		0%	
2010/2011	1,0%		2,0%		0%	
2011/2012	0,0%		1,5%		0%	
2012/2013	0	0	1	n.a.	0	0
2013/2014	0	0	0	0	0	0
2014/2015	0,0%	0	0,0%	0	0%	0
Sashalmi Tanoda Általános Iskola						
2008/2009	0		0		0	
2009/2010	0		0		0	
2010/2011	0		0		0	
2011/2012	0		0		0	
2012/2013	0		0,3		0,3	
2013/2014	0	0	0,9	0	0	0
2014/2015						

Szent-Györgyi Albert Általános Iskola						
2008/2009	3	0	7	0	0	0
2009/2010	3	1	5	0	0	0
2010/2011	8	0	7	0	0	0
2011/2012	1	0	5	0	0	0
2012/2013	2,11	0	1,05	0	0	0
2013/2014	1,73%	0%	0%	0	0	0,6
2014/2015	0,44	0	0,88	0	0	0
Táncsics Mihály <u>Általános Iskola</u> és Gimnázium						
2008/2009	3,50%	0%	1%	0	0	0
2009/2010	0,40%	0%	0,60%	0	0	0
2010/2011	1,30%	0%	1,90%	0	0	0
2011/2012	0,20%	0%	2%	0	2	0
2012/2013	0	0	1,6	0	0	0
2013/2014	0,79%	0%	2%	0	0	0
2014/2015	0,70%	0%	2%	0	0	0
Táncsics Mihály Általános Iskola és <u>Gimnázium</u>						
2008/2009	3,50%	0%	1%	0	0	0
2009/2010	0,40%	0%	0,60%	0	0	0
2010/2011	1,30%	0%	1,90%	0	0	0
2011/2012	0,20%	0%	2%	0	2	0
2012/2013	1,88%	0	0,75%	0	1,5	0
2013/2014	3,38%	0	1%	0	0,37%	0
2014/2015	3,67%	0	0,35%	0	1,83	0
Szerb Antal Gimnázium						
2008/2009	0,1	0	0,4	0	0,4	0
2009/2010	0,3	0	0,9	0	0,3	0
2010/2011	0	0	0	0	0,2	0
2011/2012	0	0	0	0	0,3	0
2012/2013	0,20%	0	1,00%	0	0,3	0
2013/2014	0,20%	0	0%	0	2,00%	0

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 4.4.16. táblázat olyan csoportokat vesz számba, akik feltehetően problémákkal küzdenek, speciális figyelmet igényelnek. Az adatok szerint mindez nem számottevő méretű, tehát mondhatjuk, hogy a jelenleg működő keretek között a problémák kezelhetők.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

tanév	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanuló létszáma	nyári tábor	HH tanuló létszáma	Alapfokú művész etoktató s	HH/ HHH tanuló létszáma
2008/2009	n.a.	n.a.	641	40	964	n.a.
2009/2010	n.a.	n.a.	513	37	957	n.a.
2010/2011	n.a.	n.a.	573	40	981	n.a.
2011/2012	n.a.	n.a.	479	20	973	n.a.
2012/2013	n.a.	n.a.	540	11	77	n.a.
2013/2014	150	0,01	621	8	76	n.a.
2014/2015	200	0,01	---	---	n.a.	n.a.

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 4.4. 17. táblázat mutatja az iskolák által szervezett **nyári táborok** résztvevőit. Az egyik iskolában az alapítvány szervezésében valósul meg a táborszervezés.

Önkormányzat minden nyáron szervez **napközis tábort**, átlagosan 200 körüli résztvevővel. A táborban kedvező feltételekkel vehetnek részt az általános iskolás korúak, mivel 2014-ig csak az étkezés díját kellett kifizetni, ami megegyezik az iskolában szokásos étkezési térítési díja (2013-ban 3-szori étkezés esetén 454 Ft.), amiben érvényesíthető a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, továbbá a költséget csökkenti, – amikor az önkormányzatnak van lehetősége pályázatot benyújtani, –, a nyári gyermekétkeztetésen keresztül juttatott támogatás. A napközis tábor színes programokkal teli, szórakoztató kikapcsolódást biztosít, ahol a tábor területén megszervezett, vagy a területen kívüli programok egyaránt ingyenesek. 2015-től a tábor programjaiért egy kedvezményes térítési díjat kell fizetni (2015-ben étkezéssel heti 8 000.- Ft). A programok sokszínűek, a korábbiaknál magasabb színvonalúak, csakúgy, mint a biztosított étkezés.

Szintén önkormányzati intézmény, a **Napraforgó Szolgálat** Szünidei napraforgós Napokat és Gázló Kirándulást szervez, szünidei programként.

Alapfokú művészetoktatást elsősorban a Rácz Aladár Zeneiskola, Táncművészeti Képző- és Iparművészeti Alapfokú Művészetoktatási Intézmény biztosít. E mellett a Corvin Művelődési Ház Erzsébetligeti Színházban számos művészeti programon lehet részt venni. (pl: Liget Táncakadémia).

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szülőknek a nyári iskolaszünet időszakában nehézséget okoz gyermekeik felügyeletének, illetve hasznos szünidei programok szervezésének megoldása.	Nyári napközis tábor fenntartása, hasznos szünidei programok szervezése a tábor keretében. A Napraforgó Szolgálat szünidei programjainak fenntartása
Nem biztonságos és túlzott internet használat a gyermekek körében	Tudatosítani az internet veszélyeit, alternatív szabadidős programokat szervezni a gyermekek részére.
A támogatást igénylők számának csökkenése miatt, csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma.	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének lehetőségéről, és a kedvezménnyel járó előnyökről a szülők tájékoztatása.
Kevés a nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, ami az intézmények egyéb információi alapján elmarad a reális adattól.	Valamennyi érintett szülő megfelelő információval való ellátása a hátránykompenzáló kedvezményekről és igénybevételük módjáról.
Adatok hiányában nem tudható, de valószínűsíthető, hogy a családon belüli és kapcsolati erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.	Figyelemfelhívás arra vonatkozóan, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott, és érintettség esetén van hová fordulni segítségért.
Motiváltság, vagy megfelelő információ hiányában az érettségi előtt álló, 50 órás közösségi szolgálatra kötelezettek sok esetben nem olyan tevékenységet végeznek, mely közelebb hozná a társadalmi problémákat, más életkori csoportokat.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az iskolák rendszeres tájékoztatása kerületi lehetőségekről 2. Az érintett korosztály számára olyan kiadvány összeállítása, mely megmutatja a területileg közeli (könnyen elérhető) olyan lehetőségeket, melyekkel a közösségi szolgálat tényleges célját valósítja meg. 3. Olyan kapcsolatok keresése, ahol a diákok a megszokottól eltérő módon teljesíthetik a szolgálatot, ezzel segítséget nyújtva egy-egy az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportnak.
A gyermekek egészsége szempontjából fontos a mindennapi meleg étel, a friss zöldségek és gyümölcsök fogyasztása, mely nem minden gyermek számára biztosított. A gyermekétkeztetés által nyújtott színvonal nem találkozik a szülők igényeivel.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A közétkeztetés korszerűbbé, jobbá tétele. 2. Minden nap friss gyümölcs és zöldség biztosítása folyamatosan.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- *Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.*
- *a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,*
- *a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,*

a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

Az önkormányzat felismerve azt a tényt, hogy mekkora ereje van az esélyegyenlőség megteremtésében, illetve családok működőképességében a nők munkavállalásának, lépéseket tesz ennek érdekében.

Ezt mutatja az a kezdeményezése, amelyben a Polgármesteri Hivatalban dolgozók iskoláskorú gyermekei számára 2012 óta két hetes ingyenes napközis tábort biztosít, ahol a szülőknek csak az étkeztetést kell biztosítani.

Az Önkormányzat 2009-ben a Nagycsaládosok Országos Egyesületétől elnyerte a Családbarát Önkormányzat címet, és 2011-ben a Nemzeti Erőforrás Minisztérium pályázatában családbarát munkahellyé nyilvánította. Később a családbarát auditon szintén sikeresen szerepeltünk, 2014-ben különdíjban részesült a Hivatal a családbarát munkahely pályázaton. 2015-ben két intézmény is családbarát munkahely címet kapott: a Corvin Művelődési Ház és a Kerületgazda Szolgáltató Szervezet. Ez azért is fontos, mert az önkormányzat által fenntartott és működtetett intézményekben a foglalkoztatottak 85%-a nő.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállalóknak nemétől függetlenül joga van ahhoz, hogy egyenlő értékű munkáért egyenlő bért kapjon. A két nemet az egyenlő versenyfeltételek biztosítása mellett egyenlő bánásmód is

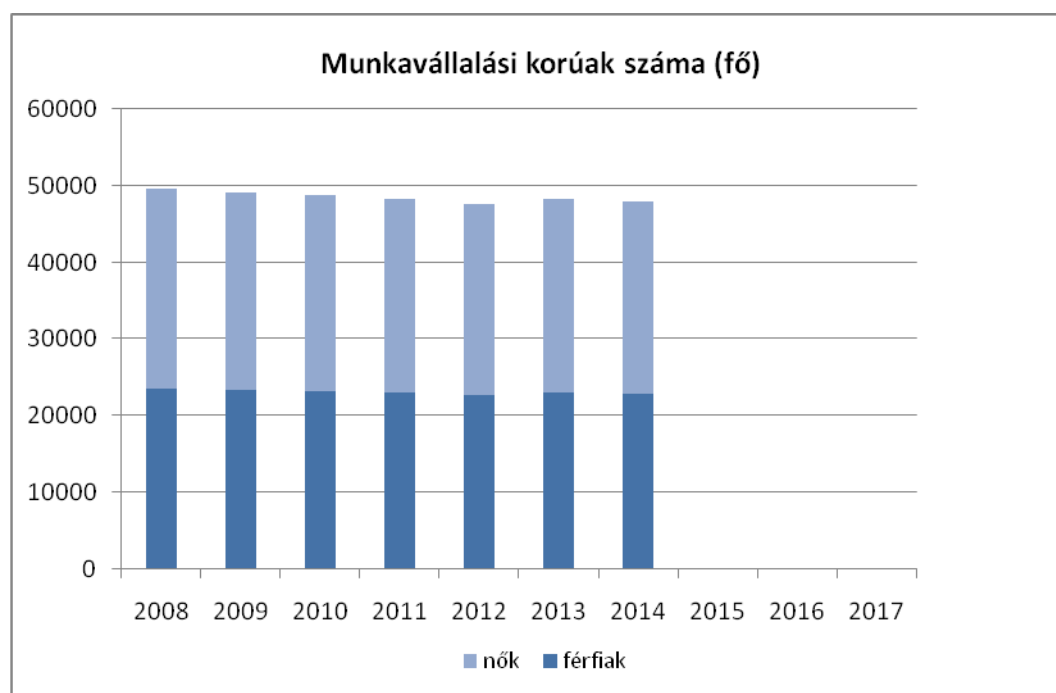

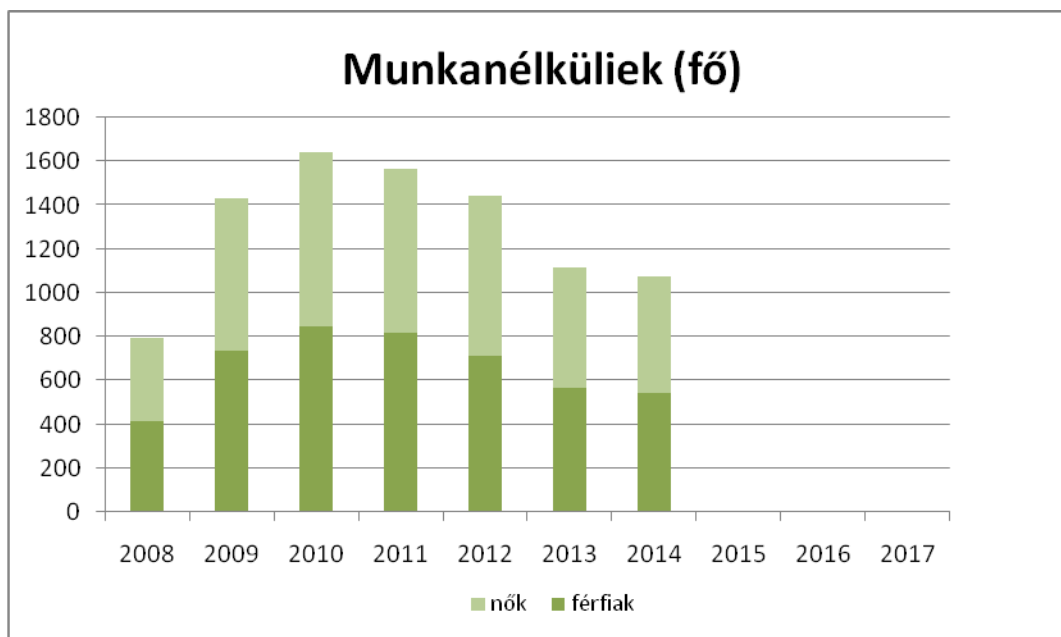
megilleti. Az egyenlő bánásmód elve garantálja a diszkrimináció tilalmát, vagyis a hátrányos megkülönböztetéstől mentes életet. Szükséges a női esélyegyenlőség érdekében nőkre szabott foglalkoztatási programok kezdeményezése, családbarát munkahelyek létrehozása a család és a munkahely összeegyeztetésének biztosítása érdekében, a gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások fejlesztése, a 0-3 éves korosztály napközbeni felügyeletének biztosításával (bölcsőde, családi napközi). A szociális biztonsági rendszerek megfelelő kialakítása (betegség, rokkantság, időskor, üzemi baleset vagy foglalkoztatási betegség esetén, munkanélküliség elleni védelem), szülői szabadság biztosítása, a terhes nők, a gyermekágyas és szoptató anyák munkahelyi biztonságának javítása. Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelkedően hátrányos helyzetben vannak: a 45 év feletti nők (a változó képzettségi követelmények miatt), a pályakezdők (szakmai tapasztalt hiánya miatt), a GYES-en lévők, illetve kisgyermekes anyukák (a munkából való kiesés miatt). E csoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	23643	25914	n.a.	n.a.	414	381
2009	23462	25696	n.a.	n.a.	738	695
2010	23302	25505	n.a.	n.a.	849	791
2011	23119	25164	15774	13050	821	745
2012	22811	24867	n.a.	n.a.	711	735
2013	23040	25245	n.a.	n.a.	564	553
2014	22925	25116	n.a.	n.a.	541	537

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A foglalkoztatottsági adatok csak a népszámlálás kapcsán lelhetők fel. Egyéb felmérések nem hoznak használható eredményt, mivel nem a teljes, 72 ezer fős lakónépességet érintik. A táblázat kitöltése így hiába jogszabályi kötelezettség, visszamenőleges adatokkal nem fogunk rendelkezni, a jövőre nézve pedig nem áll módjában az önkormányzatnak a teljes lakosságra kiterjedő felmérést végeznie.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

év	Foglalkoztatást segítő programok száma	Képzési programok száma	részvevők száma	részvevő nők száma
2008	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2009	n.a.	n.a.	15	5
2010	n.a.	n.a.	25	13
2011	n.a.	n.a.	16	7
2012	n.a.	n.a.	42	22
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fenti adatok a Foglalkoztatási Osztály adatbázisából származnak.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A Foglalkoztatási Osztálytól kapott adatokból csupán annyi szűrhető le, hogy a regisztrált munkanélküli nők száma egy nagyobb emelkedést követően (2009) stagnált, majd folyamatosan kis mértékben csökkent.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges körülmény a bölcsődei-óvodai férőhelyek száma.

Családbarát megoldási lehetőségnek bizonyulna, ha otthon végezhető munkát vagy részmunkaidős munkahelyet találna a többgyermekes, kisgyermekes anyuka. Így pénzkereseti lehetőséghez jut, mégis maradna idő a családjára, a gyerekekre.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára. E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

A bérkülönbségek kerületi szinten nem kerülnek felszínre. Arról sem tudunk, hogy a helyi vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női vagy férfi munkaerőt. Ennek későbbi vizsgálatánál nem hagyhatjuk figyelmen kívül a tipikusan nők vagy férfiak által végezhető munkatípusokat. Azonban jelenleg a 5.1.3. számú Hátrányos megkülönböztetés című táblázat kitöltése nem lehetséges adatok hiányában, csak később, a HEP felülvizsgálatakor.

Az önkormányzat hatásköre, lehetősége e témában addig terjed, hogy felhívja az érintettek (nők, munkaadók) figyelmét a hátrányos megkülönböztetés tilalmára, az egyenlő bánásmód fontosságára.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mely egyrészt elméletileg kedvezőbb a GYED extra bevezetésével, másrészt nagyobb férőhelyhiányt eredményez a kötelező óvodáztatás. E ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában. Célja napközbeni ellátás, felügyelet, gondozás, nevelés biztosítása.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében. A XVI. kerületben egyesített bölcsőde keretében 5 bölcsőde 360 férőhelyet biztosít. Nem önkormányzati bölcsőde nem ismert a településen.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

A kerületben első ízben létrejött családi napközi hiánypótló szolgáltatásként jött létre, klasszikus módon: fogyatékkal élő gyermekek szülei fogtak össze, és tartották fenn közös erővel a szolgáltatást gyermekeik számára. Ez a CSANA már nem működik, hosszú távon nem bizonyult fenntarthatónak. A CSANÁ-k száma 2009-ben kezdett emelkedni, mára egy kisebb csökkenés után 17 működési engedéllyel rendelkező szolgáltató van a kerületben.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek. Működő szolgáltatásról a XVI. kerületben nem tudunk.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

A szolgáltatás ebben a formában nem érhető el a kerületben.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

- a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

A kerületben működési engedéllyel két játszóház rendelkezik.

A XVI. kerületi Önkormányzat intézménye, a Kerületgazda Szolgáltató Szervezet nyaranta napközis tábort működtet, melyről fentebb már részletesen beszámoltunk.

Két olyan játszóház rendelkezik működési engedéllyel, ahová ugyanazok a gyerekek napközbeni ellátásként rendszeresen járnak.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)⁹ Hét óvoda húsz ellátási helyen biztosítja a gyermekek nevelését. A nem önkormányzati fenntartók körében a Polgármesteri Hivatal információi szerint további 3 szolgáltatók tervezik óvodák nyitását. 2015. szeptember 1-jétől az óvodakötelezettség 5 éves korról 3 éves korra módosul, mely növeli a kapacitásproblémákat.

---

⁹ Az Nkntv. 2014. szeptemberétől 3 éves kortól teszi kötelezővé az óvodai részvételt.

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

A KLIK XVI. tankerülete 10 általános iskolát, egy általános iskola és gimnáziumot, és egy hat osztályos gimnáziumot tart fenn, valamint egy általános iskola, előkészítő szakiskola és egységes gyógypedagógiai módszertani intézményt.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napköziben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2008	2857	4	220	0	1	7	227
2009	2861	4	220	0	8	56	276
2010	2768	4	220	0	17	119	339
2011	2753	5	280	0	21	187	467
2012	2684	5	360	0	25	175	535
2013	2648	5	360	0	17	119	479
2014	2675	5	360	0	17	119	479

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A munkavégzés, illetve az elhelyezkedés szempontjából nemcsak annak van jelentősége, hogy a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz biztosított-e a hozzáférés, illetve milyen intézmények állnak rendelkezésre e célra, hanem az is fontos, hogy az intézmények nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével. Bár hivatalos adatok nem állnak rendelkezésre, különböző szülői fórumokon – elsősorban az óvodák vonatkozásában – gyakran elhangzik az az igény, hogy az óvoda nyitva tartása oly módon legyen megoldva, hogy az adott esetben délután 16 - 17 óráig dolgozó szülők is meg tudják oldani gyermekük hazavitelét az óvodából.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz történő hozzáférésről ld. a 3.6. pontot.

Kerületükben,	2012-ben	2013-ban	2014-ben
Gondozott várandós anyák száma:	1003 fő	981 fő	997 fő
Fokozott gondozást igénylők száma:	448 fő	421 fő	403 fő
Egészségügyi okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	406 fő	339 fő	354 fő
Szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők száma:	31 fő	48 fő	23 fő
Eü. és szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők:	11 fő	25 fő	26 fő

Otthonszülés 2 esetben fordult elő, ebből 1 volt tervezett otthonszülés.

A várandósokat, a védőnő otthonukban, és a védőnői tanácsadóba. várandós tanácsadás keretében gondozza. 2012-ben várandós tanácsadáson a megjelenések száma 2574, 2013-ban 2499, 2014-ben 2642 volt, a védőnői várandós látogatások száma 2372, 2174 és 2014-ben 2426 volt, ebből a 1022, 930 és 1088 fokozott gondozást igénylő kismamáknál történt. A várandósok gondozása során nagy figyelmet fordítanak a várandósság alatti változásokra való készítésre, az újszülött fogadására, a harmonikus párkapcsolat kialakítására. Otthoni látogatásaik tapasztalata során a várandós rossz, szociális és lakáskörülményire való tekintettel, 3 alkalommal 2013-ban 38, 2014-ben pedig 58 alkalommal, jelzésre került sor a kerületi Gyermekjóléti Központ felé.

A védőnői szolgálat több esetben próbált a Napraforgó Gyermekjóléti Központ családgondozóival közösen a rossz szociális körülmények között élők körülményein javítani.

Fiatalkorú korú várandósok gondozására is sor került az elmúlt évben.

Többször előfordult, hogy a várandós egyedül a család, támogató háttere nélkül vállalta a terhességét, a gyermeke fogadását. Ilyenkor a kismama klub foglalkozásain aktívan vettek részt a várandósok.

Gyakran a munkanélküliség, és a nehéz anyagi és lakáskörülmények miatt válik szükségessé a védőnői fokozott gondozás. Több várandós esetében fordult elő hogy, a várandósság és a szülés körüli hangulatzavarok felismerése után a háziorvos és pszichológus segítségére volt szükség.

A kerületben a gyermekjóléti szolgálat a családsegítő, a vöröskereszt, és a nagycsaládosok egyesületének munkatársaival kapcsolatunk jó.

A kerület iskoláiban dolgozó iskolavédőnők nagy hangsúlyt fektetnek egészségnevelő munkájukban a fogamzás gátlásra, a nem kívánt terhességek megelőzésére. Több iskolában sikeres csecsemőgondozási tanfolyamot tartottak,

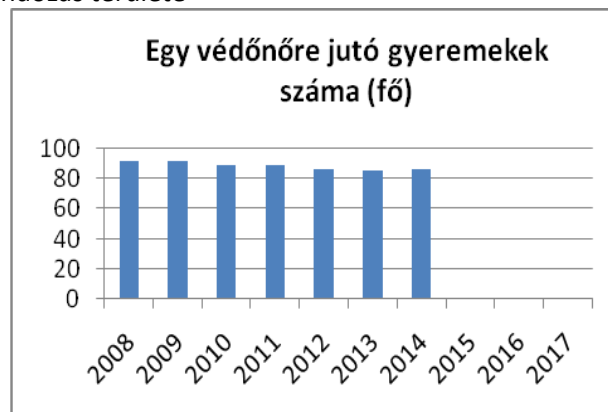
A területi védőnők által szervezett évente 2 alkalommal megrendezésre kerülő kismama klub előadásain, előtérbe kerül a szülői szerepre való felkészítés. Rendezvényeink iránt nagy az érdeklődés. Kerületünkben 3 védőnői tanácsadóban folyik babamasszázs tanfolyam, melyen térítésmentesen vehetnek részt az érdeklődő családok Ezzel is elősegítve a korai kötődést, az anya gyermek harmonikus kapcsolat kialakulását.

Az országosan megrendezésre került „Születés hetén”a kerületi védőnők is aktívan részt vettek, mely nálunk a Corvin Művelődési házban került megrendezésre.

A kerületben a jobb szociális körülmények között élő családok, gyakran a számukra feleslegessé vált babaruhákat felajánlották, és ezek közvetítésében segítkeztünk a rászoruló családok felé.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	31	2857	92
2009	31	2861	92
2010	31	2768	89
2011	31	2753	89
2012	31	2684	87
2013	31	2648	85
2014	31	2675	86

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. Ebben a kérdésben a kerületi rendőrkapitányság sem rendelkezik legújított felhasználható adatokkal. A bíróság ebben az ügyben született döntéseiről sincs tudomása az önkormányzatnak, ennek beszerzését az is nehezíti, hogy az eseteket különböző bíróságokon tárgyalják. A rendőrségi tapasztalatok alapján a bejelentések száma drasztikusan csökkent, jelenleg 3-4 alkalommal/év kerül sor kényszerintézkedésre. Nagy a látencia ebben az ügykörben.

Az 5.4. számú - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak című táblázat a családi vizsályokhoz rendőri riasztások számát, a tényleges feljelentések számát, valamint a bírósági ítéletek számát hivatott mutatni. E táblázatot fentiek miatt nem tudjuk kitölteni.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma biztosan alulmarad a tényleges esetek számától.

Pozitív eredményeket lehet elérni, ha a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjainak figyelmét felhívjuk az erőszak elleni küzdelem fontosságára, a témával kapcsolatos feladataikra, kötelezettségeikre. Indokolt a gyerekek és a nők számára felvilágosító, figyelemfelhívó programok tartása, preventív, és a problémát felszínre juttató céllal.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A XVI. kerületi önkormányzat nem tart fenn saját intézményt, mely menedékként szolgálhat a krízishelyzetbe került nő és gyermekei számára. A probléma kezelésére ellátási szerződést a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvánnyal. Az általa működtetett családok átmeneti otthona, egyszerre maximum két család általi igénybe vételére.

2012-ben összesen három család került elhelyezésre a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonában. A három családból kettő Kerepesen kapott helyet, míg a harmadik család Erdőkertesre került. Két alkalommal a Központ kezdeményezte az elhelyezést, míg a harmadik esetben a szülők kértek segítséget. Az otthonból egy család albérletbe költözött, egy család a saját otthonába költözött vissza, míg egy család lakást vásárolt. A bekerülési okok között családon belüli fizikai, illetve fizikai és mentális bántalmazás, továbbá anyagi és lakhatási probléma volt.

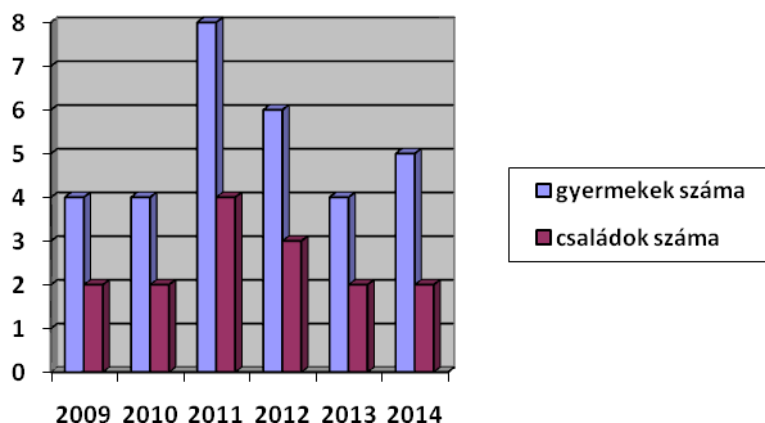
A bekerült gyerekek közül senki sem volt védelembe véve.

2013-ban összesen két család került elhelyezésre a Support Humán Segítő és Szolgáltató Alapítvány által működtetett Családok átmeneti Otthonába, Kerepesen. Mindkét alkalommal a Gyermekjóléti Központ kezdeményezte az elhelyezést. Az otthonból egy család saját, vásárolt lakásába költözött, egy család bent lakását pedig meghosszabbították. A bekerülési okok között családon belüli fizikai, illetve fizikai és mentális bántalmazás, továbbá anyagi és lakhatási probléma állt.

2014-ben szintén két család került be az Átmeneti Otthonba, Kerepesre. A Napraforgó Gyermekjóléti Központ kezdeményezte elhelyezésüket. Az otthonból egy család Németországba költözött, egy család bent lakását meghosszabbították. A bekerülési okok között családon belüli fizikai, illetve fizikai és mentális bántalmazás, továbbá anyagi és lakhatási probléma állt. A bekerült gyermekek közül senki nem volt védelembe véve.

A Support Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonában ellátott gyermekek megoszlása az alábbi táblázatban látható:

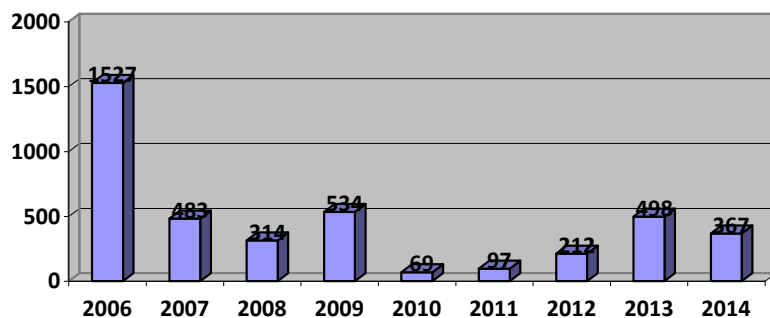
gyermek neve	gyermek kora (év)	Gyermekek száma	alapellátás	védelembe vétel	szakellátás
fiú	0-2				
	3-5				
	6-13	3	3	0	0
	14-17	1	1	0	0
összesen:		4	4	0	0
lány	0-2	1	1	0	
	3-5				
	6-13	1	1	0	0
	14-17				
összesen		2	2		
mindösszesen:		6	6	0	0

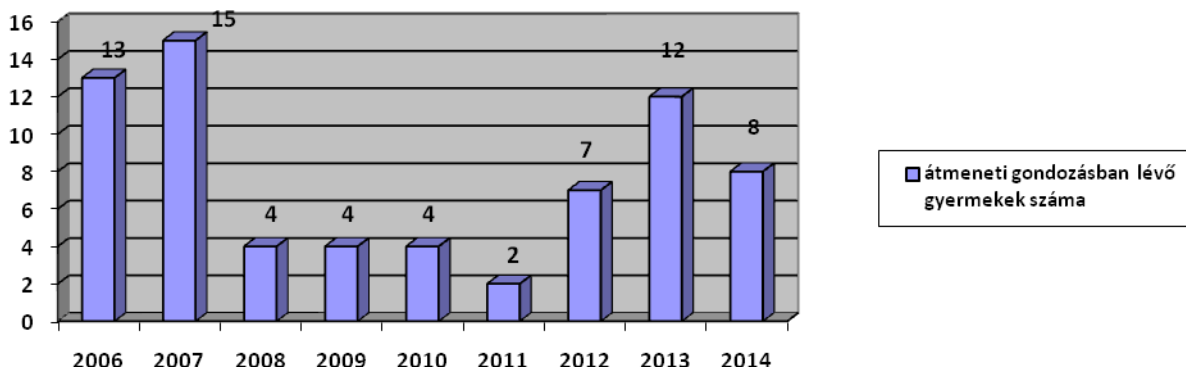
A Support Alapítvány által működtetett Családok Átmeneti Otthonát igénybevevő gyermekek és családok száma

Társulási megállapodást kötöttünk az Újpest IV. kerületi Önkormányzattal, melynek keretében 2012-ben 7 gyermeket kellett elhelyeznünk a IV. kerületi Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonában, összesen 212 napra. Ez, - mind a gyermekek, mind az otthonban töltött napok számát illetően- emelkedést mutat az előző évhez képest. 2013-ban 12 gyermek összesen 498 napra, 2014-ben pedig 8 gyermek került elhelyezésre 367 napra.

Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonában töltött napok száma

Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonában elhelyezett gyermekek száma

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

év	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében (Budapesten, illetve a kerülethez közeli kistételepüléseken)	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében (Budapesten, illetve a kerülethez közeli kistételepüléseken)
2008	0	0	0	n.a.
2009	0	0	0	n.a.
2010	0	0	0	n.a.
2011	0	0	0	n.a.
2012	0	0	0	18
2013	0	0	0	n.a.
2014	0	0	0	n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az önkormányzat az igényekhez mérten biztosítja az átmeneti ellátási formákat. Amikor tartósan kapacitáshiány mutatkozik, erre igyekszünk reagálni. – Emellett a szolgáltatók is rugalmasan nyújtják a szolgáltatást, üres férőhely esetén alkalmazkodnak az igényekhez.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	23	4	54	12
2009	23	4	n.a.	n.a.
2010	12	5	n.a.	n.a.
2011	12	5	26	7
2012	12	5	n.a.	n.a.
2013	12	5	n.a.	n.a.
2014	13	4	30	3
2015	13	4	30	3

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az Alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az 5.6. számú táblázatban közölt adatgyűjtés a nők adott településen való közéleti részvételét térképezi fel.

Az adatok azt mutatják, hogy a XVI. kerületi Képviselő-testület összetétele a férfiak és nők arányát tekintve javult az utolsó önkormányzati választást követően: nominálisan is emelkedett a nők száma, de az összképviselői létszám arányában is. A nők aránya a döntéshozásban a XVI. kerületben kedvezőbb, mint a Fővárosi Közgyűlésben

2013-ban azt tapasztalhatjuk a kerületben, hogy ugyan a legfelsőbb vezetők (polgármester, alpolgármesterek, jegyző, aljegyző) férfiak, de a Polgármesteri Hivatal vezető beosztású (ügyosztályvezető, irodavezető, kabinet vezető) köztisztviselői közül 12 a nő és 3 férfi. A fenntartott 15 intézmény közül 12-ben nő a magasabb vezető, 3-ban férfi. A KLIK által fenntartott és önkormányzat által működtetett intézmények magasabb vezetői közül 8 nő és 7 férfi van (őket is az önkormányzat nevezte még ki korábban), és a tankerületi igazgató is nő. Fenti tendenciától eltérő az önkormányzat cégeinek vezetése, ahol férfiak kapták a magasabb pozíciókat. 2015-re ezek az arányok annyiban változtak, hogy a Polgármesteri Hivatalban létrejött egy új szervezeti Egység, melynek ugyancsak nő a vezetője.

Megállapíthatjuk, hogy a nők a kerület életében, elsősorban az oktatás, kultúra területén jutnak vezető szerephez.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kerületben az Erzsébetligeti Színház Corvin Művelődési Ház élen jár a nőket érintő problémák kezelésében, ezekre program biztosításával.

A Színház programjai közül az alábbi **ingyenes** programok kiemelkedőek:

Születés Hete (rendszeresen, általában május elején)

A Születés Hete országos és határon túli rendezvénysorozathoz kapcsolódva szeretnék kerületünk lakói számára is könnyen elérhetővé tenni - a babavárás korszakától kezdve a kisgyermekes családi élet korszakáig - minden hasznos, korszerű információ megszerzését, amely egy sok és felelősségteljes döntésekkel teli korszak előtt álló család számára segítséget nyújthat ezen döntések könnyebb meghozatalában.

Mivel ez a rendezvénysorozat ingyenesen látogatható mindenki számára, így minden érdeklődő család lehetőséget kap olyan ismeretek, információk elsajátítására, amelyre egyébként csak nehezebben és sok esetben csak térítés ellenében tehetne szert.

A szülés és születés megváltoztatja azt a világot, amelynek középpontjában éppen a megszületett kisgyermek áll. Akik a kisbabával kapcsolatban vannak, maguk is megváltoznak, mások lesznek, mint azelőtt voltak. Az életük, a mindennapjaik visszavonhatatlanul megváltoznak és ennek a minőségét az a tudás, ismeret, adja, amely alapján döntéseiket meghozzák. Ezen döntések meghozatalához szeretne a program szervezője segítséget adni, hogy a szükséges információk elérhetőek, feldolgozhatóak legyenek mindenkinek, és segítsék, támogassák az egész család számára legmegfelelőbb döntés meghozatalát.

Az ismeretterjesztő és kulturális programok célja a várandós és leendő kismamák és családjuk minél szélesebb körű tájékoztatása a szüléssel kapcsolatos választási és döntési lehetőségekről, a hazai ellátás hagyományos és újszerű alternatíváiról, a döntést elősegítő kutatási eredményekről és a nemzetközi egészségügyi szervezetek ajánlásairól.

A nők minden korosztályát szeretné a program megszólítani – a várandós kismamák, kicsik-nagyok, tinik, ifjúfelntettek, szinglik, háziasszonyok, családanyák, nagymamák számára egyaránt igyekszik érdekes témát keresni és találni. Ugyanakkor a programokkal szeretné megszólítani a férfiakat, apukákat, nagypapákat is, hiszen egy kisgyermek érkezése az egész családnak változást hoz az életébe. Az ismeretek minden korosztály számára fontosak, hiszen vagy éppen közvetlenül érintettek a szülés/születésben, vagy lesznek, esetleg a családtagjaiknak, ismerőseiknek tudják közvetíteni ezeket az ismereteket. Mindemellett vannak gyermekprogramok is, gondolván a többgyermekes családokra is, akik már nem az első babájuk születése előtt állnak, illetve működik egy játszósarkot is létrehozni kisgyermekesek számára, hogy amíg a család felnőtt tagjai az előadásokat hallgatják, programokon vesznek részt, addig a már megszületett gyermekeknek is legyen elfoglaltságuk.

A Születés Hete kerületi rendezvényén részt vesznek orvosok, védőnők, pszichológusok, életvezetési tanácsadók, természetgyógyászok és alternatív szüléssel foglalkozó szakemberek is.

Az ismeretterjesztés, felvilágosítás mellett szeretnék hangsúlyt fektetni az egészségmegőrzés, egészséges életmód fontosságára a programok összeállításánál, továbbá kulturális események is tarkítják majd a programsorozatot.

Kertvárosi Babahordozó Hét (rendszeres rendezvény, ált. október eleje)

A KBH megszervezésével szeretnénk minél több családdal megismertetni a babahordozást, és a hozzá kapcsolódó kötődő és válaszkész nevelés alapelveit, és hogy egyre többen megismerjék és magukévá tegyék a gondoskodásnak ezt a természetes, testi-lelki biztonságot nyújtó, praktikus módját. A KBH és Ligeti Baba Klub célja is a hordozás népszerűsítése során a hangsúlyt nem az eszközre, hanem az emberre, a család egységére és az általa kifejezett kötődő és természetközeli szemlélet közelebb hozása a családokhoz.

Kapcsolódva a Nemzetközi Babahordozó Héthez, ingyenes programok, előadások keretében szeretnénk népszerűsíteni a helyes babahordozást, annak előnyeit, lehetőségeit, a természetes gyermeknevelést a látogatóknak. Szerettünk volna olyan programokat, lehetőségeket összegyűjteni az idelátogatóknak, amelyek egyébként ingyenesen nem elérhetőek, viszont segítséget jelentenek a kisbabás, kisgyermekes hétköznapokban, rávilágítanak arra, hogy egyes problémákkal sokan küzdenek; esetleges megoldási lehetőségeket mutatni.

Ligeti Baba Klub (két hetente, szerdán 10.00-12.30)

A Ligeti Baba Klub 2012 januárjában tartotta első „nyilvános” rendezvényét a Corvin Művelődési Házban. A Klub ötlete az I. Kertvárosi Babahordozó Héten született meg, ahova nagyon sok kerületi család érkezett a színes programokra. A program civil kezdeményezésből és önkéntes munkából született, így csatlakoztunk az „anyarendezvényhez”, a Nemzetközi Babahordozó Héthez. A program ideje alatt, Bogi, aki egy rákbeteg kislány, utókezelésére gyűjtöttünk adományokat.

A rendszeres találkozás iránti igény, már ezen a héten is megmutatkozott, így jutottunk arra a döntésre, hogy mindenképpen szükség van egy olyan közösségi térre, ahol a kerületi családok rendszeresen találkozhatnak, kapcsolatot alakíthatnak ki. Friss, hasznos információkhoz juthatnak a gyermeknevelés terén, problémáik kezelésével kapcsolatban segítséget kaphatnak a meghívott szakemberektől. Nagy figyelmet fordítunk a szoptatás fontosságának hangsúlyozására. Természetesen, az édesanyák minden programunkat gyermekeikkel együtt látogatják. Kezdetben havonta egyszer találkoztunk, az igényekhez igazodva ma már kéthetente tartjuk klub alkalmainkat. Minden alkalommal a meghívott szakemberek mellett, képzett hordozási tanácsadók segítenek az érdeklődőkkel megismertetni a babahordozás helyes módjait.

Májusban a Születés Hete rendezvényhez kapcsolódtunk, októberben rendeztük meg a II. Kertvárosi Babahordozó Hetet, a programon a Szent Márton Gyerekmentő Szolgálatnak gyűjtöttünk adományt.

A Klub saját forrásból vásárolt babahordozó eszközöket, amelyeket a tagok kölcsönözhetnek, ahogy a gyermeknevelés, gondozás, szülés, szoptatás témaköreiben összeállított pici „könyvtár” is örömmel használják. A családokat rendszeres hírlevélben tájékoztatjuk a következő klub témájáról. Rendszeres programjaink: klub alkalmak 2 hetente. Alkalmi programok: Hordozós Hét Születés Hete, LIBA piknik. A jövőben kézműves kört, diafilm klubot szeretnénk indítani és családi hétvégéket szervezni. A klub állandó taglétszáma: 20 család, de alkalmanként bővül a létszám.

Eszmeiségében az imént említett programokhoz kapcsolódik, hogy az évente rendszeresen megrendezésre kerülő egészségnapon a Védőnői Szolgálat ajándékkal emlékezik megbecsülése jeléül az anyatejet adókról, ezzel is hangsúlyozva a szoptatás, illetve az egymás segítése, a szolidaritás fontosságát társadalmunkban.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A foglalkoztatás területén nincs információnk arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt.	Adatgyűjtés a XVI. Kerületben működő cégek, vállalkozások körében arról, hogy milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt.
Nem rendelkezünk információval arról, hogy az óvoda nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével, azaz nem akadály-e mindkét szülő munkába állásának.	Adatgyűjtés a XVI. Kerületben működő óvodás korú gyermekek szülei körében a célból, hogy felmérjük, megfelelően igazodik-e igényeikhez az óvodák nyitva tartása.
Tapasztalat, hogy a kisgyermekkel otthon lévő nők könnyen elszigetelődnek, holott a várandós és a kisgyermekes anyák valamennyien hasonló	1. A rendezvények megszervezésének folytatása a jövőben. 2. költségvetési források keresése a

gondokkal, kérdésekkel szembesülnek, amikre nem kapnak választ, vagy olyan programok biztosítottak a számukra, melyek anyagi terhet jelentenek.	rendezvényekhez.
Rendőrségnek nincsenek adatai, a bejelentések száma csökken, ennek ellenére valószínűsíthető, hogy a családon belüli erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.	Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása e témakörben.
A nyilvánvaló, köztudott, tipikusan nőket érintő problémákat ismerjük, de adatok hiányában nincs információ arról, hogy van-e kerületi specialitás	Felkeresni a nők problémáival foglalkozó kerületi és országos hatáskörű szervezeteket, és informálódni tőlük tapasztalataikról, a nők problémáiról, megoldási, együttműködési javaslataikról.
Az önkormányzathoz érkező jelzésekből, illetve a bölcsődében végzett szolgáltatások kapcsán körvonalazódott a kismamák két nagyobb, de összefüggő problémája: kisgyermekkel, autó hiányában nehéz megoldaniuk a nagyobb bevásárlást. Egyre több szülő ismeri fel, hogy gyermeke fejlődése érdekében fejlesztésre lenne szüksége, azonban nem tud eljutni a megfelelő fejlesztésekre.	Szállító szolgálat megszervezése és biztosítása a probléma kezelésére.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A világ eddig példátlan népesség-átalakulást tapasztal: 2050-re a 60 évesnél idősebbek száma 600 millióról 2 milliárdra emelkedik, és várhatóan megkétszereződik arányuk a népességben (10 %-ról 21 %-ra nő). A demográfiai átalakulás a társadalmakat fokozott reagálásra kényszeríti.

Indokolt tehát, hogy a társadalom naprakészen reagáljon az öregedés következtében kialakuló demográfiai és szociológiai változásokra, valamint a mindenkori kormány és törvényhozás is határozott, előrettekintő jogalkotással alkalmazkodjék az új helyzetekhez.

Napjainkban a környezetünkben élő idősökért felelősséget érzünk, de annyira felgyorsult a világ körülöttünk, és annyira nagy a fiatalok számára a lemaradás – munkanélküliség, elmagányosodás, migráció – veszélye is, hogy szinte mindennapi teherré válik az idősökkel való foglalkozás. Szeretet és vonzalom az egyik oldalon, míg visszahúzás, a terhek kínzó megélése, tehetetlenség a másik oldalon. A nagycsaládok felbomlásával, a kétkeresős családmóddal kialakulásával gyakorlatilag nagyon sok esetben megoldhatatlan feladat az idős ember családon belüli gondozása, ellátása – főleg ha testi, vagy pszichés megbetegedésben is szenved, aminek következtében önellátásra részben vagy egészben képtelenné válik.

Századunk elvi öregtiszteletének ellentmond az a tény is, hogy a rohamléptekkel fejlődő tudomány és technika mellett a megszerzett tapasztalat egyre csökkenő értéket képvisel, hiszen a megtanult, begyakorolt ismeretanyag rövid időn belül elévül, és újabb ismeretek megszerzése válik szükségessé. Ezt azonban az idősödő ember gyakorta már nem képes megszerezni. Ezt a tényt tükrözik azok az álláshirdetések is, melyek 35-45 évben jelölik meg az állás betöltéséhez szükséges felső korhatárt. Megfelelő intézkedések szükségesek, többek között az egészségügy, szociálpolitika, családpolitika, a szociális ellátó rendszerek fejlesztése, reformálása és a források áttekintése, szükség esetén módosítása.

A társadalmi adottságok nagymértékben befolyásolják ezen korosztály szociális helyzetét, életfilozófiáját. Ezen a téren jelentős változtatásokra van szükség, ilyen a nyugdíjak reálértékének növelése, illetve szintfenntartása, az idős korúak biztonságérzetének növelése, az elszegényedés elleni védekezés

Ahhoz, hogy a modern világ által kínált gazdasági és technológiai lehetőségek ne csak vágyak maradjanak, hanem az ellátó rendszerek fenntarthatóságának megvalósításával tényleges eredményekké váljanak, nemzetközi szinten is összehangolt és tudatos tervezésre és cselekvésre van szükség a társadalmak és a kormányzatok részéről.

Az **időskor alsó határának** tekinthetünk egy demográfiai adatot társadalmi, vagy jogszabályi megállapodás alapján. Ilyen lehet például a nyugdíjkorhatár elérése, ami tipikusan más a férfiak és a nők esetében. Ez a megközelítés kapcsolódhat egy olyan szociálpszichológiai szemlélethez, ami az aktív kor végeztével a családi életciklusok alapján határozza meg a korcsoportokat, és így az idős kort ahhoz köti, amikor a gyerekek kirepülését és a munkában töltött időszak befejezését követően a házaspárnak új tevékenységekkel kell megtöltenie életét, és újra kell építeni saját kapcsolatukat, feladataikat. Az eddigi szempontok egy statisztikai adathoz köthetők, de korántsem biztos, hogy a nyugdíjas kor elérése az aktivitás elvesztését is jelenti, nagy kérdés, hogy beszélhetünk-e ténylegesen idős korról.

Mindezt nehezíti az a tényező, hogy az egészségi állapotra vonatkozóan vannak ugyan szabályszerűségek, amelyek tipikusan az idős korról jelentkeznek, de ezek sem egyértelműek, nem mindenkinél, és nem ugyanakkor jelentkeznek. Általánosításra viszont alkalmasak.

Az idősödés tehát egyszerre biológiai, egészségügyi, mentális és szociális változások folyamata, melyek megfelelő támogató környezetben nem zárják ki a jó életminőséget.

Sikerés és aktív idős kort és öregedést eredményez a minél hosszabb időn át fenntartható egészséges állapot. Ehhez járul hozzá a betegségek megelőzése; az egészséges életmód és táplálkozás; a rossz szokások felismerése és elhagyása; napi- és heti-rend szerinti élet, mely mozgást, társas kapcsolatokat tartalmaz; a szellemi frissesség megőrzése érdekében tett szabadidős elfoglaltságok; az aktív élet, melyben minden idős megtalálja helyét, szerepét a családban, kisközösségben, társadalomban. Az aktív idős kor része még a társadalomban való teljes szerepvállalás, a munkavállalás vagy önkéntes munka lehetősége, valamint a teljesen önálló életvitel, a lakókörnyezet, infrastruktúra és informatikai környezet megfelelővé alakításával.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

1997. évi LXXXI. törvény által biztosított kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszerkeretében az alábbi ellátások:

- saját jogú ellátások: öregségi nyugdíj,
- hozzátartozói ellátás az özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj, baleseti hozzátartozói nyugellátások, és özvegyi járadék

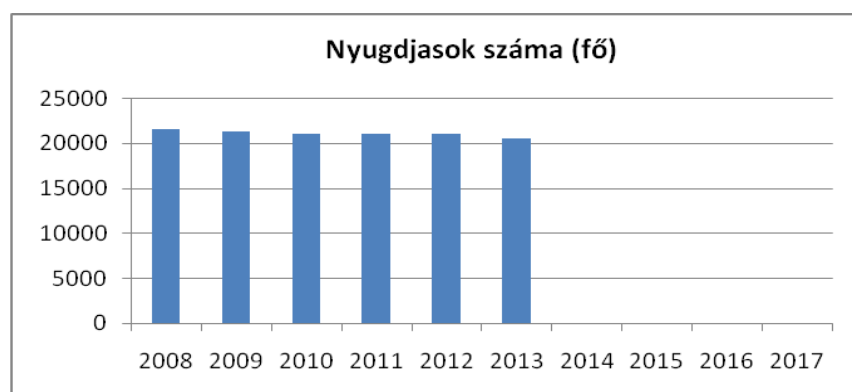
2013 óta változás, hogy a rehabilitációs járadék már nem nyugdíjszerű ellátás.

Egyéb, idősök számára igénybe vehető rendszeres járandóság az időskorúak járadéka, aminek feltételeit a Szoc. tv. szabályozza.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	8632	12928	21560
2009	8624	12677	21301
2010	8599	12367	20966
2011	8547	12509	21056
2012	8367	12587	20954
2013	8144	12362	20506

Forrás: TeIR, KSH Tstar, NYUFIG

A kerület lakosságának negyede 60 év feletti.

A nyugdíjas korosztály és a nyugdíjban, járadékban részesítettek számát összevetve elmondható, hogy a kerület idős lakossága nem marad jövedelem nélkül.

Időskorúak járadékában 2013-ban havonta átlagosan 11 fő, 2014-ben pedig 13 fő részesült.

2010-ben az 1930-1939 között született korosztálynak a legmagasabb a képvisellete a nyugdíjasok között, 5 105 fővel. A **nyugdíjszerű** ellátásban részesültek átlagos ellátása 2010-ben 102 905.-Ft. Azonban a többség (az ellátásban részesülők 53,7 %-a) ennél alacsonyabb juttatásból él úgy, hogy a kerületben igen jellemző, hogy kertes családi házban maradnak egyedül idősek, és azt kell nyugdíjukból fenntartani. A nyugdíjasok között is leginkább rászoruló réteg volt 2012-ig a szociális ellátások tekintetében a rokkantnyugdíjasok köre, akiknek többsége 44-79 E Ft jövedelemből él. De e mellett az is kitűnik, hogy százalékos megoszlásban a legnagyobb csoport (13,6 %) 150 E Ft feletti nyugdíjjal rendelkezik, valamint hogy az átmenti segély jogosultságú jövedelemszint alatt (57 e Ft) a nyugdíjasok 9 %-a él.

2013 - 2014-re az átlagnyugdíj emelkedett, 2013-ban: 123 863.- Ft, 2014-ben 127 538.- Ft, mely az összes nyugdíjszerű ellátás átlagát tartalmazza. Az ellátásokban részesülők megoszlása annak összege szerint nem változott.

A 62 év feletti alulreprezentáltak a segélyezettek között.

Összességében tehát azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a XVI. kerületben nem az a legjellemzőbb vonása az idős korosztálynak, mely általánosan elismert tény, hogy az idős kor szegénységgel jár. Természetesen oda kell figyelni az időskori elszegényedés problémájának kezelésére, és a rászoruló idősek támogatására, de nagyobb kapacitást lehet az egyéb ellátások (személyes gondoskodás), és támogató rendszerek fejlesztésére fordítani.

Az idős korra általánosságban elmondható, hogy ugyan jellemzőek az anyagi problémák, de a teljes jövedelem-nélküliség nem gyakori a kerületben.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. rögzíti a nyugdíj előtti álláskeresői segély feltételeit, ami a nyugdíj előtt állókat speciális csoportként kezeli.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az önkormányzat saját intézményeiben nem tudja erősíteni a nyugdíjasok munkaviszonyban történő foglalkoztatását, mivel a hatályos jogszabályok a nyugdíj és a közsférában szerzett bérjellegű juttatás egyidejű folyósítását 2013 júliusától nem engedi. Ez nehezíti a foglalkoztatást munkaviszonyban.

Komoly ráhatása a nem állami szervekre nincs az önkormányzatnak abban, hogy kit foglalkoztassanak. Ennek módja állami hatáskör, kedvezmények, támogatások biztosításával.

b) tevékeny időskor

Az önkormányzat fentiek alapján a tevékeny időskor más típusú formáinak elősegítését célozza meg. Elsősorban a szociális intézmények, a civil szervezetek irányításával valósulnak meg programok.

Az önkormányzat tevékenysége:

- élethosszig tartó tanulás: „Kattints Nagyi!” program, mely minden idős számára nyitott, ingyenes számítástechnikai tanfolyam. 2010-ben indult a program. A nagy sikerre való tekintettel a tanfolyamot azóta folyamatosan indítjuk. 2012-ben már nemcsak kezdő, hanem haladó tanfolyam is indult azok számára, akik számítógép-kezelő és internethasználó tudásukat fejleszteni szeretnék. Ez által vannak, akik több tanfolyamon vettek már részt. Eddig összesen 32 tanfolyam indult, 235 résztvevővel.
- foglalkoztatás: Az önkormányzat intézményeiben épít a tapasztalt munkavállalókra, szakemberekre. Igyekszik tenni azért, hogy az időskorhoz közeledő, de még aktív munkatársakat megtartsa. A nem munkaviszony jellegű foglalkoztatást esetében az idősek és a fiatal (gyermek) generáció közötti kapcsolatot építjük célzott programokkal, melyekben egyik formája az, hogy az idősebb generáció átadja tudását a fiataloknak, elsősorban a nyugdíjasklubok szervezett programjai keretében.

A civil szervezetek tevékenysége:

Kerületünkben minden településrészen található olyan, aktívan működő civil szervezet, mely vagy alapvetően idősügyi szervezet, vagy tevékenységéből adódóan tagjai idősek.

Ezek működtetnek nyugdíjas klubokat öngyógyító jelleggel, melynek működése nem képzelhető el a tagok aktív tevékenysége nélkül, hisz nem felülről irányított tevékenység az övék. Ezek a szervezetek például a Cinkotai Nyugdíjas Polgárok Köre, Árpádföldi Közösségi Egyesület, Rákosszentmihály és Sashalmi Nyugdíjas Baráti Kör, SITE Diabetes Klub, Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület.

A Vöröskereszt XVI. kerületi szervezete épít az idősek önkéntes tevékenységére.

A tevékeny időskor lehetőségének biztosítása meghatározott célja a XVI. kerületi önkormányzatnak. Ennek eszköze direkt módon az időseknek szóló programok, lehetőségek biztosítása, indirekt módon pedig az önálló életvitelt segítő lehetőségek biztosítása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

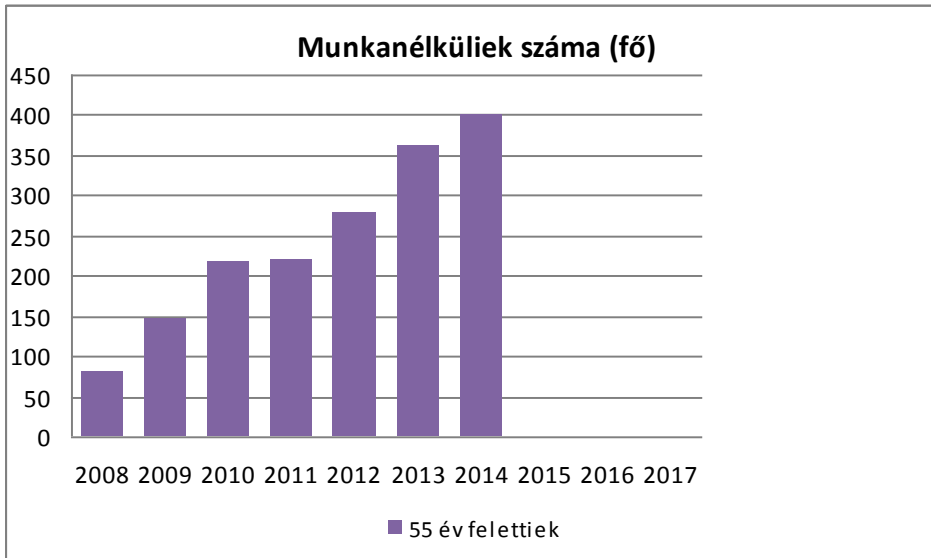
A hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatásban az idősekkel szemben közismert tény. Az 55 év felettiek kiszolgáltatottak a munkavállalás területén.

A regisztrált munkanélküliek 1/5-e 55 év fölötti, arról hogy hányan tartós munkanélküliek nem tudunk pontos adatot. A trendekből kiindulva azok, akik ebben a korban veszítik el munkahelyüket, sokkal nehezebben találnak munkát, ha csak nincs valamilyen speciális szaktudás a kezükben, így valószínűsíthető, hogy nagy számban reprezentálják magukat a tartós munkanélküliek között.

A probléma nagyságát a 6.2.3. táblázat mutatja.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	795	81	10%			n.a.
2009	1433	146	10%	140	n.a.	n.a.
2010	1640	217	13%	307	n.a.	n.a.
2011	1566	219	14%	354	n.a.	n.a.
2012	1446	278	19%	342	n.a.	n.a.
2013	1117	362	32%	n.a.	n.a.	n.a.
2014	1078	400	37%	n.a.	n.a.	n.a.

A foglalkoztatásról általában, országos szinten nincsenek pontos adatok, a szürke és feketegazdaság nagysága miatt. A településen, vagyis a kerületben történő foglalkoztatás nem releváns a kerület lakosainak, illetve időskorú lakosainak foglalkoztatása szempontjából, a következők miatt: fővárosi kerületként nem egyértelmű, hogy a többség a kerületet részesíti előnyben a munkavállalás szempontjából, hisz a főváros számos területe a mindennapos utazás szempontjából vállalható távolságban van. Továbbá peremkerületként jellemző, hogy az agglomerációból is nagyobb a felszívó erő, mint a város belsőbb területein.

A kerület nagy lélekszámú. Figyelembe véve azt, hogy a hátrányos megkülönböztetésről a munkahelyektől nem, csak a munkavállalóktól kaphatunk információt, ők azok, akiket megkérdezhetünk. Azonban a tapasztalat az, hogy a megkülönböztetés burkolt, nem kimondott, nem tetten érhető.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz, közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetősége többszörös. Jelenti, hogy akinek szüksége van bármely közszolgáltatásra, érdekli bármely program, az tudjon a lehetőségekről, rendelkezzen megfelelő információval. Jelenti azt, hogy azt lakóhelyéhez legközelebb, akadálymentesen tudja igénybe venni. És jelenti azt is, hogy azt a szolgáltatást kapja meg, ami számára a legmegfelelőbb.

Az önkormányzat és intézményei feladata az saját maga által nyújtott ellátások mindenki által való hozzáférhetőségének megteremtése, valamint az egyéb ellátásokhoz való hozzájutásban segítségnyújtás. Előbbinek eszköze az *igényekre való reagálás, a szolgáltatások fejlesztése*, utóbbinál a feladat az információnyújtás, és szükség esetén segítségnyújtás az ügyintézésben.

Az Önkormányzat az információkat igyekszik eljuttatni a kerület lakosaihoz, idős népességéhez az által, hogy a változásokról, újdonságokról a kerületi újságon keresztül híradást ad, valamint a szolgáltatások ismertetésére megjelentette a XVI. kerületi Szociális Kalauzt. Újdonság, hogy 2013. májusától indul egy idősek számára készített, információkat, híreket tartalmazó, kéthavonta megjelenő magazin.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- Szociális ellátáshoz való hozzáférés

A kerület rendelkezik az **idősellátás intézményrendszerével**. Elérhetőek a **kötelezően** biztosított *családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás* és az Újpesti Önkormányzattal kötött megállapodás alapján *átmeneti ellátás*. Ezek közül a nappali ellátás az, ahol a kapacitás teljes mértékben kihasználta. A többi területen rendelkezünk tartalékokkal. Az átmeneti ellátás esetében a nyári időszakban fordul elő, hogy minden férőhely foglalt, és ezért nem tudunk az önkormányzat által támogatott helyet biztosítani, de ellátatlanul még nem maradt senki.

Önként vállalt feladatként jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosítunk a lakosoknak, és helyi specialitásként működik a *Nyugdíjasok Segítő Szolgálat*a. Ez utóbbi a ház körüli teendőknél nyújt segítséget, és szállító szolgáltatást működtet, ami a szakorvosi ellátáshoz elérésében és a bevásárlásokban segít.

Az **önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások** közül a korábbi támogatási formákat 2015 márciusától a települési támogatások váltották fel. A települési támogatásként nyújtható lakhatási támogatás, fűtési támogatás, rendkívüli települési támogatásként megállapítható gyógyszer-támogatás és temetési támogatás az, ami az ellátások közül vagy kifejezetten az időseket (nyugdíjasokat) célozza meg, vagy jellemzően ők veszik igénybe.

2013 januárjától a - szintén idősek ellátását célzó - időskorúak járadékát a járási hivatal állapítja meg.

Mindemellett az önkormányzat minden évben karácsonyi ajándék élelmiszer csomagot oszt a rászorulóknak. 2014-ben a 2200 ajándékcsomag közel 80 %-a az időskorú lakosság körében került kiosztásra.

A szakellátáshoz való hozzáférésben a helyi önkormányzat és intézményei szerepe az információnyújtás. Ezt igyekszünk minden lehetséges módon megtenni.

- Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés

Az önkormányzat az alapellátás működtetése mellett 2003-ban átvette a Péterfy Sándor Utcai Kórház és Rendelőintézetől a kerületben működő szakrendelőt, majd az épületet teljes körűen felújította. Jelenleg egy intézményként működteti a szolgáltatásokat, melyek szinte teljes körűen biztosítanak ellátást. Fekvőbeteg ellátás nem található a kerületben (nem is feladat ennek biztosítása), de a kerülethez közel, Kistarcsán található az a kórház, ahová általában tartoznak a kerület lakosai. A múltán sikeres kerületi Egészségnapokon ingyenes szűrővizsgálatokon vehetnek részt a lakosok.

- Fizikai hozzáférés

A már említett Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának szállítási szolgálata megteremti annak lehetőségét, hogy az egészségügyi ellátáshoz ne csak elméletileg, hanem gyakorlatilag is hozzájussanak az idősek: előre egyeztetett időpontokban ingyenes a rendelésekre való szállítás.

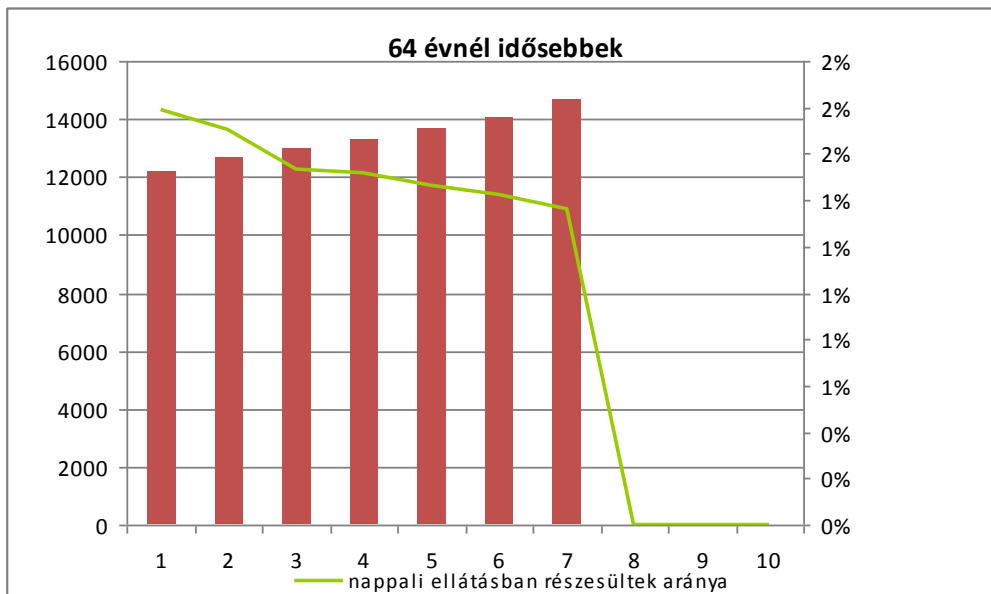
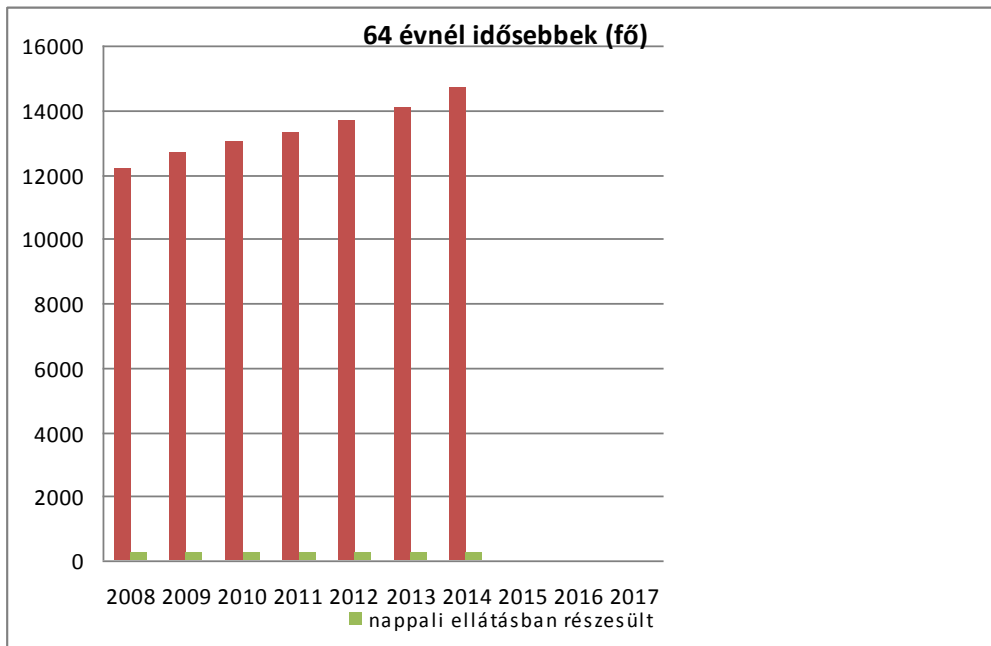
A szociális ellátások igénybevételét a 6.3.1. és a 6.3.2. táblázat mutatja.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	12218	219	2%
2009	12684	216	2%

2010	13014	200	2%
2011	13318	202	2%
2012	13693	200	1%
2013	14070	200	1%
2014	14703	200	1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	15
2009	12
2010	13
2011	14
2012	13
2013	11
2014	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Szociális Iroda

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kerületen működik a Corvin Művelődési Ház Erzsébetligeti Színház, mely otthont ad kulturális programoknak, rendezvényeknek, rendszeres, vagy alkalmankénti jelleggel. Kiállítások, színházi előadások, koncertek, helyben megtartott állami ünnepek, családi programok, különféle klubok érhetők itt el, illetve működik a Nyitott könyvszekrény program, ahonnan ingyenesen vihetőek el a könyvek.

A kerületben két Szabó Ervin könyvtár működik, és a Polgármesteri Hivatal első emeleti előterében a Kovács Attila Galéria kapott helyet, melyben rendszeresen új kiállítások tekinthetők meg.

Az önkormányzat finanszírozásában, a Területi Szociális Szolgálat (idősellátásokat biztosító intézmény), az Erzsébetligeti Színházban évente megrendezésre kerül az **Idősek Világnapja** (500 fő feletti részvétellel), az ENSZ által kitűzött naphoz, október 1-jéhez kapcsolódóan. Ennek keretében ajándékműsorral, majd szerény állófogadással kedveskedünk az időseknek. Ugyanebben a formátumban évente megtartott program a **Szeretet és Hűség Napja**. A program jellegéből adódóan (a házassági kor kitolódásával) elsősorban az idősebb, vagy középkor feletti házaspárokat érinti a program. Minden évben, az akkor 25., 30., 35., 40., 45., 50. és 50. év feletti házassági évfordulójukat ünneplőket várják ezen a napon az Erzsébetligeti Színházba, ahol a házaspárok,

családjukkal, meghívott vendégeikkel, barátaikkal ünnepelhetik évfordulójukat. A házassági hűségeskü ünnepélyes megújítását emléklappal igazolják. Ünnepi műsorral, díszvacsorával és zenés mulatsággal tesszük emlékezetessé ezt a napot. Neves fellépő-művészek teszik értékesebbé az estét.

Felmérést az idősek klubjaiban végeztünk a kulturális, társadalmi események igénybevételéről, 95 fő önkéntes részvételével. (6.3.3. táblázat).

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

év	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2008	14	3	4	13	6	53	5
2009	27	5	3	18	6	85	6
2010	22	7	12	31	9	80	10
2011	14	9	13	31	8	75	5
2012	16	9	14	44	11	89	7
2013	6	3	2	25	2	61	2
2014	32	171	259	28	207	3862	34

Forrás: Helyi adatgyűjtés

c) idősek informatikai jártassága

A Területi Szociális Szolgálat szervezésében 2011-ben kezdődő program, melynek keretében a nyugdíjasok alap és haladó szinten megtanulhatják a számítógép és internet kezelést. Az Oktatás iskolákban zajlik, ahol eleve rendelkezésre áll az infrastruktúra az oktatáshoz.

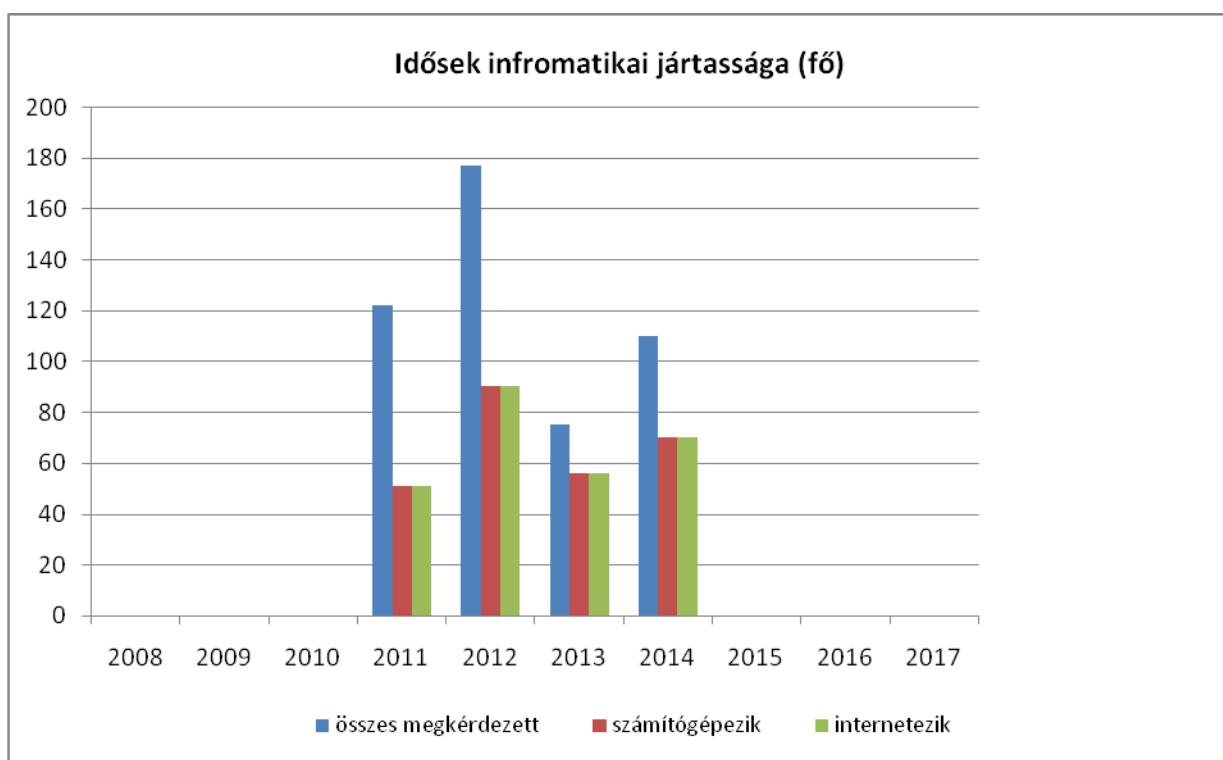
Országos felmérés szerint az idősek 75%-a nem használ internetet, holott a mai világban már szinte elengedhetetlen, ha azokra a dolgokra gondolunk, amik az időket érintik, akár ügyintézésről, akár ár-összehasonlításról, utazásszervezésről, menetrend – információról, vagy a távoli gyerekekkel, unokákkal való kapcsolat-tartásról legyen szó.

Az érdeklődés akkora, hogy előjegyzésbe kell venni a tanulni vágyókat. 2011 szeptemberétől év végéig 122 fő részesült oktatásban. (65 év feletti részt vevő: 27 férfi, 14 nő) A legidősebb résztvevő 1927-es születésű, a legfiatalabb 1968-as. A résztvevők és az igények száma folyamatosan emelkedik. 2/3-uk 65 évféletti.

A 6.3.4. táblázat az informatikai jártasságot mutatja, az tanfolyamot elvégzők körében.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2010	122	51	41,8%	51	41,8%
2011	122	51	41,8%	51	41,8%
2012	177	90	50,8%	90	50,8%
2013	75	56	74,7%	56	74,7%
2014	110	70	63,6%	70	63,6%

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek szociális esélyegyenlőségének megvalósítása az idősellátás egyik kiemelkedő célkitűzése – a rájuk ruházott segítő tevékenység mellett.

Azonban az alapellátás intézményeinek az is feladata, hogy erősítse azokat a társadalmi szerepeket, mellyel az idős emberek helyüket megtalálhatják a mindennapokban. Kérdés csupán, hogy a feladat az, hogy régi tanító, bölcselő, tudásátadó szerepeiket erősítsük a generációk közötti szakadék csökkentésével, vagy abban segítsük őket, hogy feldolgozzák: a jövő már nemcsak az ő tapasztalataikra épül és ezért intézményeinknek elsődleges feladata e téren, hogy segítsenek abban, hogy az idős emberek új szerepeikre rátalálhassanak.

A helyi tapasztalat bizony azt mutatja, hogy e két iránynak meg kell férnie egymás mellett, és a szakembereknek személyre szabottan kell felismerniük, kinek mire van igénye, lehetősége, kit melyik irány motivál jobban.

Felkészülés az idős korra

Minden, ami az életben előkészületlenül éri az embert, mélyebben vagy keményebben sújtja. Sokmindenre felkészülhetünk, mindenekelőtt olyan dolgokra, melyeket tapasztalati úton ismerünk. Ilyen az öregedés is. Kérdés, hogy készülhetünk fel rá?¹⁰ Fel kell készülnünk anyagilag, ha tehetjük öngondoskodás formájában; mentálisan, az új szerepek befogadására, és megélésére, valamint a veszteségek szép megélésére; egészségünk eltérő ütemű romlásra, testünk átalakulására;

Egyéni szinten a növekvő élettartam a most idősödő korosztály saját életében jelentkezik. Számíthatnak rá, hogy tovább élnek, mint szüleik, nagyszüleik. Így azt a képet, ami bennük élt az idős korról, annak hosszáról, felül kell vizsgálniuk.

Önkormányzati szinten ez azt jelenti, hogy fel kell készülni a teljesen új igényekre az ellátó-szolgáltató területeken, szem előtt tartva azt a fontos ténytet, hogy a meghosszabbodott idős kor akkor élvezhető igazán, ha azt egészségben töltik.

Informális utak elősegítése

A szervezethez kötődő segítség mellett igen fontos a saját források feltárása, azok használata, a kapcsolati tőke felismerése. (család, barátok, szomszédság, régi kollégák, stb.) Segítséget tudunk nyújtani – elsősorban az alapellátási intézményeken keresztül (Területi Szociális Szolgálat, Napraforgó Családsegítő Szolgálat) annak erősítésében, hogy az idős ember képes legyen felismerni és használni a környezete adta lehetőségeket. Ezek az informális utak megkönnyíthetik a mindennapi életet, új ismeretségeket hozhatnak, így segítve az aktív életet, illetve a szájpropaganda működésével első kézből kaphatnak hiteles információt a lehetőségekről, szolgáltatókról, azok milyenségéről.

Az önkéntesség szerepe

Az önkéntesség az egyik könnyen megvalósítható módja annak, hogy az idősödők és idősek aktív szerepet vállaljanak a közösség életében, ez által megtalálva helyüket, és az időskori élet értelmét. A kerületben élen jár e téren a Magyar Vöröskereszt helyi szervezete.

Az idősek társadalmi szerepvállalása

Az idős, de még aktív lakosságot ösztönözzük a civil életre, a lehetőségek feltárására. Ennek teret adnak a minden település-részen elérhető Közösségi Házak.

Szorgalmazzuk az idősügyi szervezetek, időseket összefogó kezdeményezések aktív működését.

Az idősek aktivitását példázza, hogy a Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának azon munkatársai, akik a szolgáltatás megkezdésekor kerültek alkalmazásba, önmaguk is nyugdíjasok.

A sport és az idősek

A XVI. kerület vezetése nagy hangsúlyt fektet az egészséges életmód jegyében a sport népszerűsítésére. Sportlétesítmények szépülnek meg, és újak épülnek, lehetőséget adva az aktivitásra.

Az idősek klubjaiban nemcsak a mozgásra buzdítják a tagokat, hanem színes programokkal igyekeznek közelebb hozni a sportot, sportos életet.

A Veterán Olimpikonok Klubjának volt sportolója például legutóbb a vízilabda múltjáról és a felkészítés mikéntjéről mesélt.

Egyházak, vallás

Az egyházakhoz tartozás a vallás gyakorlásának lehetősége mellett a társas kapcsolatok, a közösségben való szerepvállalás, az önkéntesség színtere. Egy olyan közeg, mely az időseknek

---

¹⁰ Fritz Riemann: Az öregedés művészete, 41.o., Helikon Kiadó,

általában az élete részét képezi. Ezért a célok megvalósításában támaszkodnunk kell az egyházakra, vallási szerveződésekre, illetve forrásként kell használni az idősek ügyeivel kapcsolatban.

Eddigi eredmények, szolgáltatások fenntartása, fejlesztése

Minthogy a jelenleg működő szolgáltatásokat valós igények hívták életre, azokat lehetőségeihez mérten az önkormányzat fenntartja, fejleszti, a jövőben is biztosítja. A továbbiakban is elsődleges szempont a jogszabályi megfelelés mellett a tényleges problémák kezelése, helyben elérhető módon, a speciális helyi igények szerint.

Tovább folytatjuk az idősek által kedvelt programok szervezését, évről-évre.

Az idős lakosság folyamatos bevonása a jövőkép alakításába

Az előző pontot kiszélesítve természetesen adódik, hogy nemcsak a szolgáltatások, hanem minden, az időseket érintő terület alakításába, fejlesztésbe szeretnénk bevonni a lakosságot. Szívesen fogadjuk kezdeményezéseiket. A folyamatosság abban nyilvánul meg, hogy egy-egy időszakot csak a kitűzött célok időben való teljesítése szempontjából tekintünk végpontnak, egyébként a mindennapi életben folyamatosan igényeljük a közös munkát, az ötleteket, és a megvalósítás kritikáját.

Az önkormányzat 2012-ben megalkotta Idősügyi Stratégiáját, mely elemzi az aktuális helyzetet, számba veszi az idősek számára kínált lehetőségeket, és a továbblépési lehetőségeket.

Az időseket célzó programok, mint ahogy az fentebb is látszik, az igényekre reagálva jönnek létre. Így természetesen a egyre több az a személy, aki a szervezők, létrehozók látókörébe kerül, így az igények is több irányból érkeznek. – Emiatt természetesen a programok száma is folyamatosan nő (6.4. táblázat)

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek fizikai nehézségei.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása, előre egyeztetett időpontokban a szakorvosi rendelésekre. 2. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása a nem önkormányzati fenntartású szakrendelésekre
Az idősek fizikai nehézségeiből adódó mindennapos problémák a bevásárlás terén.	Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása, a bevásárlóközpontokba, piacra.
Az idősek nem tájékozottak az őket érintő lehetőségekről.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az időseknek szóló újság megjelenítéséhez szükséges technikai feltételek számba vétele, költségvetés készítése. 2. Az újság kiadásához szükséges szerződések megkötése. 3. Az újságban megjelentendő, időseket érintő témák folyamatos biztosítása. <p>A kiadvány terjesztése.</p>

<p>A kerületben sok az egyedül élő idős, akik elsősorban családi házban laknak, ezért alacsony a biztonságérzetük.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása, vagy állami szolgáltató esetén a lakosság további tájékoztatása a lehetőségről. 2. Kapcsolatfelvétel a rendőrséggel annak érdekében, hogy folytatódjon az időseknek szóló bűnmegelőzési előadássorozat, a teljes időskorú lakosság számára. 3. Az időseknek szóló előadássorozathoz helyszínek keresése és biztosítása
<p>Az idősek nem ismerik, vagy nem találják lehetőségeiket, miközben egyre több az aktív életre vágyó idős.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az eddig működtetett, időseknek szóló programok (idősek világnapja, Kattints nagy! program, Szeretet és Hűség napja, az iskolás, óvodás csoportok és a nyugdíjas klubok együttműködése, közös programjai) folytatása 2. Új, időseknek szóló programok folytatása, beindítása, mely aktivitásra ad lehetőséget (pl: nordic walking, senior játszótér), valamint biztosítja a generációk közötti kapcsolat, szolidaritás erősítését (pl: „Nagyi, mondj egy mesét! program: nyugdíjasok mesemondása óvodákban; egyéni kapcsolatokra épülő program, melyben az unoka nélküli idősek, és a nagyszülő nélküli fiatalok, gyermekek találhatják meg a közös tevékenység lehetőségét) 3. Az önkéntes munka népszerűsítése
<p>Az idősek jelzik az igényeiket, azokra az önkormányzat reagál, de láthatók olyan problémák, melyeknek nem ismerjük valós hátterét, mértékét.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az idősek problémáinak feltérképezése 2. Az Idősügyi Stratégia felülvizsgálata

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékos embereket ugyanazok az emberi jogok illetik meg, mint minden más állampolgárt. Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata kimondja: minden ember szabad és egyenlő méltóságában és jogaiban.

A fogyatékos emberek esélyegyenlőséget, valamint egyenlő hozzáférést követelnek minden társadalmi erőforráshoz, azaz a befogadó oktatáshoz, az új technológiákhoz, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, a fogyasztási javakhoz, a termékekhez és a szolgáltatásokhoz. Társadalmaink berendezkedése gyakran azt jelenti, hogy a fogyatékos emberek nem élhetnek teljes mértékben emberi jogaikkal, és szociálisan kirekesztődnek. A rendelkezésre álló statisztikai adatok azt mutatják, hogy a fogyatékos emberek elfogadhatatlanul alacsony színvonalú oktatásban és foglalkoztatásban részesülnek.

A fogyatékos embereket sújtó diszkrimináció néha a velük szembeni előítéletekre alapul, azonban gyakran az okozza, hogy a fogyatékosokról sokszor megfélemedeznek, és nem vesznek rólok tudomást, ami a fogyatékos emberek társadalmi részvételét gátló környezeti és szemléletbeli korlátok létrejöttét és megerősödését eredményezi.

Mint a társadalom minden rétege, a fogyatékos emberek is igen sokrétű csoportot képeznek, és csak az a szakmapolitika sikeres, amely tiszteletben tartja ezt a sokféleséget. Kiváltképp a komplex függőségi szükségletekkel élők és családjaik igénylik a társadalmak kifejezett cselekvését, mivel a fogyatékos emberek között ők azok, akikről a leginkább megfélemedeznek. Ezen kívül a fogyatékos nőket, valamint az etnikai kisebbségekhez tartozó fogyatékosokat gyakran kétszeres, sőt halmozott diszkrimináció sújtja, egyrészt a fogyatékoságuk, másrészt a nemük vagy etnikai hovatartozásuk miatti hátrányos megkülönböztetés következtében. A siketek esetében a jelbeszéd elismerése alapvető kérdés.

A hangsúly a fogyatékosok társadalmi "beilleszkedését" segítő rehabilitációról áttevődik a társadalom átalakításának globális filozófiájára, amely minden személy, beleértve a fogyatékosokkal élő embereket is, szükségleteinek befogadására és ellátására irányul.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A kerületben élő fogyatékos személyekre jellemző, hogy néhányan veleszületetten fogyatékosok, azonban jelentős azok száma, akik betegség következtében váltak fogyatékossgal.

A fogyatékkal élő emberek rokkant ellátásból, járadékból élnek és megélhetési problémáik vannak. A munkaerőpiacon az elhelyezkedésük nehéz. Ennek érdekében szükséges a fogyatékkal élők számára az akadálymentes környezet kialakítása, a közlekedési nehézségek miatt a távmunka biztosítása.

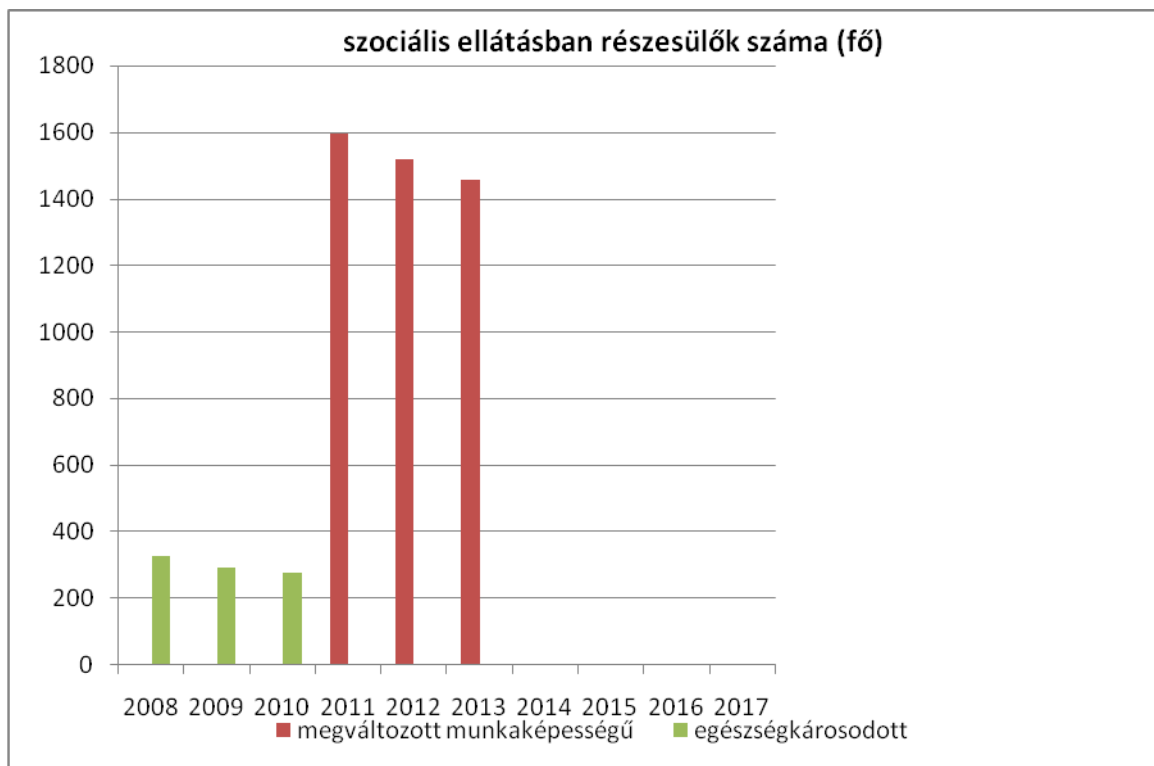
A szociális ellátások területén a fogyatékossgal élő személyek esetében a saját lakókörnyezetben történő segítségnyújtás kap prioritást. A fogyatékkal élők tekintetében a civil szervezetek jelenléte a községben jelentősnek mondható.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal a támogató szolgáltatások fenntartására kiírt pályázat döntéséhez kapcsolódóan felmérést végzett a téren, hogy melyik településen mennyi a fogyatékkal élők száma, az elismert kapacitás meghatározására. A 2011. évi felmérés alapján magasabb összegű családi pótlékban részesül: 186 fő, fogyatékossgal támogatásban részesül: 486 fő, vakok személyi járadékában részesül: 38 fő. Az összes jogosult 710 fő. Ebből biztosan fogyatékos: 524 fő.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	n.a.	325
2009	n.a.	289
2010	n.a.	275
2011	1596	n.a.
2012	1517	n.a.
2013	1457	n.a.

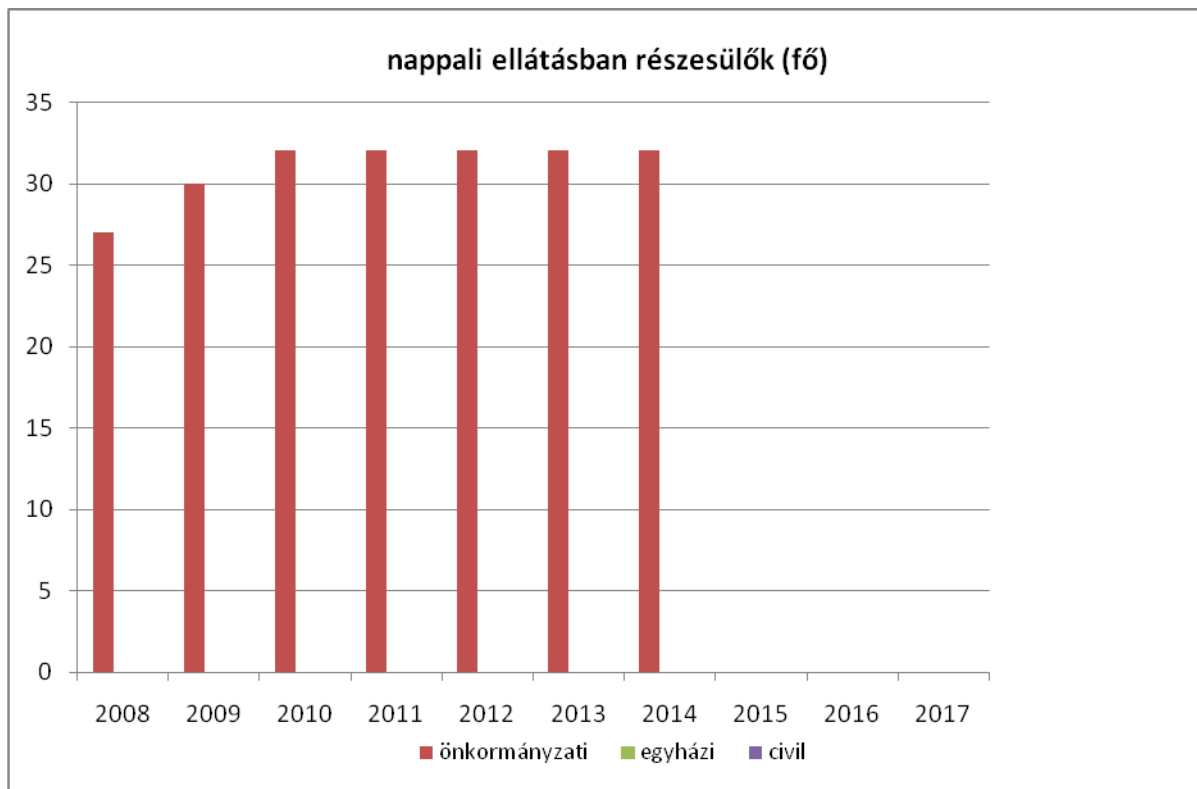
Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	27	0	0
2009	30	0	0
2010	32	0	0
2011	32	0	0
2012	32	0	0
2013	32	0	0
2014	32	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékkal élők számára nehezített a munkavállalás, már az által is, hogy egy adott munkahelyre hiába is nyernének felvételt, ha az számukra nem akadálymentesített.

A Polgármesteri Hivatal 2013 decemberében csatlakozott a **„Jobb velünk a Világ!”** Programsorozathoz, melynek keretében újabb két megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatott 2014-ben.

Az önkormányzat intézményeiben 15 fő tudottan megváltozott munkaképességű személy. Továbbá védett munkahelyként működik az önkormányzat egyik cége, a REHAB-XVI. Kft.

Fővárosi kerületként a fogyatékos személyek foglalkoztatása éppúgy, mint bárki másé, nem korlátozódik a kerület területére. A Budapesten található, nagyobb védett munkahelyek ugyanúgy nyitottak a kerületi fogyatékkal élők, mint a máshol lakók számára. Ilyen munkahelyek például a ERFO Rehabilitációs Foglalkoztató Nonprofit Kft., a Főkefe Nonprofit Kft, az Alfa Ipari Rt.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Konkrét adattal akkor rendelkezhet az önkormányzat a hátrányos megkülönböztetésről a fogyatékosok foglalkoztatása terén, ha erről minden fogyatékkal élő megkérdez. Ehhez azonban egy adatbázissal kellene rendelkezünk a fogyatékkal élő személyekről, ami viszont jogszabályba ütközik, a személyes adatok nyilvántartására vonatkozó előírások miatt.

Korábban próbáltunk már a háziorvosoktól számszerű adathoz jutni a fogyatékkal élő személyek számát, a fogyatékoság típusát és fokát illetően, de ott problémába ütköztünk, hogy melyik fogyatékoság-meghatározás az, amely e célra megfelelő lehet, minden szempontból.

Az konkrét adatok hiányában is elmondható, hogy hátrányos megkülönböztetés éri a fogyatékkal élőket a foglalkoztatás területén. Ennek oka nem feltétlen az emberi tényező (félelem, előítéletesség, stb.), hanem hogy objektív körülmények miatt meghiúsul a foglalkoztatás, mivel

amint már arról szó esett, a munkahelyek nagy részben nem akadálymentesek, a foglalkoztatók nem fordítanak arra figyelmet és költséget, hogy megfelelő eszköz biztosításával, a fogyatékkal élő állásra jelentkezőt alkalmazzák, ha az egyébként megfelelne az elvárásoknak. *Mindez történik annak ellenére, hogy a Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogsult.*

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

A rendelkezésre álló adatok nem mutatják a fogyatékkal élők tényleges részvételét a foglalkoztatásban. – Csak az önkormányzati intézményekben, cégekben foglalkoztatottakról tudunk információkat, és ezek sem részlegesek.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az önkormányzat az intézményein keresztül segítséget nyújt a lakókörnyezetükben élő fogyatékos személyek részére önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A segítségnyújtás egyik módja, a saját intézmények által nyújtott támogatások, a **szociális alapszolgáltatások** területén: családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás.

2009 januárjától az önkormányzatnak nem kötelezően ellátandó feladata a **támogató szolgáltatás**.

2006 januárjától volt biztosított a kerület lakosai számára, ellátási szerződés útján. A szerződést az Önkormányzat a csömöri székhelyű „Egyenlő Esélyekért!” Alapítvánnyal kötötte meg.

A szerződés felbontását kezdeményezte 2009 januárjától az Alapítvány. Ennek oka az volt, hogy a támogatás rendszere átalakult, és állami normatív támogatás helyett pályázati úton igényelhető működési támogatás. Az alapítvány a pályázaton nem nyert, ezért megszüntette a szolgáltatás működtetését.

A kerület a Reménység Támogató Szolgálattal kötött egy megállapodást arra vonatkozóan, hogy az elnyert pályázat és működési engedély alapján a szervezet nyújtja a kerület lakosainak a szolgáltatást, a kerület intézményei pedig oda irányítják az érdeklődőket.

További, évek óta fennálló, már hagyományossá vált alkalom, amikor a Szociális Iroda munkatársa minden év elején, illetve nagyobb jogszabályváltozások alkalmával (továbbá igény szerint bármikor) egy előadás keretében **tájékoztatja a Mozgássérültek XVI. kerülete Szervezetének tagjait** az ellátási formákról, lehetőségekről.

A **szakellátás** biztosítása, megszervezése nem feladata az önkormányzatnak. Ezzel kapcsolatban tevékenységünk a minél szélesebb körű információnyújtásra korlátozódik.

A 7.1.4. számú táblázat jól mutatja, hogy a fogyatékosok ellátása csak az alapellátás szintjén települési önkormányzati feladat.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

Forrás: helyi adatgyűjtés

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

- Normatív, alanyi jogon járó, törvény által biztosított ellátások:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott, vagy aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül, illetve akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

- Az önkormányzat által, nem kötelező feladatként nyújtott támogatás:

Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek kiemelt támogatása: E támogatási forma abban az esetben kerül megállapításra, ha a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos, vagy a családban nevelkedő gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg, és a családban az egy főre eső jövedelem a nyugdíjminimum kétszeresét nem haladja meg. A támogatás összege gyermekenként havonta a nyugdíjminimum 30 %-a.

2015 márciusától e támogatási formát települési támogatásként folyósítja az önkormányzat, tekintettel arra, hogy e támogatási forma havi rendszeresen ismétlődő ellátás.

A jogosultak (igénybevevők) száma: 2013-ban 85 fő, 2014-ben pedig 88 fő.

A nem kifejezetten fogyatékosokat célzó támogatások esetében nincs adat arról, hogy hányan vesznek igénybe egy-egy ellátási formát. Ez nem is nyilvántartható, mivel nincs szerepe az ellátás odaítélésében.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat folyamatosan, tervezetten újítja fel épületeit, mely alkalmakkor figyelembe veszik az akadálymentesítés szempontjait.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

		Igen/nem								
		Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
oktatási intézmények	alapfok	2 helyen	nem	1 helyen	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	középfok	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem	nem
	felsőfok	n.a.	nem	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
egészségügyi intézmények	fekvőbeteg ellátás	--	--	--	--	--	--	--	--	--
	járó beteg szakellátás	50%	nem	50%	100%	nem	nem	nem	nem	nem
	alapellátás	15%	nem	15%	80%	nem	nem	nem	nem	nem
kulturális, művelődési intézmények		nem szükséges	nem	nem	igen	igen	nem	nem	nem	előre egyeztetve
önkormányzati, közigazgatási intézmény		igen	igen	nem	igen	igen	liftben	nem	nem	előre egyeztetve
rendőrség		igen	igen	nem	igen	nem	nem	nem	nem	igen
szociális ellátást nyújtó intézmények		50%-ban nem szükséges, 50%-ban nincs	50%-ban nem szükséges, 50%-ban nincs	nem	nem	90%	nem	nem	nem	előre egyeztetve

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az akadálymentesítés elmaradást mutat. Azonban ezt helyzetet folyamatosan törekszünk javítani. Ennek része az egy iskola egy óvoda program, ami évek óta tart, és minden évben 1-1 intézmény részleges vagy teljes felújításról szól, és ez esetenként akadálymentesítést is magába foglal. A program 2013-tól kiegészült egy egészségügyi ellátást biztosító telephely felújításával.

A kulturális és sportlétesítmények akadálymentesítési aránya a fizikai akadálymentességet nézve megfelelő, hiszen a létesítmények többsége felújított, vagy új építésű.

A hozzáférést segíti a közutak nagyszámú építése, mely az odajutást, a megközelíthetőséget teszi akadálymentessé.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentességéről nem áll rendelkezésünkre információ, ezért a 7.3.2. számú Akadálymentesítés a foglalkozatóknál című táblázat nem kitölthető.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésbe

	Igen/nem								
	Lift	Vakvezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatók	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	nem indokolt	680nm	---	10 helyen	1 lámpás csomópont	---	2 tábla	---	hallássérültek részére tájékoztató piktogram 5 db, mozgássérült parkoló építése 7 db

Forrás: helyi adatgyűjtés.

A 7.3.3. táblázat a 2013 előtti 5 év fejlesztéseit, akadálymentesítési tevékenységét tartalmazza. Ebben az 5 évben 56678 méter utat épített vagy újított fel a kerület. Ezek természetesen akadálymentesen készültek el: vakvezető sávval a kereszteződéseknel, és az utcasarkokon a járda szintjének csökkentésével. Az elmúlt két évben újabb 8006 m út, és 5452,6 m kerékpárút készült. A felújítások során 34 buszmegálló akadálymentesítése is megtörtént, ami az elmúlt két évben még 4 buszmegállóval bővült. 2013-2015.ig 9 intézmény részleges vagy teljes fizikai akadálymentesítése készült el, felújítások során.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma			
	2010	2011	2012	2013
<i>ápolást, gondozást nyújtó intézmény</i>	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat
<i>rehabilitációs intézmény</i>	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat
<i>lakóotthon</i>	1 alapítványi	1 alapítványi	1 alapítványi	1 alapítványi
<i>támogatott lakhatás</i>	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat	Fővárosi feladat
<i>átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza</i>	nincs	nincs	nincs	nincs

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az önkormányzat a Területi Szociális Szolgálat keretében biztosít fogyatékosok nappali ellátását (alapvetően értelmi fogyatékosok számára), 32 férőhellyel. A férőhelyszám 2008 óta 30-ról emelkedett 32-re. Ekkor a betöltött férőhelyek száma 27 volt, majd 30-ra változott, és további igények jelentkeztek. Így tehát eddig sikerült a férőhelyeket az igények szerint emelni. A szolgáltatás a Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel egy épületben működik.

2008. augusztus 29-éig nem szociális intézményként, hanem a Göllesz Intézmény, mint közoktatási intézmény egyik egységeként működött a szolgáltatás.

Ez a korábbi struktúra ellentmondásokat is tartalmazott: A Közoktatási Törvény nem ad lehetőséget ilyen típusú intézmény működtetésére. E mellett a szociális ágazatba tartozó ellátási forma más működési elveket kíván, mint az oktatási intézmények.

Az értelmi fogyatékosok korösszetétele, egészségi, fizikai, mentális állapota heterogén. Az ellátást igénybe vevők részére biztosítottak az állapotuknak megfelelő szinten tartó foglalkozások, melyek speciális képzéssel rendelkező szakemberek segítségével valósulnak meg.

Az értelmi fogyatékosok napközbeni ellátása esetében lehetőség van háromszori étkezés igénybe vételére.

A hozzátartozók, továbbá az ellátást igénybe vevők részére is biztonságot jelent a megfelelő szakképzettséggel rendelkező dolgozók segítségnyújtása napi feladataik ellátásához.

Támogató szolgáltatást, – mint a Szoc.tv.-ben kifejezetten a fogyatékosok segítésére nevesített szolgáltatást – az önkormányzat nem nyújt. Amikor a támogató szolgálat biztosítása önkormányzati feladat volt, akkor is ellátási szerződés kötésével oldottuk meg a feladatot. Jelenleg több civil szolgáltató segítségnyújtása érhető el a kerületben.

Az Otthon XVI. kerület Alapítvány Szivárvány Lakóotthona fogyatékosokat lát el, néhányuknak otthont, többek számára pedig munkalehetőséget biztosít.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A már említett súlyos fogyatékosok és tartósan beteg személyek támogatása a hátránykompenzáció körbe tartozik. Alapvetően állami feladat ezen támogatások rendszere.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A foglalkoztatás területén nincs információnk arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt.	Az Iparkamarán keresztül megkeresni a kerületi érintett munkaadókat a célból, hogy adatot gyűjtsünk arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt, ezáltal a további együttműködés szempontjából hasznos kapcsolatfelvétel a kerületi munkaadókkal. A munkaadók tájékoztatása a fogyatékos személyek foglalkoztatásával kapcsolatos információkról.
A közzétett információk nem mind érhetőek el akadálymentesen.	Pályázatok figyelése, a kiírt pályázatok tervezési programjainak valamint műszaki tervdokumentációinak eredményes elkészítése A pályázat megvalósítása során együttműködés a kivitelezővel.
A gyakori jogszabályváltozások miatt a fogyatékkal élő személyek nincsenek minden információ birtokában az általuk igényelhető támogatásokról.	A résztvevők körének kiterjesztése: Adóügyi Ügyosztály (mozgáskorlátozottaknak járó adókedvezmények) Kormányhivatal XVI. kerületi Hivatala munkatársai (közgyógyigazolvány, parkolási engedély) Szociális és Gyámhivatal munkatársai (közlekedési támogatás, gépkocsi szerzési, átalakítási támogatás) A tájékoztató előadások témájának a mozgáskorlátozottak igényeihez való minél teljesebb igazítása.
Kizárólag a Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével van kialakult kapcsolata az önkormányzatnak, egyéb fogyatékosokkal élő személyeket tömörítő szervezettel nincs.	Kapcsolat felvétel, információt szerzés, igényfelmérés, együttműködés az igények alapján
Általánosan tapasztalható jelenség, hogy a fogyatékkal élőkkel szemben nagy az előítélet, melynek elsődleges oka az ismeretlentől való félelem.	Érzékenyítő foglalkozások tartása diákoknak.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A kerületben működő civil szolgáltató a Magyar Vöröskereszt (hajléktalan-ellátás), a Support Alapítvány (családok átmeneti otthona), a Félúton Alapítvány (pszichiátriai betegek átmeneti ellátása), Otthon XVI. kerület Alapítvány (fogyatékosok lakóotthona)

Számtalan olyan civil szervezet működik a kerületben, mely nem egy-egy célcsoport problémáival foglalkozik, de közvetett módon azokra találhat választ.

Telephellyel rendelkező egyházi fenntartó nincs a kerületben. Az Evangélikus Egyház nyújtja támogató szolgáltatást, finanszírozási szerződése alapján, és az önkormányzattal kötött együttműködési megállapodás szerint.

Társulási megállapodással az Újpesti Önkormányzat biztosítja az idősök átmeneti ellátását és a gyereke átmeneti otthonát a kerületben.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

AZ a) pontban foglaltakon túl jellemző a civil mozgalom erősítésére törekvés. Ezt mutatja civil házak létrehozása, ami helyet ad szervezeteknek, programjaiknak. Az önkormányzat igénybe veszi a civil szervezetek, egyházak tapasztalatait, információit az egyes problémák, az érintett célcsoportok igényeinek feltárásában.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az a) ponton túl az Önkormányzat tagja a Külső Kerületi Önkormányzatok Szövetségének, a budapesti Önkormányzatok Szövetségének, és szoros kapcsolatot tart a környező településekkel. E pontba sorolnám a KLIK-kel való szoros együttműködést, ami nélkül semmilyen cél nem valósulhat meg hiánytalanul, ami a gyerekeket, mint célcsoportot érinti.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A pont kifejtésre került a 3.8. fejezetben.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az a) pontban foglaltakon túl az alábbi tevékenységek közismertek:

Mélyszegénységben élők és romák:

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat nyújt támogatást a nemzetiséghez tartozók számára.

Magyar Vöröskereszt helyi szervezete sok figyelmet fordít a mélyszegénységben élőkre.

Gyermekek:

Az oktatási intézmények mellett működő alapítványok segítő tevékenysége.

Nők:

Az a) pontban foglaltakon túl, komoly támogató munkát végez az Otthon Segítünk Alapítvány és a Nagycsaládosok Egyesülete.

Idősek:

A kerületben több olyan civil szervezet működik, mely kifejezetten idősügyi szervezet, és még több, ami nem kifejezetten idősügyi szervezet, de tagjai főként e korcsoportoz tartoznak, ebből adódóan kiemelten foglalkoznak az idősek problémáival, helyzetével. A teljesség igénye nélkül ezek a szervezetek: Sashalmi Ingatlantulajdonosok Egyesülete, Árpádföldi Közösségi Egyesület, Rákosszentmihályi Élő Reménység Alapítvány, Corvini Domini, Cinkotai Nyugdíjas Polgárok Köre, R+Á Egyesület, 56-os Szövetség XVI. Kerületi Szervezete, Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület, Szívvel-Lélekkel Egyesület, Centenárium Lakótelepért Egyesület, Rákosszentmihály és Sashalmi Nyugdíjas Baráti Kör, Centi Nyugdíjas Egyesület, Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárva Országos Nemzeti Szövetsége, Vöröskereszt helyi szervezete.

A szervezetek sokszíniúek, és a kerület minden földrajzi részén megtalálhatóak.

Fogyatékkal élők:

Az a) pontban említettek közül a Szivárvány Lakóotthon lakói kertészetet működtetnek, valamint kerti munkákat vállalnak közterületen, és az önkormányzati intézményekben.

Az a) pontban említetten kívül az önkormányzatnak a Mozgássérültek Egyesületének XVI. kerületi szervezetével van, akik erős érdekvédelmi tevékenységet folytatnak. Más fogyatékkal élőket tömörítő szervezettel nincs szoros kapcsolata az önkormányzatnak. A Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete írásban tett nyilatkozatot együttműködési szándékáról, és megfogalmazta programjaik illeszkedési pontjait az esélyegyenlőségi intézkedési tervekbe.

Az elmúlt két év eredményei: A Hermina Egyesület, a Nem Adom Fel Egyesület! és a Türk István Képző és Kutató Intézet szervezésében a Polgármesteri Hivatal munkatársai összesen 3 alkalommal vettek részt érzékenyítő tréningen 2014-ben.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szektor bevonása a feladatok ellátásába a HEP intézkedéseinek része.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A feltárt problémák kapcsán érintetteket első körben az adat és információgyűjtésbe vontuk be. Megkerestük a kerületi intézmények, közszolgáltatók, egyes civil szervezetek, célcsoportoknak szóló programokat szervezőket, és saját szakterületüket érintően kértük segítségüket.

Ezt követően a HEP fórum tagjainak, egyházaknak, és más érdeklődőknek eljuttattuk a HEP még nem kész, de előrehaladott változatát érintett civil szervezeteknek és a nemzetiségi önkormányzatoknak, majd HEP fórum keretében kértük véleményüket, tapasztalatukat, változtatási javaslataikat.

Az általuk javasoltakat figyelembe véve elkészítettük a HEP-et, melyet újra megküldtünk számukra, és ezzel egy időben a kerület weboldalán társadalmi vitára bocsátottuk.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Amely észrevétel időben érkezett ahhoz, hogy a Képviselő-testületi elfogadást megelőzően még be tudtuk illeszteni a dokumentumba, azt megtettük. Azokban az esetekben, mikor erre már nem volt mód, az észrevételt archiváljuk, és a HEP Fórum jövőbeni működése során kitérünk rá, amennyiben az adott vélemény, felvetés ezt indokolja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Tartósan (legalább 6 hónapja) munkanélküliek elhelyezkedési esélyei rosszabbak az átlagnál.</p> <p>2. Mélyszegénységben élők, romák a potenciális munkaadókkal való első találkozás során, a kedvezőtlen „első benyomás” miatt hátránnyal indulnak.</p> <p>3. Mély szegénységben élők, romák egészségi állapotára, szűrővizsgálatokon való részvételére vonatkozóan nem állnak rendelkezésre aktuális adatok.</p> <p>4. A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal nincs megfelelő kapcsolata és együttműködése az önkormányzatnak.</p> <p>5. Mélyszegénységben élők és romák kerületen belüli foglalkoztatásáról nincs adat</p> <p>6. Mélyszegénységben élők egészségi állapota valószínűsíthetően alacsonyabb, mint a magasabb társadalmi rétegeké – csakúgy, mint világszerte –, de az elkészült felmérés alapján valószínűsíthető, hogy nem jutnak megfelelő információhoz a lehetőségekről.</p>	<p>1. Kiemelt figyelmet fordítani a munkanélkülieken belül a tartósan munkanélküliek álláskereső esélyeinek növelésére.</p> <p>2. Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeit növelő programok.</p> <p>3. Önkéntes, anonim adatgyűjtés arról, hogy a XVI. Kerületi egészségnapon milyen arányban veszik igénybe a mélyszegénységben élők, romák az ingyenes szűrővizsgálatokat.</p> <p>4. A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása eredményeként a romák helyzetének, problémáinak feltárása, az együttműködés eredményeként a problémák megoldásának segítése, a felzárkóztatás elősegítése.</p> <p>5. Adatok nyerése a mélyszegénységben élők és romák - önkormányzati alkalmazottként való – foglalkoztatottságáról, egy minden kerületi közalkalmazottra és köztisztviselőre vonatkozó, önkéntes kérdőívvel készített felmérés alapján.</p> <p>6. A szűrővizsgálatok népszerűsítése. Az egészségügyi ellátórendszer által nyújtott lehetőségekkel kapcsolatos információnyújtás erősítése a mélyszegénységben élők és romák számára.</p>
Gyermekek	<p>1. A szülőknek a nyári iskolaszünet időszakában nehézséget okoz gyermekeik felügyeletének, illetve hasznos szünidei</p>	<p>1 Nyári napközis tábor fenntartása, hasznos szünidei programok szervezése a tábor keretében.</p>

	<p>programok szervezésének megoldása.</p> <p>2. Nem biztonságos és túlzott internet használat a gyermekek körében</p> <p>3. A támogatást igénylők számának csökkenése miatt, csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma.</p> <p>4. Kevés a nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, ami az intézmények egyéb információi alapján elmarad a reális adattól.</p> <p>5. Adatok hiányában nem tudható, de valószínűsíthető, hogy a családon belüli és kapcsolati erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.</p> <p>6. Motiváltság, vagy megfelelő információ hiányában az érettségi előtt álló, 50 órás közösségi szolgálatra kötelezettek sok esetben nem olyan tevékenységet végeznek, mely közelebb hozná a társadalmi problémákat, más életkori csoportokat.</p> <p>7. A gyermekek egészsége szempontjából fontos a mindennapi meleg étel, a friss zöldségek és gyümölcsök fogyasztása, mely nem minden gyermek számára biztosított. A gyermekétkeztetés által nyújtott színvonal nem találkozik a szülők igényeivel.</p>	<p>2. Tudatosítani az internet veszélyeit, alternatív szabadidős programokat szervezni a gyermekek részére.</p> <p>3. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének lehetőségéről, és a kedvezményrel járó előnyökről a szülők tájékoztatása.</p> <p>4. Valamennyi érintett szülő megfelelő információval való ellátása a hátránykompenzáló kedvezményekről és igénybevitelük módjáról.</p> <p>5. Figyelemfelhívás arra vonatkozóan, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott, és érintettség esetén van hová fordulni segítségért.</p> <p>6. Az iskolák rendszeres tájékoztatása kerületi lehetőségekről Az érintett korosztály számára olyan kiadvány összeállítása, mely megmutatja a területileg közeli (könnyen elérhető) olyan lehetőségeket, melyekkel a közösségi szolgálat tényleges célját valósítja meg. Olyan kapcsolatok keresése, ahol a diákok a megszokottól eltérő módon teljesíthetik a szolgálatot, ezzel segítséget nyújtva egy-egy az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt célcsoportnak.</p> <p>7. A közétkeztetés korszerűbbé, jobbá tétele. Minden nap friss gyümölcs és zöldség biztosítása folyamatosan.</p>
Nők	<p>1. A foglalkoztatás területén nincs információ arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt.</p> <p>2. Nem rendelkezünk információval arról, hogy az óvoda nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével</p> <p>3. Tapasztalat, hogy a kisgyermekkel otthon lévő nők könnyen elszigetelődnek, holott a várandós és a kisgyermekes anyák valamennyien hasonló gondokkal, kérdésekkel szembesülnek, amikre nem kapnak választ, vagy olyan programok biztosítottak a számukra, melyek anyagi terhet jelentenek.</p>	<p>1. Adatgyűjtés a XVI. Kerületben működő cégek, vállalkozások körében arról, hogy milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt.</p> <p>2. Adatgyűjtés a XVI. Kerületben működő óvodás korú gyermekek szülei körében a célból, hogy felmérjük, megfelelően igazodik-e igényeikhez az óvodák nyitva tartása.</p> <p>3. A rendezvények megszervezésének folytatása a jövőben. költészetési források keresése a rendezvényekhez.</p>

	<p>4. Rendőrségnek nincsenek adatai, a bejelentések száma csökken, ennek ellenére valószínűsíthető, hogy a családon belüli erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.</p> <p>5. A nyilvánvaló, köztudott, tipikusan nőket érintő problémákat ismerjük, de adatok hiányában nincs információ arról, hogy van-e kerületi specialitás</p> <p>6. Az önkormányzathoz érkező jelzésekből, illetve a bölcsődében végzett szolgáltatások kapcsán körvonalazódott a kismamák két nagyobb, de összefüggő problémája: kisgyermekkel, autó hiányában nehéz megoldaniuk a nagyobb bevásárlást. Egyre több szülő ismeri fel, hogy gyermeke fejlődése érdekében fejlesztésre lenne szüksége, azonban nem tud eljutni a megfelelő fejlesztésekre.</p>	<p>4. Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása e témakörben.</p> <p>5. Felkeresni a nők problémáival foglalkozó kerületi és országos hatáskörű szervezeteket, és informálódni tőlük tapasztalataikról, a nők problémáiról, megoldási, együttműködési javaslataikról.</p> <p>6. Szállító szolgálat megszervezése és biztosítása a probléma kezelésére.</p>
Idősek	<p>1. Az idősek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek fizikai nehézségei.</p> <p>2. Az idősek fizikai nehézségeiből adódó mindennapos problémák a bevásárlás terén.</p> <p>3. Az idősek nem tájékozottak az őket érintő lehetőségekről.</p> <p>4. A kerületben sok az egyedül élő idős, akik elsősorban családi házban laknak, ezért alacsony a biztonságérzetük</p> <p>5. Az idősek nem ismerik, vagy nem találják</p>	<p>1. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása, előre egyeztetett időpontokban a szakorvosi rendelésekre.</p> <p>Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása a nem önkormányzati fenntartású szakrendelésekre.</p> <p>2. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása, a bevásárlóközpontokba, piacra.</p> <p>3. Az időseknek szóló újság megjelentetéséhez szükséges technikai feltételek számba vétele, költségvetés készítése.</p> <p>Az újság kiadásához szükséges szerződések megkötése.</p> <p>Az újságban megjelentendő, időseket érintő témák folyamatos biztosítása.</p> <p>A kiadvány terjesztése.</p> <p>4. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása, vagy állami szolgáltató esetén a lakosság további tájékoztatása a lehetőségről.</p> <p>Kapcsolatfelvétel a rendőrséggel annak érdekében, hogy folytatódjon az időseknek szóló bűnmegelőzési előadássorozat, a teljes időskorú lakosság számára. Az időseknek szóló előadássorozathoz helyszínek keresése és biztosítása</p> <p>5. Az eddig működtetett, időseknek szóló</p>

	<p>lehetőségeiket, miközben egyre több az aktív életre vágyó idős.</p> <p>6. Az idősök jelzik az igényeiket, azokra az önkormányzat reagál, de láthatók olyan problémák, melyeknek nem ismerjük valós hátterét, mértékét.</p>	<p>programok (idősök világnapja, Kattints nagy! program, Szeretet és Hűség napja, az iskolás, óvodás csoportok és a nyugdíjas klubok együttműködése, közös programjai) folytatása</p> <p>Új, idősöknek szóló programok folytatása, beindítása, mely aktivitásra ad lehetőséget (pl: nordic walking, senior játszótér), valamint biztosítja a generációk közötti kapcsolat, szolidaritás erősítését (pl: „Nagyi, mondj egy mesét! program: nyugdíjasok mesemondása óvodákban; egyéni kapcsolatokra épülő program, melyben az unoka nélküli idősök, és a nagyszülő nélküli fiatalok, gyermekek találhatják meg a közös tevékenység lehetőségét)</p> <p>Az önkéntes munka népszerűsítése</p> <p>6. Az idősök problémáinak feltérképezése</p> <p>Az Idősügyi Stratégia felülvizsgálata</p>
<p>Fogyatékkal élők</p>	<p>1. A foglalkoztatás területén nincs információnk arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt.</p> <p>2. A közintézmények nem mind érhetőek el akadálymentesen.</p> <p>3. A gyakori jogszabályváltozások miatt a fogyatékkal élő személyek nincsenek minden információ birtokában az általuk igényelhető támogatásokról.</p> <p>4. Kizárólag a Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével van kialakult kapcsolata az</p>	<p>1. Az Iparkamarán keresztül megkeresni a kerületi érintett munkaadókat a célból, hogy adatot gyűjtsünk arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt, ezáltal a további együttműködés szempontjából hasznos kapcsolatfelvétel a kerületi munkaadókkal. A munkaadók tájékoztatása a fogyatékos személyek foglalkoztatásával kapcsolatos információkról</p> <p>2. Pályázatok figyelése, a kiírt pályázatok tervezési programjainak valamint műszaki tervdokumentációinak eredményes elkészítése</p> <p>A pályázat megvalósítása során együttműködés a kivitelezővel.</p> <p>3. A résztvevők körének kiterjesztése: Adóügyi Ügyosztály (mozgáskorlátozottaknak járó adókedvezmények) Kormányhivatal XVI. kerületi Hivatala munkatársai (közgyógyigazolvány, parkolási engedély) Szociális és Gyámhivatal munkatársai (közlekedési támogatás, gépkocsi szerzési, átalakítási támogatás)</p> <p>A tájékoztató előadások témájának a mozgáskorlátozottak igényeihez való minél teljesebb igazítása.</p> <p>4. Kapcsolat felvétel, információt szerzés, igényfelmérés, együttműködés az igények</p>

	önkormányzatnak, egyéb fogyatékossgal élő személyeket tömörítő szervezettel nincs. 5. Általánosan tapasztalható jelenség, hogy a fogyatékkal élőkkel szemben nagy az előítélet, melynek elsődleges oka az ismeretlentől való félelem.	alapján 5. Érzékenyítő foglalkozások tartása diákoknak
--	--	---

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelése 2. Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeit növelő programok működtetése. 3. Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának megőrzése érdekében az ingyenes szűrővizsgálatok népszerűsítése, valamint adatgyűjtés. 4. A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása a roma integrációs célok megvalósítása érdekében 5. Mélyszegénységben élők és romák - XVI. kerületi Polgármesteri Hivatalban és önkormányzati fenntartású és működtetésű intézményekben történő - foglalkoztatásának felmérése 6. Mélyszegénységben élők egészségi állapotának megőrzése érdekében az ingyenes szűrővizsgálatok népszerűsítése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családsegítő Szolgálat 2. Családsegítő Szolgálat 3. XVI. kerületi Önkormányzat Egészségügyi referens, XVI. kerületi Kertváros Egészségügyi Szolgálat 4. Intézményi Iroda, Polgármesteri Kabinet 5. Humán Ügyosztály, Intézményi Iroda – a koordinálásért 6. XVI. kerület Kertváros Egészségügyi Szolgálat, Területi Szociális Szolgálat, Napraforgó Szolgálat, Magyar Vöröskereszt, Roma Önkormányzat, XVI. kerületi Önkormányzat Egészségügyi referens
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyári napközis tábor fenntartása, hasznos szünidei programok szervezése a tábor keretében. 2. Biztonságos internet használat elsajátítása, alternatív szabadidős programok szervezése 3. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételének lehetőségéről, a kedvezménnyel járó előnyökről való széleskörű tájékoztatás 4. A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tényleges számának megállapítása, a szülők tájékoztatása a hátránykompenzáló kedvezményekről. 5. Családon belüli és kapcsolati erőszak problémája 6. A közösségi szolgálat valóban hasznos legyen 7. A gyermekek számára biztosított közétkeztetés jobbá tétele 	<ol style="list-style-type: none"> 1. XVI. Kerületi Önkormányzat Humán ügyosztály, Intézményi Iroda 2. Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ munkatársai 3. XVI. kerületi önkormányzat Szociális Iroda 4. XVI. kerületi önkormányzat Szociális Iroda, Gyermekjóléti Központ munkatársai. 5. Gyermekjóléti Központ, XVI. kerületi Rendőrkapitányság 6. Polgármesteri Hivatal Intézményi Irodája, KLIK, XVI. kerületi középiskolák 7. Képviselő-testület, területért felelős alpolgármester, Kerületgazda Szolgáltató Szervezet, Polgármesteri Hivatal Intézményi Iroda, Egyesített Bölcsőde, KLIK

Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. A XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyeken cégeknél, vállalkozásokban a női munkavállalók elhelyezkedésének segítése 2. Adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy az óvoda nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével 3. Születés Hete, Hordozós hét és Ligeti Baba Klub program fenntartása 4. Családon belüli erőszak 5. Partnerség a civil szervezetekkel 6. A kismamák és kisgyermeket nevelők szolgáltatásokhoz való fizikai hozzáféréseinek segítése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat Humán Ügyosztály, Intézményi Iroda 2. XVI. kerületi Önkormányzat Óvodai referens 3. Erzsébetligeti Színház, igazgató 4. XVI. kerületi rendőrkapitányság 5. XVI. kerületi Önkormányzat óvodai referens, intézményi referens 6. Képviselő-testület, Területi Szociális Szolgálat
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása 2. Az idős korosztály önálló életvitelnek segítése 3. Időseknek szóló magazin kiadása 4. Az idősek biztonságérzetének javítása 5. Aktív időskor 6. Az idősek problémáinak feltérképezése 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Területi Szociális Szolgálat 2. Területi Szociális Szolgálat 3. Területi Szociális Szolgálat 4. Területi Szociális Szolgálat 5. Területi Szociális Szolgálat, Polgármesteri Hivatal 6. Területi Szociális Szolgálat, Polgármesteri Hivatal
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Felmérés a célból, hogy a XVI. kerületben működő munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt. 2. Az akadálymentesítési tevékenység folytatása az önkormányzat intézményeiben, a pályázati lehetőségek függvényében 3. Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével kialakult kapcsolat fenntartása, fejlesztése 4. Kapcsolatfelvétel valamennyi jelentősebb olyan fogyatékkal élő személyeket tömörítő szervezettel, amelynek XVI. Kerületben élő tagja van. 5. Érzékenyítés során a más helyzetben lévő, fogyatékkal élő, akadályozott emberek, gyerekek iránti elfogadás fejlesztése, toleranciára nevelés és nyitottság kialakítása. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Önkormányzat Humán Ügyosztály, Intézményi Iroda 2. XVI. kerületi Önkormányzat pályázati referens 3. Szociális Iroda vezetője 4. XVI. kerületi Önkormányzat Intézményi referens 5. Gyermekjóléti Központ

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. Célcsoport: A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

I/1.

Intézkedés címe:	Tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tartósan (legalább 6 hónapja) munkanélküliek elhelyezkedési esélyei rosszabbak az átlagnál.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Kiemelt figyelem a munkanélkülieken belül a tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelésére. Rövid, középtávú cél: A tartósan munkanélküliek részvétele az elhelyezkedésüket segítő, speciális programokon. Hosszú távú cél: tartósan munkanélküliek elhelyezkedési esélyei a gyakorlati tapasztalatok alapján jobban közelítse meg az átlagot, kevesebb legyen a tartósan (6 hónapnál hosszabb ideje) munkanélküli.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Speciális programok kidolgozása a tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelésére. A tréningek, foglalkozások népszerűsítése, megtartása, minél több érintett bevonásával. Csatlakozás a már működő programokhoz, a sikeres programok tovább folytatása.
Résztevők és felelős	Résztevők: Munkaügyi Központ XVI. kerületi kirendeltsége Felelős: Családsegítő Szolgálat
Partnerek	XVI. kerületi Önkormányzat, Kormányhivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1. A tréningek, programok kidolgozására: 2014. június 30. 2. Tréningek, foglalkozások lehetőségére figyelemfelhívás, azok előzetes népszerűsítése: 2014. december 31. 3. A tréningek, foglalkozások megtartása a kidolgozást és népszerűsítést követően: Folyamatosan, igény és kapacitás szerint.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtáv: A tréningek, programok kidolgozása Középtáv: A speciális foglalkozásokon, tréningek népszerűsítése, a részvétel növekedése. Hosszútáv: Tartósan munkanélküliek közül sikeresen elhelyezkedettek számának növekedése Fenntarthatóság: Tréningek, foglalkozások igények szerinti folyamatos szervezése, az ehhez szükséges költségvetési keretek rendelkezésre bocsátása, tréningeket, foglalkozásokat tartó „belső munkatárs kiképzése”
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Az érintettek nem vesznek részt a programokon Csökkentés: A részvétel pozitív hozadékainak hangsúlyozása
Szükséges erőforrások	Humán: Családsegítő Szolgálat munkatársai, akik a tréningeket, foglalkozásokat szervezik, Szakember, aki a tréningeket lebonyolítja Pénzügyi: külső szakember munkadíja Technikai: helyiség biztosítása

1/2.

Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeit növelő programok működtetése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mélyszegénységben élők, romák a potenciális munkaadókkal való első találkozás során, a kedvezőtlen „első benyomás” miatt hátránnyal indulnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeinek növelése. Rövidtávú cél: A már működő programokhoz való csatlakozás, programok kidolgozása Középtávú cél: A mélyszegénységben élők, romák részvétele az elhelyezkedésüket segítő, speciális programokon Hosszú távú cél: Eredményes munkára jelentkezés, sikeres állásinterjú.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Mélyszegénységben élők, romák részére elhelyezkedési esélyeiket növelő tréningek, csoportos foglalkozások szervezése az eredményes munkára jelentkezés, sikeres állásinterjú céljából.
Résztevők és felelős	Résztevők: Foglalkoztatási Osztály Felelős: Családsegítő Szolgálat
Partnerek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Kormányhivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1. A tréningek, programok kidolgozására: 2014. június 30. 2. Tréningek, foglalkozások lehetőségére figyelemfelhívás, azok előzetes népszerűsítése: 2014. december 31. 3. A tréningek, foglalkozások megtartása a kidolgozást követően: Folyamatosan, igény és kapacitás szerint
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtáv: A tréningek, programok kidolgozása Középtáv: A speciális foglalkozásokon, tréningek népszerűsítése, a részvétel növekedése. Hosszútáv: Mélyszegénységben élők, romák közül sikeresen elhelyezkedettek számának növekedése, sikeres állásinterjúk száma. Fenntarthatóság: Tréningek, foglalkozások igények szerinti folyamatos szervezése, az ehhez szükséges költségvetési keretek rendelkezésre bocsátása, tréningeket, foglalkozásokat tartó „belső munkatárs kiképzése”
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Az érintettek nem vesznek részt a programokon Csökkentés: A részvétel pozitív hozadékainak hangsúlyozása
Szükséges erőforrások	Humán: Családsegítő szolgálat munkatársai, akik a tréningeket, foglalkozásokat szervezik, szakember, aki a tréningeket lebonyolítja Pénzügyi: külső szakember munkadíja Technikai: helyiség biztosítása

1/3.

Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának megőrzése érdekében az ingyenes szűrővizsgálatok népszerűsítése, valamint adatgyűjtés.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mély szegénységben élők, romák egészségi állapotára vonatkozóan nem állnak rendelkezésre aktuális adatok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A mélyszegénységben élők, romák ingyenes szűrővizsgálatokon való részvételének előmozdítása, anonim adatgyűjtés az egészségi állapotokról Rövidtávú cél: szűrővizsgálatok népszerűsítése Középtávú cél: szűrővizsgálatokon való részvétel növekedése, részvétel az anonim adatgyűjtésben Hosszú távú cél: Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkéntes, anonim adatgyűjtés (kérdőíves felmérés) arról, hogy a XVI. Kerületi egészségnapon milyen arányban veszik igénybe a mélyszegénységben élők, romák az ingyenes szűrővizsgálatokat. Szűrővizsgálatok népszerűsítése (Pl. plakát, szórólap)
Résztevők és felelős	Résztevők: XVI. kerület Kertváros Egészségügyi Szolgálat Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat Egészségügyi referens
Partnerek	Helyi média, civil szervezetek Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Kérdőívek összeállítása: 2015. december 31. Ingyenes szűrővizsgálaton való részvétel népszerűsítése: 2016. évben tartandó egészségnap Adatgyűjtés lebonyolítása: egészségnapon, annak időpontjától függően Adatok értékelése, következtetések levonása az újabb egészségmegőrző célok kitűzése érdekében: 2016. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid, - középtávon: Adatok nyerése a mélyszegénységben élők egészségi állapotáról, valamint az ingyenes szűrővizsgálaton részt vettek számáról. Hosszú távon: Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának javulása Fenntarthatóság: A következő években az összehasonlító adatgyűjtés érdekében a költségvetési, személyi feltételek rendelkezésre bocsátása. Az adatgyűjtés eredményétől függően újabb egészségmegőrző célok kitűzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A mélyszegénységben élők, romák nem, vagy kis számban vesznek részt a szűrővizsgálatokon. Kockázat csökkentés: szűrővizsgálatok népszerűsítése
Szükséges erőforrások	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat dolgozója, szakrendelő munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, plakátok, szórólapok előállításának, legyártásának költsége Technikai: kérdőívek, plakátok, szórólapok legyártása, sokszorosítása

Intézkedés címe:	A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása a roma integrációs célok megvalósítása érdekében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal nincs megfelelő kapcsolata és együttműködése az önkormányzatnak. A kerületben jellemzően abból adódnak konfliktusok, hogy a roma lakosság egy része nem tartja be a társas együttélés szabályait.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása eredményeként a romák helyzetének, problémáinak feltárása, az együttműködés eredményeként a problémák megoldásának segítése, a felzárkóztatás elősegítése. Rövid távú cél: a kapcsolat kiépítése Középtávú cél: rendszeres kapcsolattartás, az együttműködési pontok tisztázása Hosszú távú cél: elősegíteni a „Roma Integráció a XVI. kerületben 2012-2019.” Című program megvalósulását. Hosszútávú cél: a roma lakosság esélyegyenlőségének javítása, az integráció növelése, a konfliktushelyzetek csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Levéllal felkeresni a roma nemzetiségi önkormányzat vezetőjét, részt venni a roma nemzetiségi önkormányzat ülésén. A Roma önkormányzat tájékoztatása a kerületi jogszabályváltozásokról. A roma ügyekkel foglalkozó önkormányzati külön megbízott további foglalkoztatása az integrációs célok elérése érdekében. A romákkal foglalkozó segítő szakemberek különös hangsúlyt fektessenek a konfliktushelyzetek feltárására, a társas együttélés szabályainak betartását célzó munkára.
Résztevők és felelős	Résztevők: XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal Jegyzői Kabinet vezetője, Polgármester, Önkormányzati külön megbízott Felelős a kapcsolattartásért: Intézményi Iroda, Polgármesteri Kabinet
Partnerek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat felvétele: 2013. december 31. 2. Az együttműködés kialakítása érdekében a lehetséges együttműködési pontok tisztázása: 2014. március 30. 3. Konkrét, gyakorlatban megvalósuló együttműködés: Folyamatos 4. Önkormányzati külön megbízott foglalkoztatása: folyamatos.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Általános cél: Aktív, rendszeres együttműködés kialakulása a roma nemzetiségi önkormányzattal. Rövid, középtávú: A kerületi romák problémáinak feltárása Hosszú távú: Aktív, rendszeres együttműködés kialakulása a roma nemzetiségi önkormányzattal a problémák megoldása érdekében. Fenntarthatóság: A kialakult együttműködés mindenki érdekét szolgálja, közös célt szolgál.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs
Szükséges erőforrások	Humán: kapcsolattartó személy A romák feltárt problémái megoldásának költségvonzata egy újabb IT keretében

1/5.

Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élők és romák - XVI. kerületi Polgármesteri Hivatalban és önkormányzati fenntartású és működtetésű intézményekben történő - foglalkoztatásának felmérése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mélyszegénységben élők és romák kerületen belüli foglalkoztatásáról nincs adat
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Adatok nyerése a mélyszegénységben élők és romák - önkormányzati alkalmazottként való – foglalkoztatottságáról, egy minden kerületi közalkalmazottra és köztisztviselőre vonatkozó, önkéntes kérdőívvel készített felmérés alapján. A kérdőív konkrét paraméterek alapján arra kérdezné rá, hogy hányan élnek mélyszegénységben, az ő családjukban hány fő eltartott és hány fő kereső van, valamint hogy hány roma alkalmazott dolgozik az intézményekben / hivatalban.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkéntes, anonim kérdőíves felmérés az önkormányzati alkalmazottak vonatkozásában, amelyből arra lehet következtetni, hogy közülük hány mélyszegénységben élő illetve és/vagy roma származású személy van. A felmérés összegzése, abból következtetés levonása.
Részvevők és felelős	Felelős: Humán Ügyosztály, Intézményi Iroda – a koordinálásért Részvevők: XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal, XVI. kerületi önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények: Területi Szociális Szolgálat, Napraforgó Családsegítő Szolgálat és Gyermekejöléti Központ, Egyesített Bölcsőde, Nevelési Tanácsadó, KESZ, Óvodák, Iskolák, GAMESZ, Kerületgazda Szolgáltató Szervezet , Mezőőri Szolgálat
Partnerek	Nem szükséges
Határidő(k) pontokba szedve	1. A kérdőív elkészítésére: 2014. március 31. 2. A kérdőívek kiküldésére, és visszaérkezésére: 2014. június 30. 3. A kérdőívek értékelésére, következtetések levonására. 2014. szeptember 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatok nyerése arról, hogy milyen arányban foglalkoztatnak a XVI. kerületi Polgármesteri Hivatalban valamint önkormányzati fenntartású és működtetésű intézményekben mélyszegénységben élő és/ vagy roma származású munkaerőt. Hosszú távú cél: az adatgyűjtés kiterjesztése a kerületben működő profitorientált munkahelyekre, cégekre, vállalkozásokra Fenntarthatóság: az adatgyűjtés pozitív hozadékainak a hangsúlyozása (pl. a foglalkoztatásban résztvevő mélyszegénységben élők, romákat megcélozva, szociális ellátásokról való szervezett tájékoztatás.)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Mivel az adatszolgáltatás önkéntes, ennek sokan nem tesznek eleget. Csökkentés: anonim kérdőív, valamint az adatgyűjtés eredményessége esetén, a pozitív hozadékok felvázolása.
Szükséges erőforrások	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat dolgozója, intézmények munkatársai) Pénzügyi: kérdőívek előállításának, legyártásának költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása

II. Célcsoport: A gyermekek esélyegyenlősége

II/1.

Intézkedés címe:	Nyári napközis tábor fenntartása, hasznos szünidei programok szervezése a tábor keretében.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szülőknek a nyári iskolaszünet időszakában nehézséget okoz gyermekeik felügyeletének, illetve hasznos szünidei programok szervezésének megoldása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: minél több gyermek jusson el a táborba és vehessen részt hasznos programokon. Rövid távú cél: felmérni a táborban való részvétel és programok iránti igényeket. Közép - és hosszútávú cél: minél több ismeretterjesztő, szórakoztató program legyen a táborban, amin a gyermekek szívesen vesznek részt. A gyermekek a szülők csekély anyagi ráfordításával tudjanak részt venni a táborban és a programokon. Szülők jövedelmi helyzetének függvényében, a legrászorultabbak ingyenesen tudjanak részt venni a táborban.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérni az igényeket az iskolákban a napközis tábor iránt 2. Felmérni a szülők jövedelmi viszonyait, valamint azt, hogy mely gyermekek részesülnek rendszeres szociális kedvezményben → ebből kiderül az ingyenes étkezés, programok iránti igény 3. Felvenni a kapcsolatot a programok szervezőivel: pedagógusok, gyermekjóléti szolgálat, Erzsébetligeti Színház 4. Felmérni az étkeztetés és programok költségvetési vonzatát
Résztevők és felelős	XVI. Kerületi iskolák, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, Kerületgazda Szolgáltató Szervezet Felelős: XVI. Kerületi Önkormányzat Humán ügyosztály, Intézményi Iroda
Partnerek	Védőnői hálózat, kerületi civil szervezetek, kerületi uszodák a napközis tábor programjainak biztosításában. Gyermekjóléti Központ, Erzsébetligeti Színház az egyéb programok szervezésében
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés: 2014. április 15. 2. kapcsolatfelvétel a program szervezőivel: 2014. május 15. 3. programok megszervezése tábor indítása: 2014. június közepe (a tanév végéhez igazítva)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid távú cél: A korábbi évekhez viszonyítva több gyermek tud részt venni a táborban. A korábbi évekhez képest több program, melyek közül több az ingyenes program. Közép, hosszú távú cél: Minden család el tudja küldeni a gyermekét a táborba, ahol igény van rá. Anyagi okokból senki ne maradjon ki a táborból. Évről évre több színvonalas ingyenes program szervezése. Fenntarthatóság: az igény folyamatossága biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pedagógusokat nehéz bevonni a programok szervezésébe, egyes színvonalas programoknak mindenképpen van költségvonzata, amelyet esetlegesen nem minden szülő tud finanszírozni.
Szükséges erőforrások	Költségvetési keret rendelkezésre bocsátása, források a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenes étkeztetésére, programok szervezésére

II/2.

Intézkedés címe:	Biztonságos internet használat elsajátítása, alternatív szabadidős programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az Éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson felmerült probléma a gyermekek körében a nem biztonságos internet használat, valamint, hogy a gyermekek szabadidejükben túl sok időt töltenek a számítógép előtt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Tudatosítani az internet veszélyeit, alternatív szabadidős programokat szervezni a gyermekek részére. Rövid távú cél: felmérni a gyermekek internetezési szokásait. Középtávú cél: szakemberek bevonásával előadásokat szervezni a biztonságos internet használatról, felhívni a figyelmet az internetezés veszélyeire. Alternatív szabadidős programok szervezése. Hosszú távú cél: valamennyi érintett, veszélyeztetett korcsoportba eljuttatni az információkat. Alternatív szabadidős programok választékát bővíteni, népszerűsítése az érintett célcsoport körében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Gyermekjóléti Központ felveszi a kapcsolatot az iskolákkal, pedagógusokkal, hogy osztályfőnöki órák keretében, a témában jártas szakember segítségével tudatosítsák a gyermekekben a biztonságos internet használat feltételeit. Kirándulások, szünidei programok, klubok szervezése a célcsoport gyermekek részére igényeik szerint.
Résztevők és felelős	Résztevők: iskolák, pedagógusok Felelős: Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ munkatársai
Partnerek	Szülők, Erzsébetligeti Színház, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. Gyermekek internetezési szokásainak felmérése: 2013. december 31. 2. Előadások, szabadidős programok előkészítése, kapcsolatfelvétel az iskolákkal, előadókkal, programok szervezőivel: 2014. június 30. 3. Alternatív programok indítása, előadássorozat indítása: 2014. október 1-től, igény szerint folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A gyermekek tájékozottak az internethasználat veszélyeiről, a tanultakat a gyakorlatban is tudják hasznosítani. Középtávon: Csökken a számítógép előtt eltöltött idő. Hosszú távon: valós alternatív programok működtetése, amelyeket a gyerekek szívesen választanak a számítógépezés helyett. Fenntarthatóság: a gyermekekben kialakul az igény az alternatív szabadidős programok iránt. Belső szakember kiképzése az internethasználat veszélyeiről, aki később tudását tovább tudja adni a gyerekeknek. Szülők aktív bevonása a programokba.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Gyermekek nem vesznek részt a programokon. Kockázat csökkentés: az adott korosztály számára vonzó, érdekes programok szervezése.
Szükséges erőforrások	Szakember-igény, aki az előadásokat tartja, ennek költségvonzata. Programok szervezésének költsége, valamint humán szükséglete.

II/3.

Intézkedés címe:	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételének lehetőségéről, a kedvezménnyel járó előnyökről való széleskörű tájékoztatás
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A támogatást igénylők számának csökkenése miatt, csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének lehetősége minden érintetthez eljusson. A szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó előnyökről. Rövid távú cél: Az önkormányzat Szociális Irodáján tájékoztató nyomtatványok kihelyezése, újságcikk megjelentetése a témában. Középtávú cél: A kedvezmény előnyeiről (pl.: ingyenes étkezés), igénylésének feltételeiről és lehetőségéről való tájékoztatás első körben a szülővel és a gyermekekkel napi kapcsolatban lévő pedagógusok, gyermekvédelmi szakemberek körében. Hosszú távú cél: Valamennyi kerületi gyermekekkel foglalkozó intézménybe eljuttatni az információt. Számottevően növekszik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők száma.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Szociális Iroda munkatársai tájékoztató előadást tartanak a pedagógusoknak az iskolákban. A szülői értekezleten a pedagógus tájékoztatja a szülőket. Tájékoztató nyomtatványok kihelyezése a Szociális Irodán, Ügyfélszolgálati Irodán, oktatási, nevelési intézményekben, bölcsődékben, Családsegítő és Gyermekjóléti Központban, gyermekorvosi rendelőkben
Résztevők és felelős	Résztevők: Családsegítő szolgálat és Gyermekjóléti központ, oktatási, nevelési intézmények, pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, bölcsődék Felelős: XVI. kerületi önkormányzat Szociális Iroda
Partnerek	Gyermekorvosok, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, Ügyfélszolgálati Iroda, Kormányhivatal kerületi hivatala, Gyámhatóság, Gyámhivatal
Határidő(k) pontokba szedve	1. Tájékoztató nyomtatványok kihelyezése a Szociális Irodán, Ügyfélszolgálati Irodán: 2013. december 31. 2. A Szociális Iroda munkatársai tájékoztató előadást tartanak a pedagógusoknak az iskolákban: 2014. június 30. 3. A szülői értekezleten a pedagógus tájékoztatja a szülőket: 2014. december 31. 4. Tájékoztató nyomtatványok kihelyezése az oktatási, nevelési intézményekben, bölcsődékben, Családsegítő Szolgálatnál és Gyermekjóléti Központban, gyermekorvosi rendelőkben: 2015. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: A szülők tájékoztottak a kedvezmény igénybevételének lehetőségéről, előnyeiről. Középtávon: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők számának növekedése Hosszú távon: Ingyenes étkezésben részesülők számának növekedése. Fenntarthatóság: Tájékoztató előadások tartása évenkénti rendszerességgel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Hiába igényli valaki a támogatást, ha nem felel meg a jogszabályban szabott feltételeknek. Csökkentés eszközei: megfelelő előzetes tájékoztatás a feltételekről, egyéb támogatási formák felajánlása (pl: rendkívüli gyermekvédelmi támogatás)
Szükséges erőforrások	Tájékoztatáshoz humán erőforrás, szórólapok technikai költsége, növekvő ingyenes étkezések finanszírozása

II/4.

Intézkedés címe:	A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tényleges számának megállapítása, a szülők tájékoztatása a hátránykompenzáló kedvezményekről.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, ami az intézmények egyéb információi alapján elmarad a reális adattól.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma a tényleges állapotot tükrözze, valamennyi érintett szülő megfelelő információval rendelkezzen a hátránykompenzáló kedvezményekről és igénybevételük módjáról. Rövid, - középtávú távú cél: A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma a tényleges állapotot tükrözze Hosszú távú cél: valamennyi érintett szülő tájékozott a hátránykompenzáló kedvezményekről és igénybevételük módjáról.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Szociális Irodán a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény kérelmének mellé, csatolni a nyilatkozatot az szülő iskolai végzettségéről, és közérthető tájékoztatást hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű státusz előnyeiről, a hátránykompenzáló kedvezményekről. A családok személyes megkeresése és tájékoztatása a Gyermekjóléti Központ munkatársai által.
Részvevők és felelős	Részvevők: Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ, iskolák, óvodák, gyermekvédelmi felelősök Felelős: XVI. kerületi önkormányzat Szociális Iroda, Gyermekjóléti Központ munkatársai.
Partnerek	Bölcsődék, védőnők, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. A Szociális Irodán a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény kérelmének mellé, csatolni a nyilatkozatot az szülő iskolai végzettségéről: 2013. december 31. 2. Közérthető tájékoztatást csatolni a kérelmek mellé a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű státusz előnyeiről, a hátránykompenzáló kedvezményekről: 2014. június 30. 3. Az érintett családok személyes megkeresése és tájékoztatása a Gyermekjóléti Központ munkatársai által: 2015. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid, középtávon: A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tényleges számának megállapítása. Hosszú távú cél: valamennyi érintett szülő igénybe tudja venni a hátránykompenzáló kedvezményeket. Fenntarthatóság: a szülők és az önkormányzat egyaránt érdekelt az érintettek tájékozottságában.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szülők nem nyilatkoznak az iskolai végzettségéről (szégyenérzet) csökkentés eszközei: tájékoztatás, előnyök hangsúlyozása
Szükséges erőforrások	Humán: nyilatkozatok előállítás, családok személyes megkeresése

II/5.

Intézkedés címe:	Családon belüli és kapcsolati erőszak problémája
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adatok hiányában nem tudható, de valószínűsíthető, hogy a családon belüli és kapcsolati erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A családon belüli erőszak csökkentése, figyelemfelhívás arra vonatkozóan, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott, és érintettség esetén van hová fordulni segítségért. Rövid, középtávú cél: Felhívni a figyelmet a családon belüli erőszak problémájára, valamint arra, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott. Hosszú távú cél: A családon belüli erőszak felszínre kerülése, ezáltal csökkentése, valamint megelőzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért. Tájékoztató előadások tartása az érintett korosztály számára a kapcsolati erőszak problematikájáról, prevenció célzattal. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása a témakörből, valamint a tájékoztató anyagok eljuttatása az intézményekbe.
Résztevők és felelős	Résztevők: oktatási intézmények, pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ Felelős: Gyermekjóléti Központ, XVI. kerületi Rendőrkapitányság
Partnerek	Helyi és országos hatáskörű civil szervezetek, érdekvédelmi szervezetek, gyermekorvosok, háziorvosok, védőnők
Határidő(k) pontokba szedve	1. Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért: 2014. december 31. 2. Tájékoztató előadások tartása az érintett korosztály számára a kapcsolati erőszak problematikájáról, prevenció célzattal: 2015. június 30. 3. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása a témakörből, valamint a tájékoztató anyagok eljuttatása az intézményekbe: 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Általános cél: Csökkent a családon belüli erőszak, nő a feltárt esetek száma. Rövid, középtávon: Nő a feltárt esetek száma Hosszú távon: Megfelelően tájékozottsággal rendelkezik a lakosság a családon belüli és kapcsolati erőszak témaköréből, ezáltal nyíltan beszélni lehet e témáról. Csökken a családon belüli erőszak. Fenntarthatóság: a célcsoporton belül az újabb személyek megjelenése folyamatos. A probléma súlya fenntartja az állandóságát a programnak.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Félelem miatt eltitkolják a családon belüli erőszakot elszenvedők az erőszak, bántalmazás tényét. Kockázatcsökkentés: megfelelő tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Humán: szakemberek az előadások tartásához Technikai: Tájékoztató anyagok, szórólapok előállítására Pénzügyi: szakemberek díja, tájékoztató anyagok, szórólapok költsége

III. Célcsoport: A nők esélyegyenlősége

III/1.

Intézkedés címe:	A XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyeken cégeknél, vállalkozásokban a női munkavállalók elhelyezkedésének segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A foglalkoztatás területén nincs információnk arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A női munkavállalók elhelyezkedésének segítése Rövid távú cél: Felmérés arról, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkavállalót Középtávú: Tájékoztatás: munkaadók tájékoztatása a női munkavállalókat érintő egyes speciális foglalkoztatási kérdésekről (pl. rugalmas munkaidő a gyermeket nevelőknek) Hosszú távú: profitorientált munkahelyeken a foglalkoztatottak számának növelése. Kapcsolatba kerülni további együttműködés céljából a kerületi vállalkozásokkal.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az Iparkamarán keresztül megkeresni a kerületi érintett munkaadókat a célból, hogy adatot gyűjtsünk arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt, ezáltal a további együttműködés szempontjából hasznos kapcsolatfelvétel a kerületi munkaadókkal. A munkaadók tájékoztatása az - elsősorban gyermekeket nevelő - női munkavállalókat segítő egyes speciális foglalkoztatással kapcsolatos információkról (távmunka lehetőségének megvizsgálása, részmunkaidő, rugalmas munkaidő).
Résztevők és felelős	Résztevők: kerületi profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások Felelős: Önkormányzat Humán Ügyosztály, Intézményi Iroda
Partnerek	Iparkamara, Helyi és országos nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szervezetek, érdekvédelmi szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Érintett cégekkel, vállalkozásokkal, munkaadókkal kapcsolatfelvétel: 2014. december 31. 2. Adatgyűjtés arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt: 2015. június 30. 3. A munkaadók tájékoztatása a női munkavállalók helyzetét könnyítő egyes speciális foglalkoztatásával kapcsolatos információkról: 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatok nyerése arról, hogy a XVI. Kerületben működő munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkaerőt. Eredményességet tükröző adat: foglalkoztatottak száma, tájékoztatásokon részt vevők száma, elhelyezkedettek száma. Fenntarthatóság: munkaadók ösztönzése, kedvező tapasztalatai, amely következtében a későbbiekben is foglalkoztatnak női munkaerőt.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a vállalkozók inaktivitása. Kockázatok csökkentése: célszakma területenként tartani a tájékoztatókat. (Később: családbarát munkahely cím adományozására, kritériumaira vonatkozóan párhuzamos intézkedési terv)
Szükséges erőforrások	Humán: kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, előállításának, legyártásának, postázásának költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása, postázása

III/2.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy az óvoda nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem rendelkezünk információval arról, hogy az óvoda nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid,- középtávú cél: Információ gyűjtése arról, hogy a XVI. Kerületben működő óvodás korú gyermekek szülei igényeihez megfelelően igazodik-e az óvodák nyitva tartása. Hosszú távú cél: az óvodák nyitvatartási idejének szülők reális igényeihez való igazítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kérdőíves adatgyűjtés a XVI. Kerületben működő óvodás korú gyermekek szülei körében a célból, hogy felmérjük, megfelelően igazodik-e igényeikhez az óvodák nyitva tartása.
Résztevők és felelős	Résztevők: óvodás gyermekek szülei, XVI. Kerületben működő óvodák Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat Óvodai referens
Partnerek	Gyermekvédelmi felelősök, Gyermekjóléti Központ, gyermekorvosok
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a kerületben működő óvodák vezetőivel, kérdőívek összeállítása: 2013. szeptember 1. Kérdőívek kitöltetése: 2013. december 31. Következtetések levonása ennek eredményeként később másodlagos újabb intézkedési terv az óvodák nyitvatartási idejének esetleges módosítására: 2014. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid, középtávon: adatok nyérése a szülők óvodai nyitva tartására vonatkozó igényeiről Hosszú távú cél, fenntarthatóság: Az adatgyűjtés eredményének függvényében az óvodai nyitva tartás igényekhez igazítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A kérdőívek nem a tényleges igényeket tükrözik, hanem esetlegesen kényelmi szempontokat. Csökkentés eszközei: az igények realitásának vizsgálata, a felmérés eredményéből a következtetés az óvónők tapasztalatai és ismeretei figyelembevételével vonandók le.
Szükséges erőforrások	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, előállításának, legyártásának, költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása

III/3.

Intézkedés címe:	Születés Hete, Hordozós hét és Ligeti Baba Klub program fenntartása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tapasztalat, hogy a kisgyermekkel otthon lévő nők könnyen elszigetelődnek, holott a várandós és a kisgyermekes anyák valamennyien hasonló gondokkal, kérdésekkel szembesülnek, amikre nem kapnak választ, vagy olyan programok biztosítottak a számukra, melyek anyagi terhet jelentenek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célja: a várandós és leendő kismamák és családjuk minél szélesebb körű tájékoztatása a szüléssel kapcsolatos választási és döntési lehetőségekről, a hazai ellátás hagyományos és újszerű alternatíváiról., és a várandós és kisgyermekes szülőket érintő problémákról, kérdésekről, családbarát módon.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A rendezvények megszervezésének folytatása a jövőben. 2. költségvetési források keresése a rendezvényekhez.
Résztevők és felelős	Résztevők: Erzsébetligeti Színház Corvin Művelődési Ház Felelős: igazgató
Partnerek	A Születés Hete, Hordozós hét kerületi rendezvényén részt vevő orvosok, védőnők, pszichológusok, életvezetési tanácsadók, természetgyógyászok és alternatív szüléssel foglalkozó szakemberek.
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az eredményességet mutatja: rendezvények látogatottsága, résztvevők száma. Rövid, középtávon: a szakemberekkel való párbeszéd, kommunikáció kialakulása Hosszú távon: várandós, kisgyermekes anyák és családjaik széles körű tájékozottsága. A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a rendezvények kis költségvetésűek, valamint hogy az érintett célcsoport folyamatosan változik, így mindig számíthatunk érdeklődőre.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs
Szükséges erőforrások	Humán: szakemberek, programszervező Anyagi: nyomdai költség, szakemberek jótékonysági ingyenes előadásai melletti dologi kiadások Technikai: helyiség biztosítása

III/4.

Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Rendőrségnek nincsenek adatai, a bejelentések száma csökken, ennek ellenére valószínűsíthető, hogy a családon belüli erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A családon belüli erőszak csökkentése, figyelemfelhívás arra vonatkozóan, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott, és érintettség esetén van hová fordulni segítségért. Rövid, közép távú cél: Felhívni a figyelmet a családon belüli erőszak problémájára, valamint arra, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott. Hosszú távú cél: A családon belüli erőszak felszínre kerülése, ezáltal csökkentése, valamint megelőzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása e témakörben.
Résztevők és felelős	Résztevők: Családsegítő Szolgálat, Erzsébetligeti Színház Felelős: XVI. kerületi rendőrkapitányság
Partnerek	Helyi és országos nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szervezetek, érdekvédelmi szervezetek, gyermekorvosok, háziorvosok, védőnők
Határidő(k) pontokba szedve	3. Felvenni a kapcsolatot az előadásokat tartó szakemberekkel, a nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szervezetekkel: 2014. május 30. 4. Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért: 2014. december 31. 5. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása a témakörből, valamint a tájékoztató anyagok eljuttatása az érintettekhez (pl. kihelyezés szakrendelőbe, gyógyszerárba stb.) 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid, középtávon eredményességet mutatja: megtartott előadások száma, résztvevők száma. Hosszú távon: Megfelelően tájékozottsággal rendelkezik a lakosság a családon belüli erőszak témaköréből, ezáltal nő a felszínre kerülő esetek száma, illetve csökken a családon belüli erőszak. Fenntarthatóság: Az egyre nagyobb nyilvánosságot kapó téma és egyes esetek rávilágítanak arra, hogy nyílttá kell tenni az eseteket ahhoz, hogy a probléma csökkenjen.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Félelem miatt eltitkolják a családon belüli erőszakot elszenvedők az erőszak, bántalmazás tényét. Kockázatcsökkentés: megfelelő tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Humán: szakemberek az előadások tartásához Technikai: Tájékoztató anyagok, szórólapok előállítására Pénzügyi: szakemberek díja, tájékoztató anyagok, szórólapok költsége

III/5.

Intézkedés címe:	Partnerség a civil szervezetekkel
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvánvaló, köztudott, tipikusan nőket érintő problémákat ismerjük, de adatok hiányában nincs információ arról, hogy van-e kerületi specialitás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: a kerületben élő nők helyzetéről, problémáiról világosabb képet kapni, együttműködni az olyan nők problémáival foglalkozó szervezetekkel, amelyeknek XVI. Kerületben élő tagja is van. Rövid, - középtávú cél: az információszerzés, későbbi együttműködés céljából felvenni a kapcsolatot az érintett civil szervezetekkel Hosszútávú cél: információkkal rendelkezni a kerületben élő nők speciális problémáiról, majd ennek eredményeként, az aktuális problémák függvényében az együttműködésen túl későbbi másodlagos intézkedési terv a feltárt problémák megoldása érdekében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felkeresni a nők problémáival foglalkozó kerületi és országos hatáskörű szervezeteket, és informálódni tőlük tapasztalataikról, a nők problémáiról, megoldási, együttműködési javaslataikról.
Résztevők és felelős	Résztevők: azon szervezetek, amelyekkel sikeres kapcsolatfelvétel és együttműködés alakult ki. Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat óvodai referens, intézményi referens
Partnerek	A nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Kapcsolatfelvétel az érintette szervezetekkel: 2014. december 31. 2. Adatgyűjtés, igényfelmérés az együttműködésre: 2015. június 30. 3. Együttműködés az igények alapján: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid, középtávon: Ismertté válnak a XVI. kerületben élő nők speciális problémái Hosszú távon: Eredményes, hatékony együttműködés azon nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szervezetek, amelynek XVI. Kerületben élő tagja is van. Fenntarthatóság: a speciális igények alapján kialakított eredményes együttműködés a kapcsolat fenntartására ösztönöz. A kapcsolatfelvétel során kialakult igényekre reagálva újabb intézkedési terv a jövőben
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködési készség hiánya. Kockázat csökkentése: az eredményes együttműködés előnyeinek feltárása
Szükséges erőforrások	Humán: kapcsolatot felvevő, majd együttműködést koordináló személy Anyagi: a kapcsolatfelvétel során felmerült igények teljesítésének esetleges anyagi vonzata

IV. Célcsoport: Az idősek esélyegyenlősége

IV./1.

Intézkedés címe:	Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek fizikai nehézségei.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Az idősek egészségügyi szakellátáshoz való hozzáférési esélyének segítése, a közlekedési nehézségek enyhítésével. Rövid táv: A jelenlegi, Nyugdíjasok Segítő Szolgálat keretében biztosított szállító szolgálat nevű szolgáltatás kihasználtságának vizsgálata, esetleges kapacitástöbblet esetén a szolgáltatás népszerűsítése. Középtáv: A szállító szolgálat működésében esetlegesen felmerülő igények teljesíthetőségének vizsgálata, a szolgáltatás igényekhez igazítása. Hosszú táv: A szállító szolgálat biztosítása a jövőben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása, előre egyeztetett időpontokban a szakorvosi rendelésekre. 2. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása a nem önkormányzati fenntartású szakrendelésekre
Részvevők és felelős	Képviselő-testület, mint a költségvetési forrás biztosítója; Területi Szociális Szolgálat, mint a Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának keret-intézménye, a szolgáltatás működtetője.
Partnerek	Területi Szociális Szolgálat (szolgáltatást nyújtó) Kerületi idősügyi szervezetek (igények felmérésében, szolgáltatás népszerűsítésében részt vevő) XVI. kerület Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat (az egészségügyi ellátás biztosítója)
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: a jelenlegi, Nyugdíjasok Segítő Szolgálat keretében biztosított „szállító szolgálat”szolgáltatás kihasználtságának vizsgálata, esetleges kapacitástöbblet esetén a szolgáltatás népszerűsítése: 2013. december 31. 2. Középtáv: a szállító szolgálat működésében esetlegesen felmerülő igények teljesíthetőségének vizsgálata, a szolgáltatás igényekhez igazítása: 2014. július 30. 3. Hosszú táv: az igények alapján a szállító szolgálat biztosítása a jövőben: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1. Rövid táv: olyan szűrővizsgálatokra, rendelésekre is eljutnak az idősek, ahová eddig nem mentek (pl. fogorvos). Mérhetőség: az igénybevevők száma. 2. Középtáv: Nő a korai diagnosztizálás lehetősége, így az egészségmegőrzés lehetősége. 3. Hosszú táv: Javul az idősek egészségi állapota, az önálló életvitel, és nő az idős korosztály várható élettartama. Mérhetőség: nő a kerületben a 85 év felettek száma Fenntarthatóság: mindig lesznek olyan idősek, akik igénylik a szolgáltatást.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat az anyagi forrás biztosítása, csökkenthető a pályázatforrások figyelésével, bevonásával.
Szükséges erőforrások	Humán: 1 fő gépkocsivezető, 1 koordinátor Pénzügyi: 1 fő gépkocsivezető és koordinátor bére, 1 gépkocsi fenntartása, dologi kiadások (telefon, papír költség) Technikai: gépkocsi, üzemanyag biztosítása

IV./2.

Intézkedés címe:	Az idős korosztály önálló életvitelnek segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősök fizikai nehézségeiből adódó mindennapos problémák a bevásárlás terén.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: önálló életvitel elérése, minél tovább a saját otthonban élés az idősök körében, a helyben megadható segítségekkel. Rövidtáv: A jelenlegi, Nyugdíjasok Segítő Szolgálat keretében biztosított szállító szolgálat nevű szolgáltatás kiterjesztése az egészségügyi ellátás mellett a bevásárlásra. Középtáv: A szállító szolgálat működésében esetlegesen felmerülő igények teljesíthetőségének vizsgálata, a szolgáltatás igényekhez igazítása. Hosszú táv: A szállító szolgálat biztosítása a jövőben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az idősök szállításának térítésmentes biztosítása, a bevásárlóközpontokba, piacra.
Résztvevők és felelős	Képviselő-testület, mint a költségvetési forrás biztosítója; Területi Szociális Szolgálat, mint a Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának keret-intézménye, a szolgáltatás működtetője.
Partnerek	Területi Szociális Szolgálat (szolgáltatást nyújtó) Kerületi idősügyi szervezetek (igények felmérésében, szolgáltatás népszerűsítésében részt vevő)
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövid táv: a jelenlegi, Nyugdíjasok Segítő Szolgálat keretében biztosított „szállító szolgálat” szolgáltatás kiterjesztése az egészségügyi ellátás mellett a bevásárlásra: 2013. december 31. 2. Középtáv: a bevásárlásra kiterjesztett szállító szolgálat működése során esetlegesen felmerülő igények teljesíthetőségének vizsgálata, a szolgáltatás igényekhez igazítása: 2014. július 30. 3. Hosszú táv: a bevásárlás segítésére is biztosítani a jövőben a szállító szolgálatot az igények függvényében: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid és középtáv: Az igénybe vevők száma, az igénylések ismétlődése. Hosszú táv: Az idősök aktívabbá válnak, kevesebb segítséget kérnek az alapellátás keretében bevásárlás érén, hisz ezzel a szolgáltatással saját maguk választhatják ki a megvásárolandó árut. Fenntarthatóság: mindig lesznek olyan idősök, akik igénylik a szolgáltatást.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat az anyagi forrás biztosítása, csökkenthető a pályázatforrások figyelésével, bevonásával.
Szükséges erőforrások	Humán: 1 fő gépkocsivezető, 1 koordinátor Pénzügyi: 1 fő gépkocsivezető és koordinátor bére, 1 gépkocsi fenntartása, dologi kiadások (telefon, papír költség) Technikai: gépkocsi, üzemanyag biztosítása

IV./3.

Intézkedés címe:	Időseknek szóló magazin kiadása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek nem tájékozottak az őket érintő lehetőségekről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Az idősek tájékoztatása a lehetőségeikről, a szolgáltatásokról. 6. Rövidtáv: Egy két havonta megjelenő, nyugdíjasoknak szóló újság beindításának kidolgozása, tervezése, megjelenhető témák feltárása. 7. Középtáv: Az időseknek szóló újság megjelentetése. 8. Hosszú táv: Az időseknek szóló újság fenntartása, rendszeres megjelentetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a. Az időseknek szóló újság megjelentetéséhez szükséges technikai feltételek számba vétele, költségvetés készítése. b. Az újság kiadásához szükséges szerződések megkötése. c. Az újságban megjelentendő, időseket érintő témák folyamatos biztosítása. d. A kiadvány terjesztése.
Résztevők és felelős	Képviselő-testület: a forrás biztosítása Területi Szociális Szolgálat: mint kiadó A kiadásban közreműködő újságíró, szociális szakemberek, tördelő-szerkesztő.
Partnerek	Gyógyászati segédeszköz forgalmazók, időügyi szervezetek,
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövidtáv: egy kéthavonta megjelenő, nyugdíjasoknak szóló újság beindításának kidolgozása, tervezése, megjelenhető témák feltárása. 2013. július 31. 2. Középtáv: az időseknek szóló újság megjelentetése: 2013. szeptember 30. 3. Hosszú táv: az időseknek szóló újság fenntartása, rendszeres megjelentetése folyamatos, 2 havonta
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az idősek tájékozottabbak, kevesebb az információhiányból eredő panasz, a szolgáltatásokat hatékonyabban használják. A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a témák sora kifogyhatatlan, illetve mindig lépnek be új személyek a célcsoportba.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Az időseknek szóló magazin sem jut el mindenkire. Csökkentése: a lehetséges legszélesebb kört megszólítása.
Szükséges erőforrások	Humán: újságíró, szerkesztő. Pénzügyi: a kiadvány költsége. – önkormányzati intézményi költségvetésben biztosított.

IV./4.

Intézkedés címe:	Az idősek biztonságérzetének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kerületben sok az egyedül élő idős, akik elsősorban családi házban laknak, ezért alacsony a biztonságérzetük.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Az idősek biztonságérzetének növelése Rövidtáv: a meglévő szolgáltatások fenntartása Középtáv: a rendőrség korábban megkezdett figyelemfelhívó, felvilágosító eladássorozatának folytatása Hosszú táv: Az idősek kárára elkövetett bűncselekmények számának csökkentése az által, hogy tájékozottabbak, magabiztosabbak, valamint a jelzőrendszer hatására kevesebb az észre nem vett otthoni baleset, rosszullet.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása, vagy állami szolgáltató esetén a lakosság további tájékoztatása a lehetőségről. 2. Kapcsolatfelvétel a rendőrséggel annak érdekében, hogy folytatódjon az időseknek szóló bűnmegelőzési előadássorozat, a teljes időskorú lakosság számára. 3. Az időseknek szóló előadássorozathoz helyszínek keresése és biztosítása
Résztevők és felelős	1. Képviselő-testület, mint a forrás biztosítása Területi Szociális Szolgálat, majd esetlegesen az állam, mint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatója 2. Rendőrkapitányság, mint a felvilágosító előadásokhoz kapcsolódó program végrehajtója Területi Szociális Szolgálat, mint a helyszínek biztosításért, megszervezéséért, az adminisztratív tevékenység koordinálásáért felelős intézmény, kapcsolatfelvevő.
Partnerek	Idősügyi civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása: 2013. december 31.; a későbbiekben a lehetőségről tájékoztatás: folyamatos. 2. Kapcsolatfelvétel a rendőrséggel az időseknek szóló előadássorozat miatt: 2013. augusztus 31. 3. Az előadássorozat megtartása: 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	1. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybeevőinek a száma, az indokolt segélyhívások száma, valamint az igénybeevők szám a jövőben, ha esetleg állam által biztosított szolgáltatás lesz. 2. Az idősek kárára elkövetett bűncselekmények számának csökkenése. A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a probléma valószínűleg sosem fog megszűnni, csak mértéke csökken.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	1. Kockázat: jelen jogszabályi háttér alapján pillanatnyilag bizonytalanok a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosításának körülményei. Csökkentésének eszköze: rövid időn belül egyértelművé válik az állami szándék, az önkormányzat lehetőségei a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása kapcsán. 2. Kockázat: kérdéses, hogy minden érintetthez eljut-e az előadás meghallgatásának lehetősége; nem ismert, hogy a rendőrség mekkora kapacitással rendelkezik a feladat megvalósítására. Csökkentésének eszköze: minden lehetséges fórumon tájékoztatni az időseket; a rendőrségtől információkérés.
Szükséges erőforrások	Humán: Területi Szociális Szolgálat részéről: a program koordinátora, Rendőrség részéről: az előadások tartója Dologi és technikai: a programokról szóló tájékoztatók költsége

IV./5.

Intézkedés címe:	Aktív időskor
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősök nem ismerik, vagy nem találják lehetőségeiket, miközben egyre több az aktív életre vágyó idős.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: programok biztosítása, az aktív időskor érzetének eléréséért, kiemelve a generációk közötti kapcsolat fontosságát Rövidtáv: a jelenlévő programok folytatása Középtáv: új programok kidolgozása Hosszútáv: a folytatott programok mellett újak bevezetése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az eddig működtetett, idősöknek szóló programok (idősök világnapja, Kattints nagy! program, Szeretet és Hűség napja, az iskolás, óvodás csoportok és a nyugdíjas klubok együttműködése, közös programjai) folytatása 2. Új, idősöknek szóló programok folytatása, beindítása, mely aktivitásra ad lehetőséget (pl: nordic walking, senior játszótér), valamint biztosítja a generációk közötti kapcsolat, szolidaritás erősítését (pl: „Nagyi, mondj egy mesét! program: nyugdíjasok mesemondása óvodákban; egyéni kapcsolatokra épülő program, melyben az unoka nélküli idősök, és a nagyszülő nélküli fiatalok, gyermekek találhatják meg a közös tevékenység lehetőségét) 3. Az önkéntes munka népszerűsítése
Résztevők és felelős	1. Területi Szociális Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, Erzsébetligeti Színház 2. Területi Szociális Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, Erzsébetligeti Színház 3. Napraforgó Szolgálat és Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezet XVI. kerületi szervezete, mint az önkéntes munka ismerősi, alkalmazói.
Partnerek	Idősügyi szervezetek, iskolák, óvodák, helyi média
Határidő(k) pontokba szedve	1. a jelenlévő programok folytatása: folyamatos 2. új programok kidolgozása: 2018. június 30. 3. a folytatott programok mellett újak bevezetése: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az idősök mentális és fizikai egészségi állapota javul, kevesebbet fordulnak orvoshoz. A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a feltárt probléma hosszú ideje fennáll, de a rossz beidegződések miatt javulás nem tapasztalható, tehát továbbra is lesz igény a szolgáltatásokra, lehetőségekre, és azok népszerűsítésére.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Az intézkedés sikere az idősök bevonhatóságán múlik. Csökkentésének lehetősége: megfelelő motiváció kialakítása.
Szükséges erőforrások	Humán: Területi Szociális Szolgálat részéről: a program koordinátora, Polgármesteri Hivatal részéről: a fejlesztések tervezése, kivitelezetése. Dologi és technikai: A megvalósítandó tervek függvényében.

V. Célcsoport: A fogyatékkal élők

V./1.

Intézkedés címe:	A XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyeken cégeknél, vállalkozásokban fogyatékkal élő munkavállalók elhelyezkedésének segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A foglalkoztatás területén nincs információnk arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Fogyatékkal élő munkavállalók elhelyezkedésének segítése Rövid távú cél: Felmérés arról, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkavállalót Középtávú: Tájékoztatás: munkaadók tájékoztatása a fogyatékos személyeket érintő foglalkoztatási kérdésekről, a fogyatékkal élők foglalkoztatásának előnyeiről, esetleges nehézségeiről. Hosszú távú: profitorientált munkahelyeken a foglalkoztatottak számának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az Iparkamarán keresztül megkeresni a kerületi érintett munkaadókat a célból, hogy adatot gyűjtsünk arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt, ezáltal a további együttműködés szempontjából hasznos kapcsolatfelvétel a kerületi munkaadókkal. A munkaadók tájékoztatása a fogyatékos személyek foglalkoztatásával kapcsolatos információkról.
Résztevők és felelős	Résztevők: kerületi profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások Felelős: XVI. kerületi önkormányzat intézményi referens
Partnerek	Iparkamara, XVI. kerületi fogyatékos szervezetek, Budapesten működő olyan fogyatékos szervezetek, amelyek XVI. kerületi taggal rendelkeznek.
Határidő(k) pontokba szedve	4. Érintett cégekkel, vállalkozásokkal, munkaadókkal kapcsolatfelvétel: 2015. december 31. 5. Adatgyűjtés arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt: 2016. június 30. 6. A munkaadók tájékoztatása a fogyatékos személyek foglalkoztatásával kapcsolatos információkról: 2016. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatok nyerése arról, hogy a XVI. Kerületben működő munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt. Eredményességet tükröző adat: foglalkoztatottak száma, tájékoztatásokon részt vevők száma, elhelyezkedettek száma Fenntarthatóság: munkaadók kedvező tapasztalatai, amely következtében a későbbiekben is foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaerőt.
Kockázatok és csökkentésük	Kockázatok: a vállalkozók inaktivitása. Kockázatok csökkentése: célszakma területenként tartani a tájékoztatókat. (Később: fogyatékos barát munkahely cím

eszközei	adományozására, kritériumaira vonatkozóan párhuzamos intézkedési terv)
Szükséges erőforrások	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, előállításának, legyártásának, postázásának költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása, postázása

V./2.

Intézkedés címe:	Az akadálymentesítési tevékenység folytatása az önkormányzat intézményeiben, a pályázati lehetőségek függvényében
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közintézmények nem mind érhetőek el akadálymentesen.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Akadálymentes önkormányzati intézmények számának növekedése Rövid, középtávú cél: Az akadálymentesítés által az épületek használhatóságának - valamennyi fogyatékosági csoportba tartozó személy általi - javulása. Hosszú távú cél: A közintézmények többsége akadálymentes (komplex akadálymentesítés megvalósulása a közintézmények többségében) A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megvalósulása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázatok figyelése, a kiírt pályázatok tervezési programjainak valamint műszaki tervdokumentációinak eredményes elkészítése A pályázat megvalósítása során együttműködés a kivitelezővel.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: beruházó, kivitelezők Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat pályázati referens
Partnerek	pályázatot kiírók, XVI. kerületi fogyatékos szervezetek, Budapesten működő olyan fogyatékos szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	A pályázatok kiírásától és az elnyert pályázatoktól függően folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentes önkormányzati intézmények számának növekedése Rövid, középtáv: Az akadálymentesítés által az épületek használhatóságának javulása, lehetővé téve, hogy az emberek részt vegyenek azokban a társadalmi és gazdasági tevékenységekben, amelyek kiszolgálására az épített környezet létesült. Hosszú távon: a közintézmények többségében fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósulása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem kerül kiírásra pályázat, hiányzik az önrész a pályázathoz, nem sikerül elnyerni a pályázatot Kockázat csökkentése: lehetőség szerint az önrész elkülönítése, betervezése az önkormányzat költségvetésébe
Szükséges erőforrások	Humán: pályázat figyelése, megírása, a beruházó és a kivitelező együttműködése Anyagi: pályázati önrész elkülönítése

V.3.

Intézkedés címe:	Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével kialakult kapcsolat fenntartása, fejlesztése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyakori jogszabályváltozások miatt a fogyatékkal élő személyek nincsenek minden információ birtokában az általuk igényelhető támogatásokról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A Szociális Iroda munkatársai minden évben a Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezete meghívására részt vesznek az egyesület egy aktuális összejelentésén és tájékoztatást nyújtanak mozgáskorlátozottakat megillető támogatásokról, a jogszabályváltozásokról és az általános támogatási formákról. Ennek a gyakorlatnak a fenntartása és továbbfejlesztése a cél.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A résztvevők körének kiterjesztése: Adóügyi Ügyosztály (mozgáskorlátozottaknak járó adókedvezmények) Kormányhivatal XVI. kerületi Hivatala munkatársai (közgyógyigazolvány, parkolási engedély) Szociális és Gyámhivatal munkatársai (közlekedési támogatás, gépkocsi szerzési, átalakítási támogatás) A tájékoztató előadások témájának a mozgáskorlátozottak igényeihez való minél teljesebb igazítása.
Résztvevők és felelős	Résztvevők: XVI. kerületi Önkormányzat Szociális Iroda, Adóügyi Ügyosztály Felelős: Szociális Iroda vezetője
Partnerek	Kormányhivatal XVI. kerületi hivatala munkatársai (közgyógyigazolvány, parkolási engedély) Szociális és Gyámhivatal munkatársai (közlekedési támogatás, gépkocsi szerzési, átalakítási támogatás), Mozgáskorlátozottak XVI. kerületi szervezete
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos, igény szerint, de minimum évente egy alkalommal
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A mozgáskorlátozottak széleskörűen tájékozottak az általuk igénybe vehető támogatási formákról és segítséget kapnak a támogatások igényléséhez. Fenntarthatóság: a Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezete tagjainak igényei szerint a tájékoztatás témaköreinek kiszélesítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs
Szükséges erőforrások	Humán: tájékoztatásokat tartó szakemberek, Technikai: tájékoztató anyagok készítése Pénzügyi: tájékoztató anyagok készítésének költsége

V. /4.

Intézkedés címe:	Kapcsolatfelvétel valamennyi jelentősebb olyan fogyatékkal élő személyeket tömörítő szervezettel, amelynek XVI. Kerületben élő tagja van.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kizárólag a Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével van kialakult kapcsolata az önkormányzatnak, egyéb fogyatékossgal élő személyeket tömörítő szervezettel nincs.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: kapcsolatban állni, együttműködni az olyan Fővárosi fogyatékos személyeket tömörítő szervezettel, amelynek XVI. Kerületben élő tagja is van. Rövid, középtávú cél: későbbi együttműködés céljából Információszerzés az olyan Fővárosi fogyatékos személyeket tömörítő szervezetektől, amelynek XVI. Kerületben élő tagja is van. Hosszú távú cél: együttműködés kialakítása a Fővárosban működő, fogyatékos személyeket tömörítő szervezetekkel.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolat felvétel, információt szerzés, igényfelmérés, együttműködés az igények alapján
Résztevők és felelős	Résztevők: azon szervezetek, amelyekkel sikeres kapcsolatfelvétel és együttműködés alakult ki. Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat Intézményi referens
Partnerek	Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete, valamennyi területileg érintett szervezet, Mobilitás Alapítvány, Mozgássérültek Budapesti Egyesülete, illetve valamennyi e témában érintett szervezet
Határidő(k) pontokba szedve	4. Kapcsolatfelvétel az érintette szervezetekkel: 2014. december 31. 5. Adatgyűjtés, igényfelmérés az együttműködésre: 2015. június 30. 6. Együttműködés az igények alapján: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid, középtávon: Ismertté válnak a XVI. kerületben fogyatékkal élők problémái valamennyi fogyatékkal élő csoport vonatkozásában. Hosszú távon: Eredményes, hatékony együttműködés valamennyi fogyatékos személyt tömörítő szervezettel, amelynek XVI. Kerületben élő tagja is van. Fenntarthatóság: a speciális igények alapján kialakított eredményes együttműködés a kapcsolat fenntartására ösztönöz. A kapcsolatfelvétel során kialakult igényekre reagálva újabb intézkedési terv a jövőben
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködési készség hiánya. Kockázat csökkentése: az eredményes együttműködés előnyeinek feltárása
Szükséges erőforrások	Humán: kapcsolatot felvevő, majd együttműködést koordináló személy Anyagi: a kapcsolatfelvétel során felmerült igények teljesítésének esetleges anyagi vonzata

V./5.

Intézkedés címe:	Érzékenyítés során a más helyzetben lévő, fogyatékkal élő, akadályozott emberek, gyerekek iránti elfogadás fejlesztése, toleranciára nevelés és nyitottság kialakítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Általánosan tapasztalható jelenség, hogy a fogyatékkal élőkkel szemben nagy az előítélet, melynek elsődleges oka az ismeretlentől való félelem.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid, középtávú cél: a programok során a gyerekeket találkozásokon, és saját élményen keresztül kerüljenek közelebb a fogyatékkal élő emberekhez. Hosszú távú cél: A fogyatékkal élőkkel szembeni előítélet csökkentése, a problémák valós súlyának, jellegének megismertetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Érzékenyítő foglalkozások tartása diákoknak.
Részvevők és felelős	Részvevők: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, oktatási intézmények, iskolaigazgatók, pedagógusok, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Felelős: Gyermekjóléti Központ
Partnerek	Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete, valamennyi területileg érintett szervezet.
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel az oktatási intézményekkel: 2014. június 30. Kapcsolatfelvétel az érzékenyítést tartó szakemberekkel: 2014. szeptember 30. Érzékenyítő foglalkozások lebonyolítása: igény szerint folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutatók rövid, középtávon: érzékenyítő foglalkozások száma, résztvevő oktatási intézmények, gyermekek száma. Hosszú távú cél: Annak felismerése, hogy a fogyatékos emberek elsősorban emberek és csak másodsorban fogyatékosok. Fenntarthatóság. A gyermekek befogadó készségére, nyitottságára alapozva a számukra érdekes foglalkozások további igényeket generálnak.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Oktatási intézmények esetleges nem megfelelő nyitottsága az együttműködésre. Csökkentés eszközei: a gyermekek körében tartott érzékenyítő foglalkozások pozitív hozadékainak feltárása.
Szükséges erőforrások	Humán: Kapcsolatfelvételt végző és lebonyolítást koordináló személy Anyagi: Érzékenyítő foglalkozást tartó szakember díjazása

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelése	Tartósan (legalább 6 hónapja) munkanélküliek elhelyezkedési esélyei rosszabbak az átlagnál.	Általános cél: Kiemelt figyelem a munkanélküliekben belül a tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelésére. Rövid, középtávú cél: A tartósan munkanélküliek részvétele az elhelyezkedésüket segítő, speciális programokon. Hosszú távú cél: tartósan munkanélküliek elhelyezkedési esélyei a gyakorlati tapasztalatok alapján jobban közelítse meg az átlagot,	Részben: Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Speciális programok kidolgozása a tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelésére. A tréningek, foglalkozások népszerűsítése, megtartása, minél több érintett bevonásával. Csatlakozás a már működő programokhoz, a sikeres programok tovább folytatása.	Résztevők: Foglalkoztatási Osztály Felelős: Családsegítő Szolgálat	2018.06.30.	Rövidtáv: A tréningek, programok kidolgozása Középtáv: A speciális foglalkozásokon, tréningeken, népszerűsítések, a részvétel növekedése. Hosszútáv: Tartósan munkanélküliek közül sikeresen elhelyezkedettek számának növekedése	Humán: Családsegítő Szolgálat munkatársai, akik a tréningeket, foglalkozásokat szervezik, Szakember, aki a tréningeket lebonyolítja Pénzügyi: külső szakember munkadíja Technikai: helyiség biztosítása	Fenntarthatóság: Tréningek, foglalkozások igények szerinti folyamatos szervezése, az ehhez szükséges költségvetési keretek rendelkezésre bocsátása, tréningeket, foglalkozásokat tartó „belső munkatárs kiképzése”

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			kevesebb legyen a tartósan (6 hónapnál hosszabb ideje) munkanélküli.							
2	Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeit növelő programok működtetése.	Mélyszegénységben élők, romák a potenciális munkaadókkal való első találkozás során, a kedvezőtlen „első benyomás” miatt hátránnyal indulnak.	Általános cél: Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeinek növelése. Rövidtávú cél: A már működő programokhoz való csatlakozás, programok kidolgozása Középtávú cél: A mélyszegénységben élők, romák részvétele az elhelyezkedésüket segítő, speciális programokon Hosszú távú cél: Eredményes munkára	Részben a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval.	Mélyszegénységben élők, romák részére elhelyezkedési esélyeiket növelő tréningek, csoportos foglalkozások szervezése az eredményes munkára jelentkezés, sikeres állásinterjú céljából.	Résztevők: Foglalkoztatási Osztály Felelős: Családsegítő Szolgálat	2018.06.30.	Rövidtáv: A tréningek, programok kidolgozása Középtáv: A speciális foglalkozásokon, tréningek népszerűsítése, a részvétel növekedése. Hosszútáv: Mélyszegénységben élők, romák közül sikeresen elhelyezkedettek számának növekedése, sikeres állásinterjúk száma.	Humán: Családsegítő szolgálat munkatársai, akik a tréningeket, foglalkozásokat szervezik, szakember, aki a tréningeket lebonyolítja Pénzügyi: külső szakember munkadíja Technikai: helyiség biztosítása	Fenntarthatóság: Tréningek, foglalkozások igények szerinti folyamatos szervezése, az ehhez szükséges költségvetési keretek rendelkezésre bocsátása, tréningeket, foglalkozásokat tartó „belső munkatárs kiképzése”

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			jelentkezés, sikeres állásinterjú.							
3	Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának megőrzése érdekében az ingyenes szűrővizsgálatok népszerűsítése, valamint adatgyűjtés.	Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotára vonatkozóan nem állnak rendelkezésre aktuális adatok.	Általános cél: A mélyszegénységben élők, romák ingyenes szűrővizsgálatokon való részvételének előmozdítása, anonim adatgyűjtés az egészségi állapotukról Rövidtávú cél: szűrővizsgálatok népszerűsítése Középtávú cél: szűrővizsgálatokon való részvétel növekedése, részvétel az anonim adatgyűjtésben Hosszú távú cél: Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának javulása.	Részben a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval.	Önkéntes, anonim adatgyűjtés (kérdőíves felmérés) arról, hogy a XVI. Kerületi egészségnapon milyen arányban veszik igénybe a mélyszegénységben élők, romák az ingyenes szűrővizsgálatokat. Szűrővizsgálatok népszerűsítése (Pl. plakát, szórólap)	Résztevők: XVI. kerület Kertváros Egészségügyi Szolgálat Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat Egészségügyi referens	2016.12.31.	Rövid, - középtávon: Adatok nyerése a mélyszegénységben élők egészségi állapotáról, valamint az ingyenes szűrővizsgálaton részt vettek számáról. Hosszú távon: Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának javulása	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat dolgozója, szakrendelő munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, plakátok, szórólapok előállításának, legyártásának költsége Technikai: kérdőívek, plakátok, szórólapok legyártása, sokszorosítása	A következő években az összehasonlító adatgyűjtés érdekében a költségvetési, személyi feltételek rendelkezésre bocsátása. Az adatgyűjtés eredményétől függően újabb egészségmegőrző célok kitűzése.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása a roma integrációs célok megvalósítása érdekében	A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal nincs megfelelő kapcsolata és együttműködése az önkormányzatnak. A kerületben jellemzően abból adódnak konfliktusok, hogy a roma lakosság egy része nem tartja be a társas együttélés szabályait.	Általános cél: A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása eredményeként a romák helyzetének, problémáinak feltárása, az együttműködés eredményeként a problémák megoldásának segítése, a felzárkóztatás elősegítése. Rövid távú cél: a kapcsolat kiépítése Középtávú cél: rendszeres kapcsolattartás, az együttműködési pontok tisztázása Hosszú távú cél: elősegíteni a „Roma Integráció a	Nincs ilyen önkormányzat stratégia.	Levéllal felkeresni a roma nemzetiségi önkormányzat vezetőjét, részt venni a roma nemzetiségi önkormányzat ülésén. A Roma önkormányzat tájékoztatása a kerületi jogszabályváltozásokról. A roma ügyekkel foglalkozó önkormányzati külön megbízott további foglalkoztatása az integrációs célok elérése érdekében. A romákkal foglalkozó segítő szakemberek különös hangsúlyt fektessenek a konfliktushelyzetek feltárására, a társas együttélés szabályainak betartását célzó munkára.	Résztevők: XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal Jegyzői Kabinet vezetője, Polgármester, Önkormányzati külön megbízott Felelős a kapcsolattartásért: Intézményi Iroda, Polgármesteri Kabinet	2018.06.30.	Általános cél: Aktív, rendszeres együttműködés és kialakulása a roma nemzetiségi önkormányzattal. Rövid, középtávú: A kerületi romák problémáinak feltárása Hosszú távú: Aktív, rendszeres együttműködés és kialakulása a roma nemzetiségi önkormányzattal a problémák megoldása érdekében.	Humán: kapcsolattartó személy A romák feltárt problémái megoldásának költségvonzata egy újabb IT keretében	A kialakult együttműködés mindenki érdekét szolgálja, közös célt szolgál.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			XVI. kerületben 2012-2019.” Című program megvalósulását. Hosszútávú cél: a roma lakosság esélyegyenlőségének javítása, az integráció növelése, a konfliktushelyzetek csökkentése.							
5	Mélyszegénységben élők és romák - XVI. kerületi Polgármesteri Hivatalban és önkormányzati fenntartású és működtetésű intézményekben történő - foglalkoztatásának	Mélyszegénységben élők és romák kerületen belüli foglalkoztatásáról nincs adat	Adatok nyérése a mélyszegénységben élők és romák - önkormányzati alkalmazottként való – foglalkoztatottságáról, egy minden kerületi közalkalmazottra és köztisztviselőre vonatkozó, önkéntes kérdőívvel készített felmérés alapján. A kérdőív konkrét	Nincs ilyen stratégia.	Önkéntes, anonim kérdőíves felmérés az önkormányzati alkalmazottak vonatkozásában, amelyből arra lehet következtetni, hogy közülük hány mélyszegénységben élő illetve és/vagy roma származású személy van. A felmérés összegzése, abból következtetés levonása.	Felelős: Humán Ügyosztály, Intézményi Iroda – a koordinálásért Résztevők: XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal, XVI. kerületi önkormányzat által fenntartott és működtetett intézmények: Területi Szociális Szolgálat, Napraforgó Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, Egyesített Bölcsőde, Nevelési Tanácsadó, KESZ,	2014.09.30.	Adatok nyérése arról, hogy milyen arányban foglalkoztatnak a XVI. kerületi Polgármesteri Hivatalban valamint önkormányzati fenntartású és működtetésű intézményekben mélyszegénységben élő és/vagy roma származású munkaerőt.	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat dolgozója, intézmények munkatársai) Pénzügyi: kérdőívek előállításának, legyártásának költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása	Az adatgyűjtés pozitív hozadékainak a hangsúlyozása (pl. a foglalkoztatásban résztvevő mélyszegénységben élők, romákat megcélózva, szociális ellátásokról való szervezett tájékoztatás.)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	felmérése		paraméterek alapján arra kérdezni rá, hogy hányan élnek mélyszegénységben, az ő családjukban hány fő eltartott és hány fő kereső van, valamint hogy hány roma alkalmazott dolgozik az intézményekben / hivatalban.			Óvodák, Iskolák, GAMESZ, Kerületgazda Szolgáltató Szervezet, Mezőőri Szolgálat		Hosszú távú cél: az adatgyűjtés kiterjesztése a kerületben működő profitorientált munkahelyekre, cégekre, vállalkozásokra		
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Nyári napközis tábor fenntartása, hasznos szünidei programok szervezése a tábor keretében.	A szülőknek a nyári iskolaszünet időszakában nehézséget okoz gyermekeik felügyeletének, illetve hasznos szünidei programok szervezésének megoldása.	Általános cél: minél több gyermek jusson el a táborba és vehessen részt hasznos programokon. Rövid távú cél: felmérni a táborban való részvétel és programok iránti igényeket. Közép- és	Nincs ilyen stratégia.	. Felmérni az igényeket az iskolákban a napközis tábor iránt 2. Felmérni a szülők jövedelmi viszonyait, valamint azt, hogy mely gyermekek részesülnek rendszeres szociális kedvezményben	XVI. Kerületi iskolák, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, Kerületgazda Szolgáltató Szervezet Felelős: XVI. Kerületi Önkormányzat Humán ügyosztály, Intézményi Iroda	2014.06.10.	Rövid távú cél: A korábbi évekhez viszonyítva több gyermek tud részt venni a táborban. A korábbi évekhez képest több program, melyek közül több az ingyenes	Költségvetési keret rendelkezésre bocsátása, források a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenes étkeztetésére, programok szervezésére	Az igény folyamatossága biztosított.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			hosszútávú cél: minél több ismeretterjesztő, szórakoztató program legyen a táborban, amin a gyermekek szívesen vesznek részt. A gyermekek a szülők csekély anyagi ráfordításával tudjanak részt venni a táborban és a programokon. Szülők jövedelmi helyzetének függvényében, a legrászorultabbak ingyenesen tudjanak részt venni a táborban.		→ ebből kiderül az ingyenes étkezés, programok iránti igény 3. Felvenni a kapcsolatot a programok szervezőivel: pedagógusok, gyerekjóléti szolgálat, Erzsébetligeti Színház 4. Felmérni az étkeztetés és programok költségvetési vonzatát			program. Közép, hosszútávú cél: Minden család el tudja küldeni a gyermekét a táborba, ahol igény van rá. Anyagi okokból senki ne maradjon ki a táborból. Évről évre több színvonalas ingyenes program szervezése.		
2	Biztonságos internet használat elsajátítása, alternatív	Az Éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson felmerült probléma a gyermekek körében a nem	Általános cél: Tudatosítani az internet veszélyeit, alternatív szabadidős programokat	A2013. évi Éves gyermekvédelmi Tanácskozáson tett javaslat	A Gyermekjóléti Központ felveszi a kapcsolatot az iskolákkal, pedagógusokkal, hogy osztályfőnöki	Résztevők: iskolák, pedagógusok Felelős: Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Központ munkatársai	2018.12.31.	A gyermekek tájékozottak az internethasználat veszélyeiről, a tanultakat a	Szakember-igény, aki az előadásokat tartja, ennek költségvonzata. Programok szervezésének költsége, valamint humán szükséglete.	Fenntarthatóság: a gyermekekben kialakul az igény az alternatív szabadidős programok iránt. Belső szakember

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	szabadidős programok szervezése	biztonságos internet használat, valamint, hogy a gyermekek szabadidejükben túl sok időt töltenek a számítógép előtt.	szervezni a gyermekek részére. Rövid távú cél: felmérni a gyermekek internetezési szokásait. Középtávú cél: szakemberek bevonásával előadásokat szervezni a biztonságos internet használatról, felhívni a figyelmet az internetezés veszélyeire. Alternatív szabadidős programok szervezése. Hosszú távú cél: valamennyi érintett, veszélyeztetett korcsoportba eljuttatni az információkat. Alternatív szabadidős programok választékát		órák keretében, a témában jártas szakember segítségével tudatosítsák a gyermekekben a biztonságos internet használat feltételei. Kirándulások, szünidei programok, klubok szervezése a célcsoport gyermekek részére igényeik szerint.			gyakorlatban is tudják hasznosítani. Középtávon: Csökken a számítógép előtt eltöltött idő. Hosszú távon: valós alternatív programok működtetése, amelyeket a gyerekek szívesen választanak a számítógépezés helyett.		kiképzése az internethasználat veszélyeiről, aki később tudását tovább tudja adni a gyerekeknek. Szülők aktív bevonása a programokba.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			bővíteni, népszerűsítése az érintett célcsoport körében.							
3	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételek lehetőségéről, a kedvezményrel járó előnyökről való széleskörű tájékoztatás	A támogatást igénylők számának csökkenése miatt, csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma.	Általános cél: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének lehetősége minden érintetthez eljusson. A szülők tájékoztatása a kedvezményrel járó előnyökről. Rövid távú cél: Az önkormányzat Szociális Irodáján tájékoztató nyomtatványok kihelyezése, újságcikk megjelentetése a témában. Középtávú cél: A kedvezmény előnyeiről (pl.: ingyenes étkezés), igénylésének	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	A Szociális Iroda munkatársai tájékoztató előadást tartanak a pedagógusoknak az iskolákban. A szülői értekezleten a pedagógus tájékoztatja a szülőket. Tájékoztató nyomtatványok kihelyezése a Szociális Irodán, Ügyfélszolgálati Irodán, oktatási, nevelési intézményekben, bölcsődékben, Családsegítő és Gyermekjóléti Központban, gyermekorvosi rendelőkben	Résztevők: Családsegítő szolgálat és Gyermekjóléti központ, oktatási, nevelési intézmények, pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, bölcsődék Felelős: XVI. kerületi önkormányzat Szociális Iroda	2015.06.30.	Rövidtávon: A szülők tájékozottak a kedvezmény igénybevitelének lehetőségéről, előnyeiről. Középtávon: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők számának növekedése Hosszú távon: Ingyenes étkezésben részesülők számának növekedése.	Tájékoztatáshoz humán erőforrás, szórólapok technikai költsége, növekvő ingyenes étkezések finanszírozása	Tájékoztató előadások tartása évenkénti rendszerességgel.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			feltételeiről és lehetőségéről való tájékoztatás első körben a szülőkkel és a gyermekekkel napi kapcsolatban lévő pedagógusok, gyermekvédelmi szakemberek körében. Hosszú távú cél: Valamennyi kerületi gyermekekkel foglalkozó intézménybe eljuttatni az információt. Számottevően növekszik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők száma.							
4	A nyilvántartott hátrányos	Kevés a nyilvántartott hátrányos helyzetű és a	Általános cél: A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió,	A Szociális Irodán a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	Résztevők: Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti	2015.06.30.	Rövid, középtávon: A nyilvántartott	Humán: nyilatkozatok előállítás, családok személyes megkeresése	Fenntarthatóság: a szülők és az önkormányzat egyaránt érdekelt

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tényleges számának megállapítása, a szülők tájékoztatása a hátránykompenzáló kedvezményekről.	halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, ami az intézmények egyéb információi alapján elmarad a reális adattól.	halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma a tényleges állapotot tükrözze, valamennyi érintett szülő megfelelő információval rendelkezzen a hátránykompenzáló kedvezményekről és igénybevitelük módjáról. Rövid, - középtávú távú cél: A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma a tényleges állapotot tükrözze Hosszú távú cél: valamennyi érintett szülő tájékozott a	Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv	kérőlapja mellé, csatolni a nyilatkozatot az szülő iskolai végzettségéről, és közérthető tájékoztatót hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű státusz előnyeiről, a hátránykompenzáló kedvezményekről . A családok személyes megkeresése és tájékoztatása a Gyermekjóléti Központ munkatársai által.	Központ, iskolák, óvodák, gyermekvédelmi felelősök Felelős: XVI. kerületi önkormányzat Szociális Iroda, Gyermekjóléti Központ munkatársai.		hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tényleges számának megállapítása . Hosszú távú cél: valamennyi érintett szülő igénybe tudja venni a hátránykompenzáló kedvezményeket.		az érintettek tájékozottságában.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			hátránykompetenzáló kedvezményekről és igénybevitelük módjáról.							
5	Családon belüli és kapcsolati erőszak problémája	Adatok hiányában nem tudható, de valószínűsíthető, hogy a családon belüli és kapcsolati erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.	Általános cél: A családon belüli erőszak csökkentése, figyelemfelhívás arra vonatkozóan, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott, és érintettség esetén van hová fordulni segítségért. Rövid, középtávú cél: Felhívni a figyelmet a családon belüli erőszak problémájára, valamint arra, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott. Hosszú távú	Nincs ilyen dokumentum.	Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért. Tájékoztató előadások tartása az érintett korosztály számára a kapcsolati erőszak problematikájáról, prevencióssal, célzattal. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása a témakörből, valamint a	Résztevők: oktatási intézmények, pedagógusok, gyermekvédelmi felelősök, Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ Felelős: Gyermekjóléti Központ, XVI. kerületi Rendőrkapitányság	2015.12.31.	Általános cél: Csökkent a családon belüli erőszak, nő a feltárt esetek száma. Rövid, középtávú: Nő a feltárt esetek száma Hosszú távon: Megfelelően tájékozottsággal rendelkezik a lakosság a családon belüli és kapcsolati erőszak témaköréből, ezáltal nyíltan beszélni lehet a témáról. Csökken a családon belüli erőszak.	Humán: szakemberek az előadások tartásához Technikai: Tájékoztató anyagok, szórólapok előállítására Pénzügyi: szakemberek díja, tájékoztató anyagok, szórólapok költsége	Fenntarthatóság: a célcsoporton belül az újabb személyek megjelenése folyamatos. A probléma súlyát fenntartja az állandóságát a programnak.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			cél: A családon belüli erőszak felszínre kerülése, ezáltal csökkentése, valamint megelőzése		tájékoztató anyagok eljuttatása az intézményekbe.					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	A XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyeken cégeknél, vállalkozásokban a női munkavállalók elhelyezkedésének segítése	A foglalkoztatás területén nincs információ arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkavállalót.	Általános cél: A női munkavállalók elhelyezkedésének segítése Rövid távú cél: Felmérés arról, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkavállalót Középtávú: Tájékoztatás: munkaadók tájékoztatása a női munkavállaló	Nincs ilyen stratégia.	Az Iparkamarán keresztül megkeresni a kerületi érintett munkaadókat a célból, hogy adatot gyűjtsünk arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkavállalót, ezáltal a további együttműködés szempontjából hasznos kapcsolatfelvétel a kerületi munkaadókkal. A munkaadók	Résztvevők: kerületi profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások Felelős: Önkormányzat Humán Ügyosztály, Intézményi Iroda	2017.12.31.	Adatok nyerése arról, hogy a XVI. Kerületben működő munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak női munkavállalót. Eredményességét tükröző adat: foglalkoztatottak száma, tájékoztatókon résztvevők száma, elhelyezkedettek száma.	Humán: kérdőívet összeállító szakember (önkormányzat munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, előállításának, legyártásának, postázásának költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása, postázása	Munkaadók ösztönzése, kedvező tapasztalatai, amely következtében a későbbiekben is foglalkoztatnak női munkavállalót.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			t érintő egyes speciális foglalkoztatási kérdésekről (pl. rugalmas munkaidő a gyermeket nevelőknek) Hosszú távú: profitorientált munkahelyeken a foglalkoztatottak számának növelése. Kapcsolatba kerülni további együttműködés céljából a kerületi vállalkozásokkal.		tájékoztatása az - elsősorban gyermekeket nevelő - női munkavállalókat segítő egyes speciális foglalkoztatással kapcsolatos információkról (távmunka lehetőségének megvizsgálása, részmunkaidő, rugalmas munkaidő).					
2	Adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy az óvodai nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével	Nem rendelkezünk információval arról, hogy az óvodai nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével.	Rövid,- középtávú cél: Információgyűjtése arról, hogy a XVI. Kerületben működő óvodás korú gyermekek szülei igényeihez megfelelően	Nincs ilyen koncepció.	Kérdőíves adatgyűjtés a XVI. Kerületben működő óvodás korú gyermekek szülei körében a célból, hogy felmérjük, megfelelően igazodik-e igényeikhez az óvodai nyitva	Résztevők: óvodás gyermekek szülei, XVI. Kerületben működő óvodák Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat Óvodai referens	2014.06.30.	Rövid, középtávon: adatok nyérése a szülők óvodai nyitva tartására vonatkozó igényeiről	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, előállításának, legyártásának, költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása	Az adatgyűjtés eredményének függvényében az óvodai nyitva tartás igényekhez igazítása.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			igazodik-e az óvodák nyitvatartása. Hosszútávú cél: az óvodák nyitvatartási idejének szülőkreális igényeihez való igazítása		tartása.					
3	Születés Hete, Hordozós hét és Ligeti Baba Klub program fenntartása	Tapasztalat, hogy a kisgyermekkel otthon lévő nők könnyen elszigetelődnek, holott a várandós és a kisgyermekes anyák valamennyien hasonló gondokkal, kérdésekkel szembesülnek, amikre nem kapnak választ, vagy olyan programok biztosítottak a számukra, melyek anyagi terhet jelentenek.	Célja: a várandós és leendő kismamák és családjuk minél szélesebb körű tájékoztatása a szüléssel kapcsolatos választási és döntési lehetőségekről, a hazai ellátás hagyományos és újszerű alternatíváiról, és a várandós és kisgyermekes szülőket érintő problémákról, kérdésekről, családbarát módon.	Nincs ilyen dokumentum.	1. A rendezvények megszervezésének folytatása a jövőben. 2. költségvetési források keresése a rendezvényekhez.	Résztevők: Erzsébetligeti Színház Corvin Művelődési Ház Felelős: igazgató	2018.12.31.	Az eredményességét mutatja: rendezvények látogatottsága, résztvevők száma. Rövid, középtávon: a szakemberekkel való párbeszéd, kommunikáció kialakulása Hosszú távon: várandós, kisgyermekes anyák és családjaik széles körű tájékozottsága.	Humán: szakemberek, programszervező Anyagi: nyomdai költség, szakemberek jótékonyági ingyenes előadásai melletti dologi kiadások Technikai: helyiség biztosítása	A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a rendezvények kis költségvetésűek, valamint hogy az érintett célcsoport folyamatosan változik, így mindig számíthatunk érdeklődőre.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	Családon belüli erőszak	Rendőrségnek nincsenek adatai, a bejelentések száma csökken, ennek ellenére valószínűsíthető, hogy a családon belüli erőszak olyan mértékben jelen van, mint más, hasonló jellemzőkkel bíró településen.	Általános cél: A családon belüli erőszak csökkentése, figyelemfelhívás arra vonatkozóan, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott, és érintettség esetén van hová fordulni segítségért. Rövid, középtávú cél: Felhívni a figyelmet a családon belüli erőszak problémájára, valamint arra, hogy az erőszakos viselkedés nem elfogadott. Hosszú távú cél: A családon belüli erőszak felszínre kerülése, ezáltal csökkentése, valamint	Nincs ilyen helyi dokumentum.	Tájékoztató előadások tartása a családon belüli erőszak témaköréből, az erőszakra utaló jelek felismeréséről, valamint arról, hogy hová lehet fordulni segítségért. Tájékoztató anyagok, szórólapok kibocsátása e témakörben.	Résztevők: Családsegítő Szolgálat, Erzsébetligeti Színház Felelős: XVI. kerületi rendőrkapitányság	2015.12.31.	Rövid, középtávú eredményességét mutatja: megtartott előadások száma, résztvevők száma. Hosszú távon: Megfelelően tájékozottsággal rendelkezik a lakosság a családon belüli erőszak témaköréből, ezáltal nő a felszínre kerülő esetek száma, illetve csökken a családon belüli erőszak.	Humán: szakemberek az előadások tartásához Technikai: Tájékoztató anyagok, szórólapok előállítása Pénzügyi: szakemberek díja, tájékoztató anyagok, szórólapok költsége.	Fenntarthatóság: Az egyre nagyobb nyilvánosságot kapó téma és egyes esetek rávilágítanak arra, hogy nyílttá kell tenni az eseteket ahhoz, hogy a probléma csökkenjen.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			megelőzése							
5	Partnerség a civil szervezetekkel	Tapasztalat, hogy a kisgyermekkel otthon lévő nők könnyen elszigetelődnek, holott a várandós és a kisgyermekes anyák valamennyien hasonló gondokkal, kérdésekkel szembesülnek, amikre nem kapnak választ, vagy olyan programok biztosítottak a számukra, melyek anyagi terhet jelentenek.	Általános cél: a kerületben élő nők helyzetéről, problémáiról világosabb képet kapni, együttműködni az olyan nők problémáival foglalkozó szervezetekkel, amelyeknek XVI. Kerületben élő tagja is van. Rövid, - középtávú cél: az információszerzés, későbbi együttműködés céljából felvenni a kapcsolatot az érintett civil szervezetekkel Hosszútávú cél: információkkal rendelkezni a kerületben élő nők speciális problémáiról, majd ennek eredményeként	Nincs ilyen dokumentum.	Felkeresni a nők problémáival foglalkozó kerületi és országos hatáskörű szervezeteket, és informálódni tőlük tapasztalataikról, a nők problémáiról, megoldási, együttműködési javaslataikról.	Résztvevők: azon szervezetek, amelyekkel sikeres kapcsolatfelvétel és együttműködés alakult ki. Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat óvodai referens, intézményi referens	2018.12.31.	Rövid, középtávon: Ismertté válnak a XVI. kerületben élő nők speciális problémái Hosszú távon: Eredményes, hatékony együttműködés és azon nőket érintő problémákkal foglalkozó civil szervezetek, amelyek XVI. Kerületben élő tagja is van.	Humán: szakemberek, programszervező Anyagi: nyomdai költség, szakemberek jótekonysági ingyenes előadásai melletti dologi kiadások Technikai: helyiség biztosítása	A speciális igények alapján kialakított eredményes együttműködés a kapcsolat fenntartására ösztönöz. A kapcsolatfelvétel során kialakult igényekre reagálva újabb intézkedési terv a jövőben

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			, az aktuális problémák függvényében az együttműködésen túl későbbi másodlagos intézkedési terv a feltárt problémák megoldása érdekében.							

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása	Az idősek egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek fizikai nehézségei.	Általános: Az idősek egészségügyi szakellátáshoz való hozzáféréseinek esélyének segítése, a közlekedési nehézségek enyhítésével. Rövid táv: A jelenlegi, Nyugdíjasok Segítő Szolgálat keretében biztosított szállító szolgálat nevű szolgáltatás	Az Idősügyi Stratégiával és a Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval való összhang.	1. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása, előre egyeztetett időpontokban a szakorvosi rendelésekre. 2. Az idősek szállításának térítésmentes biztosítása a nem önkormányzati fenntartású szakrendelésekre	Képviselő-testület, mint a költségvetési forrás biztosítója; Területi Szociális Szolgálat, mint a Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának keretintézménye, a szolgáltatás működtetője.	2014.06.03.	1. Rövid táv: olyan szűrővizsgálatokra, rendelésekre is eljutnak az idősek, ahová eddig nem mentek (pl. fogorvos). Mérhetőség: az igénybevevők száma. 2. Középtáv: Nő a korai diagnosztizálás lehetősége, így az egészségmegőrzés	Humán: 1 fő gépkocsivezető, 1 koordinátor Pénzügyi: 1 fő gépkocsivezető és koordinátor bére, 1 gépkocsi fenntartása, dologi kiadások (telefon, papír költség) Technikai: gépkocsi, üzemanyag biztosítása	Mindig lesznek olyan idősek, akik igénylik a szolgáltatást.
---	--	--	---	---	--	---	-------------	---	--	---

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			kihasználatosságának vizsgálata, esetleges kapacitástöbblet esetén a szolgáltatás népszerűsítése. Középtáv: A szállító szolgálat működésében esetlegesen felmerülő igények teljesíthetőségének vizsgálata, a szolgáltatás igényekhez igazítása. Hosszú táv: A szállító szolgálat biztosítása a jövőben.					lehetősége. 3. Hosszú táv: Javul az idősök egészségi állapota, az önálló életvitel, és nő az idős korosztály várható élettartama. Mérhetőség: nő a kerületben a 85 év felettiak száma		
2	Az idős korosztály önálló életvitelének segítése	Az idősök fizikai nehézségeiből adódó mindennapos problémák a bevásárlás terén.	Általános: önálló életvitel elérése, minél tovább a saját otthonban élés az idősök körében, a helyben megadható segítségekkel. Rövidtáv: A	Idősügyi Stratégiával és Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval való összhang.	Az idősök szállításának térítésmentes biztosítása, a bevásárlóközpontokba, piacra.	Képviselő-testület, mint a költségvetési forrás biztosítója; Területi Szociális Szolgálat, mint a Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának keretintézménye, a szolgáltatás működtetője.	2013.06.30.	Az igénybevevők száma, az igénylések ismétlődése. Az idősök aktívabbá válnak, kevesebb segítséget kérnek az alapellátás	Humán: 1 fő gépkocsivezető, 1 koordinátor Pénzügyi: 1 fő gépkocsivezető és koordinátor bére, 1 gépkocsi fenntartása, dologi kiadások (telefon, papír költség) Technikai: gépkocsi, üzemanyag biztosítása	Mindig lesznek olyan idősök, akik igénylik a szolgáltatást.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			jelenlegi, Nyugdíjasok Segítő Szolgálat keretében biztosított szállító szolgálat nevű szolgáltatás kiterjesztése az egészségügyi ellátás mellett a bevásárlásra. Középtáv: A szállító szolgálat működésében esetlegesen felmerülő igények teljesíthetőségének vizsgálata, a szolgáltatás igényekhez igazítása. Hosszú táv: A szállító szolgálat biztosítása a jövőben.					keretében bevásárlás érén, hisz ezzel a szolgáltatással saját maguk választhatják ki a megvásárolandó árut. az igénybevevők száma		
3	Időseknek szóló magazin kiadása	Az idősek nem tájékozottak az őket érintő lehetőségekről.	Általános: Az idősek tájékoztatása a lehetőségeikről	Idősügyi Stratégiával és Szociális Szolgáltatásterv	1. Az időseknek szóló újság megjelentetéséhez szükséges	Képviselő-testület: a forrás biztosítása Területi Szociális Szolgálat: mint kiadó	2018.07.30.	Az idősek tájékozottabbak, kevesebb az	Humán: újságíró, szerkesztő. Pénzügyi: a kiadvány költsége. – önkormányzati intézményi költségvetésben biztosított.	A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a témák sora

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			, a szolgáltatásokról. 1. Rövidtáv: Egy két havonta megjelenő, nyugdíjasoknak szóló újság beindításának kidolgozása, tervezése, megjelenhető témák feltárása. 2. Középtáv: Az időseknek szóló újság megjelentetése. 3. Hosszú táv: Az időseknek szóló újság fenntartása, rendszeres megjelentetése.	ezési Konceptióval való összhang.	technikai feltételek számbavétele, költségvetés készítése. 2. Az újság kiadásához szükséges szerződések megkötése. 3. Az újságban megjelentendő, időseket érintő témák folyamatos biztosítása. 4. A kiadvány terjesztése.	A kiadásban közreműködő újságíró, szociális szakemberek, tördelő-szerkesztő.		információhiányból eredő panasz, a szolgáltatásokat hatékonyabban használják.	kifogyhatatlan, illetve mindig lépnek be új személyek a célcsoportba.	
4	Az idősek biztonságérzetének javítása	A kerületben sok az egyedül élő idős, akik elsősorban családi házakban laknak, ezért alacsony a biztonságérzetük.	Általános: Az idősek biztonságérzetének növelése Rövidtáv: a meglévő szolgáltatások fenntartása Középtáv: a rendőrség	Idősügyi Stratégiával és Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval való összhang.	A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosítása, vagy állami szolgáltató esetén a lakosság további tájékoztatása a lehetőségről. 2. Kapcsolatfelvétel	1. Képviselő-testület, mint a forrás biztosítása Területi Szociális Szolgálat, majd esetlegesen az állam, mint a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás szolgáltatója 2. Rendőrkapitányság,	2015.12.31.	1. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és igénybevevők a száma, az indokolt segélyhívások száma,	Humán: Területi Szociális Szolgálat részéről: a program koordinátora, Rendőrség részéről: az előadások tartója Dologi és technikai: a programokról szóló tájékoztatók költsége	A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a probléma valószínűleg sosem fog megszűnni, csak mértéke csökken.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			korábban megkezdett figyelemfelhívó, felvilágosító eladássorozatának folytatása Hosszú táv: Az idősök kárára elkövetett bűncselekmények számának csökkentése az által, hogy tájékozottabbak, magabiztosabbak, valamint a jelzőrendszer hatására kevesebb az észre nem vett otthoni baleset, rosszullét.		a rendőrséggel annak érdekében, hogy folytatódjon az idősöknek szóló bűnmegelőzési előadássorozat, a teljes időskorú lakosság számára. 3. Az idősöknek szóló előadássorozathoz a helyszínek keresése és biztosítása	mint a felvilágosító előadásokhoz kapcsolódó program végrehajtója Területi Szociális Szolgálat, mint a helyszínek biztosításért, megszervezéséért, az adminisztratív tevékenység koordinálásáért felelős intézmény, kapcsolatfelvevő.		valamint az igénybevevők szám a jövőben, ha esetleg állam által biztosított szolgáltatás lesz. 2. Az idősök kárára elkövetett bűncselekmények számának csökkenése.		
5	Aktív időskor	Az idősök nem ismerik, vagy nem találják lehetőségeiket, miközben egyre több az aktív életre vágyó idős.	Általános: programok biztosítása, az aktív időskor érzetének eléréséért, kiemelve a generációk közötti kapcsolat fontosságát	Idősügyi Stratégiával és Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval való összhang.	1. Az eddig működtetett, idősöknek szóló programok (idősök világnapja, Kattints nagy! program, Szeretet és Hűség napja, az iskolás, óvodás csoportok	1. Területi Szociális Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, Erzsébetligeti Színház 2. Területi Szociális Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, Erzsébetligeti Színház 3. Napraforgó	2018.06.30.	Az idősök mentális és fizikai egészségi állapota javul, kevesebbet fordulnak orvoshoz.	Humán: Területi Szociális Szolgálat részéről: a program koordinátora, Polgármesteri Hivatal részéről: a fejlesztések tervezése, kiviteleztetése. Dologi és technikai: A megvalósítandó tervek függvényében.	A fenntarthatóságot biztosítja, hogy a feltárt probléma hosszú ideje fennáll, de a rossz beidegződések miatt javulás nem tapasztalható,

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Rövidtáv: a jelenlévő programok folytatása Középtáv: új programok kidolgozása Hosszútáv: a folytatott programok mellett újak bevezetése		és a nyugdíjas klubok együttműködése, közös programjai) folytatása 2. Új, időseknek szóló programok folytatása, beindítása, mely aktivitásra ad lehetőséget (pl: nordic walking, senior játszótér), valamint biztosítja a generációk közötti kapcsolat, szolidaritás erősítését (pl: „Nagyi, mondj egy mesét! program: nyugdíjasok mesemondása óvodákban; egyéni kapcsolatokra épülő program, melyben az unoka nélküli idősek, és a nagyszülő nélküli fiatalok, gyermekek	Szolgálat és Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezet XVI. kerületi szervezete, mint az önkéntes munka ismerősi, alkalmazói.				tehát továbbra is lesz igény a szolgáltatásokra, lehetőségekre, és azok népszerűsítésére.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					találhatják meg a közös tevékenység lehetőségét) 3. Az önkéntes munka népszerűsítése					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyeken cégeknél, vállalkozásokban fogyatékkal élő munkavállalók elhelyezkedésének segítése	A foglalkoztatás területén nincs információ arra vonatkozóan, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkavállalót munkaeerőt.	Általános cél: Fogyatékkal élő munkavállalók elhelyezkedésének segítése Rövid távú cél: Felmérés arról, hogy a XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkavállalót Középtávú: Tájékoztatás: munkaadók tájékoztatása a fogyatékos személyeket érintő	Nincs ilyen helyi dokumentum.	Az Iparkamarán keresztül megkeresni a kerületi érintett munkaadókat a célból, hogy adatot gyűjtsünk arról, hogy a kerületben működő profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaeerőt, ezáltal a további együttműködés szempontjából hasznos kapcsolatfelvétel a kerületi munkaadókkal. A munkaadók	Résztevők: kerületi profitorientált munkahelyek, cégek, vállalkozások Felelős: XVI. kerületi önkormányzat intézményi referens	2016.12.31.	Adatok nyérése arról, hogy a XVI. Kerületben működő munkahelyek, cégek, vállalkozások milyen arányban foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaeerőt. Eredményességét tükröző adat: foglalkoztatottak száma, tájékoztatáson részt vevők száma, elhelyezkedettek száma	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, előállításának, legyártásának, postázásának költsége Technikai: kérdőívek legyártása, sokszorosítása, postázása	Munkaadók kedvező tapasztalatai, amely következtében is foglalkoztatnak fogyatékkal élő munkaeerőt.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			foglalkoztatási kérdésekről, a fogyatékkal élők foglalkoztatásának előnyeiről, esetleges nehézségeiről. Hosszú távú: profitorientált munkahelyeken a foglalkoztatottak számának növelése		tájékoztatása a fogyatékos személyek foglalkoztatásával kapcsolatos információkról.					
2	Az akadálymentesítési tevékenység folytatása az önkormányzat intézményeiben, a pályázati lehetőségek függvényében	A közintézmények nem mind akadálymentesen	Általános cél: Akadálymentes önkormányzati intézmények számának növekedése Rövid, középtávú cél: Az akadálymentesítés által az épületek használhatóságának - valamennyi fogyatékosági csoportba tartozó személy általi - javulása. Hosszú távú	IVS, Közoktatási Esélyegyenlőségi Konceptió.	Pályázatok figyelése, a kiírt pályázatok tervezési programjainak valamint műszaki tervdokumentációinak eredményes elkészítése A pályázat megvalósítása során együttműködés a kivitelezővel.	Résztvevők: beruházó, kivitelezők Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat pályázati referens	2018.12.31.	Akadálymentes önkormányzati intézmények számának növekedése Rövid, középtáv: Az akadálymentesítés által az épületek használhatóságának javulása, lehetővé téve, hogy az emberek részt vegyenek	Humán: pályázat figyelése, megírása, a beruházó és a kivitelező együttműködése Anyagi: pályázati önrész elkülönítése	Az akadálymentesítés folyamatosan növeli a célcsoport esélyegyenlőségét.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			cél: A közigazgatási szervek többsége akadálymentes (komplex akadálymentesítés megvalósulása a közigazgatási szervek többségében) A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megvalósulása					azokban a társadalmi és gazdasági tevékenységekben, amelyek kiszolgáltatására az épített környezet létesült. Hosszú távon: a közigazgatási szervek többségében fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés megvalósulása.		
3	Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével kialakult kapcsolat fenntartása, fejlesztése	A gyakori jogszabályváltozások miatt a fogyatékkal élő személyek nincsenek minden információ birtokában az általuk igényelhető támogatásokról.	A Szociális Iroda munkatársai minden évben a Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezete meghívására részt vesznek az egyesület egy aktuális	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval.	A résztvevők körének kiterjesztése: Adóügyi Ügyosztály (mozgáskorlátozottaknak járó adókedvezmények) Kormányhivatal XVI. kerületi Hivatala	Résztvevők: XVI. kerületi Önkormányzat Szociális Iroda, Adóügyi Ügyosztály Felelős: Szociális Iroda vezetője	2018.12.31.	A mozgáskorlátozottak széleskörűen tájékozottak az általuk igénybe vehető támogatási formákról és segítséget kapnak a	Humán: tájékoztatásokat tartó szakemberek, Technikai: tájékoztató anyagok készítése Pénzügyi: tájékoztató anyagok készítésének költsége	A Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezete tagjainak igényei szerint a tájékoztatás témaköreinek kiszélesítése.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			összejövételén és tájékoztatást nyújtanak mozgáskorlátozottakat megillető támogatásokról, a jogszabályváltozásokról és az általános támogatási formákról. Ennek a gyakorlatnak a fenntartása és továbbfejlesztése a cél.		munkatársai (közgyógyigazolvány, parkolási engedély) Szociális és Gyámhivatal munkatársai (közlekedési támogatás, gépkocsi szerzési, átalakítási támogatás) A tájékoztató előadások témájának a mozgáskorlátozottak igényeivel való minél teljesebb igazítása.			támogatások igényléséhez.		
4	Kapcsolatfelvétel valamennyi jelentősebb olyan fogyatékkal élő személyeket tömörítő szervezetével, amelynek XVI.	Kizárólag a Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével van kialakult kapcsolata az önkormányzatnak, egyéb fogyatékosokkal, egyéb személyekkel, tömörítő szervezetekkel nincs.	Általános cél: kapcsolatban állni, együttműködni az olyan Fővárosi fogyatékos személyeket tömörítő szervezettel, amelynek XVI. Kerületben élő tagja is van. Rövid, középtávú cél:	Részben: Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció	Kapcsolatfelvétel, információt szerzés, igényfelmérés, együttműködés az igények alapján	Résztevők: azon szervezetek, amelyekkel sikeres kapcsolatfelvétel és együttműködés alakult ki. Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat Intézményi referens	2018.12.31.	Rövid, középtávú: Ismertté válnak a XVI. kerületben fogyatékkal élők problémái valamennyi fogyatékkal élő csoport vonatkozásában. Hosszú távon: Eredményes,	Humán: kapcsolatot felvevő, majd együttműködést koordináló személy Anyagi: a kapcsolatfelvétel során felmerült igények teljesítésének esetleges anyagi vonzata	A speciális igények alapján kialakított eredményes együttműködés a kapcsolat fenntartására ösztönöz. A kapcsolatfelvétel során kialakult igényekre reagálva újabb intézkedési terv a jövőben

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	Kerületben élő tagja van.		későbbi együttműködés céljából Információszerzés és az olyan Fővárosi fogyatékos személyeket tömörítő szervezetektől, amelynek XVI. Kerületben élő tagja is van. Hosszú távú cél: együttműködés kialakítása a Fővárosban működő, fogyatékos személyeket tömörítő szervezetekkel.					hatékony együttműködés és valamennyi fogyatékos személyt tömörítő szervezettel, amelynek XVI. Kerületben élő tagja is van.		
5	Érzékenyítés során a más helyzetben lévő, fogyatékkal élő, akadályozott emberek, gyerekek	Általánosan tapasztalható jelenség, hogy a fogyatékkal élőkkel szemben nagy az előítélet, melynek elsődleges oka az ismeretlentől való félelem.	Rövid, középtávú cél: a programok során a gyerekeket találkozókon, és saját élményen keresztül kerüljenek közelebb a	Nincs ilyen dokumentum.	Érzékenyítő foglalkozások tartása diákoknak.	Résztevők: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ, oktatási intézmények, iskolaigazgatók, pedagógusok, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Felelős:	2018.12.31.	Eredményességi mutatók rövid, középtávon: érzékenyítő foglalkozások száma, résztvevő oktatási intézmények, gyerekek	Humán: Kapcsolatfelvételt végző és lebonyolítást koordináló személy Anyagi: Érzékenyítő foglalkozást tartó szakember díjazása	Fenntarthatóság. A gyermekek befogadó készségére, nyitottságára alapozva a számukra érdekes foglalkozások további igényeket

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	iránti elfogadás fejlesztése, toleranciára nevelés és nyitottság kialakítása.		fogyatékkal élő emberekhez. Hosszú távú cél: A fogyatékkal élőkkel szembeni előítélet csökkentése, a problémák valós súlyának, jellegének megismertetése.			Gyermekjóléti Központ		száma. Hosszú távú cél: Annak felismerése, hogy a fogyatékos emberek elsősorban emberek és csak másodsorban fogyatékosok.		generálnak.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum szükség esetén ülészik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Erdősné Kocsis Helga, a Humán Ügyosztály vezetője, és Müller Kinga, az Intézményi Iroda vezetője felel:

- Az ő feladatuk és felelősségük a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető – felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

3.1. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervének (HEP IT) megvalósítása -2015.

A fejezet áttekinti a HEP IT-ben vállalt intézkedési terveket, azok megvalósulását.

A HEP Fórummal egyeztetve az önkormányzat esetenként módosítási javaslatokat tesz.

Az alábbiakban az IT-k címe alapján bemutatjuk a megvalósulást, illetve rögzítjük a módosításokat, új IT-t fogalmazunk meg.

	A	B	C	D	E	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedés megvalósításának határideje	megvalósítás	megvalósítás kifejtése, VAGY		
				módosítás	módosítani kívánt adat	módosított adat
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége						
1	Tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelése	2018.06.30	még nem indokolt	Az intézkedés tartalma	Speciális programok kidolgozása a tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelésére. A tréningek, foglalkozások népszerűsítése, megtartása, minél több érintett bevonásával. Csatlakozás a már működő programokhoz, a sikeres programok tovább folytatása.	Speciális programok kidolgozása a tartósan munkanélküliek álláskeresési esélyeinek növelésére. A tréningek, foglalkozások népszerűsítése, megtartása, minél több érintett bevonásával. Csatlakozás a már működő programokhoz, a sikeres programok tovább folytatása. A romák körében a munkanélküliség jellemző okának feltárása.
				Az intézkedés felelőse	Résztevők: Munkaügyi Központ XVI. kerületi kirendeltsége Felelős: Családsegítő Szolgálat	Résztevők: Foglalkoztatási Osztály, Roma Önkormányzat Felelős: Családsegítő Szolgálat

				Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Humán: Családsegítő Szolgálat munkatársai, akik a tréningeket, foglalkozásokat szervezik, Szakember, aki a tréningeket lebonyolítja Pénzügyi: külső szakember munkadíja Technikai: helyiség biztosítása	Humán: Családsegítő Szolgálat munkatársai, akik a tréningeket, foglalkozásokat szervezik, Szakember, aki a tréningeket lebonyolítja, Roma Önkormányzat, aki a felmérést vállalta a romák körében Pénzügyi: külső szakember munkadíja Technikai: helyiség biztosítása
2	Mélyszegénységben élők, romák elhelyezkedési esélyeit növelő programok működtetése.	2018.06.30.	még nem indokolt	Az intézkedés felelőse	Résztevők: Munkaügyi Központ XVI. kerületi kirendeltsége Felelős: Családsegítő Szolgálat	Résztevők: Munkaügyi Központ XVI. kerületi kirendeltsége Felelős: Családsegítő Szolgálat
3	Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának megőrzése érdekében az ingyenes szűrővizsgálatok népszerűsítése, valamint adatgyűjtés.	2016.12.31.	✓	A felmérést elvégeztük. A válaszadók tipikusan nyugdíjasok, vagy az idősödő korosztályhoz tartozók. A jövedelmi viszonyok tekintetében megállapítható, hogy az ingyenes szűrővizsgálaton tipikusan az a társadalmi réteg vesz részt, akiknek ugyan szűkösek az anyagi forrásai, de azért nem a mélyszegénységben élők csoportjába tartoznak. Arra nem mutatott rá a felmérés, hogy a program résztvevői között milyen arányban vannak roma származásúak, mert a válaszadók 98%-ban a magyart jelölték meg nemzetiségüknek. 2%-uk nem válaszolt, illetve egy esetben két nemzetiséget jelölt meg a válaszadó a hovatartozás szempontjából.		
4	A XVI. Kerületben működő roma nemzetiségi önkormányzattal való kapcsolat és együttműködés kialakítása a roma integrációs célok megvalósítása érdekében	2018.06.30.	részben megvalósult, folyamatos	A kapcsolat aktív, az együttműködési pontokat keressük. A roma ügyekkel foglalkozó önkormányzati külön megbízott további foglalkoztatása biztosított.		
5	Mélyszegénységben élők és romák - XVI. kerületi Polgármesteri Hivatalban és önkormányzati fenntartású és működtetésű intézményekben történő - foglalkoztatásának felmérése	2014.09.30	✘	Az intézkedés megvalósításának határideje	2014.09.30.	2016.09.30.
II. A gyermekek esélyegyenlősége						
1	Nyári napközis tábor fenntartása, hasznos szünidei programok szervezése a tábor keretében.	2014.06.10	✓	Az intézkedés megvalósításának határideje	2014.06.10.	folyamatos, 2018.06.30.

				Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rövid távú cél: A korábbi évekhez viszonyítva több gyermek tud részt venni a táborban. A korábbi évekhez képest több program, melyek közül több az ingyenes program. Közép, hosszú távú cél: Minden család el tudja küldeni a gyermekét a táborba, ahol igény van rá. Anyagi okokból senki ne maradjon ki a táborból. Évről évre több színvonalas ingyenes program szervezése.	Rövid távú cél: A korábbi évekhez viszonyítva több gyermek tud részt venni a táborban. A korábbi évekhez képest több program, Közép, hosszú távú cél: Minden család el tudja küldeni a gyermekét a táborba, ahol igény van rá. Anyagi okokból senki ne maradjon ki a táborból. Ennek érdekében a térítési díj kedvezményének biztosítása. Évről évre több színvonalas program szervezése.
2	Biztonságos internet használat elsajátítása, alternatív szabadidős programok szervezése	2018.12.31	még nem indokolt	---	---	---
3	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénybevételének lehetőségéről, a kedvezménnyel járó előnyökről való széleskörű tájékoztatás	2015.06.30	✓	A tájékoztatok megtörténtek, tájékoztató anyagok elkészültek. Igény esetén a tájékoztatások ismételtetők.		
4	A nyilvántartott hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek tényleges számának megállapítása, a szülők tájékoztatása a hátránykompenzáló kedvezményekről.	2015.06.30	✓	A szülők informálása folyamatos.		
5	Családon belüli és kapcsolati erőszak problémája	2015.12.31	✗	Az intézkedés megvalósításának határideje	2015.12.31.	2016.12.31.
III. A nők esélyegyenlősége						
1	A XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyeken cégeknél, vállalkozásokban a női munkavállalók elhelyezkedésének segítése	2017.12.31	még nem indokolt	---	---	---

2	Adatgyűjtés arra vonatkozóan, hogy az óvoda nyitvatartási ideje összhangban van-e a szülők munkaidejével	2014.06.30	✓	A felmérést elvégeztük. A válaszadó szülők 96,9%-a elégedett az óvodák nyitvatartási idejével, mely egységesítést megtettük, 6-18 óra. A szülők számára leginkább nyáron, a nyári zárason kívüli időszakban jelent gondot a gyerekek elhelyezése, ezt a válaszadók 37,7 %-a jelezte. A szünetek előtt az igények felmérése a szülők 91%-a szerint megtörténik, ám kevésbé diszkrét módon. Éppen ezért az igényfelmérés módján egységesen változtattunk – cél a szülők igényének diszkrét kezelése. Több szülő jelezte, kérte, a bölcsődék és az óvodák nyári zárásának összehangolását, mely sikeresen megvalósult a 2014/2015. nevelési évben. Szintén a szülők kérésére az óvodák a szülőket is érintő rendezvények idejét a szülők munkaidejéhez igazították, lehetőség szerint a délutáni időszakra eltolva. .		
3	Születés Hete, Hordozós hét és Ligeti Baba Klub program fenntartása	2018.12.31	✓	A programok folyamatosak. A teljesítés határidejét azért 2018-ban jelöltük meg, mert hosszabb távú fenntarthatóság a cél, így továbbra is megvalósítandó intézkedési tervként tartjuk nyilván.		
4	Családon belüli erőszak	2015.12.31	még nem indokolt	Az intézkedés megvalósításának határideje	2015.12.31.	2017.06.30.
5	Partnerség a civil szervezetekkel	2018.12.31	még nem indokolt	---	---	---
IV. Az idősek esélyegyenlősége						
1	Egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása	2014.06.30	✓	A szolgáltatás folyamatosan működik, népszerű. Az idősek jellemzően eljutnak olyan szakrendelésekre, melyekre korábban nem mentek volna (pl. fogászat; szűrővizsgálatok) A népszerűsítés folyamatos, hogy minél szélesebb körű legyen a hozzáférés. Célként megmarad a szolgáltatás folyamatos biztosítása.		
				Az intézkedés megvalósításának határideje	2014.06.30.	folyamatos, 2018.06.30.
2	Az időskorosztály önálló életvitelének segítése	2013.06.30	✓	A szolgáltatás elindult, folyamatosan működik. Az igénybevevők között jellemző a visszatérés, ezért folyamatos feladat a továbbiakban a jogosultak tájékoztatása a lehetőségről. A tapasztalatok alapján a hozzáférés egyenlő esélye érdekében egy szabályzat határozza meg, hogy a szolgáltatást a havi egynél gyakrabban akkor lehet igénybe venni, ha nincs más jelentkező, aki tárgyhónapban még nem élt vele. Célként megmarad a szolgáltatás folyamatos biztosítása.		
				Az intézkedés megvalósításának határideje	2014.06.30.	folyamatos, 2018.06.30.
3	Időseknek szóló magazin kiadása	2018.07.30	még nem indokolt, de megvalósult ✓	A Kertvárosi Nyugdíjas Magazin két havonta jelenik meg, 3 000 példányszámban. Időseket érintő témákat dolgoz fel, tájékoztatja az érintetteket. Az IT-t továbbra is fenntartjuk, hisz a cél nemcsak a magazin létrehozása, hanem a folyamatos biztosítása is volt.		
4	Az idősek biztonságérzetének javítása	2015.12.31	✓	A rendőrség programsorozata folytatódik. Igen nagy figyelmet fordítanak az idősek biztonságának védelmére.		
5	Aktív időskor	2018.06.30	még nem indokolt, de részben megvalósult.	Az eddig működő, időseknek szóló programok folyamatosak. Megvalósult továbbá: elérhető: nordic walking, senior játszótér További új programok indítása szükséges. Az önkéntes munka népszerűsítésében a Vöröskereszt XVI. kerületi szervezete vállalt szerepet.		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége						

1	A XVI. kerületben működő profitorientált munkahelyeken cégeknél, vállalkozásokban fogyatékkal élő munkavállalók elhelyezkedésének segítése	2016.12.31	még nem indokolt	---	---	---
2	Az akadálymentesítési tevékenység folytatása az önkormányzat intézményeiben, a pályázati lehetőségek függvényében	2018.12.31	még nem indokolt, de folyamatoss, a források függvényében	---	---	---
3	Mozgássérültek XVI. kerületi Szervezetével kialakult kapcsolat fenntartása, fejlesztése	2018.12.31	még nem indokolt, de a kapcsolat folyamatos, igény szerinti	---	---	---
4	Kapcsolatfelvétel valamennyi jelentősebb olyan fogyatékkal élő személyeket tömörítő szervezettel, amelynek XVI. Kerületben élő tagja van.	2018.12.31	részben valósult meg	Részben valósult meg: a Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesületével, illetve a Nem Adom Fel Egyesülettel alakult ki kapcsolat.		
5	Érzékenyítés során a más helyzetben lévő, fogyatékkal élő, akadályozott emberek, gyerekek iránti elfogadás fejlesztése, toleranciára nevelés és nyitottság kialakítása.	2018.12.31	még nem indokolt	Az IT-vel azonos cél, más bevont kör kapcsán megvalósult: A Polgármesteri Hivatal dolgozói háromféle formában vehettek részt 2013-2014-ben érzékenyítő tréningeken: A tréningek eredményessége egyértelmű, azonban az IT végrehajtása kapcsán felhívja arra a figyelmet, hogy anyagi források megkeresése szükséges!		
				Az intézkedés tartalma	Érzékenyítő foglalkozások tartása diákoknak.	Érzékenyítő foglalkozások tartása diákoknak. A Szerb Antal Gimnázium korábbi sikeres programjának újraélesztése, melyben a gimnázium diákjai szabadidős programot szerveztek a Göllesz Viktor Intézmény diákjainak, ezzel önmaguk számára biztosítva az érzékenyítést, a közelebb kerülést.

A fenti végrehajtott IT-k helyett a 2015. évi felülvizsgálat során a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat az alábbiakban megfogalmazott új intézkedési tervekkel egészíti ki Esélyegyenlőségi Programját.

I. Célcsoport: A mélyszegénységben élők és a romák

I/6.

Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának megőrzése érdekében az ingyenes szűrővizsgálatok népszerűsítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mélyszegénységben élők egészségi állapota valószínűsíthetően alacsonyabb, mint a magasabb társadalmi rétegeké, de az elkészült felmérés alapján nem jutnak megfelelő információhoz a lehetőségekről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A mélyszegénységben élők, romák felvilágosítása az egészségmegőrzés fontosságáról, információnyújtás a lehetőségekről, ingyenes szűrővizsgálatokról. Középtávú cél: szűrővizsgálatokon való részvétel növekedése Hosszú távú cél: Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Önkéntes, anonim adatgyűjtés megisméltése (kérdőíves felmérés) arról, hogy a XVI. Kerületi egészségnapon milyen arányban veszik igénybe a mélyszegénységben élők, romák az ingyenes szűrővizsgálatokat. Szűrővizsgálatok népszerűsítése (Pl. plakát, szórólap) A hatékonyabb információáramlás érdekében a Roma Önkormányzat és a mélyszegénységben élőket segítő szervezeteken, intézményeken keresztül fokozottabb tájékoztatás
Résztevők és felelős	Résztevők: XVI. kerület Kertváros Egészségügyi Szolgálat, A tájékoztatásban: Területi Szociális Szolgálat, Napraforgó Szolgálat, Magyar Vöröskereszt, Roma Önkormányzat Felelős: XVI. kerületi Önkormányzat Egészségügyi referens
Partnerek	Helyi média, civil szervezetek Roma Önkormányzat Családsegítő Szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Kérdőívek megisméltése: 2016. december 31. Adatgyűjtés lebonyolítása: egészségnapon, annak időpontjától függően Adatok értékelése, következtetések levonása az újabb egészségmegőrző célok kitűzése érdekében: 2017. szeptember 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid, - középtávon: A korábbi anonim kérdőívet kitöltőkkel való összehasonlítás alapján információhoz jutni arról, hogy nagyobb arányban vesznek-e részt mélyszegénységben élők, romák az egészségnapon, a szűrővizsgálatokon. Hosszú távon: Mélyszegénységben élők, romák egészségi állapotának javulása Fenntarthatóság: A következő években az összehasonlító adatgyűjtés érdekében a költségvetési, személyi feltételek rendelkezésre bocsátása. Az adatgyűjtés eredményétől függően újabb egészségmegőrző célok kitűzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A mélyszegénységben élők, romák továbbra is kis számban vesznek részt a szűrővizsgálatokon, valamint érdektelenség a kérdőív kitöltésében. Kockázat csökkentés: szűrővizsgálatok népszerűsítése, a kérdőív kitöltésére való motiválás.
Szükséges erőforrások	Humán kérdőíveket összeállító szakember (önkormányzat dolgozója, szakrendelő munkatársa) Pénzügyi: kérdőívek, plakátok, szórólapok előállításának, legyártásának költsége Technikai: kérdőívek, plakátok, szórólapok legyártása, sokszorosítása

II. Célcsoport: A gyermekek

II/6.

Intézkedés címe:	A közösségi szolgálat valóban hasznos legyen
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Motiváltság, vagy megfelelő információ hiányában az érettségi előtt álló, 50 óras közösségi szolgálatra kötelezettek sok esetben nem olyan tevékenységet végeznek, mely közelebb hozná a társadalmi problémákat, más életkori csoportokat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A gyermekek, fiatalok látókörének kiszélesítése által olyan tapasztalathoz juttatni őket, mely segítséget nyújt a későbbi pályaorientáció, a munkavállalás kapcsán, illetve hogy olyan felnőtté váljanak, akik az esélyegyenlőség szempontjából érintett célcsoportok problémáira érzékenyek, érdeklődést mutatnak. Középtávú cél: A közösség számára hasznos, de elsősorban humán jellegű tevékenységekbe bevonni a közösségi szolgálatra jelentkezőket. Hosszú távú cél: Attitűdformálás, a lakókörnyezetük (XVI. kerület) különböző szegmenseinek bemutatása, ezzel közvetve minden célcsoport esélyegyenlőségének növelése, a felnövekvő generáció hozzáállása révén.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A kerület középiskoláinak rendszeres tájékoztatása arról, hogy kerületen belül mely intézményben, civil szervezetben milyen típusú közösségi szolgálat végezhető. 2. Az érintett 15-18 éves korosztály tájékoztatása arról kiadvány formájában, hogy mely tevékenységgel milyen célt segít, milyen társadalmi problémával, célcsoporttal ismerkedhet meg.
Résztevők és felelős	Résztevők a tájékoztatásban: Polgármesteri Hivatal Intézményi Irodája, KLIK, XVI. kerületi középiskolák Felelős: Intézményi Irodavezető
Partnerek	Helyi média, civil szervezetek, kerületi intézmények, KLIK
Határidő(k) pontokba szedve	Tájékoztató kiadvány elkészítése: 2015. december 31. Tájékoztató eljuttatása az érintett korosztályhoz: minden év.... Iskolák tájékoztatása a lehetőségekről: minden év ...
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fenntarthatóság: Amíg a Községi Szolgálat az érettségi vizsga feltétele, újratermelődik az érintett korcsoport.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a felkínált területek iránt. A célcsoportnak megfelelő stílus és nyelvezet szükséges.
Szükséges erőforrások	Humán: Tájékoztatót összeállító szakember, (önkormányzat dolgozója), az információátadásban közreműködő osztályfőnökök, iskolai kapcsolattartók. Pénzügyi: tájékoztatók előállításának, legyártásának költsége Technikai: tájékoztatók legyártása, sokszorosítása

Intézkedés címe:	A gyermekek számára biztosított közétkeztetés jobbá tétele
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek egészsége szempontjából fontos a mindennapi meleg étel, a friss zöldségek és gyümölcsök fogyasztása, mely nem minden gyermek számára biztosított. A gyermekétkeztetés által nyújtott színvonal nem találkozik a szülők igényeivel.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: minél több gyermek vegye igénybe a közétkeztetést, hogy meleg ételhez jusson. Az egészséges életmódra való motiválás, az attitűdformálás jegyében minden nap friss gyümölcs vagy zöldség biztosítása a köznevelési intézményekben. Rövidtáv: az étkeztetés színvonalának emelése. Hosszú táv: a menza és a szülők /gyermekek igényei közelítenek egymáshoz, a közétkeztetés korszerű.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. az iskolai gyermekétkeztetésben kétféle menü választásának bevezetése, mely növeli azok számát, aki igénybe veszik / szívesen elfogyasztják a meleg ebédet. 2. A XVI. kerületi közétkeztetésben a friss gyümölcs és zöldség biztosított napi szinten, kötelezettség vállalása arra, hogy a programok folytatódjanak.
Résztevők és felelős	1. Az iskolai gyermekétkeztetésben kétféle menü választásának bevezetése: Résztvevő és felelős: Képviselő-testület: a forrás biztosításával; területért felelős alpolgármester a bevezetés koordinálásával, illetve a szolgáltatókkal való tárgyalással; Kerületgazda Szolgáltató Szervezet: a technikai háttér biztosításának megszervezésével; Polgármesteri Hivatal Intézményi Iroda: a szükséges információk, közvetítés, kapcsolattartás. 2. A friss gyümölcs és zöldség biztosítása, napi szinten: Résztvevők és felelős: Képviselő-testület: a forrás biztosításával; Egyesített Bölcsőde: a bölcsődés korosztály számára; Intézményi Iroda, Kerületgazda Szolgáltató Szervezet az óvodások számára Ovigyümölcs program keretében; KLIK az Iskolagyümölcs program keretében.
Partnerek	Kerületgazda Szolgáltató Szervezet, közétkeztető cégek, Egyesített Bölcsőde, KLIK, óvodák.
Határidő(k) pontokba szedve	1. Az iskolai gyermekétkeztetésben kétféle menü választásának bevezetése: 2015. szeptember 1. 2. A friss gyümölcs és zöldség biztosítása, napi szinten: folyamatos, 2018. június 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A gyermekek egészségesebb étrendhez szoknak, szívesebben fogyasztják a nyers gyümölcsöt, zöldséget. A fizikai és szellemi teljesítőképességük javul, ha nagyobb arányban fogyasztják el a meleg ebédet. Fenntarthatóság: minél kisebb korban alakítjuk ki a gyermek igényeit, attitűdjét, annál inkább lesz természetes számára az igény a későbbiekben is az egészséges táplálkozásra.

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: anyagi forrás biztosítása, mely csökken a Képviselő-testület egy korábbi döntéssorozatával, mely kiemelten kezeli a közétkeztetés jobbá tételét, így kötelezettséget vállalt rá. A célok összhangban vannak azokkal a kormányzati törekvésekkel, miszerint nagyobb kört fedjen le az ingyenes gyermekétkeztetés, mint lehetőség.
Szükséges erőforrások	Humán: Kerületgazda Szolgáltató Szervezet munkatársai, akik a közétkeztetés és a mindennapi gyümölcs és zöldség biztosítása kapcsán feladatot kapnak; Polgármesteri Hivatal Intézményi Irodáján az adminisztratív háttér biztosítása, és kapcsolattartás a résztvevőkkel. Pénzügyi: a közétkeztetés és a mindennapi zöldség, gyümölcs biztosításának költsége az intézmények költségvetésében; és az Ovigyümölcs program szállítási költsége. A kétféle menü választásának bevezetéséhez szükséges feltételek megteremtése (az intézmény költségvetésében) Technikai: gépkocsi, üzemanyag, informatikai háttér.

III. Célcsoport: A nők

III/6.

Intézkedés címe:	A kismamák és kisgyermeket nevelők szolgáltatásokhoz való fizikai hozzáféréseinek segítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzathoz érkező jelzésekből, illetve a bölcsődében végzett szolgáltatások kapcsán körvonalazódott a kismamák két nagyobb, de összefüggő problémája: kisgyermekkel, autó hiányában nehéz megoldaniuk a nagyobb bevásárlást. Egyre több szülő ismeri fel, hogy gyermeke fejlődése érdekében fejlesztésre lenne szüksége, azonban nem tud eljutni a megfelelő fejlesztésekre.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: önálló életvitel segítése, minél inkább megmaradhasson az az életmód, mint gyermekvállalás előtt. Rövidtáv: A Nyugdíjasok Segítő Szolgálat mintájára szállító szolgálat biztosítása a bevásárlásokra és gyermekek fejlesztésére való eljutáshoz. Középtáv: A szállító szolgálat működésében esetlegesen felmerülő igények teljesíthetőségének vizsgálata, a szolgáltatás igényekhez igazítása. Hosszú táv: A szállító szolgálat biztosítása a jövőben.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A kismamák szállításának megszervezése, az igények és lehetőségek felmérése. A szállítás biztosítása térítésmentesen, vagy alacsony térítési díj ellenében, bevásárlásokra és gyermekek fejlesztésére való eljutáshoz
Résztvevők és felelős	Képviselő-testület, mint a költségvetési forrás biztosítója; Területi Szociális Szolgálat, mint keret-intézmény, a szolgáltatás működtetője.
Partnerek	Területi Szociális Szolgálat (szolgáltatást nyújtó intézmény) Napraforgó Szolgálat, kerületi civil szervezetek (igények felmérésében, szolgáltatás népszerűsítésében részt vevő)
Határidő(k) pontokba szedve	1. Rövidtáv: a Nyugdíjasok Segítő Szolgálat adaptálása a bevásárlásokra és gyermekek fejlesztésére való eljutáshoz kismamák számára: 2015. december 31. 2. Középtáv: a kismamák, kisgyermekes anyák számára szállító szolgálat elindítása: 2018. szeptember 30. 3. Hosszú táv: a kismamák és gyermeküket nevelők szolgáltatásokhoz, szükségletekhez való fizikai hozzáféréseinek segítése által a női szerepek közötti kiegyensúlyozott állapot segítése: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid és középtáv: Az igénybe vevők száma, az igénylések ismétlődése. Hosszú táv: Az anyák kiegyensúlyozottabbakká válnak, kapcsolatokat teremtenek, önszorgató közösségek jöhetnek létre. A fejlesztésre szállítást igénybe vevők egyben gyermekük esélyeit is javítják a teljesebb életre. Fenntarthatóság: mindig lesznek olyan nők, akik igénylik a szolgáltatást.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat az anyagi forrás biztosítása, csökkenthető a pályázatforrások figyelésével, bevonásával.
Szükséges erőforrások	Humán: 1 fő gépkocsivezető, 1 koordinátor Pénzügyi: 1 fő gépkocsivezető és koordinátor bére, 1 gépkocsi fenntartása, egyszeri beruházásként több korosztály számára biztonsági gyermekülések vásárlása, dologi kiadások (telefon, papír költség) Technikai: gépkocsi, üzemanyag biztosítása

III. Célcsoport: Az idősek

IV/4.

Intézkedés címe:	Az idősek jelzik az igényeiket, azokra az önkormányzat reagál, de láthatók olyan problémák, melyeknek nem ismerjük valós hátterét, mértékét.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek jelzik az igényeiket, azokra az önkormányzat reagál, de láthatók olyan problémák, melyeknek nem ismerjük valós hátterét, mértékét.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános: Az idősek problémáinak feltérképezése, ennek rögzítése, stratégiai célok meghatározása Rövidtáv: Az idősek problémáira való fókuszálás Középtáv: Az Idősügyi Stratégia felülvizsgálatával új célok kitűzése, a feltárt problémák alapján Hosszú táv: Az időskori problémák megoldása, a nehézségek csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az idősek problémáinak feltérképezése, kérdőíves felméréssel 2. Az Idősügyi Stratégia felülvizsgálata
Résztevők és felelős	Résztevők: területi Szociális Szolgálat, Polgármesteri Hivatal Intézményi Iroda Felelős: Intézményi Irodavezető
Partnerek	Idősügyi civil szervezetek, a már kialakult partnerség alapján
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés: 2017. május 31. 2. Felülvizsgálat: 2017. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid és középtáv: A stratégia felülvizsgálata. Hosszú táv: Új programok kidolgozása Fenntarthatóság: A korosztály összetétele, és a környezet változik, ezért mindig lesznek aktuális, új felvetett kérdések.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Humán erőforrás biztosítása
Szükséges erőforrások	Humán: Területi Szociális Szolgálat 3-4 munkatársa, és egy fő koordináló az Intézményi Irodáról. Pénzügyi: A technikai feltételekhez irodaszer, papír költsége. Technikai: A kérdőívezéshez szükséges irodaszerek és papír.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 220/2013.(VI.19.) számú határozatával elfogadta

III. A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programja **felülvizsgálat**ának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

IV. Ezt követően Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv módosítása) megvitatta és 231/2015.(VI.24.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek: ----

Dátum: Budapest, 2013. június 26.

Aláírás
Kovács Péter
polgármester

A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum:

Partner aláírása:

HEP elkészítési jegyzék¹¹

NÉV ¹²	HEP részei ¹³	Aláírás ¹⁴									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	

11 - Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

12 - A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

13 - A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

14 - Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.